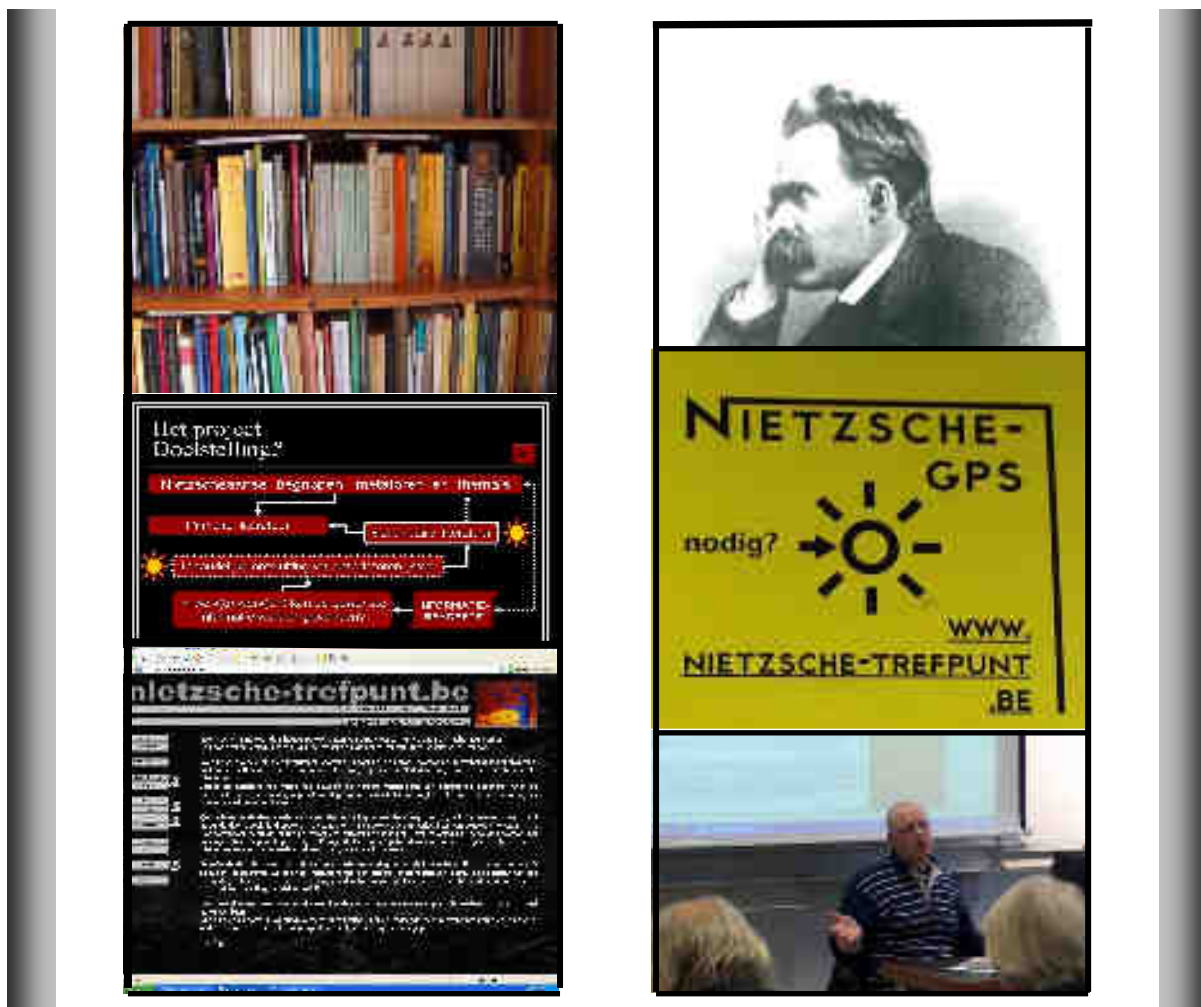

NIETZSCHE–GPS'n VANUIT

www.NIETZSCHE-TREFPUNT.be

Een inhoudelijke ontsluiting van honderddertig werken uit de Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche door middel van een thesaurus met beschikbaarheidsstelling van een concordantie met een alfabetische en hiërarchische zoekingang als innovatief voorbeeld van een selectief-wijsgerige *information retrieval*-case ter popularisatie geplaatst op een daartoe ontwikkeld, contributief webplatform met online-ingesproken titels en nieuwe ontsluitingsweg als *piloting librarian project*

door **Luc François Brysse**

Juni 2006

Centrum voor volwassenenonderwijs
VORMINGSLEERGANG VOOR SOCIAAL EN PEDAGOGISCH WERK
– Gent vzw
Edgard Tinelstraat 92
9040 Gent (Sint-Amandsberg)

Dit eindwerk zal meedingen naar de "*BVD-Prijs*" en de auteur naar de titel "*Laureaat van de BVD-Prijs*" ², ingesteld door de Belgische Vereniging voor Documentatie – en dit tijdens het lopende jaar na verdediging van het eindwerk.

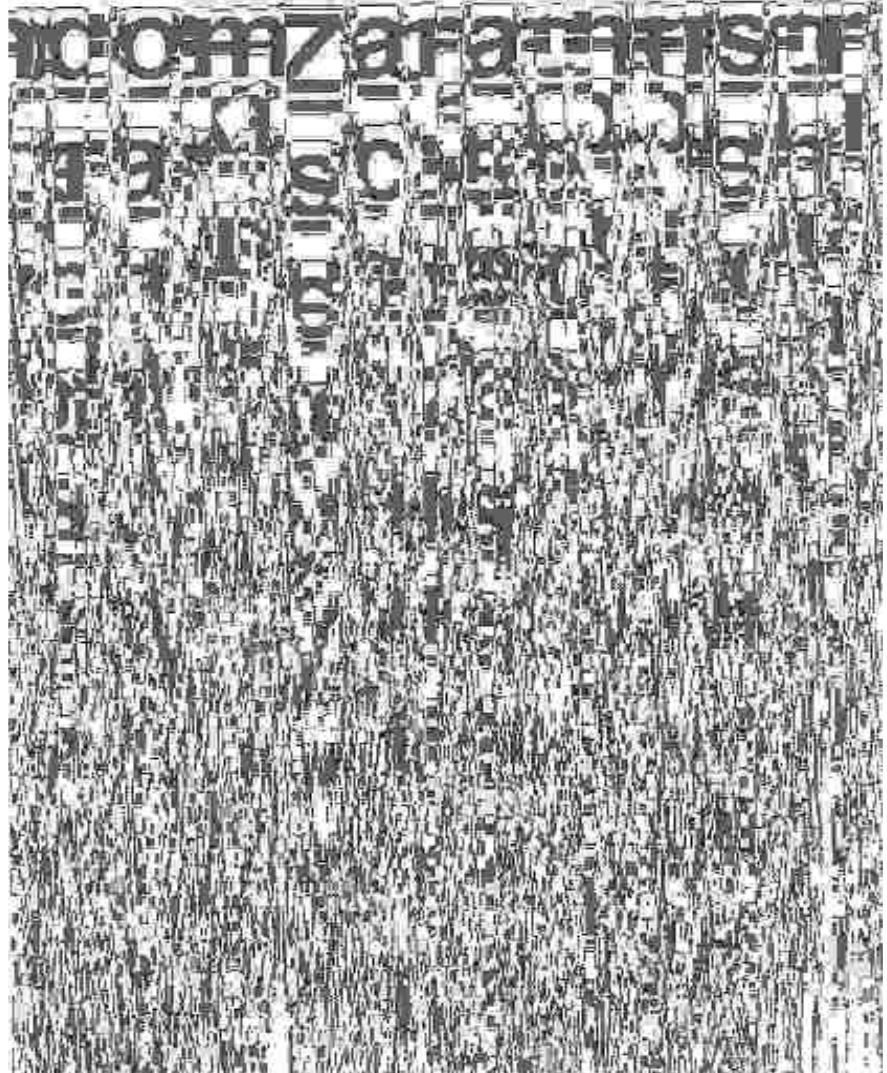
Copyright © 2006 Luc Brysse

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd (gegevens)bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm, of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteur.

¹ *Arbeid en standvastigheid. [die benodigd waren voor het maken van dit eindwerk – alsook voor de studiejaren op zich die dit vooropstelden.] Citaat uit: Geerts, G., Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal, vol. 3, 's Gravenhage: Nijhoff, 1999*

² Betreffende prijs is bedoeld om jaarlijks een onuitgegeven eindwerk gewijd aan de Informatie- en Documentatiewetenschap te belonen (zie abd-bvd: www.abd-bvd.be).

Inhoudsopgave

Luc Bysse "Nietzsche gedesintegreerd" (2005) Deze afdruk is ontstaan door 'n printerfout. Nietzsche's woorden (kunnen) verworden tot on(be)grijpbaarheid

Aan mijn kinderen wil ik goedmaken
dat ik het kind van mijn vaderen ben:
en aan alle toekomst – dit heden! ³

- Friedrich Nietzsche

³ Nietzsche, Friedrich, *Aldus sprak Zarathoestra*, vert. door Wilfred van Oranje, Amsterdam: Boom, 1996, p. 123 [Het gebruik van het Nietzsche-trefpunt die moet leiden naar de Nietzsche-eilanden. Deze doelstelling *helpen* bereiken zie ik tevens als een aflossen van (mijn of) de (nietzscheaanse) bestaansschuld – *de schuld die ik heb doordat ik mag bestaan*]

Woord vooraf	6
Inleiding	9
Reflectie op het leerplan	10
Hoofdstuk 1: De bouw van een Nietzsche-thesaurus	11
Sectie I Anamnese en voortgang	12
§1 Behoeft	12
§2 Aanzet	12
§3 Survey	14
§4 Recapitulatie	16
§5 Tijdstabel	20
Sectie II Methodiek	21
§1 Van Nietzsche tot Nietzsche-thesaurus	21
§2 Van thesaurus tot zoekthesaurus	23
§3 Functies van de Nietzsche-thesaurus	24
§4 Criteria van de Nietzsche-thesaurus	25
§5 Constructie van de Nietzsche-thesaurus	26
1 Situering	26
2 Basisactiviteiten	34
3 Normen voor constructie	36
4 Relaties, structuur en vorm	38
§6 View <i>onpaper</i> -thesaurus	39
§7 Systematiek van de thesaurus	42
1 Zoekingangen	33
2 Hiërarchische heads	44
3 Hiërarchische descriptorenlijst	45
4 Alfabetische descriptorenlijst	48
5 Ingave-template	51
§8 View <i>online</i> -thesaurus	52
Hoofdstuk 2: De bouw van www.nietzsche-trefpunt.be	53
Sectie III Anamnese en voortgang	54
§1 Behoeft	54
§2 Aanzet	54
§3 Noviteiten	57

Sectie IV	Methodiek	60
§1	Site Map	60
§2	Implementaties	61
	1 Intro, welkompagina en dankwoord	61
	2 Links, agenda en dropbox	65
	3 Nietzsche-reis en boeken	70
	4 Nietzsche-Audio	73
	5 Forum en Q-Vote	82
	6 Nietzsche-GPS	83
§3	Inhoudelijke criteria	85
	1 Geldig-en accuraatheid	85
	2 Autorisatie	86
	3 Volledigheid	87
	4 Actualiteit	89
	5 Evenwicht	89
§4	Formele criteria	90
	1 Ontwerp	90
	2 Toegankelijkheid	90
	3 Navigatie	91
	4 Gebruikersondersteuning	91
Hoofdstuk 3: Marketing		92
Sectie V	Bekendmaking	92
§1	Voordrachten	93
§2	Affichage	95
§3	Gadgets	97
§4	Pers	99
Sectie VI	Generering van inkomsten	100
§1	Sponsors	100
§2	Klik-progressie	102
§3	Betaalsystematiek	103
Besluiten:	Tien raadgevingen voor bibliotheekveld, uitgeverwereld en onderwijsplatform	104
	I Product	104
	II Prijs	106
	III Plaats	107
	IV Promotie	107
	V Personeel	109
Filosofisch nawoord		110

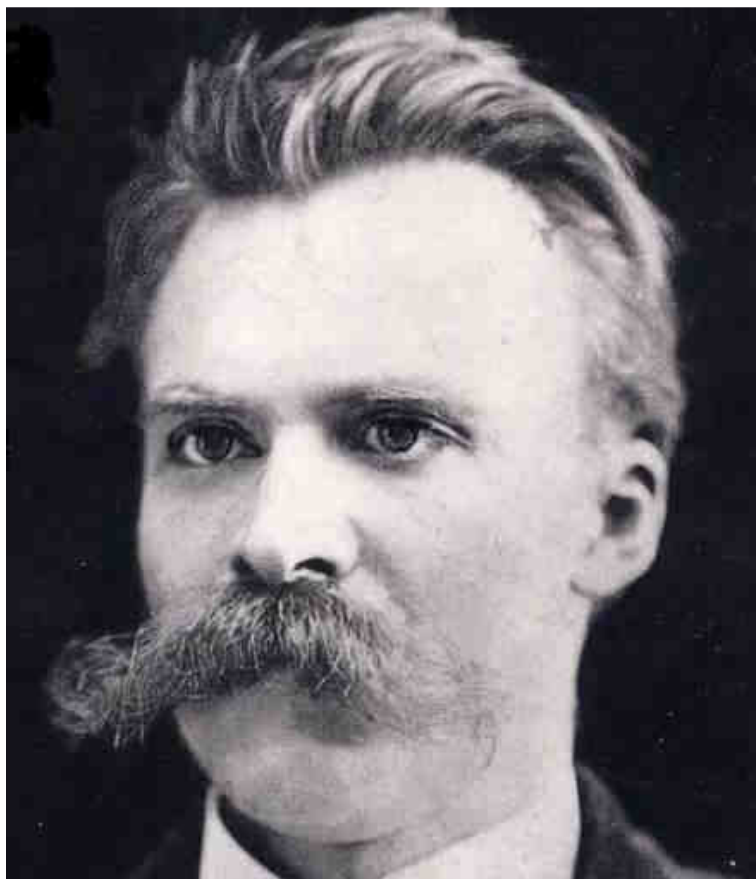
Literatuurlijst	113
Catalografie met abstract	114
Bijlagen	115
1 <i>Enquête</i>	116
2 <i>Onpaper-thesaurus</i>	120
3 <i>Hiërarchische descriptorenljst</i>	197
4 <i>Alfabetische descriptorenljst</i>	217
5 <i>Aquabrowser Openbare Bibliotheek Eindhoven (NL)</i>	228
6 <i>Schermafdruck Vubis / Vubis Smart vs. scherm Nietzsche-GPS</i>	230
7 <i>Situatie in Nederland inzake ingesproken boeken</i>	232
8 <i>VKBB-overeenkomst I (akkoord plaatsing titels)</i>	249
9 <i>VKBB-overeenkomst II (akkoord systematiek toegang)</i>	250
10 <i>VLBB-overeenkomst I (akkoord plaatsing titels)</i>	252
11 <i>VLBB-overeenkomst II (akkoord systematiek toegang)</i>	253
12 <i>Tekst Philippe Lepers</i>	255
13 <i>Tekst Luc Brysse</i>	258
14 <i>Reisprogramma Nietzsche 08/2005</i>	266
15 <i>Titellijst Nietzsche-Audio</i>	268
16 <i>Titellijst Top-5 (VKBB)</i>	270
17 <i>Titellijst Top-3 (VLBB)</i>	271
18 <i>Voorbeeld werving sponsoring boekhandel</i>	272
19 <i>Voorbeeld E-mail werving sponsoring</i>	274
20 <i>(Betaal)Systematiek De Kunstbus (NL)</i>	276
21 <i>Weggelaten⁴ Hoofdstuk 4</i>	280

⁴ Ten gevolge van onverwachte afzeg kennisponsor Mavari nv per eind oktober 2005.

Woord vooraf

Nil volentibus arduum ⁵

– Naar Horat., Carm. 1,3, 37: nil mortalibus arduum est

“Nietzsche”

Bron: <http://images.google.be>

Centraal in dit ontsluitingsproject staat het gedachtegoed van Friedrich Nietzsche – één van dé grootste denkers aller tijden.

Hij is het, die meer dan een eeuw geleden de Westerse mens wist te shockeren met zijn uitroep: “God is dood! Leve de Übermensch!”. Hij is het, die ook wel de filosoof met de vele gezichten kan worden genoemd. Of - en vooral: de filosoof met de hamer.

Eén conclusie is duidelijk: Nietzsche is de filosoof die nog steeds de hedendaagse filosofie beïnvloedt. Vandaar dit ontstane webplatform en de bouw van een Nietzsche-GPS: de secundaire (eerder ontoegankelijke) literatuur inzake Nietzsche en diens (eerder controversiële) figuur verdient zoveel mogelijk wegwijzers.

⁵ Voor hen die ernstig willen, is niets te moeilijk. [Voor mij voorbeeldige en treffende woorden: ondanks tal van ontradingen of afwijzingen heb ik doorgezet - omwille van mijn persoonlijk geloof in deze opzet, die mij de nodige volharding deed opbrengen.] Citaat uit: **Geerts, G.**, *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*, vol. 3, 's Graveshage: Nijhoff, 1999

Mijn besef van dat hiaat heeft per 2005 geleid tot de website www.nietzsche-trefpunt.be met inbegrip van de poging een ontsluiting te verzekeren van begrippen, symbolen en thema's op basis van honderddertig werken.

Deze geconstrueerde tools; zoals de website en thesaurus op zich kunnen de opzoekbaarheid of oriëntering minstens bevorderen. Het aanbieden van dergelijke navigatiemogelijkheid is van primordiaal belang: ze kan een brug betekenen voor veel mensen die naar de Nietzsche-eilanden willen.

Deze poging tot inhoudelijke ontsluiting – slechts een fragmentarische belichting van Nietzsche, is nu af. Althans, ikzelf heb er op papier een voorlopige punt achter gezet. Zeggen dat dit werk afgerond is, zou voorbarig en ijdel zijn – want ook dit menselijke, al te menselijke project ontkomt niet aan inherent perspectivisme en subjectiviteit. Net zoals alle onvolmaaktheid die typisch is voor de mens - en al zijn daden, is ook de ontsluiting niet foutloos en dus vatbaar voor verdere aanvulling en verdiepende uitbreiding. Ook de website zou verdere ideeën of voorstellen goed kunnen gebruiken. Gefundeerde informatie, opbouwende kritiek en correctie is altijd welkom; zowel van auteurs, studenten - als van anderen. Immers, als iedereen helpt te zaaien en onderhouden, zal de terugkerende oogst ook navenant zijn voor iedereen. Dat www.nietzsche-trefpunt.be verdere ontwikkeling kent en zodoende het Nietzsche-onderzoek, alsook de verdere receptie en interpretatie zou kunnen dienen blijft mijn diepste wens en voornaamste doel: dit eindwerk als neerslag blijft een momentopname... Ik zeg – inderdaad - “verdere ontwikkeling”. Sommige partities van de projectontwikkeling zijn louter theorie gebleven, omdat ondanks praktische (en arbeidsintensieve) aanzetten geen uiteindelijke realisatie bekomen werd. Primo noem ik het verzamelen van statistisch materiaal. Zo is ondervonden dat niet iedereen bereidwilligheid aan de dag kan leggen voor initiatieven die niet onmiddellijk een voordeel opleveren voor zichzelf of voor de instelling waar zij werkzaam zijn. Secundo is te vermelden dat het verzamelen van een werkbudget via sponsoring een uiterst intensief, doch onzeker tot moeilijk gegeven is. Ik ben er enkel in geslaagd sponsoring door middel van kennis-of serviceverstrekking te werven. Geld loskrijgen is mij zowel vóór en tijdens de projectontwikkeling nooit gelukt. Tertio is er het Audio-gegeven, waarbij op het moment van de implementatie moest afgezien worden van online-plaatsing wegens een gehackt stukje software. De ontwikkelde systematiek werkt,... maar om inbreuk op het auteursrecht te verhinderen, moet gewacht worden op een nieuwe *upgrade* door *Microsoft* – echter tot op heden nihil. Tot slot is er per eind oktober 2005 de onverwachte afzeg gebeurd van kennisponsor Mavari, zodat de programmering en inpluggen van de GPS op www.nietzsche-trefpunt.be niet is gerealiseerd.

Mijn dank gaat alvast uit naar Prof. Dr. Vanden Berghe, president van het Grootseminarie te Brugge. Zijn pragmatische aanpak heeft voor mij de voorbereidende weg geëffend naar dit grote project. Rony Garez, bibliothecaris-catalograaf van de Seminariebibliotheek is tijdens mijn eindstage – én als voorbereiding op deze projectontwikkeling - een goede mentor geweest.

Ik dank Prof. Dr. Luc Braeckmans (UA) om te willen fungeren als promotor vanaf najaar 2004; en Chris Peeters voor het nalezen van (en opmerkingen bij) *Hoofdstuk I*. Paul Limbos van de Universiteitsbibliotheek (KUL) dank ik voor zijn hulp bij de aanleg van mijn collectie secundaire Nietzsche-literatuur.

Ik wil hem tevens danken voor zijn medewerking aan de verspreiding en verzameling van de enquête betreffende het zoekgedrag in de bibliotheek.

Ook ben ik bijzondere dank verschuldigd aan Nathalie Decrock en Marnix Paesbrugge van het provinciaal Streekgericht Bibliotheekbeleid voor de geplande hulp bij het verspreiden van promotiemateriaal naar de Vlaamse bibliotheken, alsook aan de betreffende personen van andere provincies. Ik ben tevens de docenten en administratief personeel van de Bibliotheekschool dankbaar voor hun begeleiding gedurende mijn opleiding.

Een apart luik vormt het informaticagedeelte. Hierbij ben ik de meeste dank verschuldigd aan analyst-programmeur Karel Maesele (www.mavari.be) voor zijn hulp bij de bouw van het webplatform en databank. Zonder zijn kennisbijdrage had www.nietzsche-trefpunt.be ongetwijfeld een te uitputtende bevalling gekend. Een ander gedeelte betreft de ontsluitingstool, waarbij ik respect verschuldigd blijf aan Peter Maesele (www.mavari.be) voor zijn overschouwingen inzake de bouw van de Nietzsche-GPS, zelfs al bleef van zijn kant uiteindelijke realisatie – wegens tijdsgebrek - uit.

Betreffende het grafische luik mag ik Nik Grymonprez (www.straid.be) niet vergeten. Zijn advies inzake communicatie en publiciteit, verconcretiseerd in een representatieve affiche heeft bijgedragen aan een kwalitatieve *image*-generering van www.nietzsche-trefpunt.be. Jammer dat deze niet aangewend kon worden. Ook wens ik de Tom D'Hulst en Mevr. Ann Voet (Vlaamse klank – en braillebibliotheek te Varsenare) en Mevr. Ingrid Vandekelder (Vlaamse luister – en braillebibliotheek te Brussel) te bedanken voor het ter beschikking stellen van de Nietzsche-titels die op www.nietzsche-trefpunt.be werden ingeplugd.

Tevens mogen de doorklik-sponsors niet ontbreken: Gerard Kemna van De gouden engel – zelfs al bleef betaling uit, alsook prof. dr. J. van Marle, onderwijsdecaan Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland en Mevr. Boons-Hamers, Communicatie-adviseur Algemene Cultuurwetenschappen – ook al bleef sponsoring uit omwille van het niet realiseren van de Nietzsche-GPS tegen september 2005. Ik dank de redactie van Modulair die mij wilden helpen bij andere uitgaven voor de Open Universiteit Nederland waardoor www.nietzsche-trefpunt.be een duwtje in de rug zou krijgen.

Tot slot moet ik mijn vrouwtje Elise en kleine Vince zeker vernoemen. Zij hebben de voorbije twee jaar vaak op mij moeten wachten. Het *viva activa* met hen moest al te vaak wijken voor de *viva contemplativa* die het Nietzsche-project opeiste. Ondanks de schaarse momenten lieten zij me elke dag opnieuw (in)zien waarvoor ik óók leef(de). Zij blijven voor mij dé belichaming van de prettige conclusie dat het menselijke leven tot op bepaalde hoogte wél 'aardse' volmaaktheid, zin en onvergankelijk in zich draagt – *Nietzsche niet nagesproken*.

Tandem vicisti prima luce ⁶

Luc Brysse

Brugge, mei 2006

⁶ Tenslotte hebt gij overwonnen, gij eerste stralen van het morgenlicht. [Het licht van de Nietzsche-concordantie die een nieuwe dag inluidt voor de donkere, niet-inhoudelijk ontsloten secundaire literatuur. Prima luce is tevens de latijnse oorsprong van mijn voornaam, en staat dus voor de overwinning die ik persoonlijk heb behaald door de resultante van het geleverde werk te kunnen aanbieden.] Naar *tandem viscisti Galilae'e: tenslotte hebt gij overwonnen Galileëer* – de legendarische, laatste woorden van Julianus Apostata. Citaat uit: **Geerts, G.**, *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*, vol. 3, 's Graveshage: Nijhoff, 1999

Inleiding

Timeo hominem unius libri ⁷

- *Lijfspreuk van het Grootseminarie te Brugge*

Het onderwerp van dit eindwerk komt neer op de ontwikkeling van een innovatief ontsluitingsproces. Enerzijds is er de poging om interactieve popularisering van het nietzscheaans gedachtegoed te bewerkstelligen via de bouw van een webplatform. Anderzijds is er de specifieke poging een performante navigatietool te creëren waardoor studenten aan het middelbaar of hoger onderwijs of andere geïnteresseerden, hun weg kunnen vinden in de Nederlandstalige, *secundaire* literatuur inzake Friedrich Nietzsche.

De inleiding en de besluiten kunnen geenszins het definitieve begin- en eindpunt genoemd worden. Veeleer zijn ze richtingaanwijzers dan levende bakens waartussen dit project zich *in ultimis* beweegt.

Een eerste hoofdstuk bespreekt de concrete bouw van betreffende Nietzsche-thesaurus. Een eerste sectie belicht de anamnese en voortgang – zoals ondermeer de ontstaansbehoefte en persoonlijke aanzet, terwijl de tweede sectie uitvoerig ingaat op de gehandhaafde methodiek – met beschrijving van flows en werkwijze, om de constructie van de Nietzsche-concordantie te duiden.

In het tweede hoofdstuk komt de eigenlijke bouw van het webplatform, www.nietzsche-trefpunt.be aan bod. Ook hierbij belicht een derde sectie de anamnese, voortgang en de ontwikkeling van het gegeven ‘*audio - online*’, terwijl de vierde sectie overgaat tot een uitleg horende bij de verschillende site-onderdelen – met inbegrip van de verschillende stappen bij de implementatie. Hoofdstuk drie behandelt de marketing; in sectie vijf vooral de bekendmaking via voordrachten, affichage, gadgets en pers. De zesde sectie doet de klik-progressie en inkomensbasis uit de doeken – dus de sponsoring, alsook het *piloting*-initiatief inzake de betaalsystematiek.⁸

De besluiten brengen de vruchten van deze opzet naar voor, mochten die niet in het verloop van de tekst duidelijk zijn geworden. Er wordt ingegaan op de mogelijkheden inzake het online zetten van gesproken boeken; alsook op de mogelijkheden van de Nietzsche-GPS als nieuwe ontsluitingssystematiek. Er worden adviezen geformuleerd - gericht tot het bibliotheekveld, de uitgeverwereld en het onderwijsplatform.

Ook is nog een filosofisch nawoord ingevoegd die alle citaten tekstueel samenbrengt en integreert in een afsluitende mijmering.

⁷ Ik heb ontzag voor een man die maar één boek kent, maar dat grondig kent. Lijfspreuk Grootseminarie Brugge. [Slaat op de nederlandstalige secundaire literatuur van Nietzsche - die één groot Nietzsche-boek vormt, en die ik inhoudelijk ontsloten wou zien.] Citaat uit: **Geerts, G.**, *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*, vol. 3, ‘s- Gravenhage: Nijhoff, 1999

⁸ Secties zeven en acht waren gepland onder een hoofdstuk vier: een overzicht van (het gemeten) gebruik en productiviteit van www.nietzsche-trefpunt.be. Hoofdstuk 4 is weggevallen door afzeg van kennisponsor Mavari, die de Nietzsche-GPS zou programmeren. Hierdoor werd ook naast sponsorgeld (OU) gegrepen. Zie verder: Hoofdstuk 2 / Sectie IV / §2 (p. 83) en bijlage 21 (p. 280).

Reflectie op het leerplan

Prodesse conamur⁹

– Davies, oa. van de Geld. Maatsch. v. Geschied-en Letterk.

Vak bibliotheekopleiding	Toepassing in eindwerk
Beschikbaarheidsstelling Inlichtingenwerk Nieuwe informatietechnologie	*Het beschikbaar stellen van een inhoudelijke ontsluiting (concordantie/thesaurus) ten behoeve van het onderwijsplatform, bibliotheekwezen ea. *Het online ter beschikking stellen van noviteiten zoals een concordantie-zoeksystematiek en Nietzsche-Audio om online boeken te beluisteren
Collectievorming	*Het verzamelen en raadplegen van de secundaire, Nederlandstalige literatuur inzake Nietzsche
Formele ontsluiting	*De gebruikte formele ontsluiting van boekmaterialen zoals vervat in de elektronische ontsluiting met toepassing van de bibliografische principes
Inhoudelijke ontsluiting	*Ontwerpen nietzscheaanse descriptorenlijst, thesaurusbouw en datamanagement
PC-gebruik	*Gebruik van MS - Excel, Word, Acces en Powerpoint
Gegevensbankondervraging Bibliotheekautomatisering	*Toepassen van inzichten voor ontwerp database *Maximalisatie zoekingen en ondervragings-systematiek, alsook principes gegevensbank
Communicatie	*Verslaggeving/Correspondentie www.nietzsche-trefpunt.be
Netwerknavigatie Encyclopedie van de wetenschappen	*Toepassen principes evaluatie websites en eigen webplatform met HTML-verbeteringen op eerste versie, destijds opgemaakt in Frontpage
Speciale bibliotheken	*Ontwikkeling Nietzsche-audio, in eerste instantie voor speciale doelgroep blinden of slechtzienden tot verbreding naar seniorenpopulatie
Kwant. Meth. & Soc. Onderzoek	*Nietzsche-survey
Organisatie en management	*Toepassen marketing & managementprincipes bij ontwerp en ontwikkeling webplatform, verkoopbrieven, sponsoring, gadgets en affichecampagne, tijdschriftartikelen, optimalisatie brongegevens

⁹ Wij trachten van nut te zijn. [Dat mijn studie Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde – en dus deze thesis, mag resulteren in een nuttige tool (performant platform) voor de gebruikers.] Citaat uit: **Geerts, G.**, *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*, vol. 3, 's Graveshage: Nijhoff, 1999

Hoofdstuk 1

De bouw van een Nietzsche-thesaurus

Heinrich Heim. "Zarathustramorgen" Nietzsche als Zarathustra (1922)

Dus heb ik enkel nog het *land mijner kinderen* lief,
Het onontdekte land in de verste zee:
daarheen gelast ik mijn zeilen te speuren en te speuren.¹⁰

- Friedrich Nietzsche

¹⁰ Nietzsche, Friedrich, *Aldus sprak Zarathoestra*, vert. door Wilfred van Oranje, Amsterdam: Boom, 1996, p. 123 [Slaat op het werk van de inhoudelijke ontsluiting die moet leiden naar de Nietzsche-eilanden – *waartoe de secundaire literatuur en mijn concordantie of thesaurus wil bijdragen*. Op mijn zeilen over de nietzscheaanse zee, en speuren naar het te ontdekken *land zijner kinderen...*]

I Anamnese en voortgang

§1 Behoeft Sedert mijn studie aan de bibliotheekschool te Gent stelde ik telkens of opnieuw vast dat de gangbare ontsluiting niet tegemoet kwam aan de (gebruikers-)behoeften; zoals bijvoorbeeld die van studenten aan Belgische en Nederlandse universiteiten of hogescholen.

De filosofie van Nietzsche, een interesse die mij de laatste negentien jaar niet heeft losgelaten, betekende op zich een voorbeeld bij uitstek. Studenten die een werk (moesten) maken over een nietzscheaans begrip, symbool of thema vonden deze moeilijk of niet terug via een gewone zoekopdracht op de computer of door navraag aan de bibliotheekmedewerker.

Het volgen van verschillende *seminars* bevestigde deze conclusie: een wegwijzer in de omvangrijke secundaire literatuur inzake de filosoof Nietzsche ontbrak. Nochtans nam de secundaire literatuur (à rato van 2 tot 4 nieuwe items op jaarbasis sedert anno 2000) de laatste jaren een hoge vlucht.

Maar het was óók zo dat alle onderwerpen inzake de nietzscheaanse filosofie (met daarenboven de zovele interpretaties door verschillende auteurs) moeilijk overzienbaar werd. Het toenemend aantal publicaties mocht dan wel kwalitatief zijn; de titels waren al te vaak vaag of nietszeggend. Er kwamen wel werken met specifieke titels uit, maar zelfs die bevatten al te vaak themata of relateringen die aan de modale gebruiker voorbij gingen - omdat deze zich baseerde op de gangbare formele ontsluiting, die echter geen inhoudelijke ontsluiting verzekerde. Deze tekortkoming ervaarde ik jaar na jaar als *storend*.

Daarom kwam bij mij het plan op deze leemte op te vullen. Ter duidelijkheid: bedoeling was geenszins een inhoudelijk overzicht op te zetten over begrippen of themata - dus niet: wat betekende voor die of die auteur de interpretatie van bv. *de eeuwige wederkeer*, maar wél een inhoudelijke ontsluiting aan te bieden: wààr kan men in de Nederlandstalige, secundaire literatuur informatie, *bijvoorbeeld over het begrip eeuwige wederkeer van Nietzsche*, vinden. Het stond reeds bij de opzet vast: het zou een *concordantie (wat vindt de gebruiker waar)* moeten worden, en geen *lexicon (definiëring van begrippen, thema's of symbolen)*.

§2 Aanzet Ik nam in 2002 de proef op de som en ging zélf op systematische wijze een uitgebreide collectie Nietzsche-literatuur aanleggen - die vooral bestond uit monografieën, thesissen en tijdschriftartikels. In 2003 begon ik, tussen de studies door, met een eerste planning - en naderhand met een eerste doorlopen van betreffende werken. De hamvraag die mij enerzijds bezig hield was: hoe het bos door de bomen zien - maar anderzijds: vooral hoe ook de bomen door het bos konden gezien worden.

Naderhand begon ik te experimenteren met descriptoren per monografie en eind 2003 begon ik met de opstelling van een brute, nietzscheaanse descriptorenlijst. Bij mij was alvast één stuwende motivatie heel belangrijk: ik wilde mijn eindstage van de opleiding *Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde* in functie stellen van dit schoorvoetend aangevatte ontsluitingsproject.

Bij dit streven dacht ik aan een stage aan de KUL, in de bibliotheek van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. Echter, de afstand en de kosten die hoog uitvielen, deden me afzien van een verder engagement jegens Dhr. Aerts van het HIW. Ondertussen bleef ik verder werken aan de begonnen inhoudelijke ontsluiting: boeken doornemen, bladzijde na bladzijde en descriptoren toekennen – het bleef alvast een erg arbeidsintensieve bezigheid.

Medio 2004 had ik voor de derde maal afspraak met Prof. Dr. vanden Berghe, president van het Grootseminarie te Brugge. Bij deze laatste volgde ik als gaststudent reeds college over Nietzsche's *Aldus sprak Zarathoestra*. Naast deze lessenreeks, werkte ik ook al samen met hem aan een paper voor mijn studie aan de universiteit Gent (Cultuurwetenschappen). Bij deze gaf hij commentaar bij meer dan één essay.¹¹ De president was direct overtuigd van het perspectief, het belang en van de belangrijke meerwaarde van mijn Nietzsche-project.

Enkele maanden later deed ik dan ook mijn eindstage in de Seminariebibliotheek onder toezicht van Dhr. Rony Garez, de bibliothecaris-catalograaf van het Grootseminarie. Naast andere bibliotheekwerkzaamheden lag het accent maand na maand meer op de inhoudelijke ontsluiting van de ondertussen bijeengebrachte Nietzsche-literatuur.¹² Zo naderde het einde van fase 1: het manueel doorlopen van honderddertig werken met toekenning van descriptoren via een (steeds) evoluerende descriptorenlijst. Ook vond ik eind 2004 een promotor voor mijn eindwerk: Prof. Dr. Braeckmans (UA).¹³ Deze keek omstreeks de eindejaarsperiode van 2004 een eerste keer de ondertussen (manueel) afgewerkte inhoudelijke ontsluiting na.

Het commentaar was positief, dus begon fase 2: de definitieve opstelling van de alfabetische descriptorenlijst, met de constructie van een (daaruit afgeleide) hiërarchische lijst – zoals die uit de ontsluiting naar boven kwam. Deze fase nam twee maanden in beslag vanaf begin 2005, en die afgesloten werd door een voorstelling aan de *Nietzsche Research Group* te KU Nijmegen (NL).¹⁴

Daarna is een semester lang verdergewerkt aan aan het webplatform en marketingplan.¹⁵ Medio 2005 kreeg de database vorm, en moest via een speciaal aangemaakte *template*¹⁶ de manueel uitgevoerde ontsluiting ingevoerd worden: fase 3. Deze fase en daarop volgende implementatie van de thesaurus op het webplatform, *Nietzsche-GPS* genaamd, bleef echter uit door onverwachte afzeg van Mavari (kennisponsor van de benodigde software) per eind oktober 2005.

¹¹ *Décadence: oorzaak van zinvolle cultuurcrisis en nietzscheaanse transcendentie*, alsook: *Zarathoestra's Waarheid: nietzscheanisme in Opus 30 van R. Strauss*; beide door mij geschreven en per juni 2005 ingelezen via de VKBB en vervolgens gepland ingeplugd te worden op www.nietzsche-trefpunt.be onder Nietzsche / Audio – zie verder onder Hoofdstuk II / Sectie IV / §2 / punt 4 (p.74).

¹² Ik verwijs naar de ppt-presentatie, eind 2004 geplaatst op www.grootseminariebrugge.be; later ingeplugd op www.nietzsche-trefpunt.be onder Nietzsche / GPS.

¹³ Na verontschuldiging van mij eerder in juni 2004 toegezegde promotor: Dhr. Jan Vanhee. Ook Dhr. Chris Peeters [docent inhoudelijke ontsluiting] werd per juni 2005 opgeworpen; maar gezien het eerste engagement van Dhr. Braeckmans sinds 28 oktober 2004, bleef deze laatste waarnemend promotor of zou hij bij verandering van promotor, fungeren als co-promotor. Per februari 2006 werd Prof. Dr. Luc Braeckmans (UA) definitief als promotor vastgelegd.

¹⁴ Ik verwijs naar betreffende powerpointpresentatie die ik heb gemaakt, en geplaatst ter visualisatie op www.nietzsche-trefpunt.be – zie verder onder Hoofdstuk 3 / Sectie V / §1 (p. 92).

¹⁵ Zie daarvoor Hoofdstuk 3.

¹⁶ Invoerscherm die de e-ingave performanter maakt, zie Hoofdstuk 1/Sectie II / §7/punt 5 (p. 51).

§3 *Survey*¹⁷ [BIJLAGE 1] Belangrijk was enerzijds te weten te komen of vooral de bibliotheken (en personeel daarvan) of eerder de scholen (algemeen) moesten benaderd worden inzake de nog te voeren publiciteit. Anderzijds was het ook nuttig een zicht te krijgen op het zoekgedrag om op basis daarvan de zoekingen te doen aansluiten op de gebruikersbehoeften.

Reeds in het najaar van 2004 en opnieuw per februari 2005 werd een vragenlijst verspreid naar een korf *Nietzsche-professoren*¹⁸ met de vraag mee te werken aan betreffende enquête. Er kwam echter lauw tot geen respons en ik werd genoodzaakt vanaf april 2005 een andere piste te bewandelen.

Daartoe benaderde ik Paul Limbos, werkzaam in de universitaire bibliotheek (BIBC te Ladeuzeplein Leuven) die verspreiding en sprokkeling zou verzekeren aldaar¹⁹ – en dit in samenwerking met Dhr. Aerts, die hetzelfde zou doen via de bibliotheek van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. Op dat moment was de tweede fase van dit Nietzsche-project echter al afgewerkt.²⁰

Eind juli 2005 liet Dhr. Aerts (Bibliotheek Wijsbegeerte KUL) mij weten dat hij niet zou meewerken aan de gegevensverzameling voor de zoeksystematiek-enquête, waarvoor hij het benodigde materiaal reeds enkele maanden voordien mocht ontvangen. Als reden gaf hij op dat een globale benadering door Dhr. Limbos (Centrale Bibliotheek KUL), fungerende als contactpersoon voor distributie naar de deelbibliotheken KUL, “*onvoldoende was: hij had een rechtstreekse benadering door mijn persoon naar zijn persoon verwacht.*”

Gezien de gemaakte afspraak met (en ondertussen gebeurde distributie door) Dhr. Limbos, stond ik machteloos. Omwille van deze onverwachte wending - en ter ondervanging van de weggevallen gegevensrij, werd de enquête door Dhr. Limbos per augustus 2005 doorgespeeld naar Dhr. De Smedt (Campusbibliotheekdienst Geesteswetenschappen KUL) en naar Dhr. D’hondt (Bibliotheek Godgeleerdheid KUL) – die slechts een zwakke tot geen respons bracht.

Feit blijft alvast dat deze weigering tot medewerking plots een evenwichtig of breed resultaat van de enquête grotendeels teniet zou doen. Immers, de enquête was in eerste instantie bedoeld voor filosofie-studenten van de KUL, en dus (of zelfs) voor het overgrote deel hét publiek van de Bibliotheek Wijsbegeerte. Dat dergelijke en laattijdige weigering ontgoochelde mag duidelijk zijn: de ontsloten Nietzsche-collectie werd van bij de start gebaseerd op de collectie van de Bibliotheek Wijsbegeerte van de KUL – deze bezit immers de grootste Nietzsche-collectie van Vlaanderen, en de inhoudelijke ontsluiting diende dus op zijn minst h  ar publiek.

Per augustus 2005 is de geplande enquête dan ook verworpen tot een gebeuren dat ik uitsluitend kan benoemen als een verkennende ‘survey’.

¹⁷ Oorspronkelijk (begin 2004 tot juli 2005) gepland als enquête.

¹⁸ Prof. Dr. van Tongeren (Katholieke Universiteit Nijmegen), Prof. Dr. Dohmen (Universiteit voor Humanistiek), Dr. Sybe Schaap (Vrije universiteit Amsterdam), Dr. IJsseling (Katholieke Universiteit Leuven), Prof. Dr. Duhamel (Universiteit Antwerpen).

¹⁹ Door het leggen van enquêtes op de leestafels met maandelijkse verzameling april 2005 tot juni 2005 en van september 2005 tot november 2005 (doorzending ingevulde exemplaren).

²⁰ De geplande enquête zou dus niet afgenomen worden v  or de ganse opzet van dit ontsluitingsproces – maar dat bleek naderhand ook niet meer nodig; maar alsnog nuttig en interessant voor het ondertussen te starten programmeerwerk van de Nietzsche-GPS – lees: ter advies inzake een klantvriendelijke opzoekbaarheid of te construeren systematiek. Ook kon de resultante van deze post-survey nuttig worden genoemd voor mogelijke vervolgprojecten, verdieping of besluitvorming inzake de algemene topic ‘inhoudelijke ontsluiting en piloting’.

- Resultaat van de verkennende *survey*²¹:

- Het aantal verzamelde, ingevulde documenten bedraagt 35 exemplaren. Statistische gegevensverwerking is niet relevant gezien de uiterst smalle korf resultaten. Daarom zal ik mij beperken tot enkele globale situeringen.
- Primo kan gesteld worden dat vooral de catalogus in de bibliotheek hoog scoort.²² In tweede orde wordt vooral de bibliotheekmedewerker “*soms*” tot “*veel*” aangesproken, maar deze dient het mathematisch af te leggen tegenover vrienden of collega-studenten als vraagbaak.²³ Ook zoekmachines of grasduinen blijven secundair, maar toch opvallend aanwezig.²⁴ De frequentie van het opzoeken heeft hierop geen significante invloed. Meer, de tevredenheid is vrijwel unaniem te noemen - en verschilt zelfs niet significant naargelang het gebruikte infomedium, zoekfrequentie of leeftijd.
- Secundo is op te merken dat inzake het zoeken op onderwerp; vooral auteur, begin van de titel en trefwoord, populaire zoekingen zijn. *Auteur-zoeken* geniet hierbij vrijwel unaniem voorkeur. *Trefwoorden* zijn blijkbaar minder populair gezien de ambivalentie die blijkbaar optreedt: er zijn evenveel *hits* als *irrelevante informatie* die verkregen wordt.²⁵
- Tertio is te concluderen dat een modale student in eerste instantie een pragmatische handelwijze vooropstelt. Een onderwerp wordt vooral gezocht in functie van taken of opdrachten²⁶ – en voor de verder gevorderden, in het licht van hun thesis. Het gros zegt “*min of meer*” Nietzsche te kennen²⁷ maar laten de vraag open of deze filosoof “*meer aandacht verdient in bibliotheek of op school*”. De *pragmatische werkwijze* van de modale student wordt hier bevestigd: de Nietzsche-website zou bezocht worden “*als het kan dienen als hulp*” in de studie of voor een opdracht.²⁸

Een aantal voorzichtige besluiten kunnen als volgt naar voor komen:

- Inzake het belang van een adequate of performante tool kan gesteld worden dat de (bibliotheek)catalogus belangrijk is. Niet enkel de formele aspecten zijn belangrijk, doch ook een gedegen inhoudelijke ontsluiting.
- Een algemene, brede benadering van het publiek is primordiaal, en dit zowel via de bibliotheekmedewerker als via een volledige benadering van het publiek. Affiches of infolders ter kennisgeving zijn daartoe aangewezen.
- Uit de *survey* komt naar voor dat het zoekgedrag eerder gericht verloopt. Het gebruik van trefwoorden biedt blijkbaar niet een optimaal resultaat, wat er dan ook kan op duiden dat de huidige trefwoordensystematiek niet optimaal werkt.
- De zoeksystematiek en webplatform als inhoudelijke ontsluiting dient in te spelen op het pragmatisch zoekgedrag van de modale student als gebruiker.

²¹ Zie p. 116 en verder onder Hoofdstuk 3 / Sectie V / §1 (p. 94) voor resultante vragenlijst KUN.

²² Vijfendertig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

²³ Achtentwintig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

²⁴ Achtentwintig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

²⁵ Vijfendertig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

²⁶ Vijfendertig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

²⁷ Vijfendertig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

²⁸ Eenentwintig positieve antwoorden op vijfendertig enquêteformulieren.

§4 *Recapitulatie*
projectontwikkeling:

Het betreft een samenvatting ²⁹ van de geplande projectontwikkeling:

Het project *Wat?*

- Een *ontsluiting* van
- *begrippen, metaforen en thema's uit de Nietzscheaanse filosofie op basis van honderddertig geselecteerde secundaire, nederlandsstalige werken*
- *mét pagina-aanwijzing en beschikbaarheidgegevens van betreffend werk*

→ Zoekingang via *geabstraheerde descriptorenlijsten* (alfabetisch, hiërarchisch)

Luc Brysse Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

²⁹ Een overzicht via de hand-outs van een gemaakte powerpoint-presentatie die begin maart 2005 eerst op www.grootseminarie.be is geplaatst onder *Bibliotheek/Projecten* – en later is ingeplugd op www.nietzsche-trefpunt.be onder *Nietzsche/GPS/Voorstelling*. Betreffende Powerpoint-presentatie werd per mei 2005 vervangen door een versie in Adobe Acrobat-formaat.

Het project Wat?

Nietzscheaanse begrippen, metaforen en thema's

Primaire literatuur

Dóór Nietzsche geschreven

Secundaire literatuur

Over Nietzsche/s filosofie

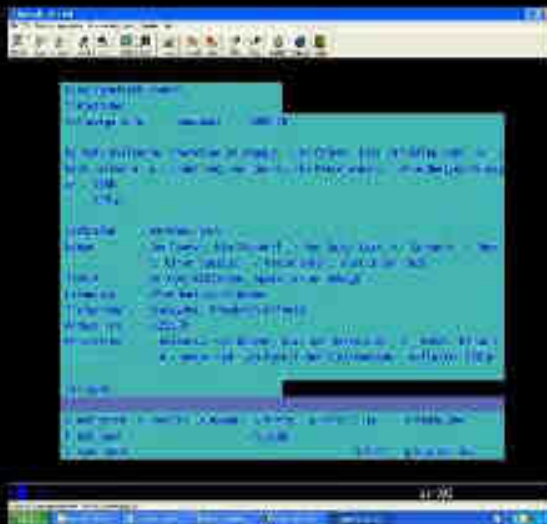
In wélk(e) werk(en) kan de gewenste informatie worden gevonden?

INFORMATIE-BEHOEFTTE

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

Het project Waarom?

De huidige *formele ontsluiting* komt niét tegemoet aan de informatiebehoefte:

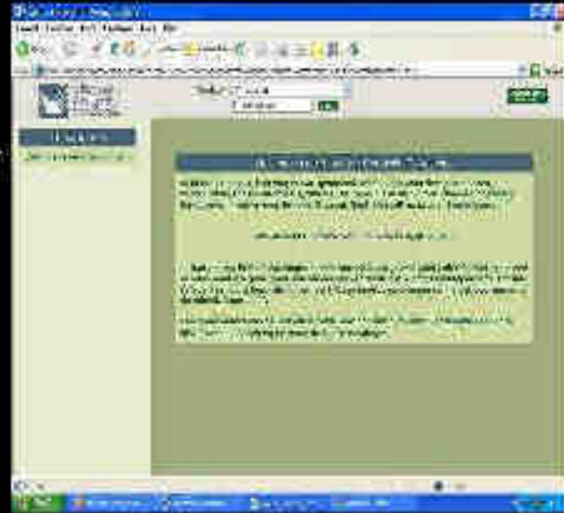
- Er wordt enkel ontsloten via titel, auteur of onderwerp
 - * De titel is al te vaak nietszeggend of duidt meestal niét de inhoud.
 - * Rubricering beperkt zich meestal tot de term "Nietzsche"
 - * Meestal is niet de auteur relevant, wel de inhoud

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

Het project Waarom?

- Nietzscheaanse begrippen, thema's of metaforen worden niet *an sich* ontsloten
- Voorbeeld; iemand wil meer weten over:
 - * Übermensch, Zarathustra, eeuwige wederkeer, nihilisme
 - * Nietzsche's denken over kunst, of zijn kritiek op het christendom, of over de relatering van zijn werk met het nationaal-socialisme
 - * bepaalde nietzscheaanse symbolen zoals zon, slang, kind, tovenaar, leeuw, ...

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

Het project Doelstelling?

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

Het project Doelstelling?

- Een degelijke, *gebruiksvriendelijke navigatie* aanbieden inzake het Nietzscheaans gedachtegoed
- Betreffende ontsluiting moet minstens studenten in staat stellen zich **verder (en sneller) te verdiepen in de voor hen relevante werken**
- **Hierbij wordt aangegeven waar betreffend(e) werk(en) zich bevinden**, zodat – wegens huidige ontbreken van *full text retrieval* – via bezit of IBL de fysieke raadpleging kwalitatief ondersteund wordt
- **Het project zal voor het Vlaamse bibliotheekwezen ten goede komen aan de informatiebemiddeling**

• **Gezocht:**

Informatie over een metafoor X

Resultaat:

Boek 1

gegevens boek
pagina's x-y
lokalisatie boek

Boek 2

gegevens boek
pagina's x-y
lokalisatie boek

Boek 3

gegevens boek
pagina's x-y
lokalisatie boek

Boek 4

gegevens boek
pagina's x-y
lokalisatie boek

Boek 5

gegevens boek
pagina's x-y
lokalisatie boek

Boek 6

gegevens boek
pagina's x-y
lokalisatie boek

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

Het project Hoe?

- **Starten met de opbouw van een *intra-niveau***
Eenzijds wordt via een soort 'individual abstract-systematiek een overzicht gemaakt waarover (over welke Nietzscheaanse onderwerpen), de geselecteerde werken uit de secundaire literatuur handelen; of welke begrippen, metaforen of thema's deze telkens bevatten. Deze wordt telkens gekoppeld aan een bestand "terugvindbaarheid": zowel naar paginering toe als naar IBL/bezit toe.
- **Het opstellen van een Nietzscheaanse trefwoordenlijst**
Een stevige, structurele en cognitieve abstrahering is nodig.
- **De constructie van een *inter-niveau***
Relatering trefwoordenlijst aan een titellijst, eventueel via databankstructuur of via links.

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

Het project Een vervolg...

Eerste PPT-voorstelling

Sluit dit venster via

- Bouwen webplatform met volgende URL:
www.nietzsche-trefpunt.be
- Samenwerking met *Mavari* (webbuilding en databasing), *Straid* (communicatie naar pers en druk), *Vlaamse Luister- en Braillebibliotheken* (online luisteren naar Nietzsche-literatuur)
- Marketing (PR, affiches, bladwijzer):
Nietzsche-GPS nodig?
www.nietzsche-trefpunt.be

Luc Brysse

Voorstelling Project : Nietzsche – Concordantie

§5 Tijdstabel

2002	Aanleggen lijst Nietzsche-literatuur	Medio 2005	Ontwerp affiche /druk (Straid)
2003	Experimentering met descriptoren	<i>juli</i>	Enquête wordt survey (KUL)
Begin 2004	Eerste aanzet tot descriptorenlijst, Start fase I Nietzsche-project	<i>begin augustus</i>	Uitstel implementatie Audio wegens beveiligingsprobleem
Medio 2004	Aanvraag stage Grootseminarie Vraag medew. enquête univ. platf.	<i>medio augustus</i>	Fase III, uitstel implementatie Nietzsche-GPS (Mavari)
Najaar 2004	Aanvang eindstage, ppt-presentatie Completisering fase I, plan website	<i>eind augustus</i>	Revisie alfabetische en hiërarchische descriptorenlijst
<i>december</i>	Prof. dr. Braeckmans als promotor	Najaar 2005	Uitstel bouw GPS (Mavari) Afzeg geldsponsor OU-NL
Voorjaar 2005	Afwerking fase II Nietzsche-project Presentatie op Nietzsche-seminar	<i>eind oktober</i>	Per eind oktober afzeg Mavari Annulering biblioth-campagne
<i>februari</i>	Opbouw webplatform (trefpunt)	<i>november</i>	Neerslag à VOWB & VCOB
<i>maart- april</i>	Start relatie met Mavari, enquête, zoektocht naar sponsors, eind stage	<i>december</i>	Laatste reddingspoging Nietzsche-GPS, -Audio en -website
<i>mei- juni</i>	Nietzsche-Audio (VKBB / VLBB) Start Straid, rondsturen enquête	Voorjaar 2006	Afwerken + indienen eindwerk Verdediging eindwerk per juni

II Methodiek

§1 Van Nietzsche tot Nietzsche-thesaurus

Het ontsluiten van informatie die in documenten besloten ligt is een bezigheid die de mens al eeuwen bezighoudt. Conrad Gesner trachtte met zijn Bibliotheca Universalis (1545) bijvoorbeeld als eerste de literatuurlawine die onstond na de historische uitvinding van Gutenberg te beheersen. Deze vorm van reference retrieval is een standaardbezigheid geworden van bibliothecarissen die catalogi en bibliografieën gingen publiceren met formele ontsluiting. Hiermee bedoelen we dat enkel titel, auteurs- en uitgeversinformatie werd verzameld.³⁰ Sedert 2000 gaf bovendien de computer armslag aan het zo begeerde “..... full-text retrieval; wat neerkomt op een rechtstreekse toegang tot inhoudelijke informatie die in documenten opgeslagen ligt.....Referentie-databanken worden gekoppeld aan document-leveringssystemen. We spreken dan over document retrieval”³⁰ En ook belangrijk in deze context: “.....Indien men ook de informatie die in documenten opgeslagen ligt volledig wil ontsluiten, kunnen we de term Information Retrieval (IR) gebruiken.”³⁰

Een thesaurus is per definitie een ontsluitingssysteem, naast trefwoordenlijsten, KWIC ³¹, KWOC ³² en KWAC ³³-indexen of vrije term-indexering. De Latijnse term 'thesaurus' is afgeleid van het Griekse woord 'thesauros' (Gr. θησαυρος) dat 'schatkamer' betekent: *L., treasure, store, collection, Gk thesauros: A book containing a store of words or of information about a particular field or set of concepts.*³⁴ Aitchison...[et al.] definieert als volgt: *The thesaurus (...) is a vocabulary of controlled indexing language, formally organized so that a priori relationships between concepts are made explicit, to be used in information retrieval systems, ranging from the card catalogue to the Internet.*³⁵

Na deze overschouwing kan ik de inhoudelijke ontsluiting als Nietzsche-GPS benoemen als thesaurus. Deze kreeg immers vorm na een manueel doornemen van de aangelegde collectie Nietzsche-literatuur. De uitgevoerde *ontologische structurering* leidde tot de samenstelling van een hiërarchische descriptorenlijst naast (en vanuit) een alfabetische descriptorenlijst. De respectievelijke pagina's per titel werden gerelateerd aan de (nietzscheaanse) descriptoren. Het gaat dus niet om een indextaal die de inhoud van documenten tracht te vatten in een kunstmatige taal die toegevoegd wordt (assigned indexing). De taal van de Nietzsche-thesaurus is uitsluitend nietzscheaans (auteurs secundaire literatuur als bron) - en zowel qua gebruik als (afgeleide) hiërarchie, afkomstig uit de ontsloten collectie. De Nietzsche-thesaurus is bovendien een ontsluitingssysteem die indexeringssystemen gebruikt. De KWIC-indexering bijvoorbeeld werd op veel descriptoren toegepast; bijvoorbeeld: “kind, verlangen van het”. Hetzelfde geldt voor de KWOC-indexering; bijvoorbeeld: “waarden” vanuit “waarden van de mens”, alsook KWAC; bijvoorbeeld: “biografie (van nietzsche)”.

³⁰ Peeters, C., *Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 2

³¹ KeyWords In Context (de indexingang blijft in de titel staan).

³² KeyWords Out of Context (de indexingang wordt uit de titel gelicht).

³³ KeyWords And Context (de indexingang wordt contextueel geduid).

³⁴ Webster, N., *Webster's Third New International Dictionary of the English language*, unabridged ed., Vol. III, Chicago: Encyclopedia Britannica, 1971, p. 2374

³⁵ *Geciteerd in: Peeters, C., Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 9

De Nietzsche-GPS parasiteert op het vocabularium van natuurlijke talen – namelijk de teksten van de collectie (van respectievelijke auteurs); het zogenaamde *derived indexing*. Evenwel staat in theorie dergelijke *indexing* bekend als louter syntactische systemen die meestal met behulp van de computer tot stand komen. Bij de Nietzsche-thesaurus is dit niet het geval: alle processen zijn manueel uitgevoerd. De computer werd enkel gebruikt ter gegevensopslag. Dat deze *derived indexing* manueel is gebeurd kon niet anders. De *OCR*-technologie³⁶ miste medio 2005 nog steeds de benodigde performantie (cf. lage snelheid van inscannen: ong. vijf pagina's per uur) en accuraatheid (intensieve corrigeren per pagina noodzakelijk) om de benodigde 23.300 pagina's succesvol te ontsluiten. *Automatic thesaurus construction* was dus niet aan de orde.

Echter – en in tegenstelling tot het theoretisch uitgangspunt dat een thesaurus per definitie een post-coördinatieve systematiek kent, komt de Nietzsche-thesaurus neer op een pré-coördinatief descriptorensysteem.³⁷ Aanleiding om te kiezen voor een pré-coördinatieve systematiek was de doelgroep. Studenten aan middelbaar en hoger onderwijs, alsook het gros van de potentiële geïnteresseerde werden niet geacht Nietzsche-kenners te zijn.

De ontologische structurering (lees: semantische relaties en bijhorende hiërarchie) - met daartoe gebruikte, nietzscheaanse toptermen of knooptermen die de structuur vorm geven - werd pas na manuele doorname per pagina en dus vanuit de ontsloten collectie vastgelegd. Hierdoor ontstond wel een potentiële beschuldiging van subjectiviteit - maar deze is preventief afgeweerd door het verzekeren van een alfabetisch zoekingang nàast een hiërarchische zoekingang.

De afzonderlijke, nietzscheaanse woorden of woordgroepen, Nietzsche-thesaurustermen of kortweg nietzscheaanse termen of nietzscheaanse descriptoren genoemd, hebben dus principieel betrekking op de nietzscheaanse begripseenheden of onderlinge nietzscheaanse concepten - en betreffen niet de nietzscheaanse (interpretatieve) concepten zelf. Zoals in de inleiding geschetst was de bedoeling een *concordantie* te maken, en geen *lexicon*.

Maar ook de term '*ontluikende ontologie*' zou van toepassing kunnen zijn: er is immers niet enkel sprake van equivalentie, hiërarchische opbouw of relationele basis. Ook is er een resulterende, globale kapstok – namelijk een inhoudelijke beschrijving van het nietzscheaanse denkconcept en z'n relaties of eigenschappen zoals deze zijn opgesteld vanuit het (relationeel) gebruik van de descriptoren door de verschillende auteurs van de samengebrachte collectie.

In het standaardwerk *The Subject Approach to Information* (Foskett, 1996) wordt gesteld dat een concept: '*an idea of a class of objects*' is, en meer: '*A concept is denoted by a term*³⁸ *which may consist of more than one word.*³⁹ Temeer - of in analogie van bovenstaande werd gepoogd de hiërarchie en relaties – gebruiksvriendelijk en dus - grafisch voor te stellen.

³⁶ Optical Character Recognition (Optische karakterherkenning: inlezen teksten door computer).

³⁷ Termen of descriptoren worden gerelateerd in de Nietzsche-database, dus vóór het zoekproces. Gecombineerd of getrunceerd zoeken behoort niet tot de mogelijkheden – via de scroll-vensters kan een keuze gemaakt worden tussen descriptoren; combinaties van termen zijn niet mogelijk (hoge precisie en hoge vangst door gebruik van samengestelde termen en ter ondervanging van afwezigheid mogelijkheid post-coördinatie).

³⁸ *Term: a word or expression that has a precise meaning in some uses.* Uit: Foskett, A.C., *The Subject Approach to Information*, London: Library Association, 1996, p. 34

³⁹ *Geciteerd in: Peeters, C., Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 9

Samengevat is de Nietzsche-thesaurus:

- een pré-coördinatief ontsluitingssysteem
- een geordende verzameling (gecontroleerd vocabularium)
- uit natuurlijke taal (nietzscheaanse descriptoren)
- op basis van zoveel mogelijk, gekozen enkelvoudige begripseenheden
- en samengestelde descriptoren met KWIC/KWAC/KWOC-integratie
- waarvan de vorm, en de semantische relaties of klassen zijn vastgelegd
- en zo de collectie geïndexeerd wordt (representatie boeken via descriptoren).

§2 Van thesaurus tot zoekthesaurus *Een zoekthesaurus wordt enkel gebruikt bij het doorzoeken van documenten. Het concept is ontstaan eind de jaren tachtig. Gebruikers verkeren vaak in de onmogelijkheid om correct uit te drukken wat zij van een IR-systeem ⁴⁰ wensen te weten te komen. Het is traditioneel de rol van bibliothecarissen of "informatiebemiddelaars" om te helpen een vraag beter te formuleren en hen anderzijds te helpen bij de bevraging aan het computerscherm. De "bemiddelaar" bevindt zich tussen enerzijds de zoeker naar informatie en anderzijds de informatie die door vakexperts in het informatiesysteem (of in de documenten in het informatiesysteem), is gestopt.⁴¹*

De Nietzsche-thesaurus is geen gewoon zoekstelsel, maar wél een zoekthesaurus:

- De Nietzsche-thesaurus als ontsluitingssysteem is vooral gericht op indirecte toegang tot informatie: de titels worden gegenereerd op basis van termen, niet op de definiërende inhoud. De expertise heeft betrekking op technieken voor het terugvinden van documenten, eerder dan op deductie of afleiden van nietzscheaanse begrippen, metaforen of thema's.
- Het onderwerpsdomein van de Nietzsche-thesaurus als zoekstelsel is zowel breed als diep te noemen wat de nietzscheaanse begrippen, metaforen of thema's betreft. Zeshonderdvijfenzestig termen is een relatief groot aantal op honderddertig ontsloten titels en resulteert dus in diepgang. De drieëntwintigduizenddriehonderd pagina's als ontsloten totaal geeft tevens wel een relatief goede indicatie van de breedte.⁴²
- De Nietzsche-thesaurus maakt gebruik van een ruime set van zoekingen: vier namelijk (auteur, titel, alfabetische en hiërarchische descriptorenlijst), en de relatering (adviesgevend door visualisatie van ontologische structuur en relatieveld) verzekert een additieve begeleiding in het zoekproces.
- De Nietzsche-thesaurus helpt de gebruiker primair bij de formulering van zijn informatiebehoefte (pré-coördinatie – derived indexing). Secundair helpt de Nietzsche-thesaurus de gebruiker bij het zoeken van de gepaste informatiebron (lees: titel). Door visualisatie van de descriptorenstructuur (evaluatie van resultaten) helpt de Nietzsche-thesaurus via een

⁴⁰ Information Retrieval, **Peeters, C.**, *Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 2

⁴¹ *Geciteerd in: Peeters, C.*, *Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 12

⁴² Ook in tijdsbreedte; de gebruikte secundaire literatuur omvat honderd jaar (1904 – 2004)

- tertiaire en inzichtelijke manier de gebruiker (eerste evaluatie van mogelijke informatiewaarde).
- De Nietzsche-thesaurus werpt geen hoge kennisdrempel op inzake (de filosofie van) Nietzsche. De relaties, alsook de descriptorenlijsten (zowel de alfabetische als hiërarchische) zijn ideaal om te verkennen, associaties mogelijk te maken – en dus om additieve kennis op te nemen.
 - Door de descriptorenlijsten is er een suggestief element die zowel productief (pragmatische aanpak) als reductief (grasduinen) kan ingezet worden. Het suggestieve element (het zogenaamde *query expansion*) wordt verzekerd door het gebruik van keuzelijsten.

§3 Functies van de Nietzsche-thesaurus Foskett formuleert volgende (algemene) functionaliteiten bij thesaurus-gebruik ⁴³:

“To provide a map of a given field of knowledge, indicating how concepts or ideas about concepts are related to one another, which helps an indexer or searcher to understand the structure of the field; To provide a standard vocabulary for a given subject field.....; To provide a system of references between terms which will ensure that only one term from a set of synonyms is used for indexing one concept. To provide a guide for users of the system so that they choose the correct term; To locate new concepts in a scheme of relationships with existing concepts; To provide classified hierarchies so that a search can be broadened or narrowed”

De Nietzsche-thesaurus houdt dezelfde functionaliteiten aan. Ze geeft inderdaad een begrippenmap met interne relatieduiding. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de nietzscheaanse vocabulaire zoals die door de auteurs (secundaire literatuur) zijn aangewend. De descriptoren worden beperkt gehouden tot één per vermelde inhoud als term. Zo zal bijvoorbeeld de term *übermensch* gelijk zijn aan *oppermens*; of bijvoorbeeld *zarathustra* gelijk zijn aan *zarathoestra*.⁴⁴

Verder zorgt de opgestelde hiërarchische descriptorenlijst (uitklapvenster-systematiek) voor een keuzemogelijkheid tussen en van (correcte) descriptoren – en vermelde lijst maakt bovendien de hiërarchische relaties duidelijk. Dergelijke alfabetische en hiërarchische descriptorenlijst biedt synergie en minstens de mogelijkheid te verkennen; dwz. *verengen* en/of *verbreden*.

Tot slot zal de Nietzsche-thesaurus, naast zijn functie als gids (wààr vind ik informatie inzake..., welke materialen welke descriptoren bevatten of welke descriptoren toegekend zijn aan welk materiaal), een hulp betekenen bij het verwerven van een algemeen begrip van het onderwerpsdomein inzake Nietzsche. Dat geldt ook bij het opstellen van nietzscheaanse *semantische kaarten* als ontologische structurering of bij het definiëren van descriptoren via de secundaire literatuur.

⁴³ Foskett, D., ‘Thesaurus’, in: *Encyclopedia of Library and Information Science*, vol. 30, New York: Dekker, 1980, p. 419

⁴⁴ Wilfred Oranje gebruikt als vertaler van *Aldus sprak Zarathoestra* de term *Oppermens* in plaats van *Übermensch*. Ook gebruikt hij de term *Zarathoestra* in plaats van *Zarathustra*.

De Z39.19-standaard⁴⁵ geeft volgende redenen om thesauri te gebruiken. Deze zijn ook geldig voor de Nietzsche-thesaurus:

- Ze vertalen de natuurlijke taal naar een gecontroleerde woordenschat.
→ De woordenschat is gecontroleerd.⁴⁶
- Ze verzekeren de consistentie in het toewijzen van indextermen.
→ Hiervoor staan de betreffende auteurs van de secundaire literatuur garant.
- Ze geven de semantische relaties tussen termen weer.
→ Zoals die zijn gebruikt door de auteurs van de secundaire literatuur
- Ze helpen bij het zoeken.
→ Descriptorenlijsten (alfabetisch, hiërarchisch), titellijst, auteurslijst.

§4 *Criteria van de Nietzsche-thesaurus*

Thesauri bezitten allerlei mogelijkheden om bevorderend op te treden betreffende enerzijds de *vangst*⁴⁷ en anderzijds de *precisie*⁴⁸. *Een goede thesaurus werkt precisieverhogend doordat hij een hoge mate van (domein-inherente) specificiteit bezit. Ook kunnen vormen van homonymie en polysemie vermeden worden. De vangst kan dan weer verhoogd worden door een betere controle van verschillende vormen van dezelfde termen en van synonomie. Van groot belang is een optimaal verwijzingspatroon dat zowel positief werkt bij het ontsluiten als bij het zoeken.*⁴⁹

De Nietzsche-thesaurus fungeert alvast als hulpmiddel om de steeds groeiende informatieruimte (lees: secundaire literatuur inzake Nietzsche) te overzien en de gebruiker via descriptor-suggestie (en door de vier zoekingen) te helpen. Zo kan een tegelijk een hoge vangst en hoge precisie gerealiseerd worden.

Samenvattend op basis van Vervenne's boek⁵⁰ inzake thesaurusbouw:

- *Hoe is de vangst in de Nietzsche-thesaurus verbeterd?*
 - door meer controle in te voeren op verschillende vormen van eenzelfde begrip; bv. zoeken naar 'god is dood' moet ook 'aforisme 125' en metaforentros 'zon-zee-horizon' inhouden
 - door meer controle in te voeren op synonomie
bv. zarathustra is gelijk aan zarathoestra
 - door een bijkomende zoekbegeleiding of verwijzingspatronen
bv. visualisatie begrippenstructuur, linken tussen begrippen die additioneel verschijnen
- *Hoe is de precisie in de Nietzsche-thesaurus verbeterd?*
 - door meer detail aan te brengen binnen de indexeertaal
 - door pré-coördinatie met integratie van KWIC/KWAC/KWOC-systematiek⁵¹
 - door het vermijden van synoniemen en homoniemen

⁴⁵ *Geciteerd in: Peeters, C., Thesaurusbouw, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 10*

⁴⁶ Zie verder op deze pagina onder §4 *Criteria van de Nietzsche-thesaurus*.

⁴⁷ De vangst van een zoekactie (Engels: recall) kan worden uitgedrukt als de verhouding tussen alle relevante documenten in de collectie en de gevonden relevante documenten.

⁴⁸ De nauwkeurigheid of precisie van een zoekactie (Engels: precision) is dan de verhouding tussen wat wel beantwoordt aan de vraagstelling en het geheel van de vangst.

⁴⁹ *Peeters, C., Thesaurusbouw, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 7*

⁵⁰ *Vervenne, D., Praktische oefening in het bouwen, aanwenden en onderhouden van een thesaurus, Gent: Academia, 2001*

⁵¹ **KeyWords In Context, KeyWords And Context, KeyWords Out of Context.**

§5 Constructie van de Nietzsche-thesaurus

1 Situering

- Het onderwerpsdomein omvat een ontsluiting van begrippen, symbolen en thema's inzake de nietzscheaanse filosofie, op basis van honderddertig geselecteerde Nederlandstalige secundaire werken (1904-2004) met zoekingen via descriptorenlijsten.
- Een totaal nieuwe thesaurus moet worden gebouwd gezien er geen bestaande voorhanden is. Omvang van de literatuur/data:

Materiaalsoort	Aantal	%	Bladzijden	%	Gem. Descr./Materiaal	%
Monografieën	92	70,77	18.740	80,42	16,14 (1.485/92)	62,17
Thesissen	34	26,15	4.495	19,29	5,32 (181/34)	20,49
Tijdschriftart.	4	3,08	65	0,29	4,50 (18/4)	17,34
Totaal	130	100	23.300	100	1.684/130 = 12,95	100

Zoals valt af te leiden uit bovenstaande tabel zijn 130 werken ontsloten. Van de 130 ontsloten werken zijn er dus 92 boeken, 34 thesissen en 4 tijdschriftartikels.

Dat betekent dat monografieën dus bijna 71% uitmaken van de ontsluiting, thesissen iets meer dan 26 % en de tijdschriftartikels 3%. Het totaal aantal pagina's waarop de ontsluiting is gebaseerd bedraagt 23.300 pagina's; waarvan het luik monografieën er 18.740 voor zijn rekening neemt, de thesissen 4.495 pagina's en de tijdschriftartikels slechts 65 pagina's.

De monografieën zijn overigens ontsloten met pagina-aanwijzing. De thesissen en tijdschriftartikelen daarentegen *niet*. De reden hiervan is simpel: de boeken bevatten meestal verschillende thema's, metaforen en begrippen – terwijl thesissen of tijdschriftartikels meestal één thema of onderwerp (invalshoek) centraal stelt. Daar komt bovenop dat de thesissen (en zeker de tijdschriftartikels) minder omvangrijk zijn waardoor pagina-aanwijzing niet noodzakelijk werd geacht. Ook was het interessant om het verschil in gebruik daarvan als resultante te kunnen overschouwen. Het was boeiend te kijken welke materialen zorgden voor welk aantal descriptoren. Daaruit kan geconcludeerd worden dat meer dan 62% van de descriptoren uit het luik monografieën komt, iets meer dan 20% uit de tijdschriften en een grote 17% uit de tijdschriftartikels. Het gemiddelde aantal descriptoren per ontsloten monografie is iets meer dan 16. Elke thesis genereert gemiddeld iets meer dan 5 descriptoren, terwijl elke tijdschriftartikel bijna 5 descriptoren aanlevert. Deze relatief hoge cijfers zijn te verklaren door het specifieke onderwerp, terwijl de monografieën altijd een ruimer veld nastreven. Belangrijke afsluit hierbij is dat het grootste deel qua aantal bladzijden, 80% van de ontsluiting, gevormd is door monografieën en bijna 20% resulteerde uit de thesissen – de tijdschriftartikels zijn in dat opzicht te verwaarlozen. Er dient nog vermeld te worden dat deze ontsloten collectie een descriptorenlijst van 675 descriptoren heeft opgeleverd.

- Collectie ⁵² (titellijst secundaire literatuur):

De houding tov. het verleden : een studie van Nietzsche's werk Van nut en nadeel voor de geschiedenis	Ackaert, Marc
Friedrich Nietzsche	Andreas-Salomé, Lou ; Hanssen, Leon
Nietzsche en de revolutie	Bakker, H.
De geschiedenis van het subject : Nietzsche – Hegel	Bartels, Jeroen
Van Nietzsche tot Heidegger : Drie studies	Beerling, R. F.
Het Wankelende Westen : Nietzsche en de critiek op de Europese cultuur	Beerling, R. F. ; Noordenbos, O. ; Proost, K. ; Vries De, T.
Mis-en gebruik van Nietzsche's werk in de rechtse literatuur	Belmans, Carolina
Friedrich Nietzsche : een filosofie van het lijden en van de macht	Berger, H.
Nietzsche's krachtzedenleer	Bittremieux, Joseph M.
Nietzsche en de wetenschap : Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt in de Wijsbegeerte aan de Universiteit van Amsterdam Op den 3den December 1906	Boer, T.J. de
Macht en Verlangen : Nietzsche en het denken van Foucault, Deleuze, Guattari	Bolle, Eric
De antichrist (Friedrich Nietzsche) gelezen als loflied op het leven	Bollen, Dirk
Links Nietzscheanisme	Bossche, Marc Van de; Weyembergh, Maurice
De zin of onzin van Nietzsche's gedachte van de eeuwige terugkeer van hetzelfde : Een onderzoek naar de paradox in de verhouding tussen de kosmologische en ethische dimensie van deze gedachte	Bouwman, Jan
Hoe men wordt, wat men is : zelfvervolmaking, zelfoverwinning en zelfvergetelheid bij Nietzsche	Braak, André van der
Metafoor en de afgrondelijke verzinking : Nietzsche en Derrida	Brabander, Richard De
Over nut en nadeel van Nietzsche voor het leven	Brems, Peter
Nietzsche's Antichrist	Brom, Gerard
Nietzsche en zijn mogelijkheden : Dostojewski Expressionisten Bataille Musil Mann Gilliams Vestdijk	Bronzwaer, W.
Een labyrint van vermete inzichten : enkele aspecten betreffende waarheid en de vrouw in het werk van Friedrich Nietzsche	Cauwenbergh, Iris Van

⁵² Voor uitgebreide beschrijving zie: Hoofdstuk 1 / Sectie II / §6 (p.39) en **[BIJLAGE 2]**(p.120).

Nietzsche in Turijn : Een intieme biografie	Chamberlain, Lesley ; Zetten, Frans van
Friedrich Nietzsche : een leven in scènes	Claessens, Peter
Friedrich Nietzsche : filosofie van het leven of leven van de filosofie? Een onderzoek naar de mogelijkheid tot zelfverwijzing van de pragmatische kennisleer bij Schopenhauer en de vroege Nietzsche	Crombez, Thomas
Nietzsches geboorte van de tragedie : achtergronden, bedenkingen en vertaling	Cruys, Luc Van de
Nietzsche en de tragische eeuw van het oude Griekenland	Debleeckere, S.
Van lezen en schrijven : Nietzsche in het licht van de deconstructie	Decock, Lieven
Nietzsche en de eerste Sofistiek : Thematisch onderzoek naar de aanknopings- en verschilpunten	Decorte, Jos
Nietzsche	Deleuze, Gilles ; Graeve De, P.
Sporen. De stijlen van Nietzsche	Derrida, J. ; Groot, Ger
Nietzsche over de menselijke natuur : een uiteenzetting van zijn verborgen antropologie	Dohmen, Longinus J.
Grenzen aan wildheid Wildernisverlangen en de betekenis van Nietzsches moraalkritiek voor de actuele milieu-ethiek	Drenthen, Martin
Een belichting van Nietzsche's kritiek op de Westerse Cultuur vanuit de Vrolijke Wetenschap	Driessen, Heidi Van
Schopenhauers ethiek. Nietzsches kritiek	Duchesne, Karel
Kerngedachten van F. Nietzsche	Duhamel, Roland
Nietzsches Zarathoestra : Mysticus van het nihilisme	Duhamel, Roland
Friedrich Nietzsche : een levensbeeld	Duverger, A.
In de ban van Nietzsche. Menno ter Braak. De Duitse expressionisten. Ernst Jünger. Martin Heidegger. Thomas Mann. Oswald Spengler	Ester, H.; Evers, M.; Visser, J.
Inleiding tot het denken van Nietzsche	Flam, L.
Nietzsche, wijsgeer van de voornaamheid	Flam, L.
Wie was Nietzsche? Beschouwingen bij Alzo Sprak Zarathustra	Flam, L.
Nietzsche als genealoog en als nomade	Foucault, Michel ; Deleuze, Gilles ; Bolle, Eric
Nietzsche en het christendom : De invloed van Nietzsche als "Profeet van de 20ste eeuw"	Geffré, Claude ; Jossua, Jean-Pierre ; Gal Le, Yves

Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 1	Gelre, Henk Van
Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 2	Gelre, Henk Van
Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 3	Gelre, Henk Van
Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 4 : De ontwikkeling van Nietzsches denken in de jaren 1875/76 – 1889	Gelre, Henk Van
Nietzsche	Goedewaagen, T.
Nietzsche	Graaff, F. De
Friedrich Nietzsche : Chaos en [ver]wording	Graeve, Peter De
De verzwegen Nietzsche	Gysens-Gosselin, M.
Nietzsches weerklank in Nazi-Duitsland	Hagen, Jaap
Vrolijke wetenschap : Nietzsche als vriend	Helsloot, Niels
De tijd van de schaamte : Een confrontatie tussen de schaamte, het christendom en Nietzsche	Hendrickx, Ruth
Nietzsche en Spinoza, vreemde verwanten	Henrard, R.
Atheïsme en immoralisme in de filosofie van F. N.	Herman, Marc
Friedrich Nietzsche, kind van zijn tijd : De vrije geest en de natuurwetenschappen	Hostens, Arnout
Een kwestie van smaak Kant-tekeningen bij Nietzsche	Hurkens, Maria
Chuang Tzu Nietzsche als therapeuten : zoektocht naar een therapeutische filosofie	Ijdema-Vrasdonk, Ina ; Zaiser, Eva
Over voorwoorden Hegel, Kierkegaard, Nietzsche	Ijsseling, H.
Friedrich Nietzsche : complete biografie	Janz, Curt P. ; Walraven, C.
Leonardo en Nietzsche	Jaspers, Karl
Van christen tot antichrist : uit het leven en denken van Friedrich Nietzsche en over zijn invloed op de moraal	Kalsbeek, L.
Nietzsche in Nederland	Kamphuis, J.
Waarom waarheid? : Nietzsche's organische levensopvatting: Waarheidskritiek en waarheidsvernieuwing	Kleijn, Karel
De zaak Nietzsche : opstellen en essays van Wim van Dooren, Elrud Ibsch, H. van Galen Last, Jeroen Stumpel, Chaim Levano, Leo Samama en Gerrit Jan Kleinrensink	Kleinrensink, Gerrit Jan
Een analyse van de wil bij Nietzsche	Klip, Hugo
Also Sprach Zarathustra : Symfonisch gedicht voor Orkest	Kriekemans, Johan
Bestaat God?	Küng, Hans ; Stap, Ton van der

Nietzsche nu of nooit	Kuypers, E.L.G.E. ; Borg, M. ter; Duhamel, Roland ; Kuypers, E. ; Reijen van, W. ; Tak, T.
De denker F. Nietzsche : De geschiedenis van een goddeloos egocentrisme	Lannoy, C.J.
Dionysos of God? : Een inleiding tot het binnenwereldlijk denken van Friedrich Nietzsche	Lannoy, C.J.
Dionysos of de gekruisigde : Friedrich Nietzsche versus René Girard over de kern van het Christendom	Latré, Stijn ; Vanheeswijck, Guido
Vloekgezant : Léon Bloy contra Friedrich Nietzsche	Lemm, Robert
De vraag naar filosofie in Nietzsches denken over kunst	Lenaerts, Koenraad
De levende gedachten van Nietzsche	Mann, Heinrich
Over Schopenhauer en Nietzsche Essays	Mann, Thomas ; Amerongen-Woudstra, Anneke van
De filosofie van Friedrich Nietzsche : Radicalisering van een chronisch zieke?	Meewis, Wim
Inleiding tot het denken van Friedrich Nietzsche	Meijer, Josine W.L.
Perspectieven op Nietzsche	Mensink, Wijnand ; Nieborg, R. ; Stals, Theo
Waarheid en Nihilisme bij F. Nietzsche : een mogelijke invalshoek tot het postmodernisme?	Moraes de, Christophe
De werkelijkheid als spel van waarheid en kunst in het denken van Nietzsche	Mouton, Jan
Mahler en Nietzsche : een vergelijkende studie	Nikkels, Everdina Agnes
Friedrich Nietzsche en Malwida von Meysenbug : 'U heeft nooit een woord van mij begrepen' Briefwisseling	Noordhoek, Max ; Tongeren, Paul van
Landschappen van Nietzsche: Kunst, wetenschap, leven en moraal	Oger, E. ; Bleeckere, S. De; Martelare, Patricia
Het esthetisch pessimisme van Friedrich Nietzsche's Geboorte van de Tragedie: Een onderzoek naar Nietzsches eerste kunst- en wereldopvatting	Palmaerts, Geert

De mens in het geding : Een kritische vergelijking tussen Pascal en Nietzsche	Plaisir, A.J.
Friedrich Nietzsche, zijn leven en zijn werk	Proost, K. F.
Een weg tot Nietzsche	Reddingius-Salomonson
De dichter van den Zarathustra in verband met onzen tijd	Rispens, J.A.
De verborgen geschiedenis van Nietzsches subject	Rook, Bertina
Nietzsche en de retoriek	Roos, Hilde
Soevereïniteit en Tragische conceptie : Nietzsche en Bataille: het begrip Überwindung als finaliteit	Roos, Gilbert
Nietzsche, een biografie van zijn denken	Safranski, R. ; Wildschut, Mark
De mens als maat : Nietzsche's worsteling met het ressentiment	Schaap, Sybe
Het onvermogen te vergeten : Nietzsche's herwaardering van de waarheidsvraag	Schaap, Sybe
F. Nietzsche in Die Fröliche Wissenschaft : een uiteenzetting rond de thema's moraal, religie, filosofie, wil tot macht, Übermensch en eeuwige wederkeer	Schetz, Jan
Dostojewski en Nietzsche : De symboliek van hun leven	Schubart, Walter ; Merckens, W. J.
Vergelden en Vergeven : een theologisch-ethische studie naar aanleiding van Friedrich Nietzsche's denkbeelden over schuld en straf	Smelik, E. L.
Nietzsche's kringloop	Spruytte, Odiel ; Woude, G. van de
Nietzsche in 90 minuten	Strathern, Paul ; Thomas, Bert
Een inleidende studie over de betekenis van Nietzsche's Jezusbeeld	Symoens, Dirk
Plaats en analyse van het thema Amor Fati in het werk van Friedrich Nietzsche	Tafforeau, Joachim
Nietzsche	Tanner, Michael ; Kersbergen, Ans van
Nietzsche en het fascisme : Een studie over de politieke filosofie van Nietzsche en haar gevolgen	Taureck, Bernhard H. F. ; Hijmans, P.
Nietzsche als arts van de cultuur : diagnoses en prognoses	Tongeren, Paul van
Zarathustra's leren : een aanzet ter bepaling van de positiviteit	Tongeren, Paul van
De moraal van Nietzsche's moraalkritiek	Tongeren, Paul van
De dood van God honderd jaar na de dood van Nietzsche	Tongeren, Paul van

"Wat on-grieks is in het christendom" : Stijd en maat in Nietzsches begrip van christelijke en griekse religie	Tongeren, Paul van
Nietzsche en Dostojewski : een confrontatie van twee negentiende eeuwse "cultuurfilosofieën"	Vanvooren, Beatrix
Nietzsche en de kromme lijn : De geschiedbeschouwing van 'de vroomste van allen die niet in God geloven'	Veldhuizen, P.
Vergeet de zweep niet : Aantekeningen bij een uitspraak van Nietzsche	Verhoeven, Cornelis
Ethiek en Christendom in de werken van Friedrich Nietzsche	Verschuur, H.
Kritiek van onze Westerse liberale samenleving vanuit de politieke filosofie van Nietzsche	Vervoort, Dries
Ariadne en Dionysos : Vrouw-metaforen en verlangen in het werk van Nietzsche	Verweij, Désirée
Nietzsche en Heidegger : een confrontatie	Visser, Gerard
Nietzsches Cultuurkritiek in de Unzeitgemässe Betrachtungen	Visser, Gerard
Nietzsches Übermensch : de noodzaak van een herbezinning op de vraag naar de mens	Visser, Gerard
De inzet van Nietzsche's moralkritiek	Vlieghe, Joris
Nietzsche	Vloemans, A.
Nietzsche en het postmodernisme	Voorsluis, B.
Homo Volens : Beschouwingen over de moderne mens als willende mens naar aanleiding van Nietzsche en Heidegger	Vuyk, Kees
Nietzsche als verteller : Hoe 't lichaam wordt wat het is	Weijers, Els
Nietzsche's voorstelling van de echte Christusfiguur	Weyne, Gilbert
Friedrich Nietzsche : hoe de ware wereld 'n fabel werd	Wiebrecht, Ries ; Dooren van, W.
Nietzsche en het westerse denken : de bekoring van het naturalisme. Met een exposé over Schopenhauer	Wiele, Jozef Van De
Friedrich Nietzsche : De lof van het leven en de waan van de waarheid : Een filosofische monografie met een kritische dialoog	Wiele, Jozef Van De ; Bleekere, Sylvain De
Kluizenaar zonder God : Friedrich Nietzsche en het verlangen naar bevrijding en verandering	Willemsen, Mariëtte
Friedrich Nietzsche en het christendom	Wolf, A. G.
Nietzsche als religieuze persoonlijkheid en andere essays	Wolf, Herman

- Beoogde systeemgebruikers:

- studenten middelbaar en (vooral:) hoger onderwijs
- bibliotheekwerkers die vragen voorgeschoteld krijgen inzake de nietzscheaanse materie en/of boeken adviseren
- Nietzsche-geïnteresseerden

- Inzake de middelen gebeurde de inhoudelijke ontsluiting zélf zonder engagering door derden. Betreffende de databasing, webbuilding en communicatie is samengewerkt met sponsors; enerzijds door verschaffing van kennis en anderzijds door verschaffing van kapitaal.⁵³
- Aankoop van thesaurussoftware werd overwogen, maar gezien de zware kost (medio 2004 geschat op EUR 2.500,-)⁵⁴ is deze onder supervisie geplaatst van Mavari nv die verdere database-ontwikkeling op zich nam.
- Werkwijze thesaurusbouw zoals gepland in 2004 ⁵⁵:
 - **FASE 1:** Samenbrengen literatuurlijst
Descriptoren/titel + individual abstracts (Intra-niveau)
 - **FASE 2:** Samenstellen descriptorlijst
Upgrade descriptorlijst (synchronisatie alfabet.–hiërarchisch)
Correctie ontsloten materiaal - (upgegrade) descriptorlijst
Ontwerp database (relatering descriptorlijst aan titellijst)
 - **FASE 3:** Ingave via template (relatering descriptorlijst aan titellijst)
Toetsing
Implementatie op website www.nietzsche-trefpunt.be onder de populariserende naam *Nietzsche-GPS*
- Hulpmiddelen om vangst te verhogen:
Descriptor-controle, zoeken op descriptorfragmenten (wordt gegenereerd door de databasing), controle op synoniemen, specifieke vs. algemene nietzscheaanse termen, structurele relaties (tussen termen of clusters van termen). Dit laatste hulpmiddel is gegenereerd op basis van de collectie secundaire literatuur (en dus van de respectievelijke auteurs) waarvan deze woordenschat en/of relaties (coördinatie of weging van descriptoren) zijn geadapteerd en geoperationaliseerd. Dit zorgt ervoor dat de ontsluiting niet onafhankelijk van het vocabularium opereert.
- Hulpmiddelen om precisie te verbeteren:
Specificiteit, samengestelde termen, de uitsluitend aanwezige pre-coördinatie, woordnabijheid (uitrolvensters descriptorlijsten, auteurs-en titellijsten), structurele relaties (visualisatie “kapstok” ter oriëntatie) en dit naast integratie van KWIC, KWOC en KWAC (samengestelde descriptoren)
- Dergelijke complexe thesaurus, met een hoge mate van structuur, een specifieke terminologie en samengestelde termen beoogt functionaliteit en gebruiksvriendelijkheid (de verbetering van het zoekproces), maar is arbeidsintensief - en vraagt sponsoring voor de benodigde webtechnologie.

⁵³ Deze laatste groep was van belang voor het dekken van de toenemende kosten die de bovengenoemde ontwikkeling meebracht. Meer daarover in Hoofdstuk 3 / Sectie VI (p. 100).

⁵⁴ De markt bood medio 2004 – 2005 niet veel degelijke pakketten aan; *Multites* was veruit de bekendste: www.multites.com. Opsomming van algemene thesaurusmanagementsoftware: <http://asindexing.org>. Evaluatie andere pakketten: www.willpower.demon.co.uk.

⁵⁵ Zie ook Hoofdstuk 1 / Sectie I / §4 (p. 16) en huidig Hoofdstuk en Sectie, onder punt 2 (p. 34)

2 Basisactiviteiten

De bouw van de Nietzsche-thesaurus was monnikenwerk: het doorlopen van de 23.300 bladzijden en, zonder een blauwdruk van een kant-en klare descriptorenlijst te hebben, descriptoren per titel gaan toewijzen – en van daaruit het leggen van de relaties zoals die uit de collectie naar voor kwamen was uiteindelijk noeste, manuele en vooral een cognitief-intensieve arbeid.

Met toch wel leeservaring achter de rug, en jarenlange kennismaking met het nietzscheaanse gedachtegoed, samen met een analytische geest en een goed aanvoelen van semantische aspecten durfde ik het aan dit ontsluitingsproject te beginnen. Onnodig te zeggen dat ook de steun van de omgeving (thuisfront, stageplaats, co-promotor) bijgedragen heeft tot de benodigde wil en volharding.

De *basisactiviteiten* bij de constructie van de Nietzsche-thesaurus:

- *verzamelen van descriptoren*: dat is gebeurd door manueel doorlopen van de collectie; bladzijde na bladzijde – waarbij een volledige doorlezing noodzakelijk was. Daartoe heb ik allereerst gebruik gemaakt van de collectie van de Leuvense universitaire bibliotheek ⁵⁶, waarna ik dan verder heb gezocht via de Belgische en Nederlandse Koninklijke Bibliotheek. Ook heb ik verdere opzoekingen gedaan via www.antigbook.nl.

Betreffende thesissen (secundaire literatuur) en tijdschriftartikels heb ik mij gebaseerd op de collectie van de Leuvense universiteitsbibliotheek. De tijdschriftartikels werden in de collectie opgenomen op basis van grootte (aantal karakters en autoriteit van de auteur als preludatie diepgang), waarbij ik de vier grootste heb geselecteerd.

De weerhouden nietzscheaanse descriptoren waren op zich specifiek en naarmate de concordantie vorm kreeg, konden identifiers of descriptoren steeds vlotter uitgelicht worden. Qua woordredactie stemmen de descriptoren overeen met het gebruik in de secundaire literatuur – die op zich voor mij kon doorgaan als een na te volgen *gestandaardiseerde norm*. Elke *identifier* ⁵⁷ werd opgenomen als descriptor als minstens één A5- of A4-bladzijde de betreffende descriptor behandelde.

- *Groeperen van descriptoren* (bijvoorbeeld: descriptoren onder Mens), met bijhorende onderverdelingen of facetten ⁵⁸ (en Mens is onderverdeling van Natuur).⁵⁹ De groepering van termen gebeurde cyclisch tot voldoende homogene groepen werden gevormd.

Voor het belang van facetclassificatie, als basis gebruikt voor deze thesaurus, definieert Soergel (2003) *Facet principles* als volgt: “*A facet groups concepts that fall under the same aspect or feature in the definition of more complex concepts; it groups all concepts that can be answers to a given question. In frame terminology:*

The facets listed above are slots in a disease frame; a facet groups all concepts that can serve as fillers in one slot. Using elemental concepts as building

⁵⁶ Deze had per constructie van de Nietzsche-GPS de grootste collectie Nietzsche-literatuur.

⁵⁷ Kandidaat-descriptor.

⁵⁸ Facetten zijn bv. aspecten, processen, acties, abstracte begrippen.

⁵⁹ Zie verder gevisualiseerd onder Hiërarchische heads op pagina 44.

*blocks for constructing compound concepts drastically reduces the number of concepts in the thesaurus and thus leads to conceptual economy. It also facilitates the search for general concepts, such as searching for the concept dependence, which occurs in the context of medicine, psychology, and social relations. Facets can be defined at high or low levels in the hierarchy.”*⁶⁰

- Binnen en tussen homogene groepen zijn onderscheiden: *equivalentie*⁶¹, *hiërarchische*⁶² en *associatieve*⁶³ relaties. Hier is consistentie aangehouden: bij een nieuwe relatie is nagegaan of die relatie al bestond (bv. ‘nietzsche als...’). Of nog: dat niet-voorkeurstermen (bv. uebermensch) geen RT⁶⁴ hebben. Hetzelfde paar van termen kan niet tegelijkertijd een BT⁶⁵/NT⁶⁶ en RT/RT-relatie hebben, en hiërarchische relaties zijn niet circulair.
- Er zijn geen scope notes⁶⁷ ingevoegd: de Nietzsche-thesaurus is geen lexicon!
- De Nietzsche-thesaurus is vlak vóór *fase 2*⁶⁸ getest via een klein proefbestand van boeken (dubbelcheck van het intra-niveau). Vlak na de ingave - via template (invoer gegevens in databank), maar vóór de geplande implementatie van de Nietzsche-GPS op webplatform, is een partiële controle gebeurd door een blinde herindexering (een boek opnieuw indexeren zonder de vorige indexering te raadplegen). Zowel ikzelf (als indexeerder) en mijn echtgenote in samenwerking met enkele Nietzsche-lezers (als potentiële gebruikers) hebben sedert augustus 2005 systematisch controles uitgevoerd: bij de moeilijke descriptoren werden de relaties opnieuw in kaart gebracht, tot in september 2005 de volledige ontsluiting gereviseerd was.
- Presentatie van de Nietzsche-thesaurus: was gepland tegen september 2005 op www.nietzsche-trefpunt.be; daàr *Nietzsche-GPS* genoemd. Er werd gekozen voor de naam *GPS* gezien de thesaurus op zich de gebruiker helpt te navigeren in de Nietzsche-materie. De naam *GPS* met aanwending in het verkeer bestond al enkele jaren, maar pas goed bij het publiek bekend geraakt sedert 2004 en 2005 – toen deze tot dalend cultuurgood⁶⁹ was geworden.
- Qua thesaurusonderhoud kunnen in 2006 nieuwe uitgaven (in 2005) verwerkt worden. Er worden niet veel *identifiers*⁷⁰ verwacht. Als deze opduiken en er tot introductie zou overgegaan worden, moeten deze enkel vergeleken worden met de descriptoren in de thesaurus om te bepalen of er reeds een equivalent bestaat, een synoniem voorkomt, een bredere term valabel kan zijn, of eventueel twee of meer descriptoren moeten gecombineerd worden.

⁶⁰ *Geciteerd in: Peeters, C., Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 18

⁶¹ Tussen termen mbt. hetzelfde onderwerp of begripseenheid (zie verder onder punt 4, p. 39).

⁶² Laten niveaus van subordinatie en superordinatie zien (zie verder onder punt 3).

⁶³ Verwantschaprelatie, zonder equivalentie-of hiërarchische relatie (zie verder onder 4, p. 39).

⁶⁴ Related term (Gerelateerde term).

⁶⁵ Broader term (Bredere term).

⁶⁶ Narrower term (Smallere term).

⁶⁷ Dit zijn kwalificaties die de betekenis van een term verduidelijken.

⁶⁸ Zie Hoofdstuk 1 / Sectie I / §4 (p. 16).

⁶⁹ Van relatief dure zeldzaamheid geworden tot relatief goedkoop geworden massaproduct.

⁷⁰ Nieuwe *kandidaat-descriptoren*.

3 Normen voor constructie

De terminologie in thesauri wordt op verschillende manieren gecontroleerd. Er zijn afspraken inzake de bouwstenen alias descriptoren: betreffende woorddefinitie, woordkeuze, woordredactie en samenstellingen.

Naast afspraken over de descriptoren zijn er op verschillende manieren relaties vastgelegd tussen de termen⁷¹: “*Omwille van de begripsverwarring met synoniemenlijsten en trefwoordssystemen drong de introductie van standaarden zich op: voor eentalige thesauri is er een internationale standaard ISO2788 uitgewerkt; deze verscheen voor het eerst in 1974.*⁷² *Voor meertalige thesauri is er de ISO5964 standaard die in 1985 aanvaard werd.*⁷³ *In 1992 heeft het DG-XIII van de Europese Commissie een indrukwekkend overzicht uitgebracht van bestaande thesauri: het groot aantal vermelde thesauri illustreert o.i. de overtuiging dat domeinexperten een thesaurus als een cruciaal instrument beschouwen.*⁷⁴”

Het verdient nadrukkelijke aandacht dat de vorm van de descriptor of indexeerterm in de Nietzsche-GPS op enkele punten afwijkt van deze van de normgeving door de *International Organisation for Standardization*. Hiervoor zijn drie valabele redenen op te sommen:

- Er is geen internationale gerichtheid of benodigde uitwisselbaarheid of zelfs imperatieve gebondenheid. Uiteindelijk was de aanvankelijke bedoeling een gidsfunctionaliteit te ontwerpen voor de Leuvense universiteitsbibliotheek – later geworden tot de droom van een online navigatietool inzake de Nietzsche-literatuur voor de Vlaamse studenten en bibliothecarissen (en dit los van de Leuvense universiteitsbibliotheek).
- Het gaat om een inhoudelijke ontsluiting van de Nederlandstalige secundaire literatuur inzake de filosoof Friedrich Nietzsche. Om deze te ontsluiten moest een *eigen* nomenclatuur opgesteld worden - gezien er geen blauwdruk bestond. De inhoudelijke ontsluiting gebeurde bovendien op basis van de verschillende auteurs van respectievelijke secundaire literatuur die elk voor zich een fragmentarische begrippenapparaat, een partiële indeling van deze of dito relateringen hebben gebruikt.
- Systematieken zoals de VLACC wijken niet af van betreffende normgeving door de *International Organisation for Standardization*. Maar deze staat niet bekend om een hoge gebruiksvriendelijkheid voor de modale gebruiker. Dat lijkt logisch: er zijn een aantal regels die de gebruiker moet kennen; wat veelal niet het geval is. De Nietzsche-GPS stelt echter een inhoudelijke ontsluiting voorop die gebruiksvriendelijk is; tzt. waarbij geen voorkennis qua zoeksystematiek vereist is – en zich zoveel mogelijk baseert op een natuurlijk taalgebruik en/of op deze zoals gebruikt in het betreffende secundaire werk.

Hieronder dan ook een duiding van de toegepaste indexterminologie in de Nietzsche-GPS; de vorm ervan, en de beperkingen:

⁷¹ Peeters, C., *Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 20

⁷² **International Organisation for Standardization**, *ISO 2788: Guidelines for the Establishment and Development of Monolingual Thesauri*, S.l.: ISO, 1986

⁷³ **International Organisation for Standardization**, *ISO 5964: Guidelines for the Establishment and Development of Multilingual Thesauri*, S.l.: ISO, 1985

⁷⁴ **Commission of the European Communities**, *Thesaurus Guide. Analytical directory of selected vocabularies for information retrieval*, Amsterdam: ECC, 1992

- ISO 2788 definieert een indexeerterm als “*the representation of a concept*”.⁷⁵ Dat is ook het geval in de Nietzsche-GPS. De descriptor kan bestaan uit meer dan één woord en wordt dan een “samengestelde term” genoemd. Een nietzscheaanse indexeerterm zal enkel een voorkeursterm zijn. De voorkeursterm of ‘descriptor’ of ‘trefwoord’ blijft ook in de Nietzsche-GPS de term die op een consistente manier een concept weergeeft, zoals die vermeld is geworden in de secundaire literatuur door minstens één auteur. De niet-descriptor of niet-voorkeursterm (het tegengestelde van bovenstaande) komt in de Nietzsche-GPS - door de pre-coördinatieve regulering - niet voor.

- Betreft de *grammaticale vormen* is zoveel mogelijk voorkeur gegeven aan enkelvoudige zelfstandige naamwoorden. Indien de context dit vereiste werd de combinatie met adjectief en zelfstandig naamwoord - en verbindingen met voorzetsels - overgenomen. Losstaande bijvoeglijke naamwoorden of lidwoorden werden zoveel mogelijk vermeden; idem dito voor bijwoorden. Werkwoordvormen werden niet noodzakelijk aangepast maar bleven als dat enigszins kon zoals gelezen. Vb. “rebel, de ” (typologie soort mens), “nachtlied, het” (staat zo in het boek met titel: aldus sprak zarathustra) – doch wel bijvoorbeeld: “genie”, “darwinisme”, “scheikunde”, “sceptis”, “vrijheid”, “ressentiment”...Betreft de keuze tussen *enkelvoudsvorm* en *meervoudsvorm* berust deze op het gebruik in de secundaire literatuur. Bijvoorbeeld de metafoor “leeuw” zal “leeuw” blijven en niet in de meervoudsvorm geplaatst worden. Idem dito voor de spellingsvorm.

- Inzake *punctualisatie* worden haakjes gebruikt als *qualifier*, bijvoorbeeld “persoonlijkheid (van nietzsche)”, “wil tot macht (als kunst)”, “platonisme (positief)”, “narratoloog (nietzsche als)”, “humanisme (anti-)”...De apostrof wordt gebruikt bij bezitsaanduiding bijvoorbeeld “nietzsche’s socrates” wordt “socrates (./nietzsche’s)”. Bij deze laatste is een ./ voorgevoegd: dit gebeurt telkens er ook apart geschreven is over de figuur Socrates alvorens werd ingegaan op Nietzsche’s ideeën inzake de filosoof Socrates. Ook is zo weinig mogelijk gebruik gemaakt van verbindingstreepjes, bijvoorbeeld “anti-semitisme” wordt niet “semitisme (anti-)” omdat er nergens sprake is over “semitisme” terwijl bijvoorbeeld “anti-plato” toch “plato (anti-)” wordt: er is namelijk ook sprake van “plato (positief)” en “platonisme”. Qualifiers worden bovendien gebruikt als *rubriceringswijzer* – en tonen dus vaak de bovenliggende rubriek of categorisering. Zo wordt het bijvoorbeeld mogelijk als iemand zoekt op “genealogie van de moraal”, dat de volgende mogelijkheden verschijnen: biografie, oeuvre,...- zodat dus een goede begeleiding bij de zoekvraag volgt.

- Het gebruik van de *ampersand* komt in de inhoudelijke ontsluiting (lees: eigenlijke descriptoren) niet voor gezien de auteurs dit teken niet gebruikten. Er is gepland om bij de eigenlijke ingave (via de daartoe ontwikkelde *template* – dus: nà programmering van de Nietzsche-GPS) geen hoofdletters

⁷⁵ Peeters, C., *Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004, p. 20

te gebruiken; zelfs niet als initiële letters bij eigennamen of conventionele, nietzscheaanse (begrips-)namen zoals bijvoorbeeld “dionysos / dionysisch”.

Er komen geen afkortingen voor. *Leenwoorden* uit een andere taal worden toegelaten tot de thesaurus indien ze ingeburgerd zijn of onvertaalbaar zijn. Bijvoorbeeld “ecce homo” blijft “ecce homo” (titel primair werk), maar “bildung” wordt “vorming” vanwege de relatieve onbekendheid.

- Inzake woordverduidelijkingen stelt zich het probleem van *homoniemen* ⁷⁶. Ook hierbij wordt beroep gedaan op qualificers tussen haakjes achter de term. Bijvoorbeeld “blanchot, maurice (invloed van nietzsche)”, “culten (dionysisch)”, “ezel en kameel (als woestijdieren)” maar bijvoorbeeld niet: “geschiedenis, houding tegenover” omdat betreffende auteur als teksttitel gekozen had: “houding tegenover geschiedenis” – houding tegenover is geen *qualifier* van geschiedenis.

Zoals uit dit laatste blijkt worden homoniemen ook vermeden door het gebruik van samengestelde termen, bijvoorbeeld “geschiedschrijving, genealogie van de” of “gezondheid, de wil tot” of “godsdienst, griekse staats-”. Een samengestelde term wordt trouwens verkozen boven een aanduiding tussen haakjes gezien deze hier eerder gebruikt wordt als contextbepaling. Om de relevantie te verhogen zijn vooral samengestelde termen gebruikt. Deze thesaurus, met veel samengestelde termen, heeft een uitsluitend pre-coördinatief karakter – en dit om de relevantie te verhogen.

- De *samengestelde descriptor* bevat telkens twee elementen, gescheiden door een komma, waarbij het eerste deel de focus of de kern waarover het gaat duidt terwijl het tweede deel de aanvulling is waarop de kerngedachte slaat. De natuurlijke taalvolgorde wordt hier vervangen door een analytische pragmatiek, bijvoorbeeld wordt “problematisering van het ik”: “ik, problematisering van het”, of: “visie op mens” wordt “mens, visie op” en “verzet tegen het begrijpen” wordt “begrijpen, verzet tegen het”.

Echter “ezel en kameel” (als woestijdieren) blijft “ezel en kameel” of “de wil tot macht” (oeuvre), “de wil tot macht”, of bijvoorbeeld “waarheid en kunst” blijven zo staan omdat ze ook zo zijn gebruikt in de respectievelijke secundaire literatuur.

Meestal gaat het over nietzscheaanse begrippen of onlosmakelijke entiteiten in de (specifieke) optiek van de benadering door betreffende auteur.

4 Relaties, structuur en vorm

De kern van een thesaurus bestaat erin dat het een fijnmazig netwerk van termen uitbouwt d.m.v. relaties en structuren. Dat is zeker het geval bij de Nietzsche-GPS.

De relaties ⁷⁷ situeren zich op twee niveau's:

- Micro-niveau: semantische links tussen indexeerdescriptoren
- Macro-niveau: het geheel van relaties in verhouding tot het onderwerpsgebied.

⁷⁶ Verschillende betekenis, doch zelfde schrijfwijze (bijv. spinnen = dier, maar ook activiteit).

⁷⁷ Ik verwijst naar de *Hiërarchische descriptorenlijst*. Zie verderop onder §7 / punt 3 (p. 45).

De belangrijkste relaties tussen de descriptoren zijn:

- *equivalentierelaties*: tussen termen die geacht worden betrekking te hebben om hetzelfde onderwerp of begripseenheid. Dit wordt in de Nietzsche-GPS uitgeschakeld door deze bij elkaar te zetten als één descriptor. *Bijvoorbeeld*: "übermensch /ubermensch/oppermens"
- *hiërarchische relaties*: laten uitsluitend visueel niveau's van bovenschikking (superordinatie) en onderschikking (subordinatie) zien. De bovengeschikte term heeft betrekking op een klasse of geheel, en de ondergeschikte termen op de leden van de klasse (groep) of delen van het geheel (concept). *Bijvoorbeeld*: "nietzscheanisme" > "invloed op nietzsche" > "schopenhauer, arthur"
- *associatieve relaties* of verwantschapsrelaties bestaan tussen termen die wat hun betekenis betreft met elkaar te maken hebben, maar waartussen geen equivalentie- of hiërarchische relatie bestaat. *Bijvoorbeeld*: "correspondentie van nietzsche" ↔ "meysenbug, von malwida"

De Nietzsche-GPS omvat ⁷⁸ dus volgende ingangen:

- naast zoeken op titel of auteur;
- een *alfabetische lijst* van alle termen met de semantische relaties. Deze dient tevens een gepermuteerde lijst: de alfabetische lijst genereert tegelijk ook ingang op tweede en volgende woorden van woordgroepen en levert die aan aan een woordzoeklijst (via software en computer is dit mogelijk).
- een *hiërarchische lijst* van alle descriptoren met de semantische relaties: de descriptoren en zijn geordend met een classificatie of in semantische groepen Deze bevat de zogenaamde top-termen en knooptermen.⁷⁹ *Bijvoorbeeld*: "nietzscheanisme" → "tijdsgenoten", "natuur" → "aarde"
- *Bottom-up en Top-down-hiërarchie* makkelijk aanklikbaar via webomgeving zodat specifieke (jargon)termen zoals NT, BT enz. wegvallen en dus gebruiksvriendelijkheid of drempelverlaging ondersteunt.

§6 *View onpaper-thesaurus*

Hieronder een voorbeeld van twee inhoudelijk ontsloten monografieën en twee thesissen.

Voor de volledige onpaper-thesaurus wordt verwezen naar **[BIJLAGE 2]**.⁸⁰

⁷⁸ De opsomming die volgt, vat tevens samen waarom niet geopteerd is voor ingave in Aleph: exerperring is wel mogelijk maar visualisatie van het relationele netwerk ontbreekt evenwel – hoewel het bekijken van de eventuele mogelijkheid belangrijk was: immers kon op deze manier de OPAC "rechtstreeks" gediend worden. Echter bleek de nieuwe visualisatie belangrijker dan het OPAC gegeven *an sich*: het internet op zich is zélf een OPAC [Online Public Acces Catalog].

⁷⁹ Dit zijn descriptoren bovenaan of in het midden van een groep termen die de structuur van een thesaurus vervolledigen zonder er als descriptor deel van uit te maken. Ik verwijs naar de hiërarchische heads verderop, onder §7 punt 2.

⁸⁰ Deze per februari 2005, nagezien en als voorbereiding op ingave Nietzsche-GPS (p. 120).

Titel: Friedrich Nietzsche

Auteur : Andreas-Salomé Lou ; vert. door Léon Hanssen

Druk: Amsterdam: De Arbeiderspers, cop. 1987

Collatie: 258 p.: ill.

Reeks: Open Domein ; 11

Annotatie: Met aantekeningen van Thomas Pfeiffer, uitgeg. door Ernst Pfeiffer

ISBN: 9029500824

Abstract:

Nietzsche door de ogen gezien van een vriendin, Lou Salomé. Een poging tot psychoanalytische benadering van Nietzsche en zijn filosofie via een samenvattende karakteristiek-opgave van Nietzsche waarbij de verschillende perioden van zijn geestelijke ontwikkeling (en boeken) onderscheiden zijn.

Trefwoorden:

correspondentie (van nietzsche)	p. 9-12
biografie (van nietzsche)	p. 17-20
psychoanalyse (van nietzsche)	p. 20-44
de geboorte van de tragedie (oeuvre)	p. 58,167
van nut en nadeel van de geschiedenis (oeuvre)	p. 59-64
decadentie	p. 60,143-148
dionysos / dionysisch	p. 67, 93-95
wagner, richard	p. 64-70
het geval wagner (oeuvre, vroege werken)	p. 71-77
schopenhauer, arthur (invloed op nietzsche)	p. 64-69
rée, paul	p. 89-92
genie	p. 95-100,150-153
übermensch / ubermensch / oppermens	p. 100-106, p. 150-153,160-174
andreas-salomé, lou	p. 210-220
aldus sprak zarathustra (oeuvre)	p. 169-174,184-206
morgenrood (oeuvre)	p. 111-116
vrolijke wetenschap (oeuvre)	p. 122-126
kennis(theorie/ kenleer)	p. 130-143
wil	p. 148-153
genealogie van de moraal (oeuvre); moraal	p. 154-160
eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 174-184

Titel: Nietzsche en de revolutie

Auteur : Bakker H.

Druk: Wageningen: H. Veenman, 1920

Collatie: 39 p.

Reeks: -

Annotatie: Titelblad vermeldt: Ned. Herv. Pred. Te Amsterdam

ISBN: -

Abstract:

Anti-bolsjewistisch geschrift gericht tegen de sociaal-democratie vanuit de individualist Friedrich Nietzsche als (proto-)revolutionair.

Trefwoorden:

receptie	p. 11-12
individu(alisme)	p. 14-19
christendom	p. 20-24
genealogie van de moraal (oeuvre); moraal	p. 24-27
übermensch / ubermensch / oppermens	p. 29-33
darwinisme; darwin, charles	p. 33-36

Titel: De antichrist (Friedrich Nietzsche) gelezen als loflied op het leven

Auteur : Dirk Bollen

Plaats en datum: Leuven, 1990-1991

Collatie: 62 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

de antichrist (oeuvre)
übermensch / ubermensch / oppermens
eeuwige wederkeer / terugkeer
jesus / christus / de gekruisigde

Titel: De zin of onzin van Nietzsches gedachte van de eeuwige terugkeer van hetzelfde : Een onderzoek naar de paradox in de verhouding tussen de kosmologische en ethische dimensie van deze gedachte

Auteur : Jan Bouwman

Plaats en datum: Leuven, 1999

Collatie: 158 p.; A4

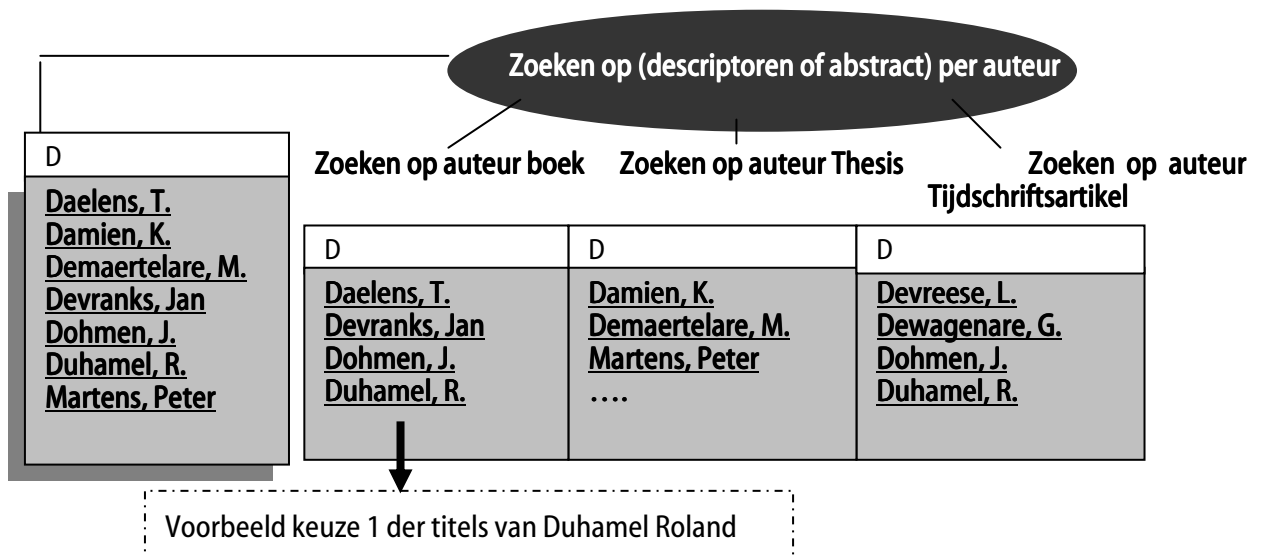
THESIS

Trefwoorden:

eeuwige wederkeer / terugkeer
nihilisme
nihilisme, overwinnen van het
waarden, herwaardering / omkering van
übermensch / ubermensch / oppermens

§7 Systematiek van de thesaurus

1 Zoekingangen

Generering indien klikken op de onderlijnde items als zoekresultaat (bijvoorbeeld verschillende titels) : Bij aanklikken verschenen titel (of titels van een auteur);

Titel: Nietzsches Zarathoestra : Mysticus van het nihilisme

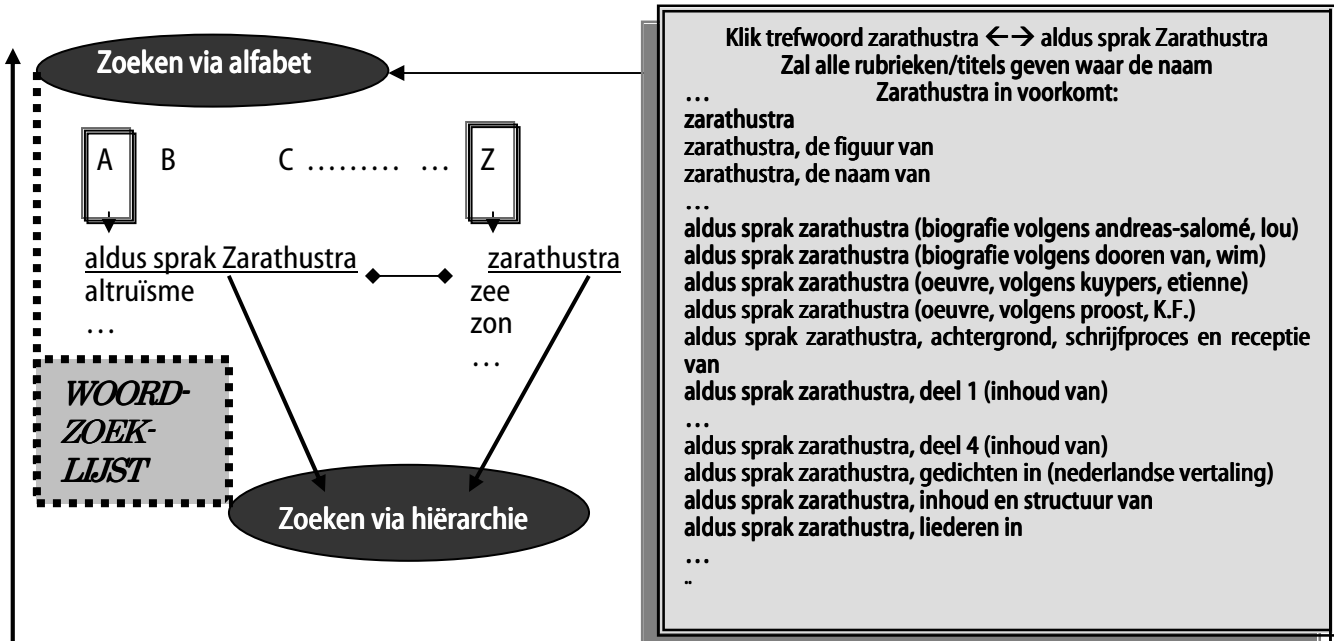
Auteur : Roland Duhamel Druk: Kapellen: Uitgeverij Kok Agora, cop. 1986

Collatie: 160 p. ISBN: 90 289 1149 9

Abstract: parafrasering van Nietzsche's literaire meesterwerk: Aldus sprak Zarathustra. Hierbij worden Nietzsche's grote thema's zoals de übermensch, de wil tot macht en de eeuwige terugkeer met Zarathustra verbonden.

Descriptor(en): aldus sprak Zarathustra

<p>*schrijfproces en receptie</p> <p>*symboliek</p> <p>**kameel</p> <p>**leeuw</p> <p>**kind</p> <p>**koe</p> <p>**zon</p>	<p style="text-align: center;">p. 9-18 AANKLIK</p> <p>p. 115-122</p> <p>p. 19-20</p> <p>p. 20-22,48</p> <p>p. 22-25,52</p> <p>p. 29</p> <p>p. xx-yy</p>
--	--

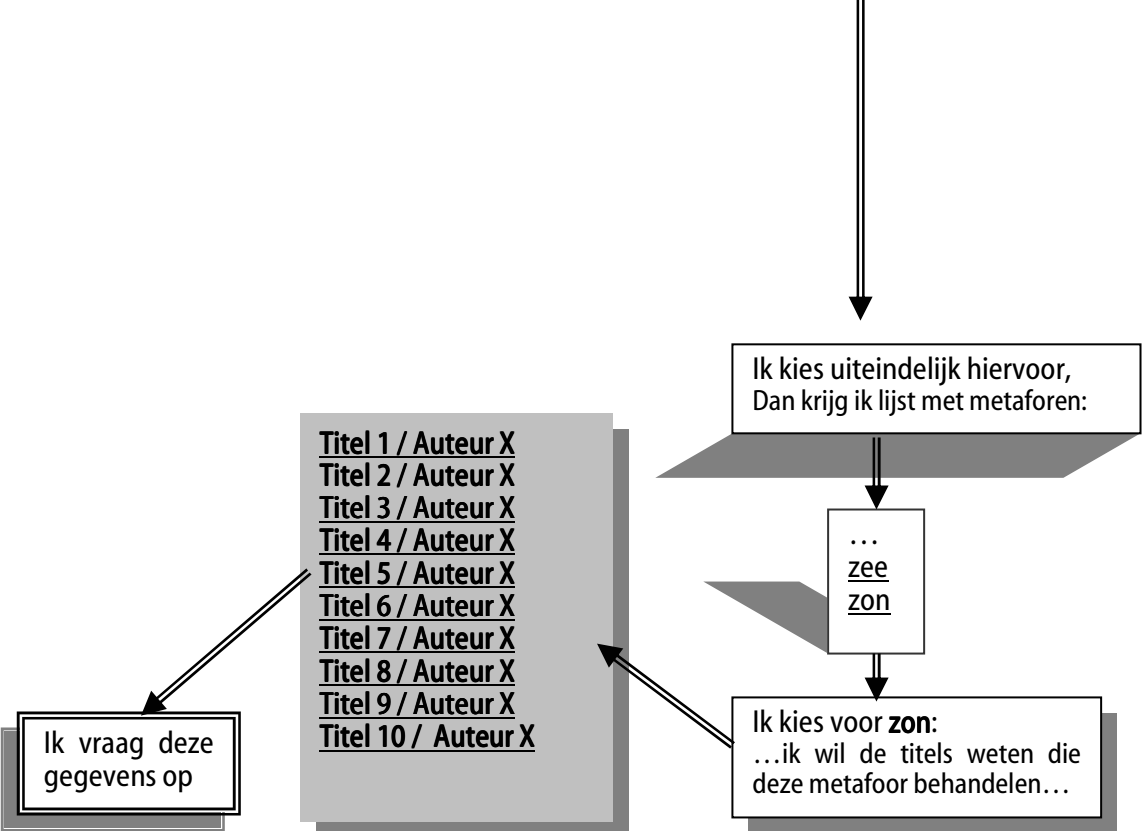
Bijkomende Relaties:

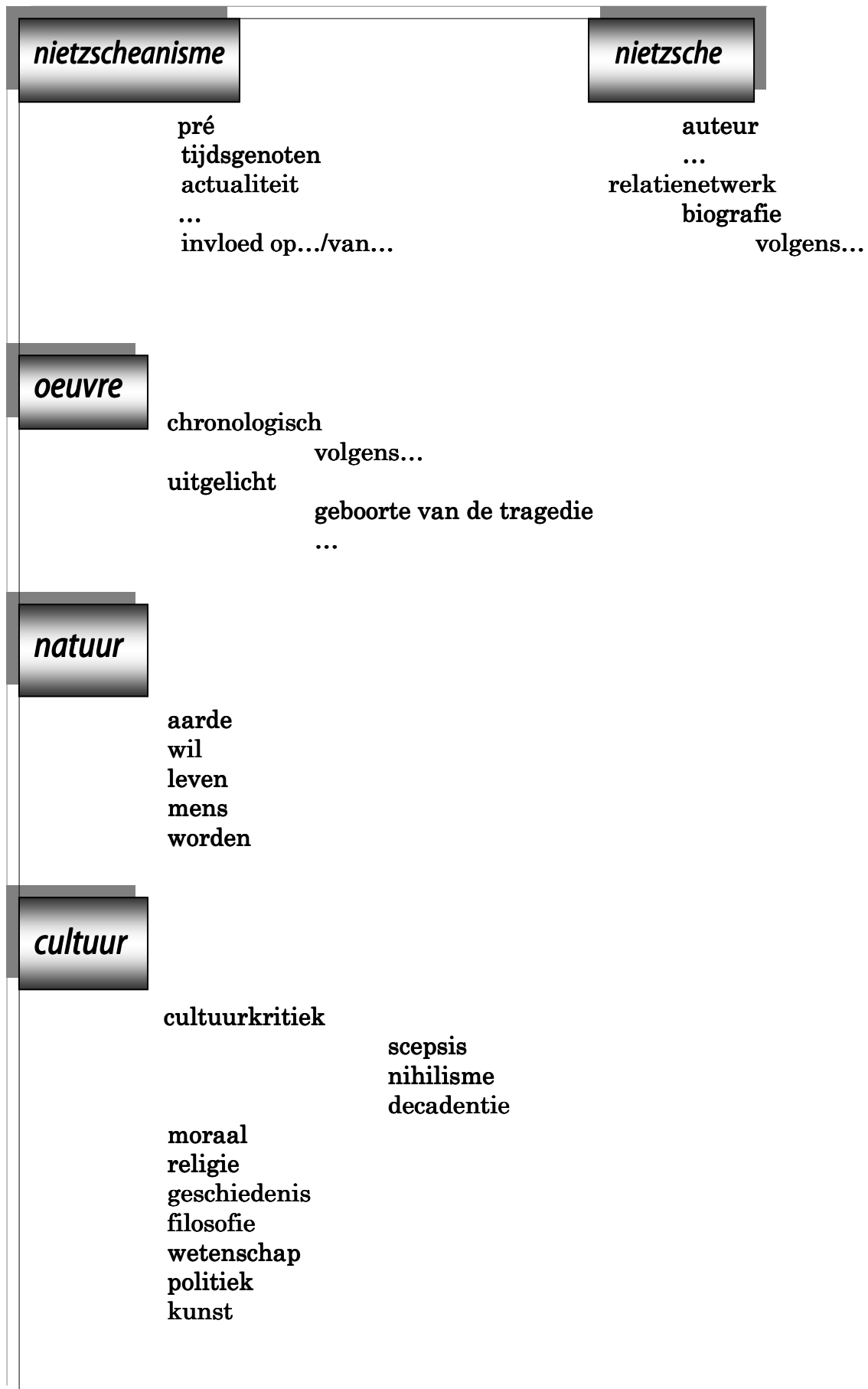
...

worden (wat men is)

mens, de nieuwe

...

3 Hiërarchische descriptorenlijst

Hieronder een voorbeeld van drie willekeurige pagina's.

Voor de volledige hiërarchische descriptorenlijst wordt verwezen naar **[BIJLAGE 3]**.
Hieronder zonder gebruik van BT, NT, RT...in tegenstelling tot de bijlage (p. 197).

nietzscheanisme

pré-nietzschiïans (gedachtengoed vóór nietzsche)

tijdsgenoten (van nietzsche)

actualiteit (van nietzsche)

archieff, nietzsche-

interpretatie

interpretatie, criteria voor

perspectivisme (bij/door nietzsche)

perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)

receptie

receptie van nietzsche's werk 19de eeuw

ibsen, henrik (receptie van nietzsche)

kierkegaard, soren (receptie van nietzsche)

strindberg, august (receptie van nietzsche)

zelfreceptie

receptie van nietzsche's werk 20ste eeuw

blanchot, maurice (receptie van nietzsche)

invloed op nietzsche

darwin, charles (invloed op nietzsche)

dostojewski / dostojevski (invloed op nietzsche)

goethe en napoleon (invloed op nietzsche)

hegel, georg (invloed op nietzsche)

indische filosofie (invloed op nietzsche)

kant, immanuel (invloed op nietzsche)

klassiek griekse schrijvers (invloed op nietzsche)

heraclitus (invloed op nietzsche)

socrates (invloed op nietzsche)

natuurwetenschappen, lectuur (invloed op nietzsche)

schopenhauer, arthur (invloed op nietzsche)

spinoza, benedictus (invloed op nietzsche)

strauss, david (invloed op nietzsche)

invloed van nietzsche op de 20ste eeuw

bataille, george (invloed van nietzsche)

deleuze, gilles (invloed van nietzsche)

derrida, jacques (invloed van nietzsche)

expressionisten, duitse (invloed van nietzsche)

foucault, michel (invloed van nietzsche)

gilliams, maurice (invloed van nietzsche)

mann, thomas (invloed van nietzsche)

vattimo, gianni (invloed van nietzsche)

...

natuur

natuur, als begrip
natuur, als chaos
natuur, als krachtenveld
natuur, als scheppen
natuur, als zin(loosheid)
natuur, in aldus sprak zarathustra
natuur, in de geboorte van de tragedie
natuur, in genealogie van de moraal
natuur, in menselijk al te menselijk
natuur, in morgenrood
natuur, in oneigentijdse beschouwingen
natuur, in voorbij goed en kwaad
natuur, in vrolijke wetenschap
natuur, receptie van nietzsche's begrip
aarde

aarde, als chaos
aarde, als krachtenveld
aarde, als worden

worden / zijn

noodzaaksgedachte
werkelijkheid, veranderlijkheid van de
vitalisme

kracht

krachtenleer

macht

wil

wil, in de geboorte van de tragedie
wil, vrije, kritiek op
wil tot macht
wil tot macht (als kunst)
willen
willen, gezondheid van de
willen tot macht

leven

autonomie
eros
leven, gevaarlijk
leven, gezond
walging
zelf
zelfvergetelheid
zelfzucht

mens

lichaam
drift(en) / rede
lichaam, als wil tot macht
lichaam, onderdrukking van het

...

cultuur

cultuur, begrip
cultuur, filister
cultuur, griekse
cultuur, duitse
cultuur, visie op
cultuur, aristocratische
cultuur, tragische (/grieks-)
cultuur, hergeboorte van de tragische (Grieks-)
cultuur, griekse-apollinische
cultuur, moderne
cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur
dood van god (god is dood)

nihilisme

nihilisme, als woord en begrip
nihilisme, filosofische anamnese
nihilisme, nietzsche als nihilist
nihilisme, gevolgen van het
nihilisme, persoonlijk, de gevolgen
nihilisme, maatschappelijk, de gevolgen
nihilisme, overwinnen van het
nihilisme, volgens perioden
nihilisme, periode der onzekerheid
nihilisme, periode der klaarheid
nihilisme, periode der drie grote affecten
nihilisme, periode van de catastrofe
nihilisme, de drie eeuwen
nihilisme, volgens benaming/benoeming
nihilisme, sterk
nihilisme, zwak
nihilisme, consequent
nihilisme, volmaakte
nihilisme, naïef
nihilisme, negatief
nihilisme, actief
nihilisme, quetistisch
nihilisme, pessimistisch
nihilisme, dionysiaansch
nihilisme, christelijk

scepsis

scepsis, epistemologische
scepsis, ontologische
scepsis, morele
scepsis, psychologische
ideaal, ascetisch
fabel, ware wereld tot
scepsis, overwinning van de
scepticisme, sterk

...

4 Alfabetische descriptorenl lijst

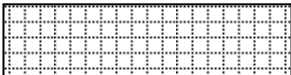
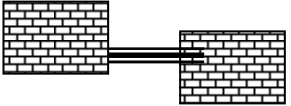
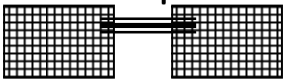

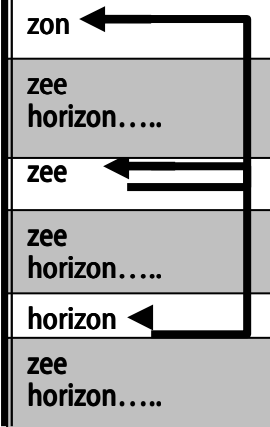
Hieronder een voorbeeld van drie eerste pagina's. Voor de volledige alfabetische descriptorenl lijst wordt verwezen naar **[BIJLAGE 4]** (p. 217).

aarde
aarde, als chaos
aarde, als krachtenveld
aarde, als worden
actualiteit (van nietzsche)
adelaar / arend
afgodenschemering / afgodendeemstering (biografie volgens andreas-salomé, Lou)
afgodenschemering / afgodendeemstering (oeuvre)
aforisme(n)
agon/gemeenschapsconcept
aidos en hybris
aldus sprak zarathustra (biografie volgens andreas-salomé, lou)
aldus sprak zarathustra (biografie volgens dooren van, wim)
aldus sprak zarathustra (biografie volgens lannoy, C.J.)
aldus sprak zarathustra (oeuvre)
aldus sprak zarathustra (oeuvre, middenperiode)
aldus sprak zarathustra (oeuvre, volgens kuypers, etienne)
aldus sprak zarathustra (oeuvre, volgens proost, K.F.)
aldus sprak zarathustra, achtergrond, schrijfproces en receptie van
aldus sprak zarathustra, deel 1 (inhoud van)
aldus sprak zarathustra, deel 2 (inhoud van)
aldus sprak zarathustra, deel 3 (inhoud van)
aldus sprak zarathustra, deel 4 (inhoud van)
aldus sprak zarathustra, deel voorafgaande: voorrede, de (inhoud van)
aldus sprak zarathustra, dionysos-dithyramben in
aldus sprak zarathustra, gedichten in (nederlandse vertaling)
aldus sprak zarathustra, inhoud en structuur van
aldus sprak zarathustra, liederen in
aldus sprak zarathustra, metaforen in
aldus sprak zarathustra, stijl van
aldus sprak zarathustra: achterwereldlingen, van de (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: danslied, het (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: genezende, de (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: graflied, het (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: nachtwandelaarslied (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: verlangen, van het grote (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: voorrede, de (in opus 30 van strauss, richard)
aldus sprak zarathustra: vreugden en de hartstochten, van de (in opus 30 van ...)
aldus sprak zarathustra: wetenschap, van de (in opus 30 van strauss, richard)
altruïsme
amor fati
andreas-salomé, lou
antichrist, de
anti-intellectualistisch-positivistische periode (1881-1888) oeuvre, volgens lannoy, C.
antisemitisme
antropologie

apollo / apollinisch
apollo/apollinisch en dionysos/dionysisch
archieff, nietzsche-
ariadne
aristocratie
aristoteles
aristoteles ('poetica)
ascese, priesterlijke
astrofysica
atheïsme (/ , kritiek op nietzsche's)
auteur (nietzsche als)
autonomie
bataille, george (invloed van nietzsche)
bedelaar
begrijpen, verzet tegen het
bewustzijn
bewustzijn(sprincipe)
bezinning
bijbel
biografie (van nietzsche)
biografische chronologie (levensdata)
biografische chronologie (van nietzsche)
biografische chronologie (volgens andreas-salomé, lou)
biografische chronologie (volgens dooren van, wim)
biografische chronologie (volgens janzen, curt paul)
biografische chronologie (volgens lannoy, C. J.)
biografische chronologie (volgens proost, K. F.)
biologie
blanchot, maurice (receptie van nietzsche)
bloedzuiger
boeddhisme, europees
bovenmenselijke, het
braak ter, menno (invloed van nietzsche)
burckhardt, jacob
categorisch imperatief
causaliteit
chaos
christendom
christendom, genealogie van het
christendom, nietzsche's kritiek op
christendom, receptie van nietzsche's kritiek op
christengemeente, de eerste
componisten, invloed op (20 ste eeuw)
conformist, de
correspondentie (van nietzsche)
culten (dionysisch)
cultuur
cultuur, aristocratische
cultuur, begrip
cultuur, duitse

cultuur, duitse (nietzsche, als anti-duitser)
cultuur, europese
cultuur, filister
cultuur, griekse
cultuur, griekse-apollinische
cultuur, hergeboorte van de tragische (grieks-)
cultuur, moderne
cultuur, tragische (/grieks-)
cultuur, visie op
cultuurfilosofische inhoud (nietzsche als)
cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur
curriculum vitae (nietzsche over zijn)
darwin, charles (invloed op nietzsche)
darwinisme
david strauss, de belijder en de auteur (oneigentijdse beschouwingen)
de antichrist (biografie volgens andreas-salomé, lou)
de antichrist (biografie volgens lannoy, C.J.)
de antichrist (oeuvre)
de antichrist (oeuvre, late werken)
de antichrist, context van
de geboorte van de tragedie (biografie volgens andreas-salomé, lou)
de geboorte van de tragedie (biografie volgens dooren van, wim)
de geboorte van de tragedie (biografie volgens lannoy, C.J.)
de geboorte van de tragedie (biografie)
de geboorte van de tragedie (oeuvre)
de geboorte van de tragedie (oeuvre, volgens kuypers, etienne)
de geboorte van de tragedie (oeuvre, volgens proost, K.F.)
de geboorte van de tragedie (oeuvre, vroege werken)
de geboorte van de tragedie (receptie van)
de wil tot macht (oeuvre)
de wil tot macht (biografie volgens andreas-salomé, lou)
decadentie
decadentie, desintegratie van het individu
decadentie, domeinen van de
decadentie, middel van de
decadentie, milieu van de
decadentie, onttovering
decadentie, voedingsbodem van
decadentie, wortels van
deconstructionist (nietzsche als)
deleuze, gilles (invloed van nietzsche)
democratie
denken, manier van (nietzsche als)
derrida, jacques (invloed van nietzsche)
deugd
dichter (nietzsche als)
dichters
diogenes, laërtius
dionysos (als metafoor in aldus sprak zarathustra)
...

5 Ingave-template

Ingave		Template		Nietzsche-GPS	Database				
Boekmateriaal	Monografie (boek)				Boekmateriaalbestand 				
	Thesis Tijdschriftartikel								
Auteur(s) auteurs Geëxerpeerd	Proost, K. F.				Auteurs/ Geëxerpeerde 				
	Tongeren	van,	Tongeren			van,	Thewissen, jan...		
Titel	Friedrich Nietzsche, zijn leven en werk				Titel / Geëxerpeerde titels 				
	Geëxerpeerd	Friedrich Nietzsche	Nietzsche en Mann			Expressionisme			
Druk Land 2					Jaar Uitgave-bestand 				
Druk Land 1	Amsterdam	Kok Agora	Jaar uitgave						
	Arnhem Brussel.....	Universiteitspers Trion Drukkerij							
Collatie	...p. ☐ A5 ☐		☒ Illustraties		ISBN/ISSN - bestand 				
Reeks									
Annotatie	Schets inhoud, duiding van themata of andere wetenswaardigheden								
ISBN/ISSN	Numeriek veld								
Abstract	Schets inhoud, duiding van themata of andere wetenswaardigheden								
Toegekende Descriptoren	<table border="1"> <tr><td></td></tr> <tr><td>aarde</td></tr> <tr><td>aarde, als chaos</td></tr> <tr><td>aarde, als kracht</td></tr> </table>			aarde	aarde, als chaos	aarde, als kracht	Betreffende Paginerig	<input type="text" value="p. - p."/>	Bijkomende relaties Descriptorenljst (Matrix)
aarde									
aarde, als chaos									
aarde, als kracht									
Toegekende Descriptoren	<table border="1"> <tr><td></td></tr> <tr><td>aarde</td></tr> <tr><td>aarde, als chaos</td></tr> <tr><td>aarde, als kracht</td></tr> </table>			aarde	aarde, als chaos	aarde, als kracht	Betreffende Paginerig	<input type="text" value="p. - p."/>	
aarde									
aarde, als chaos									
aarde, als kracht									
Toegekende Descriptoren	<table border="1"> <tr><td></td></tr> <tr><td>aarde</td></tr> <tr><td>aarde, als chaos</td></tr> <tr><td>aarde, als kracht</td></tr> </table>			aarde	aarde, als chaos	aarde, als kracht	Betreffende Paginerig	<input type="text" value="p. - p."/>	
aarde									
aarde, als chaos									
aarde, als kracht									

§8 *View online-thesaurus*

Na eerdere duiding van de informatie-behoefte inzake Nietzsche - en de daaruit geresulteerde onpaper-thesaurus ⁸¹ was de volgende vraag h oe deze inhoudelijke ontsluiting via een performante database online ter beschikking te stellen. Er werd reeds in april 2005 beslist zélf een softwarepakket te schrijven dat een alternatief zou vormen voor het beperkte aanbod op de markt.⁸² Hierbij was belangrijk na te denken over de visualisatie *onscreen*.

Begin juli 2005 had ik op basis van vier maanden overschouwen ⁸³ en nadenken volgende schermindeling ⁸⁴ voor ogen:

ALFABET. LIJST	TITEL	ISBN / ISSN
A B C D E F G	De zaak Nietzsche XXXXXXXXXX	9029500824 XXXXXXXXXX
H I J K L M N	AUTEUR	DATUM UITGAVE
O P Q R S T U	Dohmen, J. Duhamel, R. XXXXXXXXXX	1987 1988 XXXX
V W X Y Z	GERELATEERD	HIËRARCHIE
wagner, Richard walging wandelaar, en zijn wereldoorlog (1914-1918) wetenschap wetenschap, betekenis wetenschap, visie op de e wetenschapper of wetenschappers wijsgeer (Nietzsche als) wijze wil wil tot macht wil tot macht (als kunst) wil tot macht contra wil, in De geboorte van d wil, vrije, kritiek op willen willen tot macht willen, gezondheid van wiskunde worden (wat men is) worden / zijn worden, onschuld van wraak		nietzscheanisme nietzsche oeuvre natuur aarde wil wil, in de de geboorte wil, vrije, kritiek op wil tot macht willen willen, gezondheid van leven mens worden cultuur
RESULTAAT		
Via klik onderliggende gegevens: ISBD met paginering per descriptor XXXXXXX XXXXXXX		Via klik onderliggende gegevens: ISBD met descriptor per auteur of jaar of IS-B/S-N XXXXXXX XXXXXXX
OF		

⁸¹ Zie daarvoor ook Hoofdstuk 1 / Sectie II / §6 (p.39) en [BIJLAGE 2] (p.120).

⁸² Ism. Mavari nv. De markt bood medio 2005 immers niet veel interessante pakketten aan; *Multites* was veruit de bekendste: www.multites.com. Opsomming thesaurusmanagement-software: <http://asindexing.org>. Evaluatie andere: www.willpower.demon.co.uk.

⁸³ Met de aquabrowser van de Openbare Bibliotheek Eindhoven als goed voorbeeld: <http://aqua.obeindhoven.nl/>, en na verdere verkenning van tal van websites. Zie daarvoor ook [BIJLAGE 5] (p. 228).

⁸⁴ Hier verduidelijkt via de *Hiërarchische heads*, zie p. 44 (per medio 2005).

Hoofdstuk 2

De bouw van www.nietzsche-trefpunt.be

⁸⁵ [Gestileerde] “Nietzsche” Bron: <http://images.google.be>

Levende gedenktekenen moet gij bouwen
voor jouw zege en bevrijding.
Hoger dan jezelf moet jij bouwen.

- Friedrich Nietzsche ⁸⁶

⁸⁵ Als bron is ongetwijfeld gebruikt: **Olde, Hans**, *Friedrich Nietzsche*, Radierung, 1899. Overgenomen uit: **Bronzwaer, W.** (red.), *Uitgelezen*, nummer 12, publicatie van het Instituut voor Algemene Literatuurwetenschap, Nijmegen: Quine, 1991

⁸⁶ **Nietzsche, Friedrich**, *Aldus sprak Zarathoestra*, vert. door Wilfred van Oranje, Amsterdam: Boom, 1996, p. 71 [Slaat op het Nietzsche-trefpunt dat ik wil bouwen, ter mijne zege en bevrijding inzake de uitgevoerde inhoudelijke ontsluiting– en dito platform: inderdaad iets hogers dan mezelf.]

III Anamnese en voortgang

§1 Behoeft De informatiebehoefte was duidelijk, maar hóe Nietzsche en zijn werk gaan populariseren – dat was reeds een uitgangsvraag aan het begin. Uiteraard, enerzijds door de secundaire literatuur inhoudelijk te ontsluiten en anderzijds door activiteiten rond Nietzsche te gaan verzekeren. Het eerste kon makkelijk in boekvorm of via CD-rom, echter het tweede vroeg om interactiviteit. Maar de boekvorm of CD-rom kwamen evenmin in aanmerking: zaken die in beweging zijn laten zich moeilijk vastzetten: een inhoudelijke ontsluiting of bepaalde activiteiten vastleggen zou slechts een momentopname betekend hebben en geen continuïteit bewerkstelligen.

Internet moest hét medium zijn om de vooropgestelde popularisatie te bewerkstelligen. In de laatste maanden van 2004 werd werk gemaakt van een voorbereiding voor de bouw van een website, www.grootseminariebrugge.be. Hieraan participeerde ik door het voor mijn rekening nemen van het digitale foto-gebeuren. Tevens had ik een powerpoint-presentatie gemaakt van mijn Nietzsche-project die ingeplugd werd onder de rubriek Bibliotheek/ Projecten.⁸⁷

Vervolgens werd nagedacht over een eigen webplatform inzake Nietzsche; immers de resultante van een mailing naar een aantal uitgevers in december 2004 bevestigde het eerdere vermoeden: de uitgave van een Nietzsche-concordantie in boekvorm was niet te prefereren.⁸⁸ Ik citeer uitgeverij Boom ⁸⁹:

“Uw Nietzsche-concordantie is van grote waarde, maar naar mijn mening heeft uitgave daarvan op papier weinig zin. Een concordantie fungeert nu eenmaal beter in digitale vorm.....Ik feliciteer u dus met uw concordantie, maar zoek uw heil in digitale verspreiding.”

§2 Aanzet Een eerste probleem voor een eigen webplatform betrof een goed klinkende naam. De naam www.nietzsche.be was bijvoorbeeld al beschermd – maar echter niet (kwalitatief) aanwezig of bereikbaar, terwijl andere gemakkelijke namen te koop werden aangeboden; zoals bijvoorbeeld de URL: www.nietzsche.org. Na verloop van tijd besloot ik om een gelede naam te gebruiken. Uiteindelijk moest gekozen worden tussen volgende namen:

- www.nietzscheanisme.be, te moeilijk, onbekende term, ‘isme’ als negatief
- www.nietzsche-concordantie.be, de term concordantie is relatief onbekend
- www.nietzsche-web.be, het woord web is te onduidelijk of nietszeggend.

www.nietzsche-trefpunt.be, werd tenslotte weerhouden gezien de website inderdaad een trefpunt wil worden voor mensen die info willen inzake of rond de figuur Nietzsche of diens filosofie.

Deze naam werd tenslotte geregistreerd per januari 2005.⁹⁰

⁸⁷ Zie ook Hoofdstuk 1 /Sectie I / §4 (p.16).

⁸⁸ Zo is gebleken uit de antwoorden van ondermeer aangeschreven uitgeverijen Damon, Kok-Agora, Pelckmans, Aspekt en Tirion (via e-mail verstuurd per 24 december 2004).

⁸⁹ Uit: e-mail van Henk Hoeks (verantw. uitgeverij SUN ontvangen per 1 februari 2005)

⁹⁰ Op hetzelfde moment werd de naam www.nietzsche.eu aangevraagd om in de toekomst (eind 2006) *stand alone* te draaien – los van de server van het grootseminarie Brugge.

Betreffende de problematiek van de webspace werd een akkoord bereikt met het Grootseminarie te Brugge om hun server te gebruiken tot minstens 2006. Na juni 2006 werd een eigen of andere server vooropgesteld.

Een eerste versie van de Nietzsche-website werd door mij al geïmplementeerd per 1 februari 2005 via de software *Frontpage 2003* en de nieuwe URL werd onmiddellijk verspreid naar veertig zoekmachines.⁹¹

Ook werden onmiddellijk metadata (bron) voor search engines toegevoegd; ondermeer de volgende ⁹²:

nietzsche, nietse, nietsche, nietsche, nietzhe... [inzake de naam en dito mogelijke fouten]; de geboorte van de tragedie, over waarheid en leugen, oneigentijdse beschouwingen...[allemaal titels primaire literatuur]; grote middag, übermensch, uebermensch, oppermens, wil tot macht,...[inzake themata]; nihilisme, crisis, vorming [algemeen of thema's].

Na een verkenning van andere Nietzsche-sites op het web werd vooral een visueel goed opgebouwde site nagestreefd: de achtergrond was in een flashy gebroken zwart, en de belettering in het wit.

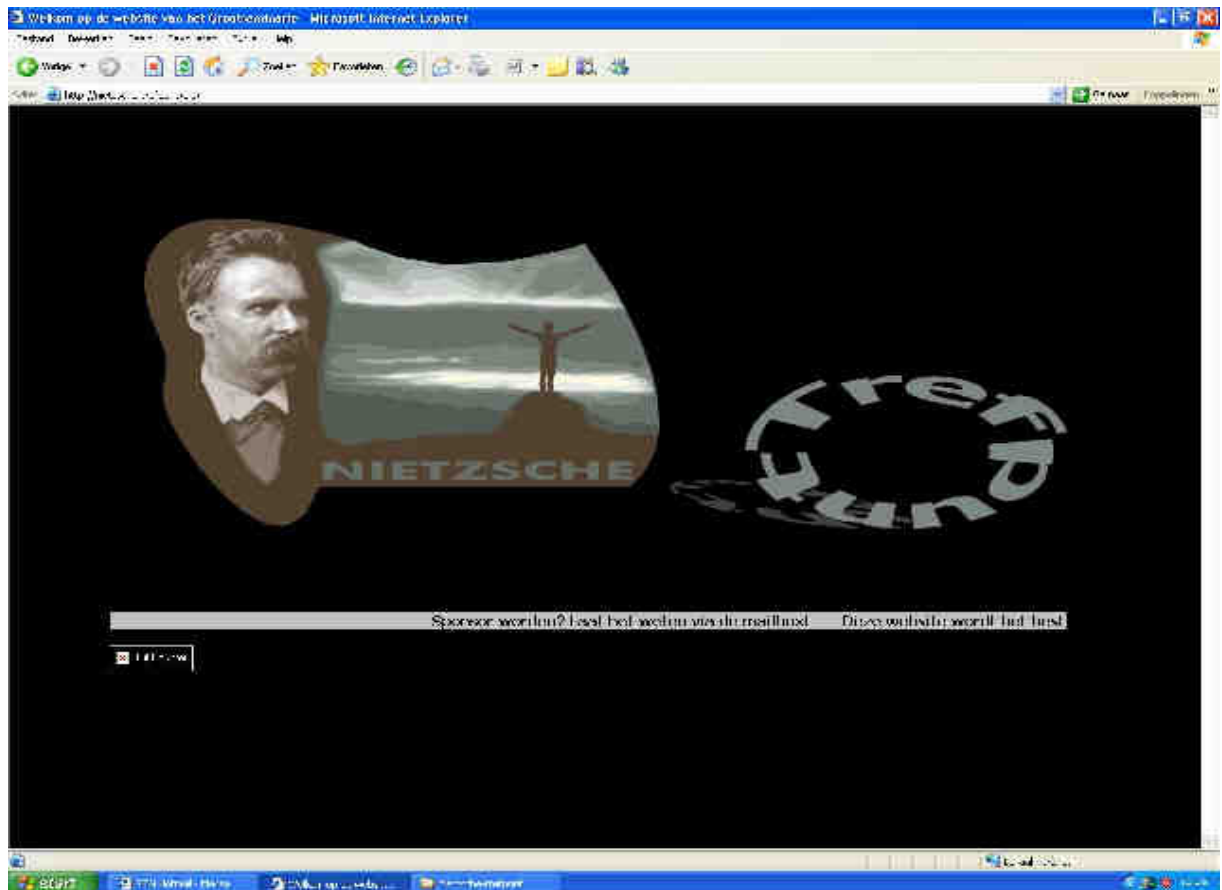
Ook was reeds een mooie structurering bereikt. Er was bijvoorbeeld een intro-en dankpagina, er was een eerste uitleg inzake de Nietzsche-GPS en via twee lichtbalken verschenen citaten van Nietzsche.

Er was reeds ruimte voorzien voor een discussieforum, voting-interactiviteit en een eerste reeks links.

Volgende pagina geeft printscreens van welkom-pagina en GPS-pagina, daterende februari 2005:

⁹¹ Het is gekend dat 80% van de (web)surfers de weg vindt via zoekmachines. Daarom ook de aanmelding per 3 februari 2005 via Hit Magnet - die automatisch de aanmelding verricht bij 40 zoekmachines; ondermeer bij grotere of beter gekende zoals ondermeer Excite, Webcrawler, Lycos, Google, Yahoo, Pages, AOL, Hotbot, Webtop.

⁹² Medio 2005 werd deze door mij na verdere ontwikkeling breedte en diepte van www.nietzsche-trefpunt.be uitgebreid naar volgende opsomming: “*filosofie, nietzsche, nietsche, nitse, nietzsche, nietzhe, nitzsche, nietshe, nitsche, nietze, nietzscheanisme, geschiedenis, natuur, politiek, religie, wetenschap, dithyrambe, dionysos, dionysus, apollo, wagner, schopenhauer, dood van god, god, god is dood, nihilisme, decadentie, décadence, zarathustra, zarathoestra, crisis, cultuurcrisis, vorming, moraal, kunst, wil tot macht, oppermens, übermensch, ubermensch, eeuwige wederkeer, eeuwige terugkeer, grote middag, amor fati, de geboorte van de tragedie, over waarheid en leugen, oneigentijdse beschouwingen, menselijk al te menselijk, morgenrood, vrolijke wetenschap, aldus sprak zarathustra, aldus sprak zarathoestra, genealogie der moraal, genealogie van de moraal, afgodenschemering, de antichrist, antichrist, ecce homo, Luc Brysse, Karel Maesele, Mavari, Nik Grymonprez, Straid, Rony garez, Eric vanden Berghe, Grootseminarie, Luc Braeckmans, Paul Limbos, de gouden engel, VKBB, Vlaamse klank en braillebibliotheek, Ann Voet, VLBB, gesproken boek, ingesproken boeken, Ingrid vandekelder, Waarheid, Opus 30, Richard Strauss, Nietzsche in Turijn, Chamberlain, Safranski, In een sluier gevangen, Betty Mahmoody, Een witte roos, Ellis Peters, De Cock en dood door hamerslag, Baantjer, Zoenoffer, Pieter Aspe, Stille waters, Barbara Hofmann, De reis naar Dabar, Marc Eyskens, Ziek van liefde, Ian MacEwan, De wereld van Sofie, Jostein Gaarder, Nietzsches tranen, Irvin Yalom, Genie vs god, Genie, God, phillipe lepers, corresponderende denkers, Paul van Tongeren, van tongeren, Von Meysenbug, Nietzsche research group, audio, GPS, concordantie, inhoudelijke ontsluiting, ontsluiting, thesaurus, bibliotheekschool, bibliotheekwezen, bibliotheek, bibliotheken, vspw, open universiteit, OU, Open universiteit Nederland, universiteit, universiteiten”*

Echter werd in januari, na de gebeurde inhoudelijke ontsluiting – of fase één, duidelijk dat inzake de databasing *Frontpage 2003* niet kon voldoen aan de benodigde performantie.

Immers, alle opzoeken zouden neerkomen op (interne pagina) linking – met als belangrijkste nadeel dat dit de systematiek onflexibel en ingewikkeld zou maken door een inherent noodzakelijke nummering. De cijfers waren bekend: zeshonderdvijvenzeventig descriptorren op drieëntwintigduizenddriehonderd pagina's! Toekomstige wijzigingen zouden zo omslachtig en ingewikkeld blijven – wat moest vermeden worden.

Secundo was er de problematiek van synoniemen: übermensch = uebermensch = oppermens – dergelijke vaststelling noodzaakte tot jammerlijke dubbeling. Tenslotte was er de moeilijke werkwijze inzake *zie ook*-verwijzingen, bv. zon-zee-horizon = aforisme 125 = dood van God: hoe een structurering –en flexibele hiërarchie gaan bewerkstelligen via gewone interne links? Allemaal mogelijk doch tevens arbeidsintensief en (te) ingewikkeld.

Het visuele aspect was dus niet langer het belangrijkste punt op de agenda, wel de praktische aanwendbaarheid - dus: de performantie die kon gehaald worden qua gebruiksvriendelijke databasing: resp. voor de webmaster inzake de snelheid van nodige aanpassingen of de gecreëerde opzoekingsdiepte-en breedte voor de gebruiker.

Daarom werd hulp gezocht bij de e-huisfirma van het Grootseminarie Brugge: *Mavari nv*. Met deze is verder overleg gebeurd die uiteindelijk resulteerde in een nieuwe website. Om de kosten van de webontwikkeling – in eerste instantie om het programmeerwerk van de GPS - te dragen besloot ik sponsoring te werven – die in februari 2004 is gestart en steltselmatig werd opgebouwd.

Ook betreft de Nietzsche-audio, het plaatsen van *online* beluisterbare Nietzsche-boeken via een samenwerking met twee Vlaamse klank-en braillebibliotheken ⁹³ (Varsenare en Brussel) was professionele interventie door Mavari vereist. Hetzelfde was het geval voor bepaalde voorzieningen zoals bijvoorbeeld de Q-vote: een performante mogelijkheid om interactiviteit los te weken via het periodisch plaatsen van stellingen - waarbij een 'voting'-systematiek moet gekoppeld worden aan reactieformulieren.

§3 Noviteiten ⁹⁴Primo wordt aangestipt dat www.nietzsche-trefpunt.be op zich; dus inzake de filosoof Nietzsche *de eerste Nederlandstalige, én Belgische website* heeft betekend per februari 2005.

Er waren en zijn trouwens genoeg websites in andere talen dan het Nederlands, of voldoende Nietzsche-websites in het buitenland *online* – maar België bleef tot 2005 daaromtrent achterwege. Sinds februari 2005 kon hierin definitieve kentering bewerkstelligd worden.

⁹³ Zie ook verder onder Hoofdstuk 2 / Sectie IV / §2 / punt 4 (p. 73)

⁹⁴ Iets wat nieuw is, als nieuw kan doorgaan, innovatief en uniek is.

Secundo wordt gesteld dat *de inhoudelijke ontsluiting van de Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche* een noviteit betekende. Wat voorkomt in andere landen zoals Nederland en Engeland ⁹⁵ zijn online-lexicons ⁹⁶, maar geen online-concordanties.⁹⁷ Bovendien dient opgemerkt dat ingevolge de volgens mij niet functionele, bestaande tools ⁹⁸ overgegaan werd tot het zélf ontwerpen en programmeren van nieuwe inhoudelijk ontsluitingssoftware.⁹⁹

Ter verantwoording naar nut, of potentiële commercialisering toe: de innovatieve software die zou resulteren uit het Nietzsche-project kon als nieuwe, inhoudelijke ontsluitingstool perfect (of ter voorbeeld) functioneel zijn in andere omgevingen of zelfs gaan fungeren als nuttig instrument voor andere materies: in de openbare bibliotheken bijvoorbeeld; ter vervanging van het huidige zoekscherm van Vubis (Smart)-software.¹⁰⁰

In deze omgeving ontbreekt enerzijds een visualisatie van structurele relaties en anderzijds de mogelijkheid tot boleaans of gecombineerd zoeken – zodat enerzijds geen performant overzicht geboden wordt, en anderzijds ook de vangst minimaal blijft ¹⁰¹, en dus moeilijk nog ‘van deze tijd’ kan genoemd worden. Als in plaats van mijn Nietzsche-‘nomenclatuur’ (descriptorlijst) het SISO ¹⁰² of de UDC ¹⁰³ zou ingevoerd worden, zou de nieuwe ontsluitingstool een visualisatie genereren van de hiërarchische- equivalentie- en associatieve relaties ¹⁰⁴: *links* op het scherm via een aquabrowser-systematiek, zie **[BIJLAGE 5]** ¹⁰⁵; en rechts op het scherm via een structuur-situering. Het middenscherf *boven* zou een alfabetisch (A → Z) en hiërarchische (Uitrolvenster) zoekscherm ¹⁰⁶ aanbieden. *Onderaan* het midden van het scherm zou dan een opsomming verschijnen van betreffende relevante titels die aangeklikt konden worden ter opvraging van onderliggende gegevens.¹⁰⁷ Dat dergelijke manier van ontsluiten functioneler (en gebruiksvriendelijker) kan zijn, was mij in april 2005 duidelijk.

Vandaar dat ik stilaan mijn Nietzsche-ontsluiting zag reiken naar een hoger plan: vanuit een selectief-wijsgerige *information retrieval*-case, medio 2005 verworpen tot de droom van een performanter zoekstelsel voor de openbare bibliotheken – en dit via mijn Nietzsche-ontsluiting als innovatief tussenstadium en ambitieus proefproject. **[BIJLAGE 6]** (p. 230)

⁹⁵ Conclusie volgend op naspeuring van het internet.

⁹⁶ Duidt de inhoud van nietzscheaanse begrippen, zie www.nietzsche-trefpunt/Links

⁹⁷ Een concordantie geeft aan waar (info over) begrippen kunnen teruggevonden worden. Als voorbeeld is er de Bijbel-concordantie die tevens mij inspiratie leverde inzake idee en werkwijze om mijn Nietzsche-concordantie te construeren.

⁹⁸ De markt bood medio 2004 – 2005 niet veel degelijke pakketten aan; *Multites* was veruit de bekendste: www.multites.com. Algemene thesaurusmanagementsoftware: <http://asindexing.org>. Evaluatie andere pakketten: www.willpower.demon.co.uk.

⁹⁹ Ik verwijs naar Hoofdstuk 2 /Sectie IV / §2 / punt 6 (p. 83).

¹⁰⁰ Nog steeds gangbaar medio 2005, gebruik in de openbare bibliotheken voor ontsluiting.

¹⁰¹ Ik kom hier uitgebreid op terug, zie Hoofdstuk 2 /Sectie IV / §2 / punt 6 (p. 83).

¹⁰² Schema voor de Indeling van de Systematische catalogus in Openbare bibliotheken

¹⁰³ Universele Decimale Classificatie (Indeling voor wetenschappelijke bibliotheken)

¹⁰⁴ Zie Hoofdstuk 1 /Sectie II / §5 / punt 4 (p. 38).

¹⁰⁵ Zie aquabrowser Library OB Eindhoven: <http://aqua.ob eindhoven.nl/> en **[BIJLAGE 5]** (p. 228).

¹⁰⁶ Met integratie van gecombineerd zoeken-scherf, echter niet aanwezig in de Nietzsche-ontsluiting gezien het bij deze gaat om een pré-coördinatieve thesaurus.

¹⁰⁷ Ondermeer: International Standard Book Description, uitleengegevens, abstract,...

Tertio betekende de *Nietzsche-Audio* medio 2005 een echte noviteit: www.nietzsche-trefpunt.be was immers de eerste Belgische website die een ingelezen boek via MP3-format kon aanbieden ter online beluistering, en dit via een beveiligde modus ingevolge de auteursrechten-problematiek - die vervreemding, vermenigvuldiging enz. verbiedt.¹⁰⁸ Na een moeizame en lange periode van ongeveer zes maanden kreeg ik daartoe groen licht van beide bibliotheken (VKBB en VLBB) per april 2005¹⁰⁹, en na verdere onderhandelingen nog eens per mei en eind juni 2005.¹¹⁰ Zie daarvoor **[BIJLAGEN 8, 9, 10, 11]**. (p. 249 – 254)

Na de ondertussen begonnen technische voorbereiding; zowel wat verzamelen, migratie en convertering – als comprimering en beveiliging betrof, werd eind juli 2005 deze Audio-tool, uiteindelijk afgewerkt ter implementatie. Gestart met zeven boeken - allen Nietzsche-titels¹¹¹, en in tweede instantie de toevoeging van een Top 5 / 3 – list¹¹² die enerzijds moet gezien worden als tegenprestatie ten aanzien van de VKBB en VLBB – maar anderzijds om onderzoekgegevens te verzamelen inzake het online-beluisteren van boeken ter extrapolatie naar (en weging van) toekomstmogelijkheden. Dat bracht een bijkomende implementatie van acht titels met zich mee, waarna nog een extra werk werd toegevoegd¹¹³, samen met twee ingesproken (wetenschappelijke) Nietzsche-artikels – ter nazicht van de mogelijkheden in dat segment.¹¹⁴

De VKBB van Varsenare was de eerste bibliotheek die kon overtuigd worden van een doortrekking van mijn Audio-initiatief naar een eigen webomgeving. Hierbij werd reeds per juli 2005 besproken hóe tweehonderd titels online te zetten met behulp van de opgebouwde kennis van ikzelf en Mavari. Straid werd voorgesteld om de communicatie naar het publiek te verzorgen: namelijk een verbreiding of *awareness-verhoging inzake beschikbaarheid* van online-beluisterbare boeken.¹¹⁵

Ook betreft het Audio-gegeven kan dus geconcludeerd worden dat mijn initiatief inzake het project *Nietzsche-online* kan resulteren in een hogere opzet: namelijk het bekijken van nieuwe kanalen voor bibliotheken om tegemoet te komen aan specifieke noden van hun doelgroep, om uitbreidingsmogelijkheden te benutten - of om louter financiële besparingen na te gaan, door het gebruik van nieuwe concepten, systematieken en/of technologie.

¹⁰⁸ Voor vergelijking met de ontwikkelingen in Nederland verwijs ik naar **[BIJLAGE 7]**. (p. 232)

¹⁰⁹ Het betrof een akkoord inzake de ter beschikking gestelde Nietzsche-titels.

¹¹⁰ Het betrof een akkoord inzake de resp. plaatsing van de Top 3 / Top 5; alsmede de gewijzigde systematiek: downloading enkel mogelijk mits een voorafgaandelijk verplicht, aan te vragen lidmaatschap betreffende bibliotheek én het vastleggen van een maximale gebruikstijd.

¹¹¹ Primaire literatuur: *Aldus sprak Zarathustra, Genealogie van de moraal, Menselijk al te menselijk, Nietzsche contra Wagner en Oneigentijdse beschouwingen*; Secundaire literatuur: *Nietzsche en Nietzsche in Turijn*.

¹¹² *In een sluier gevangen, Een witte roos, De Cock en dood door hamerslag, Zoenoffer, Stille waters, De reis naar Dabar, Ziek van liefde, De wereld van Sofie*. Zie verder: p. 74.

¹¹³ Het betrof de titel: *Nietzsches tranen* van Yalom; zijnde triviale literatuur.

¹¹⁴ *Décadence: oorzaak van zinvolle cultuurcrisis en nietzscheaanse transcendentie*, alsook: *Zarathoestra's Waarheid: nietzscheanisme in Opus 30 van R. Strauss*; beide essay's (artikels) door mij geschreven en per juni 2005 ingelezen via de VKBB.

¹¹⁵ Er werd medio 2005 gedacht promotiecampagnes te combineren; met name deze van de Nietzsche-ontsluiting en Nietzsche-Audio, samen met de online-Top 5 VKBB (Varsenare). Dit zou echter niet doorgaan wegens veto van hun huisleverancier, *Straid*.

IV Methodiek

§1 *Site Map* Structurering ¹¹⁶ als volgt per medio 2005:

Algemeen	Home	
	Dankwoord	
	Copyright	
Nietzsche-GPS		
Nietzsche-Audio	Primaire literatuur	<i>Aldus sprak Zarathustra</i>
		<i>Genealogie van de moraal</i>
		<i>Menselijk al te menselijk</i>
		<i>Nietzsche contra Wagner</i>
		<i>Oneigentijdse beschouwingen</i>
	Secundaire literatuur	<i>Nietzsche</i>
		<i>Nietzsche in Turijn</i>
	Grijze literatuur	<i>Zarathoestra's Waarheid...[etc.]</i>
		<i>Décadence: oorzaak van...[etc.]</i>
	Triviale literatuur	<i>Nietzsche's tranen</i>
Tools	Q-Vote	
	Forum	
	Dropbox	
	Gastenboek	
Praktisch	Nieuws	
	Links	<i>Bibliotheekcatalogi</i>
		<i>e-Archieven</i>
		<i>Nietzsche-websites</i>
Ticker	Reclame/Reis/Promotie	
	Top Vijf VKBB	<i>In een sluier gevangen</i>
		<i>Een witte roos</i>
		<i>De Cock en dood</i>
		<i>Zoenoffer</i>
		<i>Stille waters</i>
	Top Drie VLBB	<i>De reis naar Dabar</i>
		<i>Ziek van liefde</i>
		<i>De wereld van Sofie</i>
Sponsor-Bar	<i>Mavari, Straid, Grootseminarie, Bibschool, VKBB, VLBB</i>	

¹¹⁶ Er werd gestreefd weinig op het scherm te brengen; vandaar de uitschuifbare rolvensters.

§2 Implementaties Hieronder worden de verschillende onderdelen van www.nietzsche-trefpunt.be besproken – met telkens bijhorende visualisatie on screen. Bij deze opsomming, worden printscreens gebruikt die dateren van medio augustus 2005 – dit om de progressie te duiden.

1 Intro, welkomspagina en dankwoord

De intro ontbrak tot medio 2005, gezien tot dan geen noodzaak voor deze aangevoeld werd. Echter, gezien de verdere professionalisering van opzet en uitwerking van het Nietzsche-project, werd verdere stroomlijning en kwalificering van de communicatie naar het publiek als belangrijk gezien.

De welkom-pagina was dus van in het begin onderdeel van de website. Op deze pagina staat beknopte uitleg over de opzet en website. Ook het dankwoord is sinds februari 2005 aanwezig en is feitelijk dezelfde tekst als deze van dit eindwerk.¹¹⁷

- Hieronder visualisatie van de welkom-pagina per medio 2005.¹¹⁸

¹¹⁷ Zie daarvoor onder de titel *Woord vooraf* (p.6).

¹¹⁸ Toen de OU nog naar voor geschoven werd als main-sponsor.

Welkom

Even een inleiding over de inhoudelijke elementen van deze website – en wat nog verwacht mag worden.

Onder de rubriek Algemeen is een dankwoord raadpleegbaar voor de mensen die de anamnese van deze website willen kennen.

De Nietzsche-GPS is het werkinstrument waarmee vanaf september/oktober 2005 kan gezocht worden op nietzscheaanse onderwerpen, metaforen en thema's. Deze concordantie, een ontsluitende thesaurus die gebaseerd is op 23.300 pagina's via 675 trefwoorden, kan de weg (helpen) wijzen in de Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche.

Nieuw is dat binnen afzienbare tijd online geluisterd kan worden naar ingesproken boeken. Omwille van auteursrechten zal er enkel een beveiligde download kunnen gebeuren - waarbij er geen sprake is van vervreemding; enkel van gebruik voor een bepaalde tijdsduur. Verschillende titels worden binnenkort ter beschikking gesteld, wat dus resulteert in een prettige diversificatie inzake het bezig zijn met Nietzsche. Van zodra de beveiligingssystematiek op punt staat, zullen alle titels kunnen gedownload worden.

Inzake de Nietzsche-reis zijn de nodige gegevens ingeplugd, waarbij ook het andere aanbod qua kunst-en cultuurreizen van betreffende reisorganisator kan geraadpleegd worden. Onder boeken worden enkele interessante titels opgesomd.

De Tools bevat ondermeer de Q-vote, een onderdeel waarbij een afwisselende stelling om reacties vraagt. Het nog te implementeren Forum dient hetzelfde doel, alsook de Dropbox die is bedoeld om individuele Nietzsche-werkstukken van bezoekers te verzamelen. Het Gastenboek heeft de bedoeling reacties te verzamelen zodat nog beter rekening kan gehouden worden met meningen, bevindingen of opmerkingen.

Onder Praktisch visualiseert Nieuws een agenda inzake Nietzsche: seminars, lessenreeksen, discussie-avonden of andere initiatieven. Ook is er via Links werk gemaakt van een goede naspeuring om enkele kwalitatieve URL's op te sommen. Via E-zine, kan ingeschreven worden op nieuwsbrieven. Een andere functionaliteit van E-zine is de opbouw van een bestand 'geïnteresseerden' die op de hoogte willen blijven van updates of nieuws.

Het bekend maken van deze website wordt ondersteund door een marketingplan die verdere verbreiding moet bewerkstelligen. Een eerste affiche daartoe is al gedrukt, maar ook andere kunstzinnige ontwerpen zijn in de maak. Scholen, bibliotheken maar ook andere doelgroepen zullen benaderd worden.

Dat dit werkplatform in wording, verdere ontwikkeling kent en zodoende het Nietzsche-navigeren en Nietzsche-onderzoek (alsook de receptie en interpretatie) dient, vormt de grote uitdaging.

Luc Brysse

- Zoals hierboven gepreludeerd was een dankwoord echt noodzakelijk. Hieronder visualisatie van de dank-pagina medio 2005:

Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar [Prof. Dr. Vanden Berghe](#), president van het [Grootseminarie](#) te Brugge. Zijn pragmatische aanpak heeft voor mij de voorbereidende weg geëffend voor dit project.

[Rony Garez](#) (SEMBIB), bibliothecaris-catalograaf van de [Seminariebibliotheek](#) is voor mij een echte mentor en co-promotor geweest.

[Prof. Dr. Luc Braeckmans](#) (UA) om te willen fungeren als promotor; alsook [Paul Limbos](#) van de Universiteitsbibliotheek Leuven voor zijn steun bij de aanleg van mijn collectie secundaire Nietzsche-literatuur. Ik dank beiden tevens voor hun medewerking aan verspreiding en verzameling van de enquête betreffende het zoekgedrag in de bibliotheek.

Ook ben ik bijzondere dank verschuldigd aan Nathalie Decrock en Marnix Paesbrugge van het provinciaal Streekgericht Bibliotheekbeleid voor de hulp bij het verspreiden van promotiemateriaal naar de Vlaamse bibliotheken, alsook aan de betreffende personen van andere provincies. Ik ben tevens de docenten en administratief personeel van de Bibliotheekschool dankbaar voor hun begeleiding.

Een apart luik vormt het informaticagedeelte. Hierbij ben ik de meeste dank verschuldigd aan programmeur [Karel Maesele \(www.mavari.be\)](http://www.mavari.be) voor zijn hulp bij de bouw van het webplatform en programmeur [Peter Maesele \(www.mavari.be\)](http://www.mavari.be) voor de databank. Zonder hun professionele kennisbijdrage had www.nietzsche-trefpunt.be ongetwijfeld een te uitputtende bevalling gekend.

Betreffende het grafische luik mag ik [Nik Grymonprez \(www.straid.be\)](http://www.straid.be) niet vergeten. Zijn hulp om te komen tot een representatieve affiche heeft bijgedragen aan een kwalitatieve image-generering van www.nietzsche-trefpunt.be.

Ook wens ik de Tom D'Hulst en Mevr. Ann Voet (Vlaamse klank –en braillebibliotheek te Varsenare) en Mevr. Ingrid Vandekelder (Vlaamse luister –en braillebibliotheek te Brussel) te bedanken voor het ter beschikking stellen van de Nietzsche-titels die op www.nietzsche-trefpunt.be zijn ingeplugd.

Tevens mogen de doorklik-sponsors niet ontbreken: Gerard Kemna van De gouden engel, en prof. dr. J. van Marle, onderwijsdecaan Cultuurwetenschappen van de Open Universiteit Nederland – alsook Mevr. Boons-Hamers, Communicatie-adviseur Algemene Cultuurwetenschappen en de redactie van Modulair en alle mensen die hielpen bij andere uitgaven voor de Open Universiteit Nederland waardoor www.nietzsche-trefpunt.be een duwtje kreeg.

Tot slot moet ik mijn vrouwtje Elise en kleine Vince zeker vernoemen. Zij hebben de voorbije twee jaar vaak op mij moeten wachten. Het viva activa met hen moest al te vaak wijken voor de viva comtemplativa die het Nietzsche-project opeiste. Ondanks de schaarse momenten lieten zij me elke dag opnieuw (in)zien waarvoor ik óók leef(de). Zij blijven voor mij dé belichaming van de prettige conclusie dat het menselijke leven tot op bepaalde hoogte wél 'aardse' volmaaktheid, zin en onvergankelijk in zich draagt – Nietzsche niet nagesproken.

Tandem vicisti prima luce

Luc Brysse

Brugge, augustus 2005

- Volgende tekst werd per augustus ingevoegd, komende van het onderdeel Nietzsche-Audio.¹¹⁹

Copyright © 2005 Luc Brysse en Peter Maesele

De inhoudelijke ontsluiting van de secundaire literatuur inzake Nietzsche en de ontwikkelde software daartoe; alsook dit Nietzsche-platform of deze website op zich, kadert in een eindwerk voor de Bibliotheekschool van Gent.

Alle rechten blijven vanuit deze globale opzet voorbehouden aan beide boven genoemden. Niets van de inhoud of opzet mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van beide boven genoemden.

Voor wat betreft de geïntegreerde Audio of het Top drie-en Top vijf-gegeven, die tevens kadert in de opzet van hetzelfde eindwerk en waarbij de haalbaarheid van online-beluisterbare boeken wordt nagegaan, verwijzen boven genoemden naar betreffende regelgeving van de VKBB en VLBB, die elk - maar separaat, hun titels ter beschikking stellen via deze website; en dus eigenaar zijn van, en verantwoordelijk blijven voor deze.

¹¹⁹ De reden van de verplaatsing was het feit dat het zetten van een ©-right tekst eigenlijk betrekking had gekregen op de volledige website.

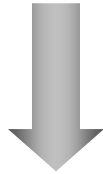
2 Links, agenda en dropbox

Betreft de **links** werd werk gemaakt van een brede en diepe selectie ¹²⁰, opgedeeld in *Nietzsche-websites*, *e-Archieven* ¹²¹ en *Bibliotheekcatalogi*. Hieronder visualisatie van deze medio 2005.

Links

Geef mij enkel:

- [Bibliotheekcatalogi](#)
- [e-Archieven](#)
- [Nietzsche-websites](#)

Engels

- Bevat een woordenboek inzake filosofische termen en namen
<http://www.philosophypages.com/ph/niet.htm>
- Informatie inzake Nietzsche's filosofie en thema's: waarheid, kennis, christendom, wil tot macht, eeuwige wederkeer, Apollo en Dionysos, mens en Übermensch
<http://www.swan.ac.uk/german/fns/fns.htm>
- Bevat volgende informatie: fotogalerij, muziek, citaten, biografische tijdslijn, links...
<http://www.geocities.com/thenietzschechannel/>
- Bevat chronologische tijdslijn; opgedeeld in jeugd-en studentenjaren, jaren in Basel, zwerversjaren, ziektejaren...
<http://www.dartmouth.edu/~fnchron/>
- On-line artikels inzake Nietzsche
<http://www.pitt.edu/~wbcurry/nietzsche.html>
- Bevat informatie over biografie, de wil tot macht, politiek, religie, thema's, stijl, citaten, links...
http://en.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Nietzsche

Nederlands

- Vlacc (België)
<http://www.bib.vlaanderen.be/servlet/be.coi.gw.servlet.MainServlet/?toDo=open&id=standardroot>

¹²⁰ Sutter, D. De, *Encyclopedie van de wetenschappen. Deel II*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2003 [topics: kennismanagement/informatiearchitectuur] Zie oa. ook <http://www.surf.nl/themas/>

¹²¹ Of ook wel bekend als *repositories*.

- Koninklijke Bibliotheek (België)
http://www.kbr.be/catalogues/catalogues_nl.html
- Libis (België)
http://opac.libis.be/F/?func=find-b-0&CON_LNG=DUT&local_base=OPAC01&
- Koninklijke Bibliotheek (Nederland)
<http://www.kb.nl>
- BICTEL
<http://edoc.bib.ucl.ac.be>
- Belcat (België)
<http://lib.ua.ac.be/BELCAT/>
- DOAJ
<http://www.doaj.org>
- Koninklijke Bibliotheek (Nederland)
<http://www.kb.nl>
- OAISTER
<http://oaister.umdl.umich.edu/o/oaister>
- DARE
<http://www.darenet.nl>
- Libdex (Worldwide)
http://librisource.libis.be/esources/nl/search.cfm?LANG_ID=1&LIB_NME=KULEUVEN&RECORD_TYPE=search&
- Libis (e-Bronnen / België)
http://librisource.libis.be/esources/nl/search.cfm?LANG_ID=1&LIB_NME=KULEUVEN&RECORD_TYPE=search&
- Informatie van de Nietzsche Research Group (Raboud Universiteit Nijmegen) en hun projectontwikkeling(en)
<http://www.ru.nl/filosofie/Nietzsche/>

Duits

- Bevat extracten informatie inzake: biografie, werken, invloed linken...
<http://nietzsche.is.uni-sb.de/>
- Bevat volgende informatie: biografie, werken, nieuws, links...
<http://www.friedrichnietzsche.de/>
- Bevat Nietzsche-extracten (full-text-retrieval)
<http://gutenberg.spiegel.de/autoren/nietzsch.htm>

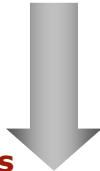
Spaans

- Bevat allerlei informatie
<http://www.nietzscheana.com.ar/>

Links

Geef mij enkel:

- [Bibliotheekcatalogi](#)
- [Nietzsche-websites](#)
- [e-Archieven](#)

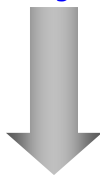
Nederlands

- [OAISTER](#)
<http://oaister.umdl.umich.edu/o/oaister>
- [DARE](#)
<http://www.darenet.nl>
- [DOAJ](#)
<http://www.doaj.org>
- [BICTEL](#)
<http://edoc.bib.ucl.ac.be>

Links

Geef mij enkel:

- [Nietzsche-websites](#)
- [e-Archieven](#)
- [Bibliotheekcatalogi](#)

Nederlands

- [Libis \(e-Bronnen / België\)](#)
http://librisource.libis.be/esources/nl/search.cfm?LANG_ID=1&LIB_NME=KULEUVEN&RECORD_TYPE=search&
- [Libdex \(Worldwide\)](#)
http://librisource.libis.be/esources/nl/search.cfm?LANG_ID=1&LIB_NME=KULEUVEN&RECORD_TYPE=search&
- [Koninklijke Bibliotheek \(Nederland\)](#)
<http://www.kb.nl>
- [Belcat \(België\)](#)
<http://lib.ua.ac.be/BELCAT/>

- Koninklijke Bibliotheek (Nederland)
<http://www.kb.nl>
- Vlacc (België)
<http://www.bib.vlaanderen.be/servlet/be.coi.gw.servlet.MainServlet/?toDo=open&id=standardroot>
- Koninklijke Bibliotheek (België)
http://www.kbr.be/catalogues/catalogues_nl.html
- Libis (België)
<http://opac.libis.be/F>

De **agenda** is een vast onderdeel sedert het online gaan van de Nietzsche-site. Daartoe werd de de lessenreeks inzake Nietzsche van het Grootseminarie te Brugge, alsook de agenda van de Nietzsche Research Group ingevoegd (2004-2005).

Deze zou in het najaar van 2005 ge-updated worden, maar hieronder visualisatie agenda bij opstart website 2005.

Nieuws

Agenda Nietzsche Research Group

- Monthly seminars are held for all active participants of the Nietzsche Center (Nietzsche Seminar Group). These seminars take place Friday afternoon, from 14.00 until 17.00, 5 of 6 times per semester.

Working languages are English, German and Dutch. Those who are interested in participating in these seminars can contact prof dr. P. van Tongeren,
pvtongeren@phil.ru.nl

- Seminar sessions for the 2nd. semester 2004/2005 will be on:

january 28: Sheikh Haroon (Leiden) on: Nietzsche's 'grosse Politik' (paper in English)
february 25: Philippe Lepers (Ieper/Nijmegen) on: 'Genie versus God' (text in Dutch)
march 11: Alexander Zibis (Berlin) on: 'Rdelichkeit und Vornehmheit' (text in German)
april 22: Gerd Schank (Nijmegen)
may 13: Paul Loeb (University of Puget Sound in Tacoma, Wash)

- Nietzsche dissertations to be defended in Nijmegen

Tuesday march 8, 2005 15.30 (precise) Aula KUN (Comeniuslaan 2): defense of doctoral dissertation by Philippe Lepers (Ieper, Belgium).
title: Genie vs. God. Religie en christendom in het vroege werk van Friedrich Nietzsche in de context van zijn kosmodicee. (Shaker 2004)

All are invited to attend.

- **e-mail via:** <http://www.nietzsche.nl/>

[Lessenreeks Literatuur en levensbeschouwing F. Nietzsche: 'Aldus sprak Zarathoestra'](#)

Parafrasering aan de hand van de editie Marsman
door Prof. Dr. Eric Vanden Berghe

- Friedrich Nietzsche behoort ongetwijfeld tot de meest invloedrijke denkers van onze tijd. Niemand heeft het christendom - en het hele westerse denken - aan zo'n radicale kritiek onderworpen als deze grootmeester van de achterdocht. Wie op vandaag echt wil doordenken op de betekenis van het geloof in God, kan niet om deze 'profeet' van Gods dood' heen. Iedereen kent zijn hoofdwerk 'Aldus sprak Zarathoestra' : een moeilijk en duister boek, waarvan de auteur trouwens zelf zegt dat het "Een boek voor allen en niemand" is. We lezen dat werk vanuit de vraag naar de betekenis van de 'dood van God' en de gevolgen daarvan.
- Deze lessen gaan door op het Grootseminarie te Brugge, Potterierei 72, 8000 Brugge (Telefoon: 050/33.03.62) telkens de woensdag van 10.00 tot 12.00 uur op volgende data:

2 februari 2005, 9 februari 2005, 16 februari 2005, 23 februari 2005
2 maart 2005, 9 maart 2005, 16 maart 2005
20 april 2005, 27 april 2005
4 mei 2005, 11 mei 2005, 18 mei 2005

Men betaalt voor de volledige reeks 40,00 € via de bankrekening van het Grootseminarie: 471-5354341-41 met duidelijke vermelding van 'F8' en familienaam. Inschrijven voor deze lessen via Antoon Vanhuyse, coördinator-econoom Grootseminarie **e-mail via:** <http://www.grootseminariebrugge.be>
Telefoon: 050/44.49.51 - Grootseminarie.Brugge@kerknet.be

De **Dropbox** heeft als bedoeling interessante bijdragen inzake Nietzsche te verzamelen en deze aan te bieden aan het publiek.

Na een moeizame start - tot 2005 - slechts twee artikels: ééntje van Dr. Lepers **[BIJLAGE 12]** (p. 255) - wiens doctorale verdediging ik heb bijgewoond met resulterende tekst als samenvatting van zijn thesis, en een artikel van mijn hand inzake Nietzsche's begrip Übermensch – en hoe dat in bewegend beeld is vertaald; een werk dat fungeerde in het kader van een opdracht voor de bibliotheekschool ¹²² **[BIJLAGE 13]**. (p. 258)

¹²² Voor het vak *Speciale Bibliografie*, Gent: Bibliotheekschool, 2005. Visualisatie medio 2005.

3 Nietzsche-Reis en Boeken

Sinds 2002 wist ik van het bestaan van Nietzsche-reizen, waarbij ik in 2005 opzoekingen deed naar reisorganisatie met een Nietzsche-reis in hun aanbod. De enige organisator die ik uiteindelijk vond was *De gouden engel*.

Na enkele gegevensuitwisselingen, gestart in februari 2005 en gedurende maart 2005 werd een overeenkomst bereikt om elkaar te helpen. Ik zou zijn Nietzsche-reis propageren, en hij zou financiële steun geven. Een bedrag van 150 Euro werd vooropgesteld, maar werd echter nooit geïncasseerd. Immers, medio augustus 2005 had *De gouden engel* te weinig inschrijvingen om de reis rendabel te laten zijn. De reis werd afgelast.

Een wervende tekst werd per 2 april 2005 ingevoegd ¹²³; met link naar website (URL: www.goudenengel.nl).

Ik verwijst naar *[BIJLAGE 14]* (p. 255) voor betreffende uitleg inzake deze reis. Tevens werd medio 2005 door deze reisorganisator gesteld dat er interesse bestond om samen een Nietzsche-reis op te zetten met eventuele uitvoering in 2006 of 2007.¹²⁴ Ik heb aangegeven interesse te hebben voor de inhoudelijke reisleiding.¹²⁵

Betreft de boeken inzake Nietzsche hieronder volgende visualisatie medio 2005.

¹²³ Tegen een vergoeding van 150 EUR/periode van één jaar - die nooit geïncasseerd werd.

¹²⁴ Omdat er te weinig deelnemers waren aan de Nietzsche-reis 2005 om rendabel te zijn.

¹²⁵ Vanaf voorjaar 2006 uitwerken planning, mmv. Dhr. Robert Kragting (Rubico, NL-Maastricht)

Boeken

Nietzsche-Wörterbuch

auteur(s):

- Herman Siemens
- Paul van Tongeren
- Gerd van Schank

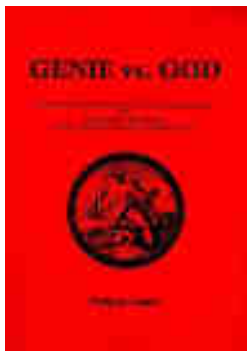
ISBNcode: 3110171864

uitgeverij: Hrsg.v.d. Nietzsche Research Group (Nijmegen)

Woordenboek inzake de nietzscheaanse filosofie, in het Duits.

GENIE VS. GOD

Religie en Christendom in het vroegere werk van Friedrich Nietzsche in de context van zijn 'kosmodicee'.

auteur(s):

- Philippe Lepers

aantal pagina's: 253 pagina's

richtprijs: Onbekend

ISBNcode: 9042302585

uitgeverij: Shaker Publishing

korte inhoud:

Al in zijn vroege werk maakt Nietzsche duidelijk dat wat hem betreft alle kennis teruggebracht moet worden tot menselijke voorstellingen.

Evenals Schopenhauer gelooft hij dat ze producten zijn van de wil, die de essentie uitmaakt van elke vorm van bestaan.

De activiteit van die wil bestaat in een continue strijd tussen constructieve en destructieve krachten en vindt zijn hoogste gestalte in het creatieve genie die deze 'kosmische', alomvattende dynamiek rechtvaardigt. Dit genie kan echter niet geboren worden buiten de context van een globale cultuur en de horizon van een wereldbeeld. Voor Nietzsche hangt de waarde van religieuze wereldbeelden daarom af van de mate waarin ze de genese van het genie bevorderen. Maar als blijkt dat het vuur van de traditionele religies uitdooft, kan de filosoof dan zorgen voor een nieuw wereldbeeld? Kan Nietzsche zelf door zijn eigen kosmodicee, met het creatieve genie als brandpunt, de fakkel op een vruchtbare manier overnemen? Kan hij arts van de cultuur en opvoeder van de mensheid worden?

CORRESPONDERENDE DENKERS

Briefwisselingen van filosofen

auteur(s):

- o Paul van Tongeren

aantal pagina's: Onbekend

richtprijs: onbekend

ISBNcode: 9055735582

uitgeverij: Budel (Damon)

korte inhoud:

Na een inleiding over de betekenis van het schrijven van brieven voor de filosofie, volgen bijdragen over de correspondenties tussen Erasmus en Luther, Nietzsche en Malwida von Meysenbug, Russell en Wittgenstein en Heidegger en Hannah Arendt.

FRIEDRICH NIETZSCHE & MALWIDA VON MEYSENBUG

'U heeft nooit een woord van mij begrepen'

auteur(s):

- o Max Noordhoek
- o Paul van Tongeren

aantal pagina's: 224 pagina's

richtprijs: Onbekend

ISBNcode: 9077070494

uitgeverij: Klement/ Pelckmans

korte inhoud:

De volledige briefwisseling tussen een wantrouwig denker en een idealistisch feministe.

4 Nietzsche-Audio ¹²⁶

Als resultante van zes maanden voorbereiding ¹²⁷ bevat de Nietzsche-website achttien beluisterbare titels ¹²⁸; waarvan er tien titels uitsluitend met Nietzsche te maken hebben – en waarbij deze ingedeeld werden als raadpleegbare werken onder respectievelijk heads: *primaire literatuur* ¹²⁹, *secundaire literatuur* ¹³⁰, *grijze literatuur* ¹³¹ en *triviale literatuur* ¹³². Ik verwijs voor duiding inhoud naar **[BIJLAGE 15]** (p. 268). Tevens en - als tegenprestatie ten aanzien van betreffende bibliotheken, en tegelijk - ter *piloting* of oriëntatie inzake de haalbaarheid van toekomstig online-plaatsen van grotere titelbestanden door resp. speciale bibliotheken: VKBB en VLBB, werd in de *ticker* van de website www.nietzsche-trefpunt.be een resp. Top Vijf / Drie -lijst per bibliotheek geplaatst. Betrachting was dus een wervende romanhoek te construeren, met generering van een aantal beluisterbare top-titels. Zie daarvoor ook **[BIJLAGE 16 en 17]**(p. 270-271).

Audio

- [Primaire literatuur](#)
- [Secundaire literatuur](#)
- [Grijze literatuur](#)
- [TOP-5 - VKBB](#)
- [TOP-3 - VLBB](#)

Primaire literatuur

1. Aldus sprak Zarathustra

2. Genealogie van de moraal

3. Menselijk al te menselijk

4. Nietzsche contra Wagner

5. Oneigentijdse beschouwingen

¹²⁶ Zie ook onder Hoofdstuk 2 / Sectie III / §3 (p. 57).

¹²⁷ Periode van februari tot en met juli 2005.

¹²⁸ De opgesomde volgorde hier in orde van ontvangst en implementatie, wat afwijkt van de ordening op het webplatform waarbij (esthetische) bladindeling voorop stond.

¹²⁹ Boeken van Nietzsche.

¹³⁰ Boeken over Nietzsche.

¹³¹ Artikels inzake Nietzsche, door ikzelf geschreven en die per eind mei 2005 *ingesproken* werden ism. Tom D'Hulst van de VKBB. Bedoeling was te vocaliseren met als toepassing het kunnen (analoog) beluisteren door deelnemers aan de Nietzsche-reis eind augustus 2005. alsook deze als exemplarische, grijze literatuur (MP3-format) in te pluggen op [www.nietzsche-trefpunt](http://www.nietzsche-trefpunt.be) - ter vergelijking tussen raadplegingen (lees: beluisteren) van artikels versus boeken; alsook als wetenschappelijke literatuur versus triviale literatuur.

¹³² Populaire boeken/genres, hier romans ter ontspanning van een breder publiek, geselecteerd op basis van ontleningscijfers periode laatste werkjaar.

Secundaire literatuur

- 1. Nietzsche**
- 2. Nietzsche in Turijn**

Grijze literatuur

- 1. Zarathoestra's Waarheid: nietzscheanisme in Opus 30 van R. Strauss**
- 2. Décadence: oorzaak van zinvolle cultuurcrisis en nietzscheaanse transcendentie**

Triviale literatuur

- 1. Nietzsche's tranen**

Top 5 - Vlaamse Klank- en Braillebibliotheek - Varsenare

- 1. In een sluier gevangen**
- 2. Een witte roos**
- 3. De Cock en dood door hamerslag**
- 4. Zoenoffer**
- 5. Stille waters**

Top 3 - Vlaamse Luister en Braillebibliotheek - Brussel

- 1. De reis naar Dabar**
- 2. Ziek van liefde**
- 3. De wereld van Sofie**

Uiteraard was het - gezien de noviteit of deze unieke (en eerste) online opzet - van primordiaal belang goed ingedekt te zijn tegen ongewenst gebruik via het internet. Daarom was allereerst benodigd dat kopiëren verhinderd werd ¹³³, wat een aanvaring met het auteursrecht kon vermijden.

Het mag duidelijk zijn dat de laatste jaren het internet daaromtrent een bedenkelijke reputatie heeft opgebouwd.

¹³³ Wat zou neerkomen op vervreemding, wat indruist tegen het auteursrecht.

Tot voor kort was men in de informaticawereld, ondermeer door druk van de muziekindustrie, op zoek naar een methode om digitale materie te beschermen om de wildgroei van illegale muziek te stoppen. Op dat moment maakte men vooral gebruik van DRM¹³⁴ (Digital Rights Management) waarbij met een licentie-systeem wordt gewerkt.

DRM is dus een systeem waarbij digitale data (tekst, audio, video,...) kan worden beveiligd – waarbij het succes reeds is bewezen: *Skynet Music Club* maakt onder meer gebruik van dezelfde techniek. Ook voor *e-books* (pdf-formaat) wordt reeds gebruik gemaakt van DRM om deze werken te beschermen.

Het gebruik maken van de Windows Media DRM biedt trouwens het grote voordeel dat de gebruiker (die negen op de tien keer al over een Windows systeem beschikt, mét een recente versie van de Media Player) zo goed als niets hoeft te doen: simplicity als troef.

De DRM-systematiek werkt als volgt.

Telkens de gebruiker data wil gebruiken (lees: beluisteren of raadplegen) wordt vooraf gecontroleerd of deze gebruiker over de nodige licentie beschikt. Beschikt de gebruiker niet over een licentie, dan wordt de data niet weergegeven – zelfs al werd deze al eerder gekopieerd. In feite komt het ophalen van de licentie overeen met het ontlenen van een boek uit de reguliere bibliotheek. Wat www.nietzsche-trefpunt.be doet, is dus louter het kanaal waarlangs de media gestuurd wordt, *veranderen*. Via www.nietzsche-trefpunt.be klikt de geïnteresseerde de titel naar keuze aan, om deze af te spelen¹³⁵ via de computer of om deze op te slaan op zijn harde schijf (of ander medium). Wanneer de gebruiker zijn lidnummer en paswoord heeft ingegeven¹³⁶ - of wanneer deze verschaft wordt na een gestelde aanvraag per telefoon of E-mail, krijgt de luisteraar een licentie om 30 dagen lang naar deze audio te luisteren. Op de 31ste dag vervalt deze licentie en kan de gebruiker niet meer luisteren - tenzij deze opnieuw een licentie gaat ophalen.

De werkwijze via www.nietzsche-trefpunt.be is als volgt samen te vatten¹³⁷:

- De gebruiker gaat ofwel naar Audio-pagina of klikt het logo van de bibliotheek aan in de ticker. Dan wordt een scherm geopend waar het lidnummer en paswoord gevraagd wordt. Indien de gebruiker deze niet heeft, wordt opgegeven deze aan te vragen (via telefoonnummer of email). Hierop kan de bibliotheek via een invoerpagina, gelokaliseerd op het web, aan betreffende persoon een lidnummer en paswoord toekennen.
- Wanneer deze actie gebeurt, wordt een email gestuurd naar betreffende persoon met opgave van het lidnummer en paswoord (of via de telefoon

¹³⁴ “Windows Media Digital Rights Management (DRM) is a flexible platform that makes it possible to protect and securely deliver a la carte and subscription content for playback on a computer, portable device, or network device connected to an IP network”

(zie bron: <http://www.microsoft.com/windows/windowsmedia/DRM/FAQ.aspx>)

¹³⁵ Of via een MP3-speler.

¹³⁶ Verplicht lidmaatschap is noodzakelijk om de verantwoordelijkheid voor het online-project (audio en Top 3 / 5) op de schouders van de VKBB en de VLBB te laten rusten.

¹³⁷ Voor uitgebreide versie van deze werksystematiek, zie **[BIJLAGE 9 en 11]**(p. 250 en 253).

opgegeven als de persoon belt in plaats van mailen). In beide gevallen wordt een inlichtingenblad (uw opmaak) opgestuurd naar het adres van deze persoon en wordt deze gevraagd dit in te vullen, te ondertekenen en terug te sturen naar de betreffende bibliotheek.

- Ontvangt de bibliotheek betreffend document, dan kan deze op de invoerpagina een vakje aanklikken “ontvangen”. Ontvangt de bibliotheek betreffend inlichtingenblad niet binnen de maand, wordt bijhorend lidnummer en paswoord door de bibliotheek gewist. Wordt het inlichtingenblad wel ontvangen (en dus het vakje door de bibliotheek is aangeklikt bij betreffend lidnummer), dan wordt het lidmaatschap geacht definitief te zijn.
- Bij elke downloading dient een lidnummer en paswoord ingevoerd te worden. De elektronische uitleenperiode is vastgesteld op 30 dagen.
- Na 31 dagen dient opnieuw het lidnummer en paswoord ingegeven te worden. Staat het vakje bij betreffend lidnummer niet aangevinkt (wat betekent dat hij het ondertekende inlichtingenblad niet heeft teruggestuurd), zal de persoon opnieuw een lidnummer en paswoord dienen aan te vragen. Staat het vakje bij de persoon wel aangevinkt (wat betekent dat het inlichtingenblad door de bibliotheek is ontvangen), krijgt de persoon weer toegang tot betreffende titel.
- Wil hij een andere titel beluisteren, dient natuurlijk opnieuw een downloading te gebeuren, en zal hij bijhorend zijn lidnummer en paswoord dienen in te geven. Bij deze systematiek wordt tevens de wet op de privacy ten volle gerespecteerd.¹³⁸
- Voor de twee, betreffende bibliotheken komt het er dus op neer dat deze de boeken niet meer opsturen, maar dat de gebruiker ze zelf afhaalt via het internet.¹³⁹ Het biedt voor betreffende bibliotheken tal van voordelen om op dergelijke manier te werken. Zo zal het zo goed als onmogelijk zijn dat een titel (lees: ingesproken boek) *niet-voorradijg* is. Binnen de kortste periode (afhankelijk van de internetsnelheid ¹⁴⁰) kan de gebruiker betreffende titel beluisteren.
- Uiteraard is nà de investeringskosten voor een later, eigen platform van de bibliotheken, vooral de financiële resultante interessant: de besparing op hardware ¹⁴¹, personeel en verzendkosten. Maar ook het gebruiksgemak en bijkomende (online-) dienstverlening voor de gebruiker is een niet te onderschatten *target of goal*.

Ter bijkomende bescherming ¹⁴² werd vlak voor de implementatie van de Audio en Top 3/5 Triviale literatuur van de VKBB en VLBB ¹⁴³ volgende clausule toegevoegd op www.nietzsche-trefpunt.be:

¹³⁸ Ontleningsgegevens zitten in de bestanden van de betreffende bibliotheek die gebeurt via de op het web gelocaliseerde invoerpagina (die op elk moment kan worden geraadpleegd en gebruikt door de bibliotheek). Via de op het web gelocaliseerde invoerpagina, worden statistieken bijgehouden van downloadinggegevens, lidnummers of gerelateerde info (dus niet op www.nietzsche-trefpunt.be)

¹³⁹ Een extra troef die medio 2005 werd aangeboden is de mogelijkheid om boeken af te halen van het internet en ze op een compatibele MP3-speler af te spelen. Compatibel wil zeggen dat de speler het WMA-formaat en de DRM ondersteunt.

¹⁴⁰ Van de computer en provider van de gebruiker

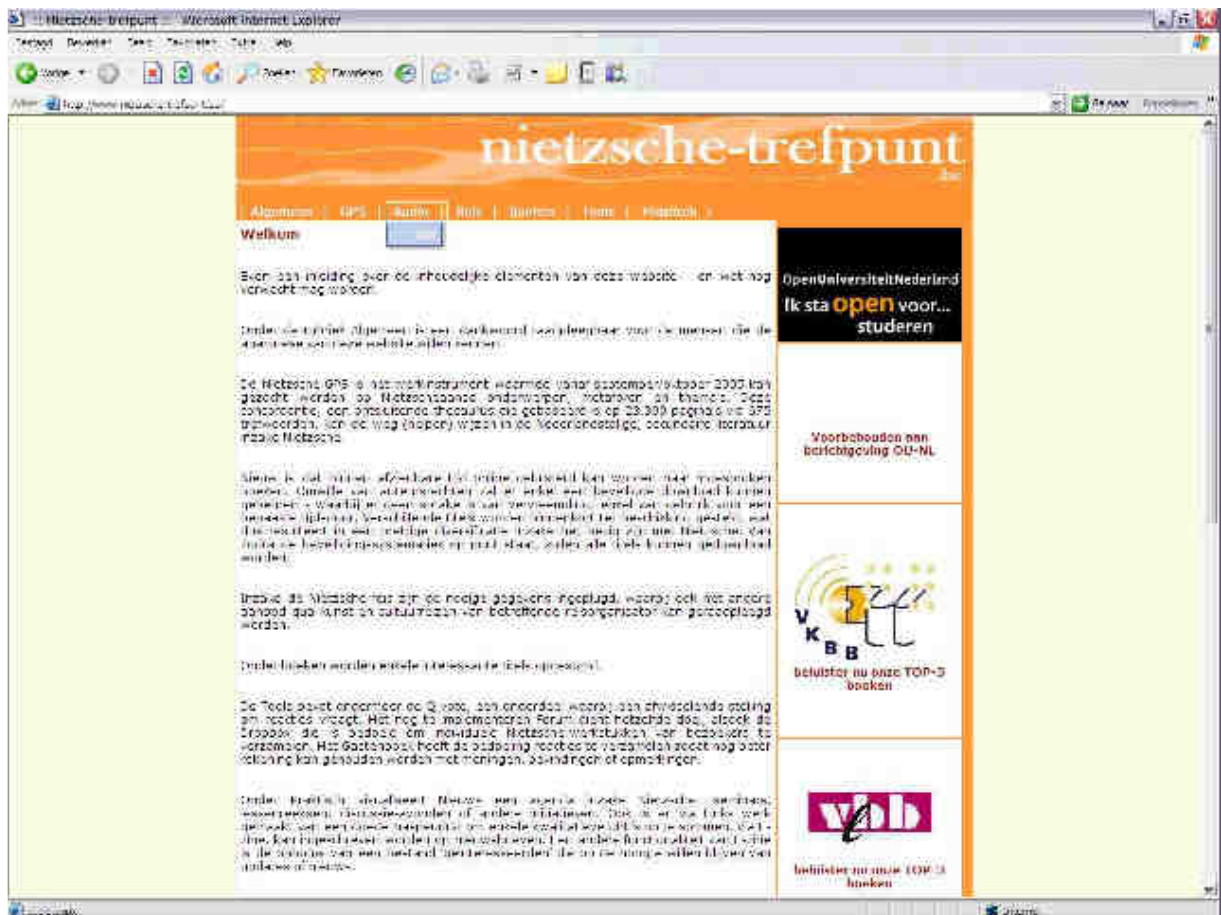
¹⁴¹ De dure DAISY-infrastructuur, zowel voor bibliotheek als voor de gebruiker (drempel).

Copyright © 2005 Luc Brysse en Mavari nv

De inhoudelijke ontsluiting van de secundaire literatuur inzake Nietzsche en de ontwikkelde software daartoe; alsook dit Nietzsche-platform of deze website op zich, kadert in een eindwerk voor de Bibliotheekschool van Gent.

Alle rechten blijven vanuit deze globale opzet voorbehouden aan beide boven genoemden. Niets van de inhoud of opzet mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van beide boven genoemden. Voor wat betreft de geïntegreerde Audio of het Top drie-en Top vijf-gegeven, die tevens kadert in de opzet van hetzelfde eindwerk en waarbij de haalbaarheid van online-beluisterbare boeken wordt nagegaan, verwijzen boven genoemden naar betreffende regelgeving van de VKBB en VLBB, die elk - maar separaat, hun titels ter beschikking stellen via deze website; en dus eigenaar zijn van, en verantwoordelijk blijven voor deze.¹⁴⁴

- Ter recapitulatie een visualisatie van de respectievelijke scherm-afdrukken inzake de werkwijze van het totale Audio-gebeuren:

¹⁴² Van ikzelf als initiatiefnemer en geestelijke (web)vader van www.nietzsche-trefpunt.be - met inbegrip van Audio en GPS als peilers; alsook de programmeur Karel Maesele als technische realisator van bijhorende software.

¹⁴³ Per juli 2005.

¹⁴⁴ www.nietzsche-trefpunt.be doet geen ontlening maar levert wel het platform daartoe; de ontlening zelf gebeurt dus door en op volle verantwoordelijkheid van de bibliotheek.

X Eerste Eerste
 X Eerste Eerste
 X Eerste Eerste
 X Eerste Eerste
 X Eerste Eerste

Primaire literatuur

1. Aldus sprak Zarathustra

Waarom zou ik niet de meest gewone mensheid? Waarom zou ik niet de meest gewone mensheid zijn? Waarom zou ik niet de meest gewone mensheid zijn? Waarom zou ik niet de meest gewone mensheid zijn?

2. Genealogie van de moreel

Wat is de waarde van de moreel? Wat is de waarde van de moreel? Wat is de waarde van de moreel? Wat is de waarde van de moreel? Wat is de waarde van de moreel? Wat is de waarde van de moreel?

3. Menselijk al te menselijk

Wat is de waarde van de mens? Wat is de waarde van de mens? Wat is de waarde van de mens? Wat is de waarde van de mens? Wat is de waarde van de mens? Wat is de waarde van de mens?

4. Nietzsche contra Wagner

Wat is de waarde van de muziek? Wat is de waarde van de muziek? Wat is de waarde van de muziek? Wat is de waarde van de muziek? Wat is de waarde van de muziek? Wat is de waarde van de muziek?

5. Oudgriekse beschouwingen

Wat is de waarde van de oudgriekse beschouwingen? Wat is de waarde van de oudgriekse beschouwingen? Wat is de waarde van de oudgriekse beschouwingen? Wat is de waarde van de oudgriekse beschouwingen? Wat is de waarde van de oudgriekse beschouwingen? Wat is de waarde van de oudgriekse beschouwingen?

Open Universiteit Nederland
Ik sta open voor... studeren

Voorbereiden aan
berichtgeving OU-NU

VKB
behoelster nu onze TOP-5
boeken

vbb
behoelster nu onze TOP-3
boeken

Open Universiteit Nederland
Ik sta open voor... studeren

Voorbereiden aan
berichtgeving OU-NU

Ga naar audio, bekijk de titellijst en klik vervolgens op de titel die preferentie geniet. Vervolgens opent zich onderstaand scherm die de gebruiker verzoekt het lidnummer en respectievelijk paswoord in te typen. Dit lidnummer en paswoord wordt doorgerekend en beheerd door de bibliotheek die de betreffende titel ter beschikking stelt. Na het inloggen wordt opnieuw de titellijst gevisualiseerd, maar dan enkel van de boeken van de bibliotheek waar de gebruiker ingeschreven is. Vervolgens wordt de licentie opgehaald.

mezzese & erpant

Algemeen | CPA | Audio | Boek | Boeken | Totaal | Meningen

Audio

U kunt ook klikken op links naast de titel van het boek om het te bekijken.

gebruik bijvoorbeeld de letter en oplopende in te boeken.

Ednummer:

paswoord:

Open Universiteit Nederland
Ik sta open voor... studeren

Voorbereiden aan
berichtgeving OU-NU

Een uit drie boeken bestaand boek over de oorsprong van de moraal en waarom het ook geleend wordt op de westerse en christelijke moraal.
Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

3. Menselijk al te menselijk

Konstbische boek met tegenwoordige waarden en waarden in cultuur en wetenschap.
Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

4. Nietzsche contra Wagner

In tegenstelling tot andere publicaties van Nietzsche waarin hij zijn bewondering voor Richard Wagner niet onder ogen ziet, wordt hierin de afstand van Nietzsche tot Wagner centraal gesteld. Het gaat om Wagner, niet om Wagner-ideologen.
Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

5. Unerpentijske beschouwingen

Vier boeken, geschreven tussen 1873 en 1876, waarin Nietzsche de kernpunten van zijn denken op de meest uiteenlopende gebieden in het algemeen en de kunst, muziek, literatuur, filosofie, wetenschap, cultuur, politiek, filosofie en wetenschap in het bijzonder, houdt aan plekket voor enkele geschiedkundige in staat met zijn zelf waarden te stellen, en te bevestigen dat hij de kern van zijn grote voorbeeld, Schopenhauer en Wagner.
Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

Secundaire literatuur

1. Nietzsche

Dit boek van Filip Sufanski geeft de achtergrond van de achtergrond van de filosofie van Nietzsche en de filosofie van Nietzsche. Het is een boek over de filosofie van Nietzsche en de filosofie van Nietzsche.
Auteur: Filip Sufanski ; opname door VLBB

Top 3 - Vlaamse Lector en Brailbibliotheek - Brussel

1. De reis naar Tabar

Dit boek is een driedelige en heeft heel veel boeken-waarden met een paar voor de bibliotheek. Het is de drie dagelijkse kollektieve met de wet aan te leggen en vooral ingetate economie. Het is de drie dagelijkse kollektieve met de wet aan te leggen en vooral ingetate economie. Het is de drie dagelijkse kollektieve met de wet aan te leggen en vooral ingetate economie.

VKBB
Beluister nu onze TOP-5 boeken

VLBB
Beluister nu onze TOP-3 boeken

presentatie nietzsche-omliner Universiteit Nijmegen

De titellijst is onderverdeeld naargelang de soort literatuur:

- Primaire literatuur, secundaire literatuur, triviale literatuur
- Top vijf van de VKBB en Top drie van de VLBB

Per medio augustus 2005 werd volgend (wacht)scherm tussengevoegd. Uitleg over het waarom onder volgende screenshot:

http://www.nietzsche-trefpunt.be - boek - Microsoft Internet Explorer

Geachte,

Wegens enkele beveiligingsproblemen is het op dit moment niet mogelijk om het boek online te beluisteren.

Er wordt aan een nieuwe beveiliging gewerkt waardoor het beluisteren opnieuw zal kunnen.

Dank voor uw begrip,

VLBB

Gereed Internet

Net voor implementatie van betreffende Audio-tool werd per aanvang maand augustus 2005 een laatste check-up gedaan op mogelijke hack's. Tot verbazing en ontzetting van Mavari en ikzelf was betreffende (lees: benodigde) DRM-versie zonet "gekraakt".

De implicaties waren ingrijpend en drastisch¹⁴⁵: een full-security kon niet (meer) garandeerd worden, waardoor de website theoretisch in aanvaring kon komen met het auteursrecht. Gezien betreffende systematiek juist op dat moment zou worden geïmplementeerd, werd dit voor onbepaalde periode uitgesteld.

Views: 23.161 (!)

[DRM van Windows Media 10 gekraakt](#)

Door [Arie Jan Stapel](#)
Bron: [Computer Idee](#)

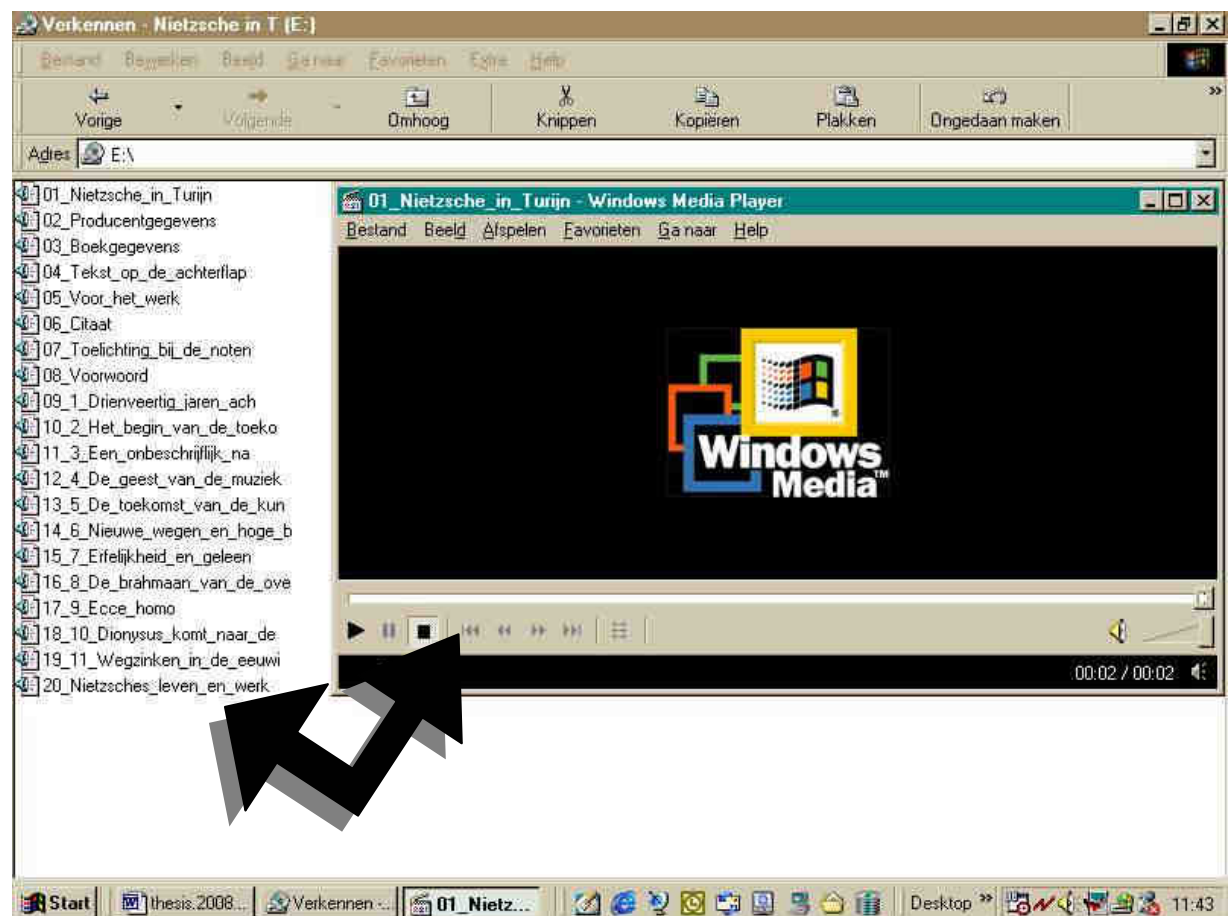
Date: maandag 1 augustus 2005 - 20:11
Via: <http://www.tweakers.net/nieuws/38303>

Met de komst van de digitale muziek en film werd het voor het eerst mogelijk volledig verliesvrij te kopiëren. Analooft kopiëren leidt tot verlies van kwaliteit, digitaal kan het desnoods duizenden generaties doorgaan zonder enig verlies. Leuk vonden de aanbieders van films en muziek dat natuurlijk niet en zij wierpen hiertegen hun eigen digitale wapen in de strijd: Digital Rights Management, oftewel restricties aan afspelen, verspreiden en kopiëren. Dat vonden de consumenten weer niet leuk en die probeerden het te omzeilen.

En zoals onlangs weer bleek: [alles](#) is te kraken. Slachtoffer was ditmaal het Windows Media 10-formaat, dat tot dusverre onkraakbaar werd geacht. Het WM9-formaat was begin dit jaar al gekraakt. Een Japanse hacker had een programma gemaakt dat beveiligde bestanden van hun beveiliging ontdoed. Hierop reageerde Microsoft met het WM10-formaat, dat ze onkraakbaar achtten. Aanbieders van muziek en films in WM9 gingen onmiddellijk over op WM10. Erg lang hielp dat echter niet. Ook de hackers brachten een update uit en onlangs dook een nieuwe versie van het kraakprogramma op, die ook met WM10 geen moeite heeft. Het programma werkt simpel en snel. Een audiobestand is in een seconde van zijn beveiliging ontdaan; een film van twee uur in enkele minuten. Ook de bestanden van MSN Music bleken moeiteloos te worden gekraakt. Het zal bijzonder moeilijk worden om hier iets aan te doen. Het laat zich raden dat WM11 net zo hard zal worden gekraakt. Een schrale troost voor Microsoft is dat het verspreiden of gebruiken van kraakprogramma's sinds kort verboden is. Veel mensen lijken zich echter niets aan te trekken van dit verbod.

¹⁴⁵ Gezien de Audio niet online kan gaan, was de OU – 'de main sponsor' ten bedrage van 1500 euro, niet meer geïnteresseerd gezien het bereik van www.nietzsche-trefpunt.be plots enorm gereduceerd werd door het wegvallen van de Audio - en dus de voor hen interessante, potentiële luisterpopulatie. Inzake de Nietzsche-GPS zouden ze wel nog ondersteunen via een artikel in hun magazine Modulair (30.000 ex. oplage). Echter, gezien de 1500 euro wegviel, was er geen geld om de affiche, voornamelijk bestemd voor distributie naar het bibliotheekveld, te betalen - wat de link-popularity van www.nietzsche-trefpunt.be ernstig kon aantasten. Het andere deel van de weggevallen sponsoring - dat zou aangewend worden ter ondervanging van een betaalsystematiek voor het raadplegen van de Nietzsche-GPS, waardoor www.nietzsche-trefpunt.be niet verstoken zou blijven van regelmatige instroom van gelden, zou het plan van het stand-alone draaien in 2006 jammerlijk in het gedrang brengen.

Als de security optimaal werkt (als de MS-versie van de DRM niet gehackt zou zijn - in afwachting van een nieuwe DRM-versie) verschijnt bijvoorbeeld bij de titel *Nietzsche in Turijn* volgend venster ¹⁴⁶:

Zoals hierboven kan afgelezen worden verschijnt respectievelijk telkens de titel, producentgegevens, tekst op achterflap, citaten, voorwoorden..., alsook de verschillende hoofdstukken – telkens als één MP3-file per item ingevoegd.

Dit wordt op deze manier gegenereerd om een afzonderlijke beluistering mogelijk te maken of om qua beluistering, opsplitsing (in tijd) mogelijk te maken.¹⁴⁷

Deze systematiek is performant en gebruiksvriendelijk. Deze werkwijze is reeds per eind juni 2005 gepresenteerd aan Mevr. Ann Voet van de Blindenbibliotheek te Varsenare - en werd door haar als “*een uitstekende mogelijkheid qua bibliotheektechnologie*” en dus als een “*toekomstgerichte gebruiksmogelijkheid*” voor haar bibliotheek [lees: blindenbibliotheek] bestempeld.¹⁴⁸

¹⁴⁶ De lay-out kan nog verschillen, dit betreft een (niet-web)visualisatiescherm per medio 2005.

¹⁴⁷ De meeste mensen beluisteren niet in één keer een volledig boek. Een random access – scenario is dus niet aangewezen. Betreffende blindenbibliotheek noemen dergelijke entiteiten *sporen*.

¹⁴⁸ De *Nietzsche-Audio* was medio 2005 een noviteit: www.nietzsche-trefpunt.be was de eerste Belgische website die een ingelezen boek via MP3-format aanbood ter online-beluistering, en dit via een veilige modus (cf. auteursrechtenproblematiek). De VKBB-Varsenare was de eerste bibliotheek die kon overtuigd worden van een doortrekking van mijn Audio-initiatief naar een

5 Forum en Q-vote

Het forum is een platform waar discussie kan gevoerd worden, opmerkingen doorgespeeld kunnen worden. De systematiek is transparant, gekend en via het internet reeds wijd verbreid. Echter dient aangestipt dat dergelijk forum beveiligd dient te worden, want hackers gebruiken vaak het forum om websites aan te vallen. Vandaar dat niet bij eerste aanvang een dergelijk forum werd geïmplementeerd op www.nietzsche-trefpunt.be. Na de eerder gebeurde implementaties tot medio 2005 werd volop gedacht aan een goede formule om het geplande forum in eerste instantie te ontlasten van stellingsname of loutere ventilatie van opinie(s). Daartoe verkende ik het internet ter sprokkeling van ideeën in die richting.¹⁴⁹ Volgende schermopdeling kwam als resultante uit de bus per eind augustus 2005:

Stem	Percentage
JA	40%
NEE	22%
TWIJFEL	38%

Quote: Is Nietzsche een vrouwenhater?

Nietzsche was een proto-fascist!

God is dood: futiel of onbegrepen?

...[etc.]

Commentaren:

- Er was geen grotere vrouwenhater dan Nietzsche!
- Nietzsche hield van vrouwen zoals Cosima en Lou.
- Is deze discussie wel relevant?
- ...
- ...
- [etc.]

Iedereen zou via deze systematiek enerzijds zelf een stelling kunnen plaatsen, of/en reageren op stellingen. Dat zou gebeuren door de linkerhelft in te vullen, waarbij de rechterzijde zou visualiseren op welke percentages de aangeklikte *quote* momenteel uitkwam, waarbij tevens kon geklikt worden op de reeds uitgebrachte *votes* voor meer info (lees: argumentatie voor betreffende stem).

Zowel het geplande forum als de Q-vote werden niet gerealiseerd door afzeg per eind oktober 2005 van analyst-programmeur Karel Maesele (Mavari).

eigen webomgeving. Hierbij werd reeds per juli 2005 besproken h e tweehonderd titels online te zetten met behulp van de opgebouwde know how van deze succesvolle Audio-opzet.

¹⁴⁹ http://www.friedrichnietzsche.de/index.php?REM_sessid=&action=1 was een goed voorbeeld van een dergelijke systematiek zoals ik ze voor ogen had.

6 Nietzsche-GPS

Vanaf februari 2005 werd de opzet al gementioneerd. Hieronder visualisatie per medio 2005.

Hieronder de volledige tekst.

Centraal in dit ontsluitingsproject - [klik hier voor de voorstelling](#)¹⁵⁰ - staat het gedachtegoed van Friedrich Nietzsche – één van de grootste denkers aller tijden. Hij is het, die meer dan een eeuw geleden de Westerse mens wist te shockeren met zijn uitroep: “God is dood! Leve de Übermensch!”. Hij is het, die ook wel de filosoof met de vele gezichten kan worden genoemd. Of (en vooral?): de filosoof met de hamer.

Eén conclusie is duidelijk: Nietzsche is de filosoof die de hedendaagse filosofie heeft beïnvloed en nog steeds beïnvloedt. Vandaar dat de (inhoudelijk - eerder ontoegankelijke) Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche een routeplanner verdient.

Mijn besef van dat hiaat heeft uiteindelijk geleid tot deze poging een ontsluiting te verzekeren van begrippen, metaforen en thema's op basis van honderddertig werken (23.300 pagina's) via 675 trefwoorden.

De Nietzsche-GPS, een geconstrueerde navigatiehulp via een alfabetisch of hiërarchisch samengesteld trefwoordenregister, kan de opzoekbaarheid bevorderen. Immers, een dergelijke navigatie is van primordiaal belang.

¹⁵⁰ Zie eerder onder Hoofdstuk 1 / Sectie I / §4 (p. 16).

Betrachting is dat deze inspanning een brug zal betekenen voor veel mensen die naar de Nietzsche-eilanden willen.

Deze poging tot ontsluiting nadert de eindfase. Zeggen dat dit werk afgerond is, zou echter voorbarig en ijdel zijn – want ook dit menselijk, al te menselijke project ontkomt niet aan inherent perspectivisme en subjectiviteit. Net zoals alle onvolmaaktheid die typisch is voor de mens en al zijn daden, is ook deze ontsluiting niet foutloos en dus vatbaar voor verdere aanvulling en verdiepende uitbreiding. Gefundeerde en welwillende correctie is welkom; zowel van auteurs, studenten en van anderen.

In de loop van de volgende maanden zal deze ontsluitingstool consulteerbaar zijn op deze site.¹⁵¹

Helaas werd per eind oktober onverwacht afgehaakt door Mavari, ondanks alle uitgevoerde en doorgegeven voorbereiding. Reeds in augustus en september 2005 was er door hen uitstel gevraagd – wat al leidde tot afzeg door geldsponsor Open Universiteit Nederland - die gesteld had dat de Nietzsche-GPS in september 2005 werkzaam of in gebruik móest zijn. Hieronder de betreffende verontschuldigungs-tekst ¹⁵² van Mavari:

Geachte Luc,

Wegens de groei van mijn zaak heb ik nog geen tijd gehad om uw applicatie verder te analyseren/ontwikkelen. Ik zie op dit moment geen tijd om hier verder aan door te doen. Al mijn energie en dat van mijn broer zit op dit moment in de firma. Vermits ik geen zicht heb op langdurige vrije perioden wil ik u niet aan het lijntje houden en denk ik dat het voor u beter zou zijn als u een andere programmeur onder de arm neemt wanneer u op korte termijn veranderingen wilt halen. Mogelijks kan u misschien even bij een aantal studenten gaan horen die willen instappen in uw project.

Deze beslissing heb ik na lang nadenken genomen want ik vind het nog steeds een goed idee, maar heb er spijtiggenoeg geen tijd voor. Wij trekken ons volledig terug, ons logo ed. zal van de nietzsche-trefpunt.be site gehaald worden. Ik denk dat je dan best ook voor een andere plaats van de website uitkijkt. Dank voor uw begrip,

Karel Maesele

Dit mailtje betekende vooralsnog het einde van het ontsluitingsavontuur. Immers, enerzijds kon zonder programmeur de GPS niet ontstaan vanwege de moeilijkheidsgraad en anderzijds leek de kans tot het spoedig vinden van een instappende student of firma onwaarschijnlijk – wat per november 2005 bevestigd werd.¹⁵³ Het kostenplaatje - geschat op 150 werkuren, bleek problematisch te zijn.

¹⁵¹ Per februari 2005 - en tot juli 2005, had ik nog geen zicht op 'n datum qua implementatie.

¹⁵² Mail per 24 oktober 2005.

¹⁵³ Navraag aan verschillende scholen (Open Universiteit, Hogeschool Simon Stevin, IVO...) leerde beperkte of moeilijke interesse, ofwel een te laattijdige aanvraag om nog in 2006 te worden voorgesteld. Per november 2005 is (nog tevergeefs) hulp gezocht bij het VCOB en VOWB.

§3 *Inhoudelijke criteria*¹⁵⁴ Aan de hand van checklists is het mogelijk om op een gestructureerde manier aan kwaliteitscontrole te doen. Hieronder volgt eerst een duiding van de inhoudelijke criteria met integratie van conclusies inzake www.nietzsche-trefpunt.be.

1 Geldig-en accuraatheid

- Betreffende de ijkpunten of criteria is er als eerste de *geldigheid en accuraatheid*. Het is primordiaal dat de inhoud van de website goed onderbouwd, aannemelijk en betrouwbaar is. Daartoe was er (telkens) een redactionele of onafhankelijke instantie die de informatie heeft geverifieerd door middel van bijvoorbeeld het (co- en)promotorschap¹⁵⁵ inzake de globale projectontwikkeling met bijhorende inhoudelijke aspecten betreffende de Nietzsche-ontsluiting.
- Deze laatste is trouwens op zich enkel gebaseerd op de Nederlandstalige secundaire literatuur – zonder verdere inhoudelijke interventie van mijn kant, en waarbij dus een letterlijke overname van inhoudelijke gegevensrijen garant moet staan voor een globaal-objectieve accuraatheid en geldigheid. De auteur van de Nietzsche-GPS neemt met andere woorden geen standpunt in, en fungeert louter als registrator. De informatie kan in geval van twijfel gecontroleerd worden door verificering in de secundaire literatuur zélf. Een andere, vergelijkbare (betrouwbare) bron bestaat tot 2006 echter niet.
- Gezien de opzet een concordantie betreft - en geen lexicon betekent, hoeven er geen standpunten gepresenteerd te worden, wat elke partijdigheid uitsluit. De eventuele subjectiviteit inzake de (indeling van de) hiërarchische structurering¹⁵⁶ wordt geneutraliseerd door de aanwezigheid van een alfabetische lijst zodat de globale objectiviteit van de inhoudelijke ontsluiting gegarandeerd wordt.
- *Peer review*¹⁵⁷ van de aangeboden informatie zoals bijvoorbeeld de ingesproken teksten onder grijze literatuur (Nietzsche-Audio), of andere zoals deze vervat in de Dropbox, is gebeurd via professoren aan respectievelijke universiteiten.¹⁵⁸ Na de huidige projectontwikkeling zal de toekomstige *peer review* in handen liggen van Luc Brysse – of de daartoe aangezochte professoren, personen of instellingen.

¹⁵⁴ Sutter, D. De, *Encyclopedie van de wetenschappen. Deel II*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2003), p. 5-9. Zie oa. ook volgende websites: <http://www.kb.nl/coop/detective>, en <http://www.pscw.uva.nl/sociosite/WEBSOC/Kwaliteit.html>
Hier allemaal opgesomd en besproken zoals bij een volledige implementatie was gepland medio 2005.

¹⁵⁵ Prof. Dr. L. Braeckmans (UA) en Dhr. R. Garez (SEMBIB).

¹⁵⁶ En deze diametraal tegenover de alfabetische lijst.

¹⁵⁷ Zoals dat het geval is in wetenschappelijke kringen en dito publicaties.

¹⁵⁸ Voor de tekst van *Dr. Lepers* fungeerde *Prof. Dr. van Tongeren (KUN)*; voor de bibliografie was dit de *Bibliotheekschool Gent (VSPW)*; voor de ingesproken teksten fungeerde inzake Zarathoestra's Waarheid: *Mw. drs. A. de Oude-de Wolf (OU)*; inzake mijn tekst over de *décadence* fungeerde *Prof. Dr. van der Dussen (OU)*.

- Er is een uitgebreide *Link*-pagina aanwezig, wat aantoont dat www.nietzsche-trefpunt.be niet blind is voor andere bronnen; en deze zelfs rechtstreeks consulteerbaar maakt zodat dit de authenticiteit, hulp en gebruik(sgemak) van de eigen gepresenteerde informatie of via de respectievelijke doorverwijzing(en) kan versterken. De gelinkte sites zijn van een respectabele kwaliteit.
- De website wordt door overwegend kennisponsors ¹⁵⁹ ondersteund, waarbij de geldsponsors ¹⁶⁰ telkens een bedrijf of organisatie betreft die werkzaam is in het socio-culturele werkveld - en die dus een integrale filosofie voorstaat.
- Er werd aandacht besteed aan het opsporen van tikfouten, spellingsfouten en grammaticale fouten om het idioom van geldigheid en accuraatheid geen schade toe te brengen.
- De doelstelling van de website, resulterende vanuit een Nietzsche-project wordt nadrukkelijk gevisualiseerd; globaal in het dankwoord, en specifiek bij elk belangrijk onderdeel zoals de Nietzsche-GPS en Nietzsche-Audio. Ook in de Ticker bij Top 5- en Top 3-lijsten van VKBB en VLBB wordt via de ©-tekst nogmaals de globale opzet aangestipt. Het onderwerp en de begrenzingen van de globale opzet zijn telkens duidelijk omschreven.
- Betreft een algemene validatie van www.nietzsche-trefpunt.be kan gewerkt worden via het trianguleren van de data: het vergelijken met twee of meer andere bronnen – alhoewel de Nietzsche-GPS en Nietzsche-Audio specifiek en uniek zijn. Goede voorbeelden van benaderende ‘vergelijkingspunten’ – zonder echter zelfde specifieke tools, staan zoals hoger aangehaald, vermeld onder header/*Links* op www.nietzsche-trefpunt.be - waarbij dient opgemerkt dat daarenboven Nederlandstalige websites in 2006 niet bestaan. Een echte, professionele onderwerpgids inzake de nietzscheaanse materie bestaat al evenmin, maar gehoopt kan worden dat www.nietzsche-trefpunt.be ooit (lees: in de nabije toekomst) kan fungeren als ‘aangroeiende’ onderwerpgids.

2 Autorisatie

- Betreft opzet van de inhoudelijke ontsluiting wordt verwezen naar de PDF-presentatie onder Nietzsche / GPS. Betreft alle aanwezige Audio wordt verwezen naar respectievelijke bibliotheken. Bij beide wordt telkens verwezen naar auteurs van betreffende werken. Ook inzake de sponsors kan geklikt worden op het logo waarbij doorlink volgt naar de webstek van betreffende. Zelfs tot in het dankwoord kan worden geklikt op de vermelde naam zodat rechtstreeks kan worden gecommuniceerd met deze persoon (contact-informatie: e-mailadres).
Telkens gebeurt er een autorisatie: de kwalificatie of deskundigheid wordt gevisualiseerd of betreffende status wordt geïndiceerd.

¹⁵⁹ Grootseminarie Brugge, Mavari nv, Straid nv die elk kennis aanleverden.

¹⁶⁰ Open Universiteit Nederland en De Gouden Engel.

- Betreffende de sponsors zijn deze uitsluitend ingeschakeld als ondersteunende organisatie en hebben deze een respectabele functionaliteit. De sponsors zijn over het algemeen werkzaam in het socio-culturele werkveld en zijn gekozen op basis van dat criterium – en dit gezien [www.nietzsche-trefpunt](http://www.nietzsche-trefpunt.be) geen commerciële website is. Alle sponsors zijn gekend in hun milieu of beroepsomgeving en worden geacht gekend te zijn als – of garant te staan voor competentie.
- Vanuit een persoonlijk initiatief gestart is de website geëvolueerd naar een academische website.¹⁶¹
- Betreft de *autorisatie* is het eveneens duidelijk wie verantwoordelijk is en onder welk gezag of met wie is samengewerkt via de logo-opsomming in de footer – en op zich minstens een preludatie inhouden van kwaliteit of correctheid.
- De URL geeft trouwens al aan dat het gaat om een trefpunt inzake Nietzsche – en niet om een commercieel gewin of wazige site. De herkomst van de Nietzsche-GPS en de Audio wordt daartoe uit de doeken gedaan. Naast deze twee ankers zijn er nog andere functionaliteiten die samen één platform vormen – wat dan ook de term trefpunt zijn volle lading geeft. In dat verband werd de website gefragmenteerd opgebouwd; en werd dus onderdeel na onderdeel apart geïmplementeerd.¹⁶²

3 Volledigheid

- Ook de *volledigheid* is een belangrijk criterium waar www.nietzsche-trefpunt.be tracht goed te scoren in breedte (lees: extensieve variaties ¹⁶³) én diepte (lees: intensieve noviteiten ¹⁶⁴).
- De reikwijdte (de scope) en grenzen van de site duidelijk aangegeven en de onderwerpsgebieden worden duidelijk aangegeven via een aanwezige *Site Map* ter visualisatie aan de gebruiker.
- Wat www.nietzsche-trefpunt.be primo aanbiedt, wat men nergens anders vindt, is primo: een Nietzsche-trefpunt in de Nederlandse taal. Secundo was gepland op dit platform twee noviteiten in te pluggen: een Nietzsche-GPS met een innovatieve zoeksystematiek die tot 2006 nergens is teruggevonden op het internet. Tevens betekent de Nietzsche-Audio een interessante noviteit.

¹⁶¹ Hiertoe werd zelfs ondermeer de lay-out mee “ver-academiseerd” door van zwarte achtergrond en witte letters over te schakelen naar een (blanco-)wit scherm met zwarte letters, en dit gezien voormelde, eerste versie “te popularistisch” werd bevonden door Mavari nv.

¹⁶² Zie ook hogerop dit hoofdstuk onder Sectie IV / §2 Implementaties (p. 61).

¹⁶³ Veelzijdigheid werd nagestreefd om penetratie te verhogen.

¹⁶⁴ De Nietzsche-Audio betekende medio 2005 een noviteit: www.nietzsche-trefpunt.be was de eerste Belgische website die een ingelezen boek via MP3-format kon aanbieden ter online beluistering, en dit via een beveiligde modus ingevolge de problematiek van de auteursrechten. Hetzelfde kan gezegd worden voor de Nietzsche-GPS en bijhorende zoeksystematiek.

- De website bevat alle ingrediënten om activiteiten rond Nietzsche ('s filosofie) te ondersteunen. Ik verwijs daartoe naar Links, Forum, Dropbox en andere. De andere bronnen bieden ofwel een lexicon, ofwel een boekenlijst met links.
- Inzake de diepte mag zoveel duidelijk zijn: de Nietzsche-GPS is gebaseerd op een ontsluiting van 23.300 pagina's middels 675 trefwoorden – wat op zich garant kan staan voor een goede maatstaf. Ook inzake de Nietzsche-Audio is de diepte markant: Het overgrote deel van de primaire literatuur inzake Nietzsche staat ingesproken *online*, en is via sporen of per hoofdstuk te beluisteren. Hetzelfde geldt trouwens voor de triviale literatuurlijst (Top 5 / 3 in de ticker).
- Inzake de progressie van de *webbuilding* kan kort gesteld worden dat deze, in februari 2005 gestart, heel wat maanden met gedeeltelijke opbouw is geconfronteerd. Logisch, gezien er gewerkt werd met uitsluitend sponsoring, waarbij moeilijk tot geen tijdslimieten konden afgedwongen worden. Anderzijds had dergelijke fragmentatie ook voordelen: het bood veel ruimte tot reflectie en uittesten. Er werd met succes gestreeft om alles klaar te hebben tegen begin september 2006, omdat toen de eerste promotiecampagne gepland stond en via een samenwerking met het Streekgericht Bibliotheekbeleid een aanvang zou nemen – en tevens een voorwaarde van *main*-sponsor OU-NL.
- De bronnen zoals de ingesproken literatuur zijn dus in *full-text* beluisterbaar (zonder verdere doorverwijzing) - echter de bronnen van de Nietzsche-GPS niet. Uiteraard is dat laatste ook niet nodig: de Nietzsche-GPS is niet ontworpen om full-text aan te bieden; wel om de weg te wijzen in de secundaire literatuur inzake Nietzsche (en dus inzake de gekozen trefwoorden). Juist hier is primordiaal om een transparant verwijzingspatroon (woordnabijheid en visualisatie relaties) aan te bieden, alsmede per titel een samenvatting (of trefwoordenlijst) aan te reiken.
- Inzake de volledigheid van de informatie kan worden gesteld dat een honderd procent sluitend geheel eerder onhaalbaar blijft: er zijn altijd boeken die aan de naspeurbaarheid ontsnappen.¹⁶⁵ Ook zal noodzakelijk blijven de Nietzsche-GPS te onderhouden, wil ze verdere performantie nastreven: nieuwe uitgaves na 2004 moeten ook inhoudelijk ontsloten worden en ook opgenomen zijn in de titellijst.
- De daadwerkelijk aangeboden informatie van www.nietzsche-trefpunt.be komt overeen met wat er aangekondigd wordt op de welkom-pagina of wat op de promotie-affiche is gevisualiseerd.¹⁶⁶ Een inhoudsopgave wordt gevisualiseerd via een *Site Map*.

¹⁶⁵ Zo bijvoorbeeld 'n boek van Philippe Lepers: een doctorale verdediging (en privé-uitgave uit 2004 die niet gedistribueerd is geworden via het gangbare verkoopkanaal – wat het dan ook niet voor mij traceerbaar maakte), maar die ik op de kop tikte via de auteur zélf (te Nijmegen in Nederland). Betreffend werk is niet opgenomen in de titellijst van de Nietzsche-GPS gezien de gebruikers dit boek niet kunnen verkrijgen via de (reguliere) bibliotheek.

¹⁶⁶ Zie ook Hoofdstuk 3 / Sectie V (p. 93) en *Site Map* (p. 60).

4 Actualiteit

- De website is gecreëerd per februari 2005 en voor het laatst aangepast per augustus 2005. Het staat niet op de website aangegeven wanneer de website voor het laatst is bijgewerkt. Immers, dat kan ook nagetrokken worden via de browser. Er is geen melding over de update-frequentie gezien deze niet vaststaat. De langzame opstart heeft geleerd dat in een beginfase – en gezien al het vrijwilligerswerk – zoiets onwijs zou zijn. Immers, gezien de vele activiteiten, en sponsoractiviteiten – die beide even onberekenbaar waren qua tijdsinzet en tijdsplanning, was het onmogelijk vaste update-data voorop te stellen – laat staan deze te mentioneren.
- Betreffende de software van de Nietzsche-GPS wordt wel een naam en versienummer bijgehouden. Alle informatie betreffende de verschillende onderdelen van de website wordt op regelmatige tijdstippen gearchiveerd.
- Alle externe links worden maandelijks geverifieerd om niet-werkende of verhuisde websites niet te weerhouden of te wijzigen.
- Aan de *actualiteit* wordt ondermeer de hand gereikt door in te spelen op wat reilt en zeilt op de publicatiescène (nieuwe boeken), voordrachten of zelfs reizen die doorgaan.

5 Evenwicht

- Inzake *pluriformiteit en evenwicht* is vooral gewerkt aan een zo objectief mogelijke informering van de website-bezoeker middels de verschillende functionaliteiten of tools.
- Hierbij is zoveel als mogelijk gedacht aan diversificatie. Vanuit een oorspronkelijke Nietzsche-GPS groeide het plan voor een *volwaardig* Nietzsche-platform – en vanuit deze (opnieuw ter verfraaiing) de Nietzsche-Audio; die op zijn beurt de triviale literatuur - top 5 / 3 genereerde.
- Naast deze dus vooral de Nietzsche-reis en links als mogelijke *verluchting* van de website. Vanuit deze resulteerde dan de gedachtegang om interactiviteit te initiëren via het Forum, Q-vote en de Dropbox.
- Met andere woorden is voldoende inspanning geleverd om een evenwicht te creëren tussen de verschillende website-onderdelen, al staat natuurlijk vast dat uiteindelijk de Nietzsche-GPS en de Nietzsche-Audio de hoofdpilaren van het geheel moeten vormen.

§4 Formele criteria ¹⁶⁷Zoals hierboven is gesteld kan aan de hand van checklists op een gestructureerde manier aan kwaliteitscontrole gedaan worden. Formele criteria hebben, anders dan inhoudelijke criteria, betrekking op de layout: de presentatie en vormgeving van de website.

Specifiek voor www.nietzsche-trefpunt.be is de wijze waarop de verschillende informatie tegelijk gebruiksvriendelijk en performant uit de hoek komt. Hieronder volgt duiding van de formele criteria met integratie van conclusies inzake www.nietzsche-trefpunt.be.

1 Ontwerp

- Betreffende de ijkpunten of criteria is er als eerste het *ontwerp*. Er is gelet op zinconstructies, het kiezen van goede headers – en op warme kleuren. Bij dit laatste dient aangevuld dat wit als bladkleur werd weerhouden ter beste leesattitude.
- De elementaire principes van grafisch ontwerp (zoals: eenheid, evenwicht en eenvoud) worden alvast gerespecteerd. Het ontwerp is niet complex of oogverblindend zodat de aandacht van de inhoud *niet* kan afgeleid worden. Zo weinig mogelijk animaties of afbeeldingen werden toegevoegd zodat rust en comfort voor het oog werd bereikt. De afbeeldingen beperken zich vooral tot logo's of andere functionaliteit: een toegevoegde waarde bieden was hierbij primordiaal en dus vooropgesteld criterium.
- De website is goed opgezet in die zin dat het ontwerp aangepast is aan de doelgroep: alle informatie die nodig is staat in de top van de pagina, of is minstens eenvoudig te vinden via andere pagina's via uitrolvensters. De titels van deze zijn eenvoudig, duidelijk en toch minimaal beschrijvend. Jargon is hierbij vermeden. Alle webpagina's zijn slechts een aantal schermen groot.

2 Toegankelijkheid

- Betreft de *toegankelijkheid en beschikbaarheid* is reeds van bij de start van het ontsluitingsproject aandacht gegeven aan een stabiel webplatform zonder naam-of URL-wijzigingen.
- Het laden van de aanwezige pagina's verloopt snel gezien deze niet nodeloos zwaar zijn gemaakt.
- Een browseronafhankelijke benadering stond centraal en geen verdere plug-in's of randsoftware waren benodigd.

¹⁶⁷ Sutter, D. De, *Encyclopedie van de wetenschappen. Deel II*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2003, p. 9-11. Zie ook volgende, interessante websites: <http://www.kb.nl/coop/detective>, en <http://www.pscw.uva.nl/sociosite/WEBSOC/Kwaliteit.html>. Hier allemaal opgesomd en besproken zoals bij een volledige implementatie was gepland medio 2005.

- De website is duurzaam van aard en wordt goed beheerd. Bedoeling is dat de informatie blijft bestaan. De URL zoals nu vastgelegd verandert niet, maar wat wel mogelijk is dat de URL in de nabije toekomst verandert naar www.nietzsche.eu - in dat geval wordt er een hotlink naar de nieuwe URL voorzien.
- De website is vrij toegankelijk, maar inzake Nietzsche-GPS en Nietzsche-Audio worden er bepaalde voorwaarden gesteld (aanvaarden van resp. contributie en lidmaatschap). Inzake het gebruik van de Nietzsche-GPS wordt uitleg gegeven inzake de contributie (gebruiksreglement) en omtrent de downloading (gebruiksaanwijzingen) van ingesproken boeken worden voldoende (en eenvoudige benodigde instructies en/of) informatie weergegeven.

3 Navigatie

- Inzake de *navigatiehulpmiddelen* wordt ondermeer verwezen naar de *Site Map* van de website – waarbij via de header en footer andere info aangereikt wordt. De bron is onderverdeeld in ‘entiteiten’ informatie die gemakkelijk doorgebladerd kunnen worden. De niet-drukke en geordende lay-out ondersteunt hierbij de structuur van de site.
- Een goede navigatie binnen de website is mogelijk, zelfs zonder al te drukke schermen door scroll-lijstknoppen.¹⁶⁸ Hierbij werd aandacht besteed aan een logische en gebruiksvriendelijke structurering. Zo wordt vermeden dat extra-zoekfaciliteiten benodigd zijn.¹⁶⁹
- Navigatie-hulpmiddelen zoals bijvoorbeeld ‘terug’/‘back’, ‘vooruit/forward’ of ‘home’, zijn niet nodig omdat het menu bovenaan op elke pagina blijft staan – zodat zo weinig mogelijk knoppen nodig zijn.
- Op de Link-pagina zijn de geselecteerde URL’s duidelijk omschreven.

4 Gebruikersondersteuning

- Heldere instructies worden gegeven bij het gebruik van de site, Nietzsche-GPS, Nietzsche-Audio en alle onderdelen. De uitleg inzake Audio en GPS zit vervat onder vermelde rubrieken via een wegwijzer-knop.¹⁷⁰
- Hierdoor is een FAQ-rubriek of additionele help-pagina’s of zelfs persoonlijke hulp overbodig. Echter is inzake completisering van de *gebruikersondersteuning* gezorgd voor mailbox waar vragen kunnen ge(de)poneerd worden.

¹⁶⁸ Dit betekent als je op een knop gaat staan een schuifvenstertje opent met daaronder een aantal andere knoppen waartussen kan gekozen worden.

¹⁶⁹ Om te kunnen zoeken binnen de site.

¹⁷⁰ Als op deze wegwijzerknop wordt geklikt verschijnt een apart venster met uitleg.

Hoofdstuk 3

Marketing

Edvard Munch "Friedrich Nietzsche", in der fassung für Ernest Thiel (1906)

Van al het geschrevene heb ik enkel lief
wat iemand schrijft met zijn bloed.
Schrijf met bloed: en je zult ervaren dat bloed geest is.¹⁷¹

- Friedrich Nietzsche

¹⁷¹ Nietzsche, Friedrich, *Aldus sprak Zarathoestra*, vert. door Wilfred van Oranje, Amsterdam: Boom, 1996, p. 41 [Slaat op het bloederig, ernstig werk van de inhoudelijke ontsluiting; die moest leiden naar het Nietzsche-hart; maar óók op de Nietzsche-geest: een *marketingplan om dat hart te laten kloppen – en dat op zich bloed, tranen en zweet heeft geevergd. Ook dit hoofdstuk is, na de vorige – en tevens in het licht van het tijdsbestek - met (mijn) bloed geschreven*].

V Bekendmaking

§1 *Voordrachten* De Nietzsche-concordantie werd voor de eerste keer op een Nietzsche-Seminar aan de Katholieke Universiteit Nijmegen per februari 2005 gepresenteerd:

Presentatie 25-02-2005
Seminar Nietzsche Research Group
te Radboud Universiteit Nijmegen

Faculteit der Letteren
Faculty of Arts
Faculteit der Filosofie
Faculty of Philosophy
Faculteit der Theologie
Faculty of Theology
Open Universiteit Nederland

Door deze aansluiting bewijst u ongetwijfeld de Nederlandstalige
secundaire literatuur inzake Nietzsche een grote dienst...
(Bibliografie van de Nietzsche-Projecten)

Radboud Universiteit Nijmegen

Presentatie 25-02-2005
Radboud Universiteit Nijmegen
Programma

- Voorstelling stageplaats via www.grootseminariebrugge.be
- Vanuit Bibliotheek en Projecten naar www.nietzsche-trefpunt.be met voorstelling van de verschillende onderdelen
- Bekijken ppt voorstelling Nietzsche Project
- Bekijken intra-niveau (gegevens per titel), alfabetische trefwoordenlijst en uitleg over het inter-niveau (link tussen titellijst en trefwoordenlijst)
- Visualisatie van de zoeksystematieken, voorbeeld van Ingave-template en structuur van de bestanden
- Overlopen hiërarchische trefwoordenlijst
- Toelichting affiche campagne en PR
- Rondgang vragenlijst en vraagstelling

Voorbeeld
affiche

NIETZSCHE-
OPE
WAS
CHRISTIAN-IMMIGRANT
IN
Effect

Presentatie 25-02-2005
 Radboud Universiteit Nijmegen
 Highlights resultaten vragenlijst

- Het visuele aspect van de website vindt iedereen goed.
- Bijna 67% is voorstander van sponsoring en/of reclame
- Meer dan 83% vindt de Nietzsche-Concordantie een goed initiatief.
- Inzake de gepresenteerde zoeksystematiek heeft iets meer dan 16% geen mening, terwijl bijna 84% positief besluit.

Resultaten¹⁷²:

- 83,3% vindt de Nietzsche-concordantie een goed initiatief, terwijl 16,6% geen mening heeft.
- 33,3% zegt (nog) geen mening te hebben inzake de breedte en diepte van de opzet. 16,6% vindt deze ontoereikend en 33,3% evalueert deze als goed.
- Inzake de gepresenteerde zoeksystematiek concludeert 16,6% geen mening te hebben, terwijl 83,3% positief besluit.
- Omtrent de graad van objectiviteit heeft 33,3% geen mening. 16,66% vindt deze niet goed, terwijl 50% positief besluit.
- 50% heeft geen mening inzake het Nietzsche-trefpunt, terwijl 50% deze als goed bestempelt.
- Het visuele aspect van de website vindt iedereen goed.
- 66,6% is zelfs voorstander van sponsoring en/of reclame, terwijl 33,3% geen mening heeft.

¹⁷² Ook werd een presentatie gegeven per juni 2004 aan een groep studenten van de Bibliotheekschool te Gent, waarbij de reacties zich gelijklopend situeerden.

§2 *Affichage* Een eerste affiche werd al medio februari 2005 ontworpen en gedrukt via sponsoring door de Vlaamse koopjeskrant *Effect* en gemaakt ter verspreiding - in lokale scholen en dito verenigingsleven – per eind september 2005. Oplage: 100 exemplaren.

Een tweede affiche-ontwerp kwam tot stand via (kennis)sponsoring door het mediabedrijf Straid na verschillende gesprekken per april, mei en juli 2005. Dit Vlaamse communicatiebedrijf zorgde - volgens mijn aanwijzingen en ideeën - voor ontwerp van een aansprekende, kwalitatieve affiche ter verspreiding in Vlaamse bibliotheken, middelbare- en hogescholen en Vlaamse universiteiten medio september 2005. Ik had daarvoor een uitstekend idee in gedachten medio 2005: Nietzsche's hoofd in de vorm van een hemellichaam (de aarde bijvoorbeeld), maar met uitstulpingen voor oren en neus. Dat hoofd moest zich situeren in de (galactische) ruimte met daar rond een cirkelende satelliet. Dit werd nog verder geëxalteerd tot Nietzsche's hoofd - die een melkwegstelsel doet ontstaan, waarbij kleine mensen onderaan toekijken. Ook moest nadrukkelijk de URL van de Nietzsche-website gevisualiseerd worden; www.nietzsche-trefpunt.be.

Dit resulteerde per eind juli 2005 uiteindelijk tot volgend ontwerp ¹⁷³:

www.nietzsche-trefpunt.be

Licht en warmte in de koude Nietzsche-land
Hoe gaan in de koude Nietzsche-land

Algemeen kennis en de wereld van Nietzsche

logo's

173

De affiche is gebaseerd op een idee van mij, en is grafisch goed vertaald door sponsor Straid. Op deze affiche wordt een Nietzsche-melkwegstelsel afgebeeld, waaronder mensen wijzen en kijken: ze willen (er) méér (over) weten. Via een Nietzsche-GPS en Nietzsche-Audio¹⁷⁴, ter gebruik aangeboden door het platform www.nietzsche-trefpunt.be, kan hún *nacht*¹⁷⁵ verlicht worden. Onderaan de affiche staan de betreffende kennissponsors vermeld. De benodigde oplage werd geschat op vijfhonderd exemplaren¹⁷⁶. Distributie zou verlopen via het provinciaal Streekgericht Bibliotheekbeleid¹⁷⁷ en het drukwerk zélf zou bekostigd worden via sponsorgeld¹⁷⁸ – afkomstig van de Open universiteit Nederland¹⁷⁹. Deze laatste trok zich echter terug medio augustus 2005, waardoor de druk niet kon doorgaan.

§3 *Gadgets* Gezien de onzekerheid qua sponsoring (en dus van het totale werkbudget) medio 2005, werd besloten (minstens en) alvast een unieke pancharte¹⁸⁰ te ontwerpen met een bijhorende boekenwijzer. Deze zou gedistribueerd worden vanaf september 2005 in de openbare bibliotheken. Voor ontwerp en druk van deze werd tevens samengewerkt met Straid – met volgende lay-out:

¹⁷⁴ Medio 2005 werd gekozen om de ook aanwezige, Audio-triviale literatuur niet te propageren om geen verwarring te zaaien. De VKBB zou (in 2006?) een aparte campagne sponsoren.

¹⁷⁵ Metafoor voor de oneindigheid en onwetendheid.

¹⁷⁶ Driehonderdentwaalf (Vlaamse) openbare bibliotheken, alsook de belangrijkste wetenschappelijke bibliotheken én tevens de grootste middelbare-en hogescholen

¹⁷⁷ Via Dhr. Marnix Paesbrugge: eerste contact medio mei 2005. Vanaf juli 2005 verliep de samenwerking verder via Nathalie Decrock. Verdere navraag bij hen leerde mij alvast dat mijn project niet in geldelijke vorm subsidieerbaar was. Het Streekgericht Bibliotheekbeleid bijvoorbeeld voorziet niet in het subsidiëren van 'individuele projecten'. Het eventueel subsidiëren moet kaderen binnen "een samenwerkingsproject waarbij de Westvlaamse openbare bibliotheken een prominente rol hebben", aldus Dhr. Marnix Paesbrugge.

¹⁷⁸ Een bedrag van 1.500 Euro.

¹⁷⁹ Net voor implementatie van de Audio-tool werd per augustus 2005 een laatste check-up gedaan op mogelijke hack's. Tot ontzetting van Mavari en ikzelf was betreffende (lees: benodigde) DRM-versie net "gekraakt". De implicaties waren ingrijpend en drastisch: een full-security kon niet (meer) garandeerd worden, waardoor de website in aanvaring kon komen met het auteursrecht. De implementatie werd voor onbepaalde tijd uitgesteld – en dat tot de nieuwe versie van de DRM ter beschikking was. Gezien de Audio niet online kon gaan, was de OU - de main sponsor ten bedrage van 1500 euro, medio augustus 2005 niet meer geïnteresseerd gezien het bereik van www.nietzsche-trefpunt.be plots enorm gereduceerd werd door het wegvallen van de Audio - en dus de voor hen interessante, potentiële luisterpopulatie. Inzake de Nietzsche-GPS zouden ze wel nog ondersteunen via een artikel in hun magazine *Modulair* (30.000 ex. oplage). Echter, gezien de 1500 Euro wegviel, was er geen geld om de affiche, voornamelijk bestemd voor distributie naar het bibliotheekveld, te betalen - wat de link-populariteit van www.nietzsche-trefpunt.be ernstig kon aantasten. Daarom werd medio augustus 2005 beslist om eenvoudige foldertjes te drukken via interventie van het mediabedrijf Straid.

¹⁸⁰ Standaard om op de balie van bibliotheken te plaatsen met zelfde afbeelding als op affiche.

Bedoeling was dat de pancharte op de (bibliotheek)balie(s) geplaatst zou worden, met daarvoor wat ruimte om een stapeltje boekenwijzers ter beschikking te stellen. Om deze boekenwijzers te financieren werd medio juli 2005 hulp ingeroepen van de VKBB, VLBB, Grootseminarie Brugge en Boekhandel Marnix. Er kwam echter geen geldelijke respons.¹⁸¹

Uiteindelijk hielp Straid mij uit de brand door een duizendtal foldertjes te drukken in zwart/wit, bestemd voor de info-rekken (van de bibliotheken). Deze werden echter nooit gedistribueerd: gezien de afzeg van sponsor Mavari moest de webstek en bijhorende noviteiten niet meer gepropageerd te worden.

Visualisatie per augustus 2005:

VOORZIJDE FOLDER	182 ACHTERZIJDE FOLDER
	<p data-bbox="970 824 1185 848">www.nietzsche-trefpunt.be</p> <p data-bbox="970 875 1410 1037">Centraal in dit ontsluitingsproject is het gedachtegoed van Friedrich Nietzsche, één van de grootste denkers aller tijden. Hij is het, die meer dan een eeuw geleden de Westerse mens wist te shockeren met zijn uitroep: "God is dood! Leve de Übermensch!". Hij is het, die ook wel de filosoof met de vele gezichten kan worden genoemd. Of (en vooral?): de filosoof met de hamer.</p> <p data-bbox="970 1064 1410 1178">Eén conclusie is duidelijk: Nietzsche is de filosoof die de hedendaagse filosofie heeft beïnvloed en nog steeds beïnvloedt. Vandaar dat de inhoudelijk eerder ontoegankelijke Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche een routeplanner verdient.</p> <p data-bbox="970 1205 1410 1296">Mijn besef van dat hiaat heeft uiteindelijk geleid tot deze poging een ontsluiting te verzekeren van begrippen, metaforen en thema's op basis van honderddertig werken (23.300 pagina's) via 675 trefwoorden.</p> <p data-bbox="970 1323 1410 1462">De Nietzsche-GPS, een geconstrueerde navigatiehulp via een alfabetisch of hiërarchisch samengesteld trefwoordenregister, bevordert de opzoekbaarheid. Een dergelijke navigatie is van primordiaal belang. Betrachting is dat deze inspanning een brug zal betekenen voor veel mensen die naar de Nietzsche-eilanden willen.</p> <p data-bbox="970 1489 1050 1514">Luc Brysse</p> <hr/> <p data-bbox="970 1554 1410 1621">Dit project is een studiewerk van Luc Brysse en werd gerealiseerd met de steun van het Grootseminarie Brugge, Mavari (www.mavari.be) en Straid (www.straid.be)</p> <p data-bbox="951 1682 1422 1756">www.nietzsche-trefpunt^{be}</p>
<p data-bbox="284 1787 783 1823"> Navigeren in de secundaire literatuur.</p>	

¹⁸¹ Vooral veroorzaakt door het uitblijven van de (werkende!) Audio-tool.

¹⁸² De tekst werd eind augustus 2005 nog verbeterd. De eerste zin werd: In dit ontsluitingsproject staat het gedachtegoed van Friedrich Nietzsche, één van de grootste denkers aller tijden, centraal.

§4 *Pers* Begin april 2005 zijn tal van mails gestuurd naar ondermeer de VVBAD ¹⁸³ en Informatieprofessional (NL), alsook naar tal van uitgevers van vakliteratuur.¹⁸⁴ Er kwam vrijwel geen respons.

Tevens werd gezocht h oe specifiek het Nietzsche-platform aan te kondigen. Dit gebeurde enerzijds door de opname van de URL www.nietzsche-trefpunt.be op de (new-)linkpagina van de website www.nietzsche.nl; en anderzijds door opname op de website van de eerder internationaal gerichte www.hypernietzsche.org ¹⁸⁵:

Bijkomend stuurde ik nog situering van mijn opzet naar het Vlaamse blad Tertio ¹⁸⁶, dat mij een interview beloofde – maar die ik zelf heb afgezegd per november 2005 wegens het niet kunnen online krijgen van de Nietzsche-GPS.

¹⁸³ Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-Archief en Documentatiewezen

¹⁸⁴ **Filosofie:** Tijdschrift voor Filosofie (B), Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte (NL), Redactie Cimedart (NL), De filosoof (NL), Vereniging van Ethici (NL), Filosofie Magazine (NL), Wijsgerig perspectief (NL), Spleetstof (NL), De uil van Minerva (B). **Bibliotheek en Onderwijs:** Informatieprofessional (NL), Bibliotheek-en Archiefgids (B), Rasp (B), Reflector (B), Speling (NL), Streven (B). **Theologie:** Collationes (B), De Graankorrel (B), Nederlands theologisch Tijdschrift (NL), Nova et Vetera (B), Tertio (B), Tijdschrift voor Theologie (B), Ethische perspectieven (B), Gereformeerd Theologisch Tijdschrift (B), Praktische theologie (NL), De vloer (B), Voorwerk (NL).

¹⁸⁵ Dit is dé webstek waar alle Nietzsche-onderzoekers anno 2005-2006 zich bewegen om informatie door te geven of op te nemen.

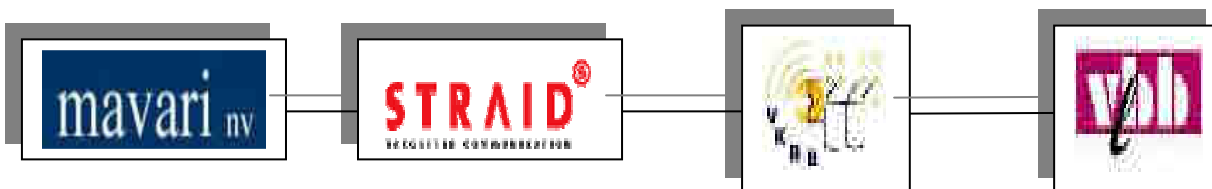
¹⁸⁶ Christelijk maandblad, bekend om zijn eerder nuancerende en intellectuele inslag.

Begin september 2005 ¹⁸⁷ werd verder werk gemaakt van propagering van het op til zijnde online gaan van de Nietzsche-GPS. Via een samenwerkingsverband met de Open Universiteit Nederland, zou ik artikels laten verschijnen in hun blad *Modulair* (oplage: 30.000 ex.) en in hun weekbladen per oktober, november en december 2005.

Dit alles werd adrupt afgebroken en viel stil door de onverwachte afzeg van kennisponsor Mavari eind oktober 2005.

VI Generering van inkomsten

§1 *Sponsors* Sinds februari 2005 is onafgebroken gezocht naar sponsors; zowel van kennis als van financiële inbreng. Als *sponsors van kennis* moeten worden genoemd:

- **Mavari:** De heren Karel en Peter Maesele, nam een start: februari 2005, na gesprekken in december 2004 en januari 2005.
- **Straid:** Dhr. Nik Grymonprez, vatte aan in mei 2005, na eerdere gesprekken in april, mei – met vervolg in juli 2005. Deze kennisponsor kwam pas echt over de brug na kennisname van mijn vooruitgang inzake de Nietzsche-Audio – en het op stapel zijnde en door VKBB geplande *Audioplatform* (200 titels in 2006) als resultante van de geplaatste Top-vijf op www.nietzsche-trefpunt.be.
- **VKBB:** Ann Voet (Bibliothecaris) en Dhr. Tom D’Hulst (Productie) van de Vlaamse Klank-en Braillebibliotheek, leverde *Audio* aan vanaf eind maart 2005 (Secundaire literatuur Nietzsche en Top vijf per eind mei 2005).
- **VLBB:** Mevr. Ingrid Vandekelder (Bibliothecaris) van de Vlaamse Luister-en Braillebibliotheek, leverde Audio aan per eind april, eind mei en eind juni 2005 (Primaire en secundaire literatuur Nietzsche en Top drie).

¹⁸⁷ De oorspronkelijk geplande propagatie van de *online beluisterbare* Nietzsche-literatuur en Top 5 / 3 van de twee braillebibliotheeken moest per eind juli 2005 voor onbepaalde tijd worden uitgesteld door de gehackte DRM van Microsoft – om zo niet in aanvaring te komen met het auteursrecht. Zie Hoofdstuk 2 / Sectie IV / §2 / punt 4 (p. 73).

Betreffende reguliere sponsoring brak een eerder afgesproken samenwerking via partnersystematiek ¹⁸⁸, net na de implementatie van www.nietzsche-trefpunt.be met www.bol.nl en www.e-book.nl, af.¹⁸⁹ Ook andere e-boekbedrijven die werden bevraagd voor (te betalen) links; zoals ondermeer www.proxis.be en www.azur.be, reageerden negatief.¹⁹⁰ Zelfs reguliere boekhandels zoals ondermeer FNAC, Standaard boekhandel of Marnix wetenschappelijke boekenhandel ¹⁹¹ waren per februari 2005 minstens “*niet geïnteresseerd in een samenwerking inzake een mogelijke bestelsystematiek via www.nietzsche-trefpunt.be”* - en hadden evenmin interesse voor te betalen links. Ik verwijs naar **[BIJLAGE 18]** ter voorbeeld van een prospectiebrief. (p. 272) Tal van bedrijven werden aangeschreven ter (re-guliere) sponsoring; gaande van Coca-Cola tot KBC, Fortis, Delhaize of nog anderen die zelf (op het internet) hebben aangegeven aan sponsoring te doen.¹⁹²

Per medio 2005 was het resultaat - na een resem prospecterende of wervende benaderingen van deze doelgroep, nihil. Ik verwijs naar **[BIJLAGE 19]** ter voorbeeld van een wervende e-mail om sponsoring te verkrijgen (p. 274).

Als *financiële sponsors* werden gevonden:

- De gouden engel
De eerste sponsor ¹⁹³ die ik vond was een reisorganisator van cultuurreizen – die bovendien een Nietzsche-reis organiseerde in augustus 2005.
- Open Universiteit Nederland
Uiteindelijk vond ik eind mei 2005 een sterke sponsor die bereid was ¹⁹⁴ om te participeren in de opzet van www.nietzsche-trefpunt.be; de Open Universiteit Nederland.¹⁹⁵ Deze wilden exclusiviteit (hoofdsponsor), en hun logo met doorklik naar hun URL op www.nietzsche-trefpunt.be; alsook een plaatsje (lees: vakje) in de ticker (rechterkolom website). Ook wilden zij hun logo zien op elke gedrukte affiche en boekenwijzer. Eind augustus kwam de directie van de OU formeel en definitief terug op haar eerder engagement.¹⁹⁶

¹⁸⁸ Systematiek die neerkomt op percent op aangeleverde omzet.

¹⁸⁹ Beslissing negatief naar aanleiding van oordeel Mavari - die hun voorgestelde financiële vergoedingsstelsel ontransparant en oncontroleerbaar vond.

¹⁹⁰ Dergelijke bedrijven werken alleen met websites die een bezoekersstatistiek kunnen voorleggen én die een hoge bestelpotentie kan inhouden. Dergelijke statistieken kon www.nietzsche-trefpunt.be medio 2005 (nog) niet voorleggen – alhoewel deze een goede doelgroep en publiciteitsplan kon voorstellen.

¹⁹¹ Faillissement per oktober 2005.

¹⁹² Gezocht op sponsoring via www.google.be.

¹⁹³ 150 Euro per jaar werd beloofd voor vermelding van zijn logo met doorklik naar zijn URL.

¹⁹⁴ Na een lang overtuigingsproces van ongeveer vier maanden mails en mondelinge gesprekken. Een sponsorbedrag van 1500 Euro; waarmee affiches en boekenwijzers bekostigd zouden worden.

¹⁹⁵ www.ou.nl; die in Nederland en Vlaanderen aan volwassenen de mogelijkheid biedt om via zelfstudie een universitair diploma te behalen (afstandsonderwijs) of gewoon een aantal losse Nederlands(talige)e cursussen te volgen onder Vlaamse begeleiding. Leerstofgebieden Bachelor en Master zijn ondermeer: Managementwetenschappen, Algemene cultuurwetenschappen, Technische informatica, Nederlands recht, Psychologie, Milieu-en natuurwetenschappen.

¹⁹⁶ Gezien de Audio *niet online kon gaan*, was de OU - de *main sponsor*, niet meer geïnteresseerd gezien het bereik van www.nietzsche-trefpunt.be plots enorm gereduceerd werd door het wegvallen van het Audio-luik (en dus de voor hen interessante, potentiële luisterpopulatie).

§2 *Klik-progressie* Medio maart 2005 was al duidelijk dat er geen klik-progressie was. Evenwel logisch: er was toen nog geen URL-aankondiging gestart: de verspreiding van affiches, boekenwijzers was toen nog niet gebeurd. Ondanks moeizaam geplaatst gekregen links op www.grootseminariebrugge.be, www.mavari.be, en www.nietzsche.nl bleef het primordiaal bezoekers te lokken. Toen de Nietzsche-webstek in de Webwijzer van www.bib.vlaanderen.be zou worden geplaatst was er meer hoop, maar de plaatsing gebeurde niet.¹⁹⁷

Daarom dacht ik na hoe een goede start te kunnen maken met een opbouw van een groeiend aantal bezoekers per dag. Er werd mij hulp geboden door een artikel over www.seniorennet.be in een flyer van Telenet België. Daar werd het succesverhaal van *Pascal Vyncke*¹⁹⁸ uit de doeken gedaan. Onmiddellijk legde ik de link naar Nietzsche: als ik nu eens iets maakte voor die senioren, maar toch gelinkt aan de Nietzsche-materie?

Zo kwam ik op het idee op zoek te gaan naar ingesproken boeken van of over Nietzsche. Zelf inspreken van artikels was een secundair idee, dat op het achterplan verdween toen ik vaststelde dat de Klank-en Braille-bibliotheken van Varsenare en Brussel genoeg titels in hun bezit hadden. Na lang onderhandelen kreeg ik uiteindelijk toestemming betreffende MP3-files van de ingesproken titels te plaatsen.¹⁹⁹ Kwestie was vervolgens om de nodige bekendheid van deze zowel nuttige als prettige noviteit te verzorgen. Daartoe nam ik contact met de webmasters van www.seniorennet.be, www.seniornet.be, www.seniorweb.nl en www.seniornet.org. Echter moest ik afzien van verder engagement omwille van de gehackte DRM-versie. Ook volgende instanties zouden gecontacteerd worden:

België	Nederland
De Braillekrant	Bibliotheek Lesage-Tenbroek
Vlaamse Infolijn voor Blinden en Slechtzienden	Fed. van Nederlandse Blindenbibliotheken
Katholieke Verenig. Gehandicapten	Nederlandse Luister- en BrailleBibliotheek
Adm. wegwijzer voor gehandicapten	Christel. Bibl. v. Blinden & Slechtzienden
Vlaams Fonds v. Sociale Integratie van Personen m. een Handicap	
Blindsupport	
Oeuvre National des Aveugles	

Inzake de Nietzsche-GPS wilden ze wel nog ondersteunen via een artikel in hun magazine *Modulair* (30.000 ex. oplage). Echter, gezien het sponsorgeld wegviel, waren er geen middelen om de affiche, voornamelijk bestemd voor distributie naar het bibliotheekveld, te betalen - wat de link-popularity van www.nietzsche-trefpunt.be ernstig zou aantasten. Het andere deel van de weggevallen sponsoring - dat zou aangewend worden ter ondervanging van een betaalsystematiek voor het raadplegen van de Nietzsche-GPS, waardoor www.nietzsche-trefpunt.be niet verstoken zou blijven van regelmatige instroom van gelden, zou het plan van het stand-alone draaien in 2006 jammerlijk in het gedrang brengen.

¹⁹⁷ Toch met dank voor inspanning van Frederik Joye (AVM-afdlg. Openbare Bibliotheek Brugge).

¹⁹⁸ Op zijn vijftiende kreeg deze via z'n oma het idee het *Seniorennet* te starten. Op negentienjarige leeftijd werd de ondertussen student informatica Webmaster van betreffende website - die per april 2005 zesenvijftigduizend leden telt en (volgens de bron *Telenet*) meer dan twintigduizend bezoekers per dag trok. Medio 2005 claimde Vyncke - exclusief - op zijn website www.seniorennet.be een zelf ontworpen en veilige betaalmodus te hebben.

¹⁹⁹ Zie Hoofdstuk 2 / Sectie IV / §2 / punt 4 (p. 73).

§3 *Betaalsystematiek*

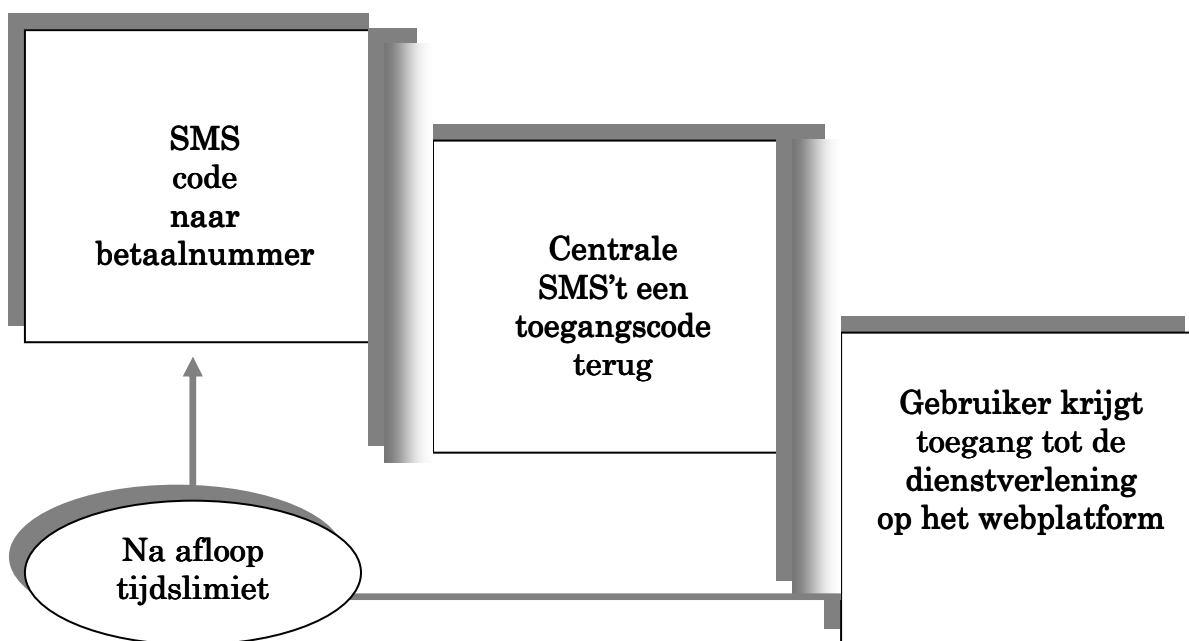
Door het moeilijk vinden van financiële sponsors – en het niet in aanmerking komen van commerciële sponsors ²⁰⁰, en dit versus de ontwikkelingskosten ²⁰¹ en onderhoudskosten ²⁰², werd ik genoodzaakt te zoeken naar een andere inkomstenbasis. Ik vond inspiratie bij de functionaliteit-en systematiek van De Kunstbus ²⁰³. **[BIJLAGE 20]** (p. 276)

Dit belangrijke ²⁰⁴, onafhankelijk ²⁰⁵ kunst-en cultuurmedium, biedt een uitvoerige kunstencyclopedie, een brede kunstagenda, een unieke kunstnieuws-rubriek, een kunstforum, een citatenboek en een heuse cultuur-startpagina met een gemodereerde selectie links en dito zoekmachine.

Betreffende het contributiegebeuren kan er gekozen worden voor een lidmaatschap per jaar ²⁰⁶ of per drie dagen ²⁰⁷, waarbij gewerkt wordt met een toegangscode die kan opgevraagd worden via een 0900-nummer, of rechtstreeks via de website (formulier).

Vaste kosten voor eenzelfde werkwijze op het Nietzsche-webplatform liepen op tot ong. 100 Euro per maand en daartegenover stond geen gebruiksgarantie. Verder werd de vraag geopperd of gebruikers wel voor informatie wilden betalen – en hoeveel. Ook leek deze technologische drempel een euvel te kunnen zijn voor heel wat gebruikers. Door het afhaken van kennisponsor Mavari eind oktober 2005 was de betaalsystematiek niet meer relevant.

Voorgestelde werkwijze betaalsystematiek voor www.nietzsche-trefpunt per medio 2005:

²⁰⁰ Merken die dergelijke activiteiten doen zoals bijvoorbeeld Coca-Cola, en andere die (commerciële) penetratie en bekendheid nastreven bij jongeren – en daar veel geld voor over hebben.

²⁰¹ Zoals ondermeer webbuilding en de ontwikkeling van de GPS-database en juridisch vereiste licentie inzake de Nietzsche-Audio omwille van niet-schenden van auteursrecht en/of tegenaan vervreemding door derden via *Digital Rights Management*-technologie. Zie ook de betreffende bron: <http://www.microsoft.com/windows/windowsmedia/DRM/FAQ.aspx>.

²⁰² Kosten communicatie, kosten hosting en dergelijke meer.

²⁰³ <http://www.kunstbus.nl>, mij bekend als voorbeeldige beeldbank en reeds gebruikt bij mijn studie Algemene Cultuurwetenschappen. Ook bestaat <http://www.muzeikbus.nl>

²⁰⁴ Gemiddeld 25.000 bezoekers *per dag* (!) en 2.000 vaste leden anno 2004-2005.

²⁰⁵ Onafhankelijk van commerciële investeerders die al te graag hun invloed willen laten gelden.

²⁰⁶ Prijs anno 2005: 12,50 Euro

²⁰⁷ Kostprijs anno 2005: 1 Euro per inbellen

Besluiten: tien raadgevingen voor bibliotheekveld, uitgeverswereld en onderwijsplatform

Volgende concluderende raadgevingen - opgedeeld via de vijf P's van de marketingmix, worden als slot weerhouden:

I PRODUCT

§1 Het spreekt voor zich dat het nut van thesauri reeds aangetoond is via de vakliteratuur.²⁰⁹ Meestal gaat het dan echter om primaire informatie; dus niet om ondersteunende informatie - doch wel de de eigenlijke informatie zélf.

Deze informatie kan zich situeren op verschillende domeinen zoals ondermeer natuur, wetenschap, muziek, kunst of politiek.²¹⁰ Zeker in een moeilijk domein als dat van de filosofie is naar voor gekomen dat juist bij dergelijk moeilijke vakgebieden of niet-transparante omgevingen een inhoudelijke ontsluiting via een thesaurussystematiek aan te bevelen is.

Dat dergelijke zoeksystematiek ten goede kan komen aan het *onderwijsveld* is duidelijk. Via de Nietzsche-GPS is aangetoond dat inzake onderwerpen en figuren een inhoudelijke ontsluiting – en visualisatie daarvan - perfect mogelijk is.

Gezien deze *awareness* kan naar het *bibliotheekveld* worden gesteld dat dergelijke systematiek qua inhoudelijke ontsluiting de formele ontsluiting ten volle kan aanvullen om een maximale gebruiksvriendelijkheid-en tevredenheid van de (bibliotheek)gebruiker te bewerkstelligen.

Meer, op zich kan de volledige bibliotheekcollectie inhoudelijk ontsloten worden via software, zoals ik die naar voor heb gebracht, om een nog meer performante gids te betekenen om de gebruiker te begeleiden in een succesvol zoekproces. Naar het uitgeversplatform kan het advies uitgaan om dergelijke zoeksystematiek te ondersteunen door samen met het (informatieve) boek een inhoudelijke ontsluiting mee te leveren of dergelijke werkwijze minstens te ondersteunen. Hierbij zal in praktijk de auteur (van betreffende informatieve literatuur) deze gegevens dienen aan te leveren.

²⁰⁸ Nietzsche, Friedrich, *Aldus sprak Zarathoestra*, vert. door Wilfred van Oranje, Amsterdam: Boom, 1996, p. 323 [De *Nietzsche-GPS* en *Nietzsche-trefpunt* als 'mijn werk' voor alle Nietzschezoekenden, of als 'mijn werk' voor Nietzsche's werk.]

²⁰⁹ Zie daarvoor Hoofdstuk 1.

²¹⁰ Ik verwijs naar het SISO inzake mogelijkheden van de verschillende te ontsluiten rubrieken.

§2 Als proefproject zou het nuttig kunnen zijn om een monografie via OCR in te scannen om een vergelijking kunnen maken met de manuele resultante.²¹¹ Al was het maar om de aanval op mogelijke subjectiviteit enigszins te milderen. Echter vormt *automatic thesaurus construction* op heden beperkingen. Primo en vooral is de snelheid van het inscannen niet performant te noemen, en is er bovendien een niet onbelangrijk foutenpercentage.

Secundo zou dergelijk proces trouwens leiden tot een woordopgave met betreffende bladzijden – maar zou er heel wat ruis ²¹² meegeleverd worden. Een computer is medio 2006 nog niet ten volle in staat zélf een ontologie op te stellen die woorden kan kaderen in een onbestaand schema en alle ruis zonder meer uit te sluiten door na te gaan of het betreffende woord genoeg informatie rond zich heeft die betrekking heeft tot het betreffende woord. Daar wordt op heden wel aan gewerkt via het principe van de woordnabijheid.²¹³

§3 Inzake de zoeksystematiek moet deze afgestemd zijn op de gebruikersbehoefte – die vooral in wetenschappelijke bibliotheken een eerder pragmatische en professioneel karakter kent. Niet enkel de formele aspecten zijn hierbij belangrijk, doch ook een gedegen inhoudelijke ontsluiting.

In eerste orde is er de catalogus in de bibliotheek en in tweede orde situeert zich de bibliotheekmedewerker, die zich tevens baseert op die bibliotheekcatalogus.

Uit de verkennende survey is ook gebleken dat de trefwoordensystematiek zoals die op heden wordt gebruikt een ambivalente voorkeur en zelfs achtergesteld gebruik kent. Er kan alvast gesteld worden dat door gebruik van een adequate inhoudelijke ontsluiting zoals bijvoorbeeld de systematiek van de Nietzsche-GPS meer hits en minder irrelevante informatie verkregen wordt.

De innovatieve software die zou kunnen resulteren uit het Nietzsche-project kan als nieuwe, inhoudelijke ontsluitingstool functioneel zijn in openbare of wetenschappelijke bibliotheken; al was het maar ter vervanging van het huidige zoekscherm van Vubis (Smart) of Aleph-software. In deze omgeving ontbreekt een visualisatie van structurele relaties en anderzijds de mogelijkheid tot boleaans of gecombineerd zoeken – zodat enerzijds geen performant overzicht (of inzicht) geboden wordt, en zodoende de vangst al te vaak minimaal kan blijven.

Als in plaats van de descriptorlijst van de Nietzsche-GPS bijvoorbeeld het SISO wordt ingevoerd²¹⁴, genereert de nieuwe ontsluitingstool een visualisatie van de hiërarchische- equivalentie- en associatieve relaties of relatieveld. Dit gebeurt dan via een performante visualisatie: een aquabrowser-systematiek, en een structurele situering. Het zoekscherm laat bovendien het zoeken niet enkel toe via een alfabetische, maar ook via een hiërarchische ingang (uitrolvenster).²¹⁵ De verkregen (en dus relevant geachte) titels ²¹⁶ die aangeklikt kunnen worden

²¹¹ Een titel die ook is aangewend in de Nietzsche-GPS.

²¹² Een voorbeeld aan de hand van de Nietzsche-GPS. Het geeft geen zin de metafoor ‘zon’ op te zoeken en louter de pagina’s te vermelden, dat levert voor de gebruiker veel missers op. In de manueel uitgevoerde ontsluiting, is de metafoor ‘zon’ als identifier pas opgenomen als (definitieve) descriptor (telkens) als tenminste één pagina de betreffende descriptor behandelt.

²¹³ Telkens dezelfde woorden die terugkeren bij betreffend woord (bv. auto – wiel – motor...)

²¹⁴ En als de ontsluiting dan ook deze rubriceringen en trefwoorden gebruikt

²¹⁵ Ook boleaans zoeken kon additie betekenen, maar dat was in de Nietzsche-GPS niet relevant.

²¹⁶ Na een zoekopdracht of aanklikken na grasduinen.

ter opvraging van onderliggende gegevens.²¹⁷ Dergelijke inhoudelijke ontsluiting is functioneel (en gebruiksvriendelijk) en hoeft geen verder betoog.

Om echter aan dergelijke ontsluitingssystematiek tegemoet te komen zouden betreffende auteurs ²¹⁸ – samen met hun werk - een descriptorenlijst moeten aanleveren voor de te ontwikkelen (bibliotheek)thesauri of ontologieën.

De uitgevers zouden eveneens een thesaurus zouden kunnen verzorgen van het assortiment die zij in print hebben via dergelijke ontsluitingstool, waarbij dan ook de bibliotheekwerkers zouden profiteren gezien deze bij de aankoop van (informatieve) literatuur betere afwegingen zouden kunnen maken op basis van het criterium *‘informatiebehoefte versus collectie(aanbod)’*.

II PRIJS

§1 Kennissponsoring kan nuttig zijn voor elke projectontwikkeling. Zonder gespecialiseerde kennis kan moeilijk performantie of resultaat worden gehaald. De ervaring leert dat het gemakkelijker is om kennisponsors te vinden, en dit in tegenstelling tot financiële sponsoring.²¹⁹ Nadeel van *pro-deo* kennisponsoring blijft de *frustratiekorf* en de blijvende onzekerheid qua engagement die kan opduiken.²²⁰

§2 Financiële sponsoring was hét heikele punt in het Nietzsche-project. Nochtans was deze noodzakelijk om bepaalde tools zoals de Nietzsche-Audio, de GPS-programmering en allerlei werkingskosten ²²¹ te dekken.

Er kan geconcludeerd worden dat het anno 2005 niet makkelijk is sponsorgeld te werven. Internetafzaken worden qua sponsoring gemeden door banken, distributieketens, uitgeverijen of anderen. Inzake het werven van sponsoring voor affiches gaat dat iets makkelijker, tenminste als het project een brede laag van de bevolking kan bereiken.

In het geval van www.nietzsche-trefpunt.be waren de ontbrekende factoren om succesvol af te kunnen ronden als volgt.

Primo bereikte Nietzsche - en de literatuur omtrent deze - slechts een (te) klein deel van de bevolking, waardoor grote sponsors niet geïnteresseerd konden zijn. Secundo was www.nietzsche-trefpunt.be gedurende de lange opbouw niet in staat harde bezoekcijfers voor te leggen. Zonder deze mogelijke troef, en naast het – en op zijn minst – onzeker of minimaal bezoekerspotentieel, verloor www.nietzsche-trefpunt.be aan kredietwaardigheid voor potentiële sponsors.

Ondanks de reeds aangetrokken kennisponsors - allen partners met aanzien of goede reputatie - kon blijkbaar geen bijkomende of zelfs minimale overtuigingskracht bewerkstelligd worden.

²¹⁷ Ondermeer: International Standard Book Description, uitleengegevens, abstract,...

²¹⁸ Auteurs van informatieve literatuur.

²¹⁹ Zie daarvoor Hoofdstuk 3 / Sectie VI (p. 100).

²²⁰ Doordat www.nietzsche-trefpunt.be geen betaald project was, namen de sponsors deze dan ook niet voor in hun tijdsplanning – en moest vaak gewacht worden tot wanneer deze wél tijd hadden.

²²¹ Zoals ondermeer kosten inzake domeinregistratie, hosting, DRM-licentie, webspace,...enz.

Het is ironisch vast te stellen dat enerzijds de *filosofie* zo weinig geapprecieerd wordt door een cultuur die gekenmerkt wordt door ernstige problemen en anderzijds dat juist om het bezoekersaantal te verhogen via publiciteit reeds “overtuigende” cijfers dienen voorgelegd worden. Tegenwoordig wordt bij het sponsorgebeuren wel degelijk aan *risk-management* gedaan. Een inhoudelijke ontsluiting van alle boeken van Harry Potter zou wellicht op minder weerstand stuiten bij de betreffende decision-maker. Harry Potter kan meer potentieel genereren – en het risico is beperkt: het is reeds een “winner”.

§3 Het lijkt logisch dat een betaalsystematiek zoals bijvoorbeeld deze van de Kunstbus, een goede financiering kan bewerkstelligen – maar blijft dat er eerst een investering vereist is, wat zonder een goed startbudget onhaalbaar blijft. Tevens blijft de vraag in welke mate de gebruiker wil betalen voor informatie en in welke mate de ingewikkeldheid van een werksystematiek een drempel vormt.

III PLAATS

§1 Primo kan gesteld worden dat de bouw van e-platform ²²² als performante tool ter verspreiding van informatie rond Nietzsche – en zijn filosofie, de meest gunstige weg is geweest. Daarbij werd op een inventieve manier gedacht aan verfraaiing ²²³, zonder het hoofddoel uit het oog te verliezen: de bezoeker behulpzaam zijn om de weg te vinden in de secundaire literatuur inzake Nietzsche. Secundo is belangrijk te denken aan het voortbestaan en onderhoud van het gebouwde webplatform. Specifiek dient hierbij onafhankelijkheid van derden nagestreefd te worden.²²⁴

Dat het webplatform een steeds belangrijke plaats zal innemen in het leven van iedereen mag duidelijk zijn. Kwestie is dan ook om hierop in te spelen door als bibliotheek(medewerker) de toegang tot allerlei informatie verder te structureren en aan te bieden op een professionele en gebruiksvriendelijke manier zonder al te veel drempels. Een online raadpleegbare bibliotheekontologie die vervolgens in staat stelt om full-text documenten te downloaden zou - als oriëntering bij het uitstippelen van een toekomstgerichte visie, missie en beleidsplan - een mooi perspectief of beloftevolle opportuniteit kunnen betekenen.²²⁵

IV PROMOTIE

§1 Een verhoging van het aantal klikken werd nagestreefd in verschillende stappen. Eerst en vooral werd gewerkt aan een diversificatie zoals ondermeer de

²²² Zie Hoofdstuk 2. (p. 53)

²²³ In dit geval het plaatsen van de Nietzsche-Audio (vooral de triviale literatuur van andere auteurs), de Q-vote, de dropbox, een gastenboek, het boekennieuws, een Nietzsche-reis, links,...

²²⁴ In 2006 wordt de website overgedragen aan een universiteit (bijv. de KUN), ofwel overgedragen aan een bedrijf die als peter wil optreden (bijv. Straid) – beiden kandidaten sinds medio 2005.

²²⁵ Het universitaire platform heeft zelf haar ontologieën, maar de openbare bibliotheken blijven anno 2005 op dat terrein achter. Hier ligt volgens mij een taak weggelegd voor het VCOB / VOWB.

globale opzet van de Audio-tool.²²⁶ Immers, door het bijkomend implementeren van triviale literatuur (lees: betreffende bekende titels en populaire auteurs) werd een groter bezoekerspotentieel nagestreefd. Helaas werd deze opzet in augustus 2005 op een wachtstand gezet gezien de gekraakte DRM-versie.²²⁷ De gevolgen lieten niet op zich wachten: de reeds gevonden financiële sponsor, de OU, zegde af. Deze sponsor zag een groot bezoekerspotentieel wegvallen en was niet bereid zich te engageren voor een doelpubliek dat “verschraald” was tot enkel een “marginaal of klein” Nietzsche-publiek. Door het mislopen van 1.500 Euro kon de ontworpen affiche niet worden gedrukt.²²⁸ Wat op zich weer de visibility of verdere bekendmaking van www.nietzsche-trefpunt.be aantastte. Een vicieuze cirkel werd ingezet: de geplande, gezamenlijke promotiecampagne ²²⁹ van www.nietzsche-trefpunt.be en de VKBB-Varsenare verdween in het niets.²³⁰ Gezien alle problemen in dat verband werd gezocht naar andere hulp zoals ondermeer via samenwerking met ‘winners’ zoals de seniorennetten – echter niet in eerste instantie de doelgroep en overigens zonder succes.²³¹ Er kan besloten worden dat inzake promotie ruime budgetten voorhanden moeten zijn. Hulp via sponsoring is uiteraard welkom, doch dat betekent best geen primaire of enige bron.

Zoals eerder vastgesteld bij behandeling van de financiële sponsoring - kan andermaal geopperd worden dat het nuttig zou kunnen zijn, voor het volledige bibliotheekveld, een fonds – of andere regeling - te hebben die promotie van noviteiten of verspreiding van resultanten na uitgevoerde research in het algemeen of deels financieel kan ondersteunen. Een taak voor de vakorganisaties?

§2 Het aanvankelijke ontsluitingsproject inzake de filosoof Nietzsche of zijn filosofie leidde uiteindelijk tot een behandeling van nut en haalbaarheid van hogerliggende opportuniteiten in het bibliotheekveld.²³²

Meerbepaald was de ontwikkelde systematiek voor het online kunnen beluisteren (downloaden) van ingesproken boeken een interessant proefproject voor het ganse bibliotheekveld. Voor het auteursrecht werd een oplossing gevonden via enerzijds *information technology* en anderzijds via een verplicht lidmaatschap waardoor het auteursrecht niet geschonden werd. Na voorstelling van de volledige feitenrij en na een (later geschorste) implementatie op www.nietzsche-trefpunt.be werd een vervolgproject gepland; namelijk de implementatie van tweehonderd boeken op een ander webplatform - in het vooruitzicht gesteld door een blindenbibliotheek (VKBB).²³³

²²⁶ Een noviteit als eye-catcher, tevens fungerende als ‘lokkende’ e-versie van ‘n trojaans paard.

²²⁷ Zie Hoofdstuk 2. Per augustus 2005 zonder datum te weten van de MS-release nieuwe versie.

²²⁸ Deze werd via helpende hand van Straid vervangen door een promotiefolder. Zie hoofdstuk 3.

²²⁹ Het luisteren naar online Audio-boeken van de VKBB via www.nietzsche-trefpunt.be.

²³⁰ Er viel dan ook niets te promoten per medio 2005 inzake de ingesproken boeken.

²³¹ Weinig senioren houden zich bezig met topics uit de nietzscheaanse filosofie. Ze waren vooral belangrijk als verbreding van het doelpubliek - door de online beluisterbare triviale literatuur. Het beoogde bezoekerspubliek tot 2005 was in eerste instantie de studentenpopulatie.

²³² Toekomstmogelijkheden en probleemstellingen inzake online luisteren naar boeken of het zoeken naar een betere inhoudelijke ontsluiting kwamen als *twee katten op één koord*.

²³³ Van zodra een nieuwe DRM-versie van Microsoft voorhanden zou zijn. Er wordt opgemerkt dat op dat moment andere blindenbibliotheken in België en Nederland van deze innovatie en mogelijkheid op de hoogte zullen worden gebracht, om nieuwe implementaties te bewerkstelligen.

Ook de nieuw ontwikkelde software ²³⁴ die een meer performante inhoudelijke ontsluiting zou mogelijk maken – en tot meer gebruikerstevredenheid kon leiden, zou een tool zijn die geïntegreerd kan worden in het bibliotheekwezen. Om de solvabiliteit en voordelen ten opzichte van de huidige applicaties in de Vlaamse openbare bibliotheken te verduidelijken werden pogingen ondernomen deze voor te stellen aan twee – als progressief bekend staande – bibliotheken ²³⁵: de OB Oostkamp en de OB Middelkerke ²³⁶ – echter zonder antwoord of aantoonbare interesse.²³⁷ Tevens keek de VVBAD²³⁸ de kat uit de boom – en waagde zich niet verder aan enige tijdsinvestering om het project onder de loupe te nemen. Een eerste benadering van het VCOB en VOWB²³⁹ kon evenmin interesse wekken. Het mag duidelijk zijn dat dergelijke organisaties in de toekomst elke progressie meer moeten ondersteunen: dat kan óók hun taak en overlevingskans zijn.

V PERSONEEL

§1 *Room for investigating creativity* moet aangeboden worden aan elke bibliotheekmedewerker. Tevens een gedegen *flexibility for innovating projects* in deze snel evoluerende maatschappij lijkt meer dan ooit (en dringend) aangewezen. Dat zijn zaken die ook in de bibliotheekopleiding meer aan bod kunnen komen. Het Nietzsche-project, als proef fungerende inzake de haalbaarheid van online beluisterbare titels of nieuwe ontsluitingsmogelijkheden ter navigatie voor de gebruiker of het besteden van meer aandacht aan transparante en performante online catalogi als bibliotheekportalen, is nuttig geweest. Er is gebleken dat het zeker noodzakelijk is om geen (verder) marktterrein en dito (populatie)-penetratie te verliezen, werk te maken van deze drie opgesomde headlines. Het internet als ontmoetingsplaats van vraag en aanbod van informatie lijkt aan het begin van dit millennium hét medium te worden: een belangrijke vaststelling die nog te weinig verconcretiseerd wordt in projectontwikkelingen die het Vlaamse bibliotheekwezen op dat terrein meer armslag of popularity verschaffen. Nochtans zal ook op dat terrein het adagio ‘kennis is macht’ blijven gelden.

§2 Tot slot – en in het licht van de eerder aangehaalde problematiek van de financiële sponsoring - kan geopperd worden dat het nuttig zou kunnen zijn voor het volledige bibliotheekveld een fonds – of andere regeling - ²⁴⁰ te hebben die noviteiten of research in het algemeen financieel kan ondersteunen. Zo kunnen kandidaat-graduat, BA-studenten of andere onderzoekers die werkzaam zijn in het bibliotheekveld, op zoek gaan naar uitdagingen - en die zoektocht naar verbetering en/of vernieuwing ook financieren.

²³⁴ Veroorzaakt door het gebrek aan voldoende of performante software op de markt in 2005.

²³⁵ Waarbij de Nietzsche-nomenclatuur (descriptorlijst) vervangen werd door het SISO.

²³⁶ paul.gervoyse@oostkamp.be en edwin.vantroostenberghe@middelkerke.be (per begin juli 2005)

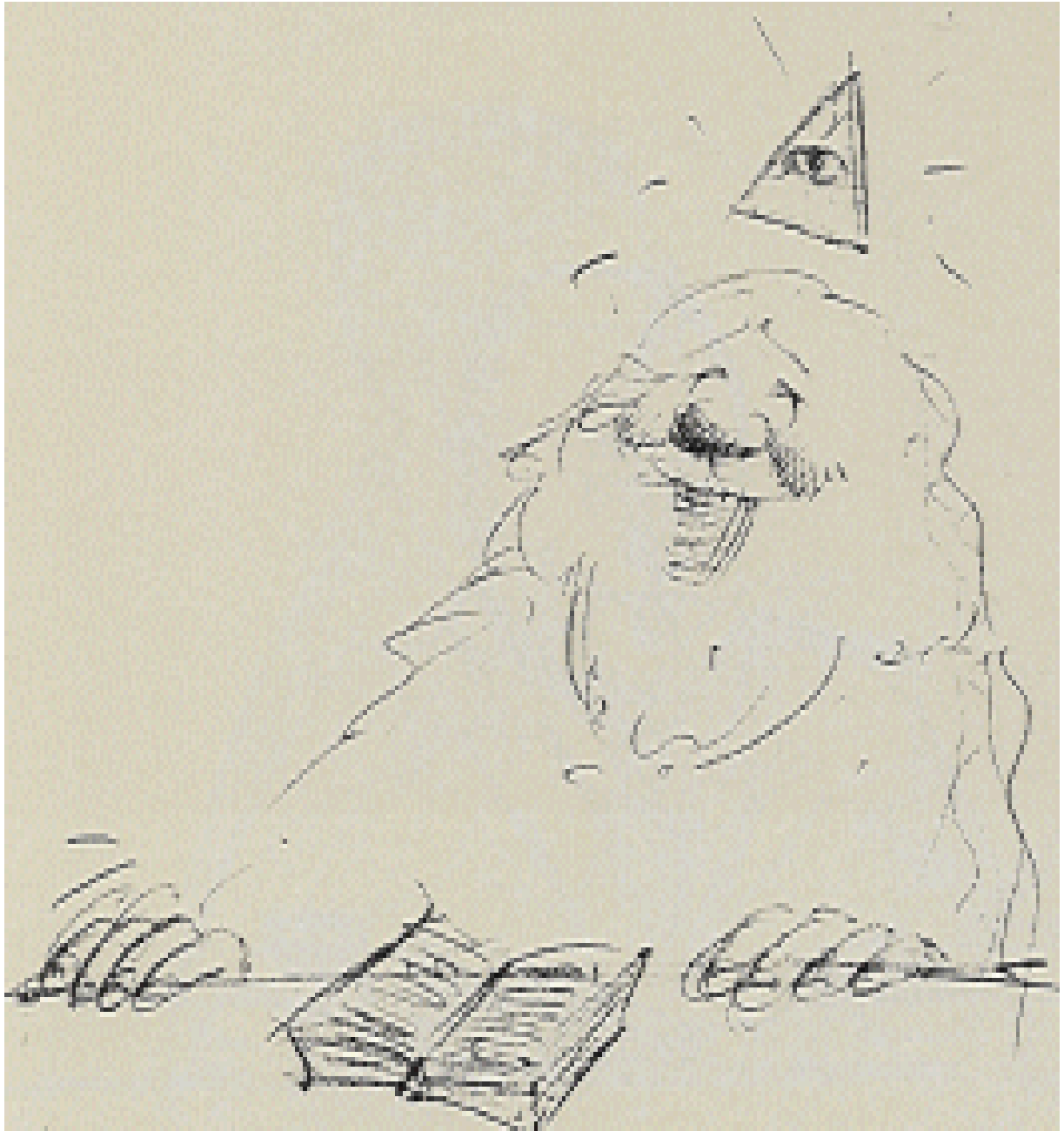
²³⁷ Op de vraag tot visualisatie na een eerder verzonden uitleg medio 2005 werd niet gereageerd.

²³⁸ Vlaams Vereniging voor Bibliotheek-Archief en Documentatiewezen

²³⁹ Vlaams Centrum v. Openb. Bibliothek. / Vlaams Overlegorgaan v. Wetenschapp. Bibliothek.

²⁴⁰ Zoals dat gebeurt op het universitaire platform. Ook graduat/bachelors kunnen allerlei innoverende projectontwikkelingen initiëren.

Filosofisch nawoord

God reads Nietzsche (by R. Gernhardt)

Bron: <http://images.google.be>

...Mijn ziel, een snarenspeel,
zong, in het geheim geraakt,
stil een gondellied erbij,
trillend van bonte zaligheid.
- Is er naar geluisterd? ²⁴¹

– Friedrich Nietzsche

²⁴¹ Nietzsche, Friedrich, *Ecce Homo. Hoe iemand wordt, wat hij is*, vert. door Pé Hawinkels, met nawoord van Gerrit Komrij, Amsterdam: De Arbeiderspers, 1976, p. 47-48

A still living God reads Nietzsche who has died een contrapositionele cartoon die boekdelen spreekt. Nietzsche; een lastig genie die zolang is verguisd, weggehoond en weggelachen?

De filosoof verklankte in zijn gondellied de immense stilte - na zijn geleverd (denk)werk; niet in het minst een preludatie van de negatie die hem trof in zijn tijd. Dat stilzwijgen zou zich overigens nog verder uitstrekken tot aan de abberatieve interpretaties van modernistische anti-democraten of postmoderne nihilisten van verschillende pluimage enerzijds, en anderzijds tot aan het revaloriserend, reconstructief-contextueel denken van nu. Dat laatste is van groot belang: eigenlijk is de tegenwoordige filosofie, na die drukke twintigste eeuw, nog steeds bezig zich het flexibele oeuvre van Nietzsche toe te eigenen.

Inderdaad, is het vreemd te opperen dat hoe eigenaardig de kronkels van een bepaalde filosofie zoals deze van Friedrich Nietzsche de werkelijkheid (of werkelijkheden) occupeert, hoe productiever zij zijn voor allerlei opgravings- en reconstructiepogingen?

Door de rekbaarheid van de nietzscheaanse bouwstenen neemt het moeilijke discours in complexiteit – doch ook in onoverzichtelijkheid toe, tot het donkere doolwegen en bochtige roetsjbanen vormt: bibliotheekrekken lang en archieven hoog gevuld - zoals de secundaire literatuur inzake Nietzsche dan ook aantoonde.

Het is evident dat individuele betrachtingen of benaderingen van diverse auteurs; hoezeer ze ook in hun poging betuigen van hun besef van - en respect voor - de inherent tegensprekelijke (perspectivische) aard van zijn filosofie, door hun nog steeds niet opgegeven zoektocht naar coherentie en consistentie – of toch op zijn minst naar een coherente verklaring voor de inconsistenties – in zelfverwijzende paradoxen terechtkomen.²⁴²

Nietzsche's nagelaten corpus van teksten is alvast een rijk labyrint te noemen: gedachten, concepten en inzichten verstrengelen zich razendsnel tot een grotesk, wild organisme dat telkens opnieuw een ander gezicht kan krijgen - altijd dwingend tot reflectie, omdat (de) nieuwe inzichten al te vaak tegenstrijdig (moeten) zijn met eerder verworven (of geïnternaliseerde) perspectieven.

Veeleer dan een Nietzsche-interpretatie te brengen die nagaat wat de mate van geldigheid inzake bepaalde filosofische thesen zijn, of in hoeverre wat hij zegt over een bepaalde *topic* consistent is, of louter een overzicht te bieden van interpretatiemodellen door het opstellen van een lexicon; is mijn poging geweest een concordantie aan te bieden om de geïnteresseerde zélf de weg te helpen vinden naar perspectieven en subjectief bepaalde waarheidsaanspraken.²⁴³

Als ik betreffende literatuur overloop kan ik globaal een waachtig vitaal pragmatisme waarnemen. Op te merken blijft weliswaar dat de secundaire literatuur één geraffineerde poging tot machtsgreep naar de *waarheid* betekent – maar toch inherent subjectieve sublimaties omvat.²⁴⁴

²⁴² Immers: Nietzsche is juist de *verbrijzelaar* van alle waarden(schattingen). Nietzsche stelt dat geen enkele waarheid 'waar' is, en louter een bepaald perspectief op de wereld voorstelt.

²⁴³ Zoals die neerslag gevonden hebben in de Nederlandstalige secundaire literatuur in de laatste honderd jaar.

²⁴⁴ Die mogelijks haaks kunnen staan op Nietzsche's oorspronkelijke drift tot *omvormen*. Behoort het aldus tot de waanzin van de mens 'de redelijkheid' steeds weer te willen oprichten?

Kamelen ²⁴⁵ zijn deze individuele werken van de diverse auteurs als het ware, in die enorm lange karavaan die de secundaire literatuur vormt. Doch de zucht naar overwinning vanuit een *Nil volentibus arduum* ²⁴⁶-strijdkreet, is via *Labor et constantia* ²⁴⁷ tot leeuw ²⁴⁸ geworden onder de gedaante van een Nietzsche-GPS; die trots maar vechtlustig wil zoeken naar verbetering: *Timeo Hominem Unius Libri* ²⁴⁹ – een passende situering in dergelijke savanne!

www.nietzsche-trefpunt.be wil een kompas betekenen in de woestijn der onwetenschap of zelfs als routeplanner fungeren in het morgenrood van een *Prodesse conamur* ²⁵⁰- op zoek naar het land van het kind ²⁵¹, dat dúrft te experimenteren door - en aan de hand van - de nietzscheaanse filosofie. Daartoe dient, naast de Nietzsche-GPS, ook de Nietzsche-Audio - en het daaruit gegroeide, totale webplatform op zich. Dát is de geest die verborgen zit in dit geschrijf vol *bloed*.²⁵² Een heus *gedenkteken voor mijn zege en bevrijding* – en deze schepping is hoger dan mezelf.²⁵³ Zó heb ik *goedgemaakt aan mijn kinderen*, dat ik het kind van mijn vaders ben.²⁵⁴ Oók dát is mijn *werk* ²⁵⁵: het morgenlicht doen overwinnen ²⁵⁶ - maar wordt er naar *geluisterd?* ²⁵⁷ Een vreselijke vraag...; en nog meer habijt: ondanks goede intenties en geleverd werk zijn er stokken in de wielen gekomen! Toch wil ik eindigen in de geest van Zarathoestra - en blijf ik in mijn droom het mij onbekende publiek toespreken: “Alvast, nu ga ik dan - alleen! Gebruiken jullie nu www.nietzsche-trefpunt.be! Zo wil ik het: zonder schrik of schaamte. Ik beveel jullie zonder mij daarheen te gaan en wat je zoekt *zelf* te vinden.”²⁵⁸

Luc Brysse
Brugge, mei 2006

²⁴⁵ Verlossing (van het lijden) door het Scheppen (creativiteit), maar dát vraagt wezensverandering; van *kameel* (de mens beladen met moraal) tot leeuw (nà de moraal) en tenslotte tot *kind* (een nieuw begin).

²⁴⁶ Vermelding bij *Woord vooraf*, p. 6

²⁴⁷ Vermelding op het ©-Voorblad, p. 1

²⁴⁸ De leeuw staat voor het nihilisme die een uitweg zoekt, die de crisis wil overwinnen.

²⁴⁹ Vermelding bij *Inleiding*, p. 9

²⁵⁰ Vermelding bij *Reflectie op het leerplan*, p. 10

²⁵¹ Dus heb ik enkel nog het *land mijner kinderen* [etc.], Vermelding bij *Hoofdstuk 1*, p. 11

[Het spel van het kind is wel degelijk de Schepping van een wereld; een nieuw *begin* door trouw aan de aarde en nieuwe *zin*.]

²⁵² “Schrijf met bloed: en je zult ervaren dat...” [etc.], Vermelding bij *Hoofdstuk 3*, p. 92

²⁵³ “Levende gedenktekenen moet gij bouwen...” [etc.], Vermelding bij *Hoofdstuk 2*, p. 53

²⁵⁴ “Aan mijn kinderen wil ik goedmaken dat ik...” [etc.], Vermelding bij *Inhoudstafel*, p. 2

²⁵⁵ “Streef ik dan naar geluk? Ik streef naar mijn werk!”, Vermelding bij *Besluiten*, p. 104

²⁵⁶ Kennis is licht en overwinning op de duisternis der onwetenschap, “Tandem vicisti prima luce”, Vermelding bij *Woord vooraf*, p. 8

²⁵⁷ “Mijn ziel, een...” [etc.], Vermelding bij *Filosofisch nawoord*, p. 110 [Wordt mijn webplatform ernstig opgenomen? Resulteert mijn Audio in een succesverhaal? Dient mijn inhoudelijke ontsluiting en software ‘n hoger plan inzake een mogelijke systematiek voor het werkveld?]

²⁵⁸ Persiflage van “*Nu ga ik dan, alleen, mijn leerlingen! Gaan ook jullie nu heen, alleen! Zo wil ik het. Ga weg van mij, en pantsers je tegen Zarathustra! En, beter nog, schamen jullie je om hem! Misschien heeft hij jullie bedrogen...Nu beveel ik jullie mij kwijt te raken en je zelf te vinden; en pas, als jullie mij allemaal verloochend hebben, kom ik terug.*”, in: Nietzsche, Friedrich, *Ecce Homo. Hoe iemand wordt, wat hij is*, vert. door Pé Hawinkels, met nawoord v. Gerrit Komrij, Amsterdam: De Arbeiderspers, 1976, p. 11

Literatuurlijst ²⁵⁹

Opmerking: deze is beperkt omdat hier enerzijds enkel geciteerde literatuur wordt weerhouden. Anderzijds is het zo dat dit eindwerk vooral gebaseerd is op eigen onderzoek en ontwikkeling. De vele (context- of analogie)verwijzingen in betreffend verband naar mogelijke literatuur of websites ter verdere, vergelijkende of andere situering zijn telkens op respectievelijke pagina ingevoegd als voetnoot.

- Commission of the European Communities**, *Thesaurus Guide. Analytical directory of selected vocabularies for information retrieval*, Amsterdam: ECC, 1992
- Foskett, A.C.**, *The Subject Approach to Information*, London: Library Association, 1996
- Foskett, D.**, 'Thesaurus', in: *Encyclopedia of Library and Information Science*, vol. 30, New York: Dekker, 1980
- Geerts, G.**, *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*, vol. 3, 's Gravenhage: Nijhoff, 1999
- International Organisation for Standardization**, *ISO 2788: Guidelines for the Establishment and Development of Monolingual Thesauri*, S.l.: ISO, 1986.
- , *ISO 5964: Guidelines for the Establishment and Development of Multilingual Thesauri*, S.l.: ISO, 1985
- Nietzsche, Friedrich**, *Aldus sprak Zarathoestra*, vert. door Wilfred van Oranje, Amsterdam: Boom, 1996
- , *Ecce Homo. Hoe iemand wordt, wat hij is*, vert. door Pé Hawinkels, met een nawoord van Gerrit Komrij, Amsterdam: De Arbeiderspers, 1976
- Peeters, C.**, *Thesaurusbouw*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2004
- Sutter, D. De**, *Encyclopedie van de wetenschappen. Deel II*, Cursus, Gent: Bibliotheekschool, 2003
- Vervenne, D.**, *Praktische oefening in het bouwen, aanwenden en onderhouden van een thesaurus*, Gent: Academia, 2001
- Webster, N.**, *Webster's Third New International Dictionary of the English language*, unabridged ed., Vol. III, Chicago: Encyclopedia Britannica, 1971

²⁵⁹ Opgezocht aan de hand van Aleph Cataloging [Version 16.02] per augustus 2005.

Catalografie met abstract

Nietzsche-GPS'n vanuit www.nietzsche-trefpunt.be : Een inhoudelijke ontsluiting van honderddertig werken uit de Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche...[etc.] / Luc Brysse. – Gent: Bibliotheekschool, 2006. - 280 p. ; 30 cm. - Eindwerk ingediend tot het verwerven van de graad van Gegradueerde in het Bibliotheekwezen en de Documentaire Informatiekunde. – Volledige ondertitel: Een inhoudelijke ontsluiting van honderddertig werken uit de Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake Nietzsche door middel van een thesaurus met beschikbaarheidsstelling van een concordantie met een alfabetische en hiërarchische zoekingang als innovatief voorbeeld van een selectief-wijsgerige *information retrieval*-case ter popularisatie geplaatst op een daartoe ontwikkeld, contributief webplatform met online-ingesproken titels en nieuwe ontsluitingsweg als *piloting librarian project*. – **Abstract:** Het onderwerp van dit eindwerk betreft de ontwikkeling van een innovatief ontsluitingsproces dat zich situeert tussen 2002 en 2006. Enerzijds is er de poging een performante navigatietool te creëren waardoor studenten, bibliothecarissen of andere geïnteresseerden hun weg kunnen vinden in de Nederlandstalige, secundaire literatuur inzake de filosoof Friedrich Nietzsche. Daartoe is een pré-coördinatieve thesaurus als concordantie geconstrueerd, die de gebruiker quasi drempelloos kan helpen bij de formulering van zijn informatiebehoefte. De inhoudelijke ontsluiting van begrippen, symbolen en thema's levert 675 nietzscheaanse descriptoren aan. Een hiërarchische zoekingang, functioneel adviserend door visualisatie van de relaties, is gebaseerd op de semantische relaties zoals die zijn gelegd door de verschillende auteurs van honderddertig werken of 23.300 pagina's die de periode 1904-2004 omvat. Dergelijke ontologische structurering helpt bij een kwalitatieve evaluatie van het zoekresultaat. Daarnaast is er een alfabetische zoekingang voorzien die, net als de hiërarchische zoekingang, pagina's en titels gaat relateren aan de toegekende descriptoren. Het blijkt dat dergelijke inhoudelijke ontsluitingsmethodiek de formele ontsluiting kan aanvullen om een maximale gebruiksvriendelijkheid en tevredenheid van de gebruiker te bewerkstelligen. De volledige bibliotheekcollectie kan op deze manier zelfs beter ontsloten worden om zó een professionele gids te betekenen die de gebruiker kan begeleiden in een succesvol zoekproces. Een online raadpleegbare bibliotheekontologie die vervolgens in staat stelt om full-text documenten te downloaden zou, als oriëntering bij het uitstippelen van een toekomstgerichte visie, missie en beleidsplan, een mooi perspectief of beloftevolle opportuniteit kunnen vormen. Anderzijds is er de poging om een popularisering van het nietzscheaanse denken te bewerkstelligen via de bouw van een webplatform waarbij audioboeken ingeplugd zijn, en die bovendien mét een unieke beveiliging kunnen gedownload worden door de leden van de aanleverende bibliotheek. Hierbij is vastgesteld dat het internet als ontmoetingsplaats van vraag en aanbod inzake informatie, tegemoet kan komen aan gebruikerstevredenheid, uitbreidingspotentialiteit en financiële besparingen. Een belangrijke vaststelling die nog te weinig verconcretiseerd wordt in projectontwikkelingen die het Vlaamse bibliotheekwezen in dat opzicht meer rendabiliteit, penetratie en populariteit kunnen verschaffen. Tot slot komt naar voor dat de oprichting van een financieel fonds, die noviteiten in het algemeen of bijvoorbeeld research in hoger vermelde richtingen kan ondersteunen, dringend nodig is. Zo kan het mogelijk worden dat veelbelovende studenten of andere onderzoekers op zoek kunnen gaan naar uitdagingen die zich stellen in het brede bibliotheekveld, en naderhand die zoektocht naar innovatieve verbetering of technologische vernieuwing ook daadwerkelijk kunnen financieren.

SISO:196.48

UDC:17.0033.13

Trefw.: Nietzsche, Friedrich ; Filosofie, Psychologie ²⁶⁰

²⁶⁰ Na de puntkomma: rubricering volgens Aleph (KUL-Godgeleerdheid).

Bijlagen

“CyberNietzsche”

Bron: <http://images.google.be>

1. Enquête

Beste student,

Wij zijn studenten aan de bibliotheekschool te Gent en werken voor dit onderzoek samen met een Vlaamse en Nederlandse universiteit.

Waarschijnlijk zoek je vaak in de bibliotheek op onderwerp via de computer. Deze enquête onderzoekt de gebruiksvriendelijkheid van computerprogramma's die hiervoor gebruikt worden. Enkele vragen spitsen zich toe op de filosoof Nietzsche. Deze enquête is volstrekt anoniem: je hoeft geen persoonlijke gegevens te verstrekken. De vraagstelling is zo opgemaakt dat deze maximaal 10 minuutjes vergt.

Wij zullen de resultaten van dit onderzoek gebruiken bij het ontwikkelen van betere programma's of de bestaande aan te passen naar de noden en wensen van de student.

Wij rekenen op jullie medewerking en vragen jullie alles zo goed mogelijk in te vullen, zodat jullie in de toekomst beter en uitgebreider opzoekingen kunnen doen in een bibliotheek.

Bedankt!

Algemeen

Vraag 1.

Als je een filosofisch onderwerp opzoekt, welke methode(s) gebruik je?

IK ZOEK:	Bijna altijd	Veel	Soms	Bijna nooit
door vragen aan de bibliotheekmedewerker				
door vragen aan vrienden of collega-studenten				
via een catalogus op internet				
via een zoekmachine op internet (bv Google)				
via de computercatalogus in de bibliotheek				
via steekkaarten in de bibliotheek				
door direct naar het rek filosofie te gaan				

Vraag 2.

Hoe vaak moet je iets opzoeken over een onderwerp in de filosofie?

- Dagelijks
- Wekelijks
- Maandelijks
- (Bijna) nooit

Vraag 3.

Als je een onderwerp uit de filosofie opzoekt, vind je dan wat je zoekt?

Vind je wat je zoekt via	Bijna altijd	Veel	Soms	(Bijna) nooit	Gebruik ik niet
vragen aan de bibliotheekmedewerkers					
vragen aan vrienden of collega-studenten					
een catalogus op internet					
een zoekmachine op internet					
de computercatalogus in de bibliotheek					
steekkaarten in de bibliotheek					
door direct naar het rek filosofie gaan					

Vraag 4.

Als je eenmaal gevonden hebt wat je zoekt, hoe tevreden ben je dan ?

Hoe tevreden ben je over het gevonden resultaat?	Zeer tevreden	Tevreden	Ontevreden	Zeer ontevreden
vragen aan de bibliotheekmedewerkers				
vragen aan vrienden of collega-studenten				
een catalogus op internet				
een zoekmachine op internet				
de computercatalogus in de bibliotheek				
steekkaarten in de bibliotheek				
door direct naar het rek filosofie gaan				

Vragen over opzoekingen per computer in de bibliotheek

Vraag 5.

Hoe vaak gebruik je de computer in de bibliotheek om onderwerpen op te zoeken?

- dagelijks
- twee tot drie maal per week
- wekelijks
- twee tot drie maal per maand
- maandelijks
- minder dan één maal per maand

Vraag 6.

Als je een onderwerp zoekt, doe je dat in functie van: (meerdere antwoorden mogelijk)

- Interesse (ontspanning, hobby...)
- Taken of opdrachten
- Thesis/eindwerk
- Andere:

Vraag 7.

Als je op onderwerp zoekt, waar maak je dan gebruik van? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Auteur
- (Begin van de) titel
- Woord uit de titel
- Trefwoord

Vraag 8.

Als je op trefwoord zoekt, krijg je dan resultaten?

- Meestal
- Soms
- Meestal niet

Vraag 9.

Als je op trefwoord zoekt, vind je dan soms irrelevante resultaten?

- Meestal
- Soms
- Meestal niet

Vraag 10.

Ken je het onderscheid tussen primaire en secundaire literatuur?

- Ja, en ik gebruik dit onderscheid bij het zoeken
- Ja, maar ik gebruik het niet bij het zoeken
- Nee

Vraag 11.

Ken je de filosoof Friedrich Nietzsche?

- Min of meer
- Goed tot zeer goed
- Neen

Vraag 12.

Verdient de filosofie van Nietzsche meer aandacht in de bibliotheek of op school?

- Ja
- Neen
- Geen mening

Vraag 13.

Mocht je weet hebben van een website die de toegankelijkheid tot Nietzsche's filosofie verbetert via een gestructureerd trefwoordenregister (begrippen, thema's, symbolen,...), zou je dan betreffende Nietzsche-website een bezoek brengen?

- Ja, omdat ik nieuwsgierig ben en/of graag surf
- Ja, omdat Nietzsche of diens filosofie mij interesseert
- Ja, als het kan dienen als hulp in mijn studie of voor een opdracht
- Neen

Enkele bijkomende vragen

Vraag 14.

In welk jaar zit je?

- Eerste jaar
- Tweede jaar (tweede jaar bachelor of tweede kandidatuur)
- Derde jaar (derde jaar bachelor of eerste licentie)
- Vierde jaar (master of tweede licentie)

Vraag 15.

Welke studierichting volg je?

- Wijsbegeerte
- Geschiedenis of Filologie
- Theologie of Moraalwetenschappen
- Andere:.....

Vraag 16.

Hoe oud ben je?

- 19 jaar of jonger
- 20 jaar
- 21 jaar
- 22 jaar
- 23 jaar
- 24 jaar of ouder

2. Onpaper-thesaurus

[*Situationele opmaak* ²⁶¹ per medio 2005]²⁶²

MONOGRAFIE-lijst

Titel: Friedrich Nietzsche

Auteur : Lou Andreas-Salomé ; vert. door Léon Hanssen

Druk: Amsterdam: De Arbeiderspers, cop. 1987

Collatie: 258 p.: ill.

Reeks: Open Domein ; 11

Annotatie: Met aantekeningen van Thomas Pfeiffer, uitgegeven door Ernst Pfeiffer

ISBN: 9029500824

Abstract:

Nietzsche door de ogen gezien van een vriendin, Lou Salomé. Een poging tot psychoanalytische benadering van Nietzsche en zijn filosofie via een samenvattende karakteristiekvorming van Nietzsche waarbij de verschillende perioden van zijn geestelijke ontwikkeling (en boeken) onderscheiden zijn.

Trefwoorden:

Correspondentie (van Nietzsche)	p. 9-12
Biografie (van Nietzsche)	p. 17-20
Psychoanalyse (van Nietzsche)	p. 20-44
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 58,167
Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre)	p. 59-64
Decadentie	p. 60,143-148
Dionysos / Dionysisch	p. 67, 93-95
Wagner, Richard	p. 64-70
Het geval Wagner (Oeuvre, vroege werken)	p. 71-77
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 64-69
Rée, Paul	p. 89-92
Genie	p. 95-100,150-153
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 100-106,150-153, 160-174
Andreas-Salomé, Lou	p. 210-220
Aldus sprak zarathustra (Oeuvre)	p. 169-174,184-206
Morgenrood (Oeuvre)	p. 111-116
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 122-126
Kennis(theorie/ Kenleer)	p. 130-143
Wil	p. 148-153
Genealogie van de moraal (Oeuvre); moraal	p. 154-160
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 174-184

²⁶¹ Deze per februari 2005, nagezien, als voorbereiding op ingave Nietzsche-GPS. Descriptoren staan hier ter visualisatie nog met hoofdletters, wat in de thesaurus (Nietzsche-GPS) september 2005 niet meer het geval zou zijn. Bij ingave via de template zouden hoofdletters geweerd worden.

²⁶² Indien meerdere descriptoren valabel worden deze gescheiden door het teken “ ; “

Titel: Nietzsche en de revolutie

Auteur : H. Bakker

Druk: Wageningen: H. Veenman, 1920

Collatie: 39 p.

Reeks: -

Annotatie: Titelblad vermeldt: Ned. Herv. Pred. Te Amsterdam

ISBN: -

Abstract:

Anti-bolsjewistisch geschrift gericht tegen de sociaal-democratie vanuit de individualist Friedrich Nietzsche als (proto-)revolutionair.

Trefwoorden:

Receptie	p. 11-12
Individu(alisme)	p. 14-19
Christendom	p. 20-24
Genealogie van de moraal (Oeuvre); moraal	p. 24-27
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 29-33
Darwinisme; Darwin, Charles	p. 33-36

Titel: De geschiedenis van het subject : Nietzsche - Hegel

Auteur : Bartels Jeroen

Druk: Kampen, Uitgeverij Klement, 2002

Collatie: 188 p.

Reeks: Bijdragen tot de geschiedenis en systematiek van de wijsbegeerte ; deel 2

Annotatie: Behandeling van Nietzsche p. 102-166

ISBN: 90770700807

Abstract:

Bedoeling van de auteur is de weergave van de wijze waarop de mens over zichzelf heeft nagedacht weer te geven met sterke aandacht voor Nietzsche.

Trefwoorden:

Receptie	p. 105-109
Pré-Nietzschiens (gedachtengoed vóór Nietzsche)	p. 110-120
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 121-130
Morgenrood (Oeuvre)	p. 130
Subject(iviteit)	p. 133-136
Genealogie van de moraal (Oeuvre)	p. 139-141
Aldus sprak Zarathustra, stijl van; Stijl; Auteur (Nietzsche als); metafo(o)r(iek)	p. 141-149
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 149-155
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel); Perspectivisme (bij/door Nietzsche)	p. 162-166

Titel: Het Wankelende Westen : Nietzsche en de kritiek op de Europese cultuur

Auteur : R. F. Beerling; onder red. van O. Noordenbos, K. Proost, T. De Vries

Druk: Arnhem: Van Loghum Slaterus, 1950

Collatie: 75 p.

Reeks: Gastmaal der Eeuwen

Annotatie: Ondertitel reeks: Taferelen uit de cultuurgeschiedenis van Europa

ISBN: -

Abstract:

Naoorlogs boek dat ingaat op het fenomeen *Europees Nihilisme*, de motieven, beweegkrachten om zo zelfkennis te propageren. Goede samenvatting biedt pag. 73-74.

Trefwoorden:

Receptie	p. 5-13
Oudheid, Griekse	p. 13-120
Christendom	p. 29-31,36-39
Genealogie van de moraal (Oeuvre); Moraal	p. 31-36
Nihilisme	p. 40-43,49-53
Subject(iviteit); Persoon	p. 43-52
Wil tot macht	p. 61-64
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 65-70
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 70-73

Titel: Van Nietzsche tot Heidegger : Drie studies

Auteur : R. F. Beerling

Druk: Deventer: Van Loghum Slaterus, cop. 1977

Collatie: 184 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Het wankelende Westen / R. F. Beerling . Reeds verschenen in: De Gids (1975)

ISBN: 906001404 9

Abstract:

Bevat een herdruk van *Het wankelende Westen* door R. F. Beerling (, alsook een studie nav. Heidegger's Nietzscheboek) – die de belangrijkste nietzscheaanse themata bespreekt.

Trefwoorden:

Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur	p. 11-66
Hegel (en Nietzsche)	p. 67-120
Dood van God (God is dood)	p. 76-79
Moraal	p. 79-83
Romantiek	p. 83-86
Heidegger (en Nietzsche)	p. 90-176
Nihilisme	p. 106-114
Wil; Wil tot macht	p. 115-116

Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 117-119,137-150
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 119-123,173-174
Subject(iviteit); Persoon	p. 150-155
Chaos	p. 155-173

Titel: Friedrich Nietzsche : een filosofie van het lijden en van de macht

Auteur : H. Berger

Druk: Beveren: Orbis en Orion Uitgevers, cop. 1982

Nijmegen: Uitgeverij Gottmer, cop.1982

Collatie: 150 p.

Reeks: Grote ontmoetingen

Annotatie: -

ISBN: 902643344 1

Abstract:

Behandeling van enkele nietzscheaanse topics.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 9-11,21-23, 33-34
Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	p. 11-16
Dionysos/Dionysisch	p. 16-20,
Ariadne	p. 20
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 23-32
Wagner, Richard	p. 31-32
Menselijk al te menselijk (Oeuvre); metafysica	p. 34-45
Christendom	p. 38-39
Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre)	p. 46-49
Subject(iviteit); Persoon	p. 53-54
Perspectivisme (bij/door Nietzsche);	p. 49-54
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)	
Genealogie van de moraal (Oeuvre); Moraal	p. 54-61
Dood van God (God is dood)	p. 61-63
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 69-72, 127-128
Moraal	p 2-74,103-117, 121-125, 139-144
Wil tot macht	p. 77-91
Ressentiment	p. 93-99
Nihilisme	p. 99-102,128-139
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 117-121

Titel: Nietzsches krachtzedeleer

Auteur : Joseph M. Bittremieux

Druk: Brasschaat: Drukkerij A. De Bièvre, 1919

Collatie: 294 p.

Reeks: -

Annotatie: Overdr. uit: Dietsche Warande en Belfort (1919) ; p. 481 - 775

ISBN: -

Abstract:

Behandeling van Nietzsche's moraaldenken

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 483-489
Moraal	p. 633-750,759-764
Decadentie	p. 496
Waarden, herwaardering / Omkering van	p. 494-495,497-498
Waarden, goed en kwaad	p. 493,519-522,527-530
Wil tot macht	p. 490-492,531-533
Christendom	p. 498-501,756
Moraal, heren- en slaven-	p. 503-510,525-527, 530-531,759
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 510-514,517-519,525
Nihilisme, Dionysiaans	p. 513
Nihilisme, Christelijk; Nihilisme, Pessimistisch	p. 513
Stijl	p. 489,764-768
Zarathustra	p. 490
Dood van God (God is dood)	p. 515-519,523-525
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 750-755
Wereldoorlog 1914-1918 (invloed van Nietzsche)	p. 768-775

Titel: Macht & Verlangen : Nietzsche en het denken van Foucault, Deleuze, Guattari

Auteur : Eric Bolle

Druk: Nijmegen: Socialistische Uitgeverij Nijmegen (SUN), cop. 1981

Collatie: 199 p.

Reeks: -

Annotatie: Dissertatie, Amsterdam, 1981, Promotor: Prof. Dr. J.M.M. Aler, Co-referent: Prof. Dr. H.L.O.G. Dethier

ISBN: -

Abstract:

Bevat: I. De intellectuelen aan de macht (p.16), II. Identiteit en differentie, rede en waanzin (p.38) – Nietzsches genealogische onderneming – Mikrofysica van de macht (p. 112) III. Mikropolitiek van het verlangen – Nietzsches revolutionering van de denkfiguren (p. 134) – waarbij vanuit resp. Foucault, Deleuze en Guattari behandeling volgt van nietzscheaanse themata zoals waarheid, rede, wil tot macht, moraal etc.

Trefwoorden:

Waarheid	p. 16-29
Wetenschap, visie op de rede	p. 38-85

Geschiedschrijving	p. 87-92, 107-109
Foucault, Michel (invloed van Nietzsche)	p. 112-122, 122-131
Wil tot macht	p. 92-97
Genealogie van de moraal (Oeuvre); Moraal	p. 97-106, 107-109
Moraal,slavenopstand in de / Ressentiment	p. 97-101
Geweten, het slechte	p. 101-104
Ideaal, ascetisch	p. 104-106
Deleuze, Gilles (invloed van Nietzsche)	p. 135-165, p. 169-186
Nihilisme	p. 176-180
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 181-185

Titel: Nietzsches Antichrist

Auteur : Gerard Brom

Druk: Amsterdam: Noord-Hollandse Uitgevers Maatschappij, 1946

Collatie: 252 p.

Reeks: Nieuwe Reeks ; Deel P ; N°. 6

Annotatie: Omslag vermeldt: Mededelingen der Koninklijke Nederlandsche Akademie van Wetenschappen, Afd. Letterkunde

ISBN: -

Abstract:

Behandeling van Nietzsche's visie op het christendom – met een zekere, (Nietzsche-)relativerende inslag.

Trefwoorden:

Stijl	p. 1-16,40-50,218-150
Pathos van de distantie	p. 118-125
Geweten	p. 16-21
Moraal, heren- en slaven-	p. 21-23
Waarden, goed en kwaad	p. 23-25
God, versus duivel	p. 25-33
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 134-135
Dionysos / Dionysisch	p. 33-36
Christendom	p. 102-106,150-154
Jezus / Christus / De gekruisigde, voorlopers Nietzsche tegen	p. 63-68
Antichrist, de	p. 53-63
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 36-38,51-53,86-102, p.106-114,115-118,125-134, 154-165
Zarathustra versus Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 38-40
Jezus / Christus / De gekruisigde – denken, kritiek op Nietzsche's	p. 68-70
Receptie	p. 80-86
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 70-71
Wagner, Richard	p. 25,72-73

Titel: Nietzsche en zijn mogelijkheden : Dostojevski Expressionisten Bataille

Musil Mann Gilliams Vestdijk

Auteur : [red. W. Bronzwaer]

Druk: [Nijmegen: Uitgeverij Quine, 1991]

Collatie: 146 p.

Reeks: Uitgelezen ; 12

Annotatie: Bevat: Nietzsche en Dostojevski / Monique de Groot. – Nietzsche en het Expressionisme / Rob van Erkelens. – Nietzsche en Bataille / Sandra Meeuwssen. - De Möglichkeit van Nietzsche : Musils Der Mann ohne Eigenschaften / Jos van Winkel. – VD. Blues of Nietzsche als duivelskunstenaar van Pfeiffering: Thomas Manns Doktor Faustus als Nietzsche-roman / Henk Reuser. – Friedrich Nietzsche en Maurice Gilliams / Mirjam Zegers . – Apollo en Dionysos bij Simon Vestdijk / Henk de Jager

ISBN: 9073042046

Abstract:

Bespreekt de literaire invloed van Friedrich Nietzsche via opstellen – met name de invloed (of intertekstuele relatie) die (tussen) bestaat of resp. die Nietzsche als auteur zou hebben gehad op de expressionisten, Dostojevski, Mann, Musil, Gilliams, Vestdijk en Bataille.

Trefwoorden:

Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	p. 130-133
Dostojewski / Dostojevski (invloed op Nietzsche)	p. 9-23
Expressionisten, Duitse (invloed van Nietzsche)	p. 25-53
Bataille, George (invloed van Nietzsche)	p. 54-64
Musil, Robert (invloed van Nietzsche)	p. 65-83
Mann, Thomas (invloed van Nietzsche)	p. 84-106
Gilliams, Maurice (invloed van Nietzsche)	p. 107-128
Vestdijk, Simon (invloed van Nietzsche)	p. 129-146

Titel: Nietzsche in Turijn : Een intieme biografie

Auteur : Lesley Chamberlain; vert. door Frans van Zetten

Druk: Amsterdam; Antwerpen: Uitgeverij Atlas, cop. 2000

Collatie: 303 p.

Reeks: -

Annotatie: Oorspronkel. Titel: Nietzsche in Turin / Lesley Chamberlain

Bevat een vergelijkend chronisch overzicht tussen

Nietzsches leven en werk

ISBN: 9045002922

Abstract:

Een aanstipping van de biografische achtergrond in Nietzsche's Turijnse periode (vanaf 1888) waarin hij drie bekende boeken schreef: Ecce Homo, Afgodenschemering en de Antichrist.

Trefwoorden:

Periode, antichrist in leven en denken (1888-1900) volgens Andreas-Salomé, Lou	p. 9-303
Wagner, Richard	p. 58-105
Ecce Homo (Oeuvre)	p. 189-216
Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	p. 217-236

Titel: Friedrich Nietzsche : een leven in scènes

Auteur : Peter Claessens

Druk: Amsterdam: Uitgeverij Jan Smets, cop. 1994

Collatie: 94 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9053301070

Abstract:

Een biografische achtergrond die relevant is voor Nietzsche's denken zoals ondermeer zijn worsteling met Wagner, zijn omgang met Burckhardt, zijn slechte gezondheid, zijn strijd tegen antisemitisme en nationalisme (dus gedachtengang tegen de latere annexatie door de nazi's).

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 7-303
Wagner, Richard	p. 7-303
Burckhardt, Jacob	p. 7-303
Gezondheid (van Nietzsche)	p. 7-303
Antisemitisme	p. 7-303
Nationalisme	p. 7-303

Titel: Friedrich Nietzsche : complete biografie

Auteur : Curt Paul Janz; [vert. door C. Walraven]

Druk: Baarn: Tirion Uitgevers, 1999

Collatie: 503 p.

Reeks: -

Annotatie: Vert. van Friedrich Nietzsche Biographie ; eindred. Y. Michon

München: Hanser, 1978. – eerder verschenen als tweedelige biografie. – Bevat: 2 foto's, chronologisch overzicht van Nietzsche's werken, aantekeningen, voordrachten en composities

ISBN: 9043900354

Abstract:

Complete biografie, mogelijk gemaakt door gebruik van verschillende bronnen – die bijdraagt tot het inzichtelijker maken van Nietzsche's leven en denken.

Trefwoorden:

Biografische Chronologie (volgens Janz, Curt Paul)

Periode, jeugd / 15-10-1844 tot 19-04-1869 (volgens Janz, Curt Paul)

Deel I, p. 9-157

Periode, professor / 19-04-1869 tot 02-05-1879 (volgens Janz, Curt Paul)

Deel I, p. 161-488

Periode, filosoof / 02-05-1879 tot 01-1889 (volgens Janz, Curt Paul)

Deel II, p. 9

Periode, levenseinde / 01-1889 tot 25-08-1900 (volgens Janz, Curt Paul)

Deel II, p. 391-461

Titel: Nietzsche en de wetenschap, Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt in de Wijsbegeerte aan de Universiteit van Amsterdam Op den 3den December 1906

Auteur : T.J. de Boer

Druk: Amsterdam : Scheltema & Holkema's Boekhandel, 1906

Collatie: 52 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

De auteur gaat eerst in op Nietzsche's persoonlijkheid in het licht van zijn werk; waarna Nietzsche's kentheorie uit de doeken wordt gedaan door behandeling van drie fazen. Ook wordt nog één en ander verteld over Nietzsche's stijl en tenslotte over Nietzsches betekenis voor de wetenschap.

Trefwoorden:

Wetenschap; Kennis(theorie/ Kenleer); Stijl

Titel: Nietzsche

Auteur : F. De Graaff

Druk: Den Haag : J. N. Voorhoeve, cop. 1979

Collatie: 316 p.

Reeks: -

Annotatie:-

ISBN: 9029705566

Abstract:

Wijde doch systematische uiteenzetting van de nietzscheaanse filosofie.

Trefwoorden:

Interpretatie; Receptie

p. 7-17

Dood van God (God is dood)

p. 18-52,268-271

Waarheid

p. 53-55

Voornaam(heid)	p. 55-58,151-181, 226-227
Moraal, heren- en slaven-	p. 228-234,242-244
Wil tot Macht	p. 156-158
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 58-59,227-230
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 73-76
Zarathustra	p. 70-71,76-79, 87-96,234
Decadentie	p. 73-76,96
Kennis(theorie/ Kenleer); Wetenschap, visie op de rede; Logica	p. 76
Dionysos / Dionysisch	p. 61-70,86-87,109-110
Jezus / Christus/ De gekruisigde	p. 106-110,115-124
Christendom	p. 113-124,263-266
Jodendom; Oude testament	p. 225-227
Christendom; Nieuwe testament	p. 238-255
Ariadne	p. 255-282
Andreas-Salomé, Lou	p. 127-138
Wagner, Richard	p. 138-141
Wetenschap	p. 141-150
Socialisme (gelijkheid)	p. 182-189,233-234
Antisemitisme	p. 189-198,222-225,234
Cultuur, Duitse (Nietzsche, als Anti-Duitser)	p. 198-201
Jodendom; joden	p. 201-215
Nihilisme	p. 215-217
	p. 218-235

Titel: Friedrich Nietzsche: Chaos en [ver]wording

Auteur : Peter De Graeve

Druk: Amsterdam: Uitgeverij SUN, 2003

Collatie: 303 p.

Reeks: Filosofische diagnosen ; [deel 7]

Annotatie: -

ISBN: 9058750981

Abstract:

Zoektocht naar de verborgen sleutels van Nietzsche's filosofie, waarbij een portret wordt geschetst van de denker en zijn denken. Gaat uitgebreid in op Nietzsche's Zarathoestra.

Trefwoorden:

Interpretatie	p. 131-152
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 19-37,81-103
Macht; Wil tot macht	p. 38-59,104-127
Dood van God (God is dood)	p. 67-72
Chaos	p. 73-80
Christendom	p. 153-169

Jezus / Christus / de gekruisigde p. 170-185
Politiek p. 186-202

Titel: Nietzsche

Auteur : Gilles Deleuze ; vert. en voorw. Van Peter De Graeve

Druk: Baarn; Kapellen: Agora; Pelckmans, 2003

Collatie: 125 p.

Reeks: -

Annotatie: Oorspronkelijke titel: Nietzsche

ISBN: 9028926690

Abstract:

Introductie tot Nietzsche's kernthema's en hoofdlijnen van Nietzsche's oeuvre.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 11-22
Interpretatie	p. 23-49
Nihilisme	p.34-39
Ressentiment	p. 34-35
Geweten, het slechte	p. 35
Ideaal, ascetisch	p. 35-36
Dood van God (God is dood)	p. 36-38,92-100
Mens, de laatste	p. 39
Waarden, herwaardering / Omkering van	p. 39-49
Wil tot Macht	p. 39-42, 83-91, 103-104
Dionysos / Dionysisch	p. 42-43, 73-82
Ariadne	p. 42-43
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 44-48,105-112
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 48-49,100-102, 112-114
Slang, Adelaar / Arend	p. 50
Ariadne	p. 50-51
Jezus / Christus / De gekruisigde (als antipode van Dionysos)	p. 51-52
Ezel en kameel (als woestijndieren)	p. 52-53
Mens, de hogere	p. 53-57
Paus, de laatste	p. 53
Koningen	p. 53
Mens, de lelijkste	p. 54
Bloedzuiger	p. 54
Bedelaar	p. 54
Tovenaar	p. 55
Schaduw	p. 55
Waarzegger	p. 55-56
Nar	p. 56
Spin / Tarantula	p. 56

Zarathustra (en de leeuw) p. 56-57
Übermensch / Übermensch / Oppermens; Kind p. 57

Titel: Sporen. De stijlen van Nietzsche
Auteur : J. Derrida ; vert. door Ger Groot
Druk: Antwerpen: Standaard uitgeverij, 1985
Collatie: 231 p.
Reeks: -
Annotatie: [Vert. van: Éperons. Les styles de Nietzsche]
ISBN: 9029395621

Abstract:
Diepgaande (tekstuele) analyse van de nietzscheaanse stijl.

Trefwoorden:
Stijl p. 7-231

Titel: Nietzsche over de menselijke natuur : een uiteenzetting van zijn verborgen antropologie
Auteur : Longinus J. Dohmen
Druk: Kampen: Kok Agora, 1994
Collatie: 592 p.
Reeks: -
Annotatie: Proefschrift Universiteit voor Humanistiek te Utrecht
ISBN: 9039106118

Abstract:
Grondige (fysio-psychologische) studie inzake Nietzsche's visie op de menselijke natuur waarin de mens wordt opgevat als een driftwezen – of laat-nietzscheaans: als een organisatie van willen-tot-macht. Ondermeer volgende themata komen aan bod: persoonlijke identiteit, de verhouding tussen de driften en het bewustzijn, de aard van het menselijk handelen, vrijheid en determinisme.

Trefwoorden:
Dood van God (God is dood) p. 457-459
Worden / Zijn p. 33-39
Wil p. 49-76
Lichaam p. 84-88
Drift(en) / Rede p. 138-151
Moreel handelen p. 178-183
Krachtenleer p. 204-268
Macht p. 269-304
Willen tot macht p. 305-390
Wil tot macht p. 391-456
Willen, gezondheid van de p. 467-478

Titel: Grenzen aan wildheid : Wildernisverlangen en de betekenis van Nietzsches moraalkritiek voor de actuele milieu-ethiek

Auteur : Martin Drenthen

Druk: Budel : Damon, 2003

Collatie: 320 p.

Reeks: -

Annotatie: Doctoraal proefschrift

ISBN: 9055734047

Abstract:

Denken over natuur en moraal in het denken van Friedrich Nietzsche.

Trefwoorden:

Natuur, als begrip	p. 31-66
Natuur, in De geboorte van de tragedie	p. 67-69
Natuur, in Oneigentijdse beschouwingen	p. 69-72
Natuur, in Menselijk al te menselijk	p. 73-78
Natuur, in Morgenrood	p. 78-81
Natuur, in Vrolijke wetenschap	p. 81-84
Natuur, in Aldus sprak Zarathustra	p. 84-85
Natuur, in Voorbij goed en kwaad	p. 85-88,93-158
Natuur, in Genealogie van de moraal	p. 88-90
Wil tot macht	p. 88-90

Titel: Kerngedachten van F. Nietzsche

Auteur : Roland Duhamel

Druk: Antwerpen; Amsterdam: Uitgeverij De Nederlandsche Boekhandel, cop. 1979

Collatie: 176 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 902890459X

Abstract:

Zoals de titel het aangeeft: een overzichtelijke ordening van Nietzsche's gedachten.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 16-32
Waarden	p. 33-37
Waarheid	p. 37-51
Nihilisme	p. 98-124
Nihilisme, sterk	p. 53-55
Nihilisme, zwak	p. 55-68
Nihilisme, consequent	p. 68-77
Wil tot macht	p. 78-97,125-136

Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 136-145
Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	p. 31-66,146-157
Kunst	p. 157-163
Stijl	p. 159
Christendom	p. 109-113

Titel: Nietzsches Zarathoestra : Mysticus van het nihilisme

Auteur : Roland Duhamel

Druk: Kapellen; Kampen: De Nederlandsche Boekhandel, Uitgeverij Pelckmans ;
Uitgeverij Kok Agora, cop. 1986

Collatie: 160 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9028911499

Abstract:

Een interpretatie via parafrasering van Nietzsche's literaire meesterwerk: Aldus sprak Zarathustra. Hierbij worden Nietzsche's grote thema's zoals de Übermensch, de Wil tot Macht en de Eeuwige terugkeer met Zarathustra verbonden.

Trefwoorden:

Aldus sprak Zarathustra, achtergrond, schrijfproces en receptie van
p. 9-18

Aldus sprak Zarathustra, deel voorafgaande: Voorrede, de (inhoud van)
p. 19-25

Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van) p. 27-40

Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van) p. 41-62

Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van) p. 63-88

Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van) p. 89-114

Aldus sprak Zarathustra, metaforen in p. 115-122

Kameel p. 19-20

Leeuw p. 20-22,48

Kind p. 22-25,52

Koe p. 29

Spin / Tarantula p. 67

Slang p. 67-68,72-73

Geest der zwaarte (dwerg) p. 74-76

Waarzegger p. 90-92

Wijze p. 92-93

Tovenaar p. 93-95

Mens, de lelijkste p. 95-96

Bedelaar p. 96-97

Schaduw p. 97

Dionysos / Dionysisch p. 83-86

Übermensch / Übermensch / Oppermens p. 22-25, 29,123-126

Wil tot macht p. 127-137

Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 59-66,86-88,139-147
Nihilisme	p. 19-25,149-153
Nihilisme, volmaakte	p. 153
Nihilisme, naïef	p. 153-155
Nihilisme, consequent	p. 155-159
Dood van God (God is dood)	p. 28-31
Decadentie	p. 42
Kennis (theorie/ Kenleer); wetenschap; waarheid	p. 54-56

Titel: Friedrich Nietzsche : een levensbeeld

Auteur : A. Duverger

Druk: Amsterdam: J. Van Loo, 1913

Collatie: 62 p.

Reeks: -

Annotatie: Omslag vermeldt aan achterzijde: Zaanlandsche Stoom-drukkerij Koog a. d. Zaan

ISBN: -

Abstract:

Beknopte behandeling van enkele nietzscheaanse themata.

Trefwoorden:

Eenzaamheid, over; Gezondheid, instorting (levenseinde)	p. 44-49
Receptie	p. 1-10, 49-61
Stijl	p.10-16
Christendom	p.16-24
Antichrist, de	p. 35-43
Zarathustra	p. 24-31
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 31-34
Wil tot macht	p. 34-35

Titel: In de ban van Nietzsche

Auteur : H.Ester; red. M. Evers [; m.m.v. J. Visser]

Druk: Budel: Uitgeverij Damon, 2003

Collatie: 181 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9055733709

Abstract:

De invloed van Nietzsche op denkers, schrijvers en anderen uit de twintigste eeuw: Menno ter Braak . De Duitse expressionisten . Ernst Jünger . Martin Heidegger . Thomas Mann . Oswald Spengler

Trefwoorden:

Receptie	p. 3-10
----------	---------

Jünger, Ernst (invloed van Nietzsche)	p. 11-31
Heidegger, Martin (invloed van Nietzsche)	p. 33-54
Expressionisten, Duitse (invloed van Nietzsche)	p. 55-77
Mann, Thomas (invloed van Nietzsche)	p. 79-135
Braak ter, Menno (invloed van Nietzsche)	p. 137-160
Spengler, Oswald (invloed van Nietzsche)	p. 161-176

Titel: Inleiding tot het denken van Nietzsche

Auteur : L. Flam

Druk: Antwerpen: Uitgeverij S.M. Ontwikkeling, 1963

Collatie: 98 p.

Reeks: Problemen ; deel 36-37-38

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Vervolg op het boek *Wie was Nietzsche* (L. Flam) waarbij het vierde deel van de Zarathustra diepgaand wordt behandeld

Trefwoorden:

Aldus sprak Zarathustra, achtergrond, schrijfproces en receptie van

	p. 5
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)	p. 8
Zee	p. 9,10
Ezel	p. 18-19
Koningen	p. 18-19
Mens, hoogste	p. 19
Mens, de hogere	p. 47-48,50,66-68
Geest, gewetensvolle	p. 21-22
Tovenaar	p. 23
Priesters	p. 27
Slang	p. 32
Adelaar / Arend	p. 96
Middag (Grote), en het teken	p. 41-42,48
Waarzegger	p. 15
Schaduw	p. 38, 78
Koe	p. 35
Mens, de lelijkste	p. 31
lachen en dansen	p. 68-71
Middernacht(sklok)	p. 90-95
Geest der zwaarte (dwerg)	p. 80-81
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 57-59
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 87
Nihilisme, negatief	p. 16
Nihilisme, actief	p. 17
Nihilisme, quietistisch	p. 17
Dood van God (God is dood)	p. 28-30
Decadentie	p. 23-25

Titel: Nietzsche, wijsgeer van de voornaamheid

Auteur : L. Flam

Druk: Bussum: Uitgeverij F. G. Kroonder, 1955

Collatie: 137 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Samenhangend commentaar op de gedachtenwereld van Nietzsche – vanuit *Jenseits von Gut und Böse* en waarbij de confrontatie met *het Derde Rijk* niet uit de weg wordt gegaan.

Trefwoorden:

Interpretatie	p. 7-9
Politiek	p. 9-43
Platonisme (anti-)	p. 44-49
Substantie (anti-)	p. 50-55
Vrijheid	p. 56-57
Bezinning	p. 58-62
Wijsgeer (Nietzsche als)	p. 63-70
Filosofie, taak/rol van de	p. 70-82
Geschiedenis	p. 83-93
Religie	p. 94-103
Moraal	p. 104-115
Cultuur	p. 116-136
Nationaal-Socialisme	Bijkomende descriptor

Titel: Wie was Nietzsche? Beschouwingen bij Alzo Sprak Zarathustra

Auteur : L. Flam

Druk: Antwerpen: De Sikkel, 1960

Collatie: 112 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Diepgaande behandeling van de Zarathustra, vooral toegespitst op de eerste drie delen. Voor het vierde deel wordt verwezen naar het werk *Inleiding tot het denken van Nietzsche* van L. Flam

Trefwoorden:

Zarathustra, de figuur van	p. 7-8,11-12
Aldus sprak Zarathustra, stijl van	p. 8-11
Aldus sprak Zarathustra, deel voorafgaande: Voorrede, de (inhoud van)	p. 13-28
Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van)	p. 29-54

Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van)	p. 55-86
Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van)	p. 87-112
Middag (Grote), en het teken	p. 26
Nar	p. 100
Kameel	p. 29
Leeuw	p. 30
Kind	p. 31
Spin / Tarantula	p. 68
Adelaar / Arend	p. 26
Slang	p. 26
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 59-60
Wil tot macht	p. 74-75
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 87-97
Nihilisme	p. 30-31,90
Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur	p. 76-77
Mens, de hedendaagse	p. 76
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 77
Wetenschappers	p. 78
Dichters	p. 78-80
Politiek	p. 44-47,80-81
Moraal, christelijke	p. 31-32,53-54
Moraal, metafysische	p. 33
Deugd	p. 64-70
Lichaam	p. 34-36,47
Mens, als scheppende	p. 49-53
Dood van God (God is dood)	p. 62
Priesters	p. 62-64
Middag (Grote), en het teken	p. 54
Geest der zwaarte (dwerg)	p. 105-106
Maan	p. 77

Titel: Nietzsche als genealoog en als nomade

Auteur : Michel Foucault ; Gilles Deleuze [; vert. door Eric Bolle]

Druk: Nijmegen: SUN, cop. 1981

Collatie: 63 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Nietzsche : de genealogie, de geschiedschrijving / Michel Foucault . Nomaden-denken / Gilles Deleuze

ISBN: 9061681642

Abstract:

Gaat over (nietzscheaanse) genealogie, (Nietzsche's kritiek op de) geschiedschrijving en stijl van Nietzsche.

Trefwoorden:

Genealoog (Nietzsche als)

p. 8-24

Geschiedschrijving, genealogie, van de Stijl p. 24-44
p. 46-63

Titel: Nietzsche
Auteur : T. Goedewaagen
Druk: 's Gravenhage: J. Philip Kruseman, 1933
Collatie: 111 p.: ill.
Reeks: Helden van de geest ; V
Annotatie:
ISBN: -

Abstract:
Uiteenzetting van filosofie, moraal, staat, kunst en godsdienst volgens Nietzsche.

Trefwoorden:

Kunstenaar (Nietzsche als)	p. 9-15
Denken, manier van (Nietzsche als)	p. 15-18,26
Biografie (van Nietzsche)	p. 18-25
Oeuvre	p. 26-51
Filosofie	p. 53-57
Wetenschap	p. 57-63
Moraal	p. 63-78
Staat	p. 78-87
Kunst	p. 88-100
Religie	p. 100-111

Titel: Vrolijke wetenschap : Nietzsche als vriend
Auteur : Niels Helsloot
Druk: Baarn: Agora, 1999
Collatie: 343 p.
Reeks: -
Annotatie: Doctoraatscriptie
ISBN: 9039107521

Abstract:
Een lezing van Nietzsche die het verband legt tussen wetenschapskritiek en eigentijds troubadourschap; met de nodige aandacht voor biografische achtergrondgegevens en van Nietzsche's werken – in het bijzonder *De vrolijke wetenschap*.

Trefwoorden:

Vriendschap, over	p. 188-237
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p.103-138
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 157-187,272-284
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 249-253
Nar	p. 259-266

Titel: Nietzsche en Spinoza, vreemde verwanten
Auteur : R. Henrard
Druk: Leiden: Brill, 1987
Collatie: 16 p.
Reeks: Mededelingen van het spinozahuis, 56
Annotatie: Voordracht gehouden te Leusden op 17 oktober 1987
ISBN: -

Abstract:

Een lezing waarbij de these verdedigd wordt dat de filosofen Nietzsche en Spinoza niet zo ver verwijderd (zouden) zijn van elkaar.

Trefwoorden:

Spinoza, Benedictus (invloed op Nietzsche)

Titel: Friedrich Nietzsche, kind van zijn tijd : De vrije geest en de natuurwetenschappen

Auteur : Arnout Hostens
Druk: Baarn: Agora, 1998
Collatie: 198 p.
Reeks: -
Annotatie: -
ISBN: 9039107572

Abstract:

Behandelt Nietzsche's natuurwetenschappelijke lectuur en de invloed ervan op zijn filosofie: vooral via de werken *Menselijk al te menselijk* en de *Vrolijke wetenschap* wordt door de auteur gesteld dat Nietzsche geïnspireerd werd door de wetenschappen van zijn tijd.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 13-18,109-110
Wagner, Richard	p. 15-16
Natuurwetenschappen, lectuur (invloed op Nietzsche)	p. 24-32, 128-148,162-166
Wetenschap	p. 53-80,155-162
Wiskunde	p. 19-20
Fysica	p. 20-21
Scheikunde	p. 21-22
Astrofysica	p. 22-23
Biologie; Darwinisme	p. 23,80-105,148-155
Fysiologie	p. 23,119-123
Historische methode	p. 40-48
Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 16-18,35-105
Worden / Zijn	p. 35-40,48-53
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 109-181
Moraal	p. 110-155

Zelf ; Ik	p. 115-119
Natuur, als krachtenveld	p. 177-181
Wil tot macht	p. 123-127,152-155
Aldus sprak Zarathoestra (Oeuvre)	p. 148-155,182-185
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 167-177

Titel: Nietzsches weerklink in Nazi-Duitsland

Auteur : Jaap Hagen

Druk: Baarn: Aspekt, 2003

Collatie: 286 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9059113373

Abstract:

Systematisch onderzoek van waarop de nazi's zich beriepen in het werk van Nietzsche en hoe Nietzsche-interpreten die erfenis hebben weggepoetst.

Trefwoorden:

Interpretatie p. 25-37, 221-228

Nazi-interpretatie p. 39-86, 87-155

Niet-Nazi-interpretatie p. 157-220

Titel: Een kwestie van smaak Kant-tekeningen bij Nietzsche

Auteur : Maria Hurkens

Druk: Budel: Uitgeverij DAMON, 2002

Collatie: 316 p.

Reeks: -

Annotatie: Doctoraatsthesis. - Bevat goede samenvatting van *Jenseits von Gut und Böse*

ISBN: 9055733091

Abstract:

Aan de hand van *Jenseits von Gut un Böse* wordt onderzoek gedaan naar de (nietzscheaanse) waarheid en smaak.

Trefwoorden:

Kant, Immanuel (invloed op Nietzsche) p. 19-44,114-118,
165-169

Interpretatie p. 45-58

Voorbij goed en kwaad (Oeuvre) p. 58-216

Voorbij goed en kwaad (samenvatting en dramatis personae)

p. 217-278

Waarheid p. 67-99,109-113

Moraal p. 130-157

Voornaam(heid); Individu(alisme) p.173-214

Vrouwen, emancipatie
Wil tot macht

p. 158-165
p. 99-109

Titel: Chuang Tzu Nietzsche als therapeuten : zoektocht naar een therapeutische filosofie

Auteur : Ina Ijdema-Vrasdonk ; [red. Eva Zaiser ; ill. Marcus van Hoorn]

Druk: Alkmaar: Uitgeverij Portaal, cop. 1994

Collatie: 181 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 907490601X

Abstract:

Geeft overeenkomsten en tegenstellingen tussen *Chuang Tzu* en Nietzsche als therapeuten ter identiteitsbeleving.

Trefwoorden:

Kameel	p. 52-53
Leeuw	p. 53-56
Kind	p. 56-57
Lichaam; Zelf; Ik	p. 59-60
Wil tot macht	p. 104-109
Tzu, Chuang (en Nietzsche)	p. 31-47,96-104,120-125
Tzu, Chuang (en Nietzsche)	p. 65-94,110-115

Titel: Over voorwoorden Hegel, Kierkegaard, Nietzsche

Auteur : H. IJsseling

Druk: Amsterdam: Uitgeverij Boom, cop. 1997

Collatie: 247 p.

Reeks: -

Annotatie: Proefschrift

ISBN: 905352348 0

Abstract:

In dit boek worden de eigenaardigheden van het voorwoord tot de filosofische tekst in verband gebracht met kenmerken van het filosofisch denken. De ontsluiting gaat enkel in op Nietzsche's voorwoorden, de rest wordt niet weerhouden.

Trefwoorden :

Begrijpen, verzet tegen het	p. 78,84-98
Publiek, selectie van het	p. 78-84
Voorwoord (van Nietzsche in) 1886	p. 126-149
Voorwoord (van Nietzsche in) De geboorte van de tragedie	p. 143
Voorwoord (van Nietzsche in) Menselijk al te menselijk	p. 141-142
Voorwoord (van Nietzsche in) Menselijk al te menselijk	p. 144-149,197

Voorwoord (van Nietzsche in) Morgenrood	p. 142-143,197
Voorwoord (van Nietzsche in) Vrolijke wetenschap	p. 143,144
Voorwoord (van Nietzsche in) 1888	p. 149-156
Voorwoord (van Nietzsche in) Ecce Homo	p. 149-156
Voorwoord (van Nietzsche in) Ongeschreven boeken	p. 185-200
Genealogie van de moraal (Oeuvre); Waarheid	p. 186,188-200

Titel: Leonardo en Nietzsche

Auteur : Karl Jaspers

Druk: Amsterdam: Aula-boeken, cop. 1966

Collatie: 154 p.

Reeks: -

Annotatie: Oorspr. titel inzake Nietzsche: Nietzsche und das Christentum, uitgegeven door: R. Riper & Co. Verlag-München 1952 en vert. door Drs. D. L.

Coupré

ISBN: -

Abstract:

Het tweede deel van dit boek (p.77-154) gaat specifiek in op Nietzsche en de relatie tot het christendom.

Trefwoorden:

Nietzsche-studie, vereisten voor	p. 147-152
Geschiedenis, houding tegenover	p. 114-122
Mens, visie op	p. 122-124
Wetenschap, visie op; Kennis(theorie/ Kenleer)	p. 124-134
Dionysos / Dionysisch	p. 140-144
Christendom	p. 98-114
Kerk	p. 79
Bijbel	p. 77-78
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 89-98,
Priesters	p. 78-79
Dood van God (God is dood)	p. 87
Dionysos / Dionysisch	p. 141-144

Titel: Van christen tot antichrist : uit het leven en denken van Friedrich Nietzsche en over zijn invloed op de moraal

Auteur : L. Kalsbeek

Druk: Kampen: Uitgeversmaatschappij J. H. Kok, 1982

Collatie: 223 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 902422516

Abstract:

Boek over leven en denken van Nietzsche, met specifieke aandacht voor zijn denkevolutie inzake het christendom.

Trefwoorden:

Biografische Chronologie (volgens Janz, Curt Paul)

Periode, jeugd / 15-10-1844 tot 19-04-1869 (volgens Janz, Curt Paul)

p. 9-68

Periode, professor / 19-04-1869 tot 02-05-1879 (volgens Janz, Curt Paul)

p. 69-108

Periode, filosoof / 02-05-1879 tot 01-1889 (volgens Janz, Curt Paul)

p. 108-172

Periode, levenseinde / 01-1889 tot 25/08/1900 (volgens Janz, Curt Paul)

p. 173-178

Vrouwen, huwelijk

p. 110-113

Biografische Chronologie (volgens Lannoy, C.J.)

*Periode, esthetisch-pessimistische (volgens Lannoy, C.J.)

-De geboorte van de tragedie(Biografie volgens Lannoy, C.J.) p. 76-84,
99-101

*Periode, intellectualistisch-positivistische (volgens Lannoy, C.J.)

-Menselijk al te menselijk(Biografie volgens Lannoy, C.J.) p. 101-108

-Voorbij goed en kwaad (Biografie volgens Lannoy, C.J.) p. 150-157

-Genealogie van de moraal(Biografie volgens Lannoy, C.J.) p. 150-153

*Periode, anti-intellectualistisch-positivistische (volgens Lannoy, C.J.)

-Het geval Wagner (Biografie volgens Lannoy, C.J.) p. 91

-Aldus sprak Zarathoestra (Biografie volgens Lannoy,C.J.) p. 158-167,
170-172

-De antichrist (Biografie volgens Lannoy, C.J.) p. 168-170

Waarden, goed en kwaad p. 160-161

Übermensch / Übermensch / Oppermens p. 161,164-167

Waarden, herwaardering/ Omkering van p. 161

Geest, de drie transformaties van p. 158

Moraal, heren- p. 157-158

Moraal, slaven- p. 161-164

Bijbel p. 134-136

Natuur, als Zin(loosheid) p. 136-140

Nihilisme p. 140-143

Antichrist, de p. 131-132,

Socrates (invloed op Nietzsche) p. 104

Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche) p. 51-57, 84,

Wagner, Richard p. 57-60, 84, 88-92

Wil tot macht p. 123-128

Mens, de dolle p. 93-95,97-98

Eeuwige wederkeer/ terugkeer p. 115-117,121-123

Amor Fati p. 117-118

Dood van God (God is dood) p. 120-121

Paulus p. 120,129-130

Dionysos en Jezus/ Christus/ De gekruisigde p. 128-131

Titel: Nietzsche in Nederland

Auteur : J. Kamphuis

Druk: Ermelo: Woord en Wereld, 1987

Collatie: 64 p.: ill.

Reeks: Woord en wereld ; 5

Annotatie: -

ISBN: 9050460046

Abstract:

Behandelt de invloed van Nietzsche op denken en werk van Marsman, Menno ter Braak en Maarten 't Hart, ttz. als weerhouden representanten van de Nederlandse literatuur tijdens de beide wereldoorlogen (interbellum).

Bevat een beknopte maar goede samenvatting van leven en werk (8 p.) en van de belangrijkste nietzscheaanse thema's (9 p.): God is dood, Eeuwige terugkeer en Uebermensch. Bevat tevens een data-lijst mbt. tot Nietzsche (p. 63)

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 8-15
Dood van God (God is dood)	p. 16-19
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 19-23
Übermensch / Uebermensch / Oppermens	p. 23-24
Marsman, Hendrik (invloed van Nietzsche)	p. 27-33
Braak ter, Menno (invloed van Nietzsche)	p. 33-42
Hart 't, Maarten (invloed van Nietzsche)	p. 43-62

Titel: De zaak Nietzsche : opstellen en essays van Wim van Dooren, Elrud Ibsch, H. van Galen Last, Jeroen Stumpel, Chaim Levano, Leo Samama en Gerrit Jan Kleinrensink

Auteur : red. Gerrit Jan Kleinrensink

Druk: Nijmegen: uitgeverij Vriendenlust, 1986

Collatie: 180 p.; ill. (foto's)

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Voorwoord / Martin Ros . De man met de hamer / Wim van Dooren . Na Nietzsche / Wim van Dooren . Nietzsches invloed op de literatuur van de twintigste eeuw / Elrud Ibsch . Nietzsche en Menno ter Braak / H. van Galen Last . De tijger en de droom / Jeroen Stumpel . Nietzsche en de muziek / Chaim Levano . De invloed van Nietzsche op enkele componisten / Leo Samama . Nietzsches femme fatale? / Gerrit Jan Kleinrensink

ISBN: 9070551233

Abstract:

De zaak Nietzsche bevat acht opstellen en essays over het werk en de persoon van Nietzsche als filosoof, letterkundige, als muziek- en kunsthistoricus, componist en als minnaar.

Trefwoorden:

Biografische Chronologie (volgens Dooren van, Wim)

- *Periode, eerste (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)
-De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Dooren van, Wim) p. 17,43
-Oneigentijdse beschouwingen (Biografie volgens Dooren van, Wim) p. 18-19,43
- *Periode, tweede (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)
-Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Dooren van, Wim) p. 20,43
-Morgenrood (Biografie volgens Dooren van, Wim) p. 20,43
-Vrolijke wetenschap (Biografie volgens Dooren van, Wim) p. 20-24,43
- *Periode, derde (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)
-Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Dooren van, Wim) p. 25-26,45-47
- Filosoof met de hamer (Nietzsche als) p. 15
Mens, de dolle p. 20-23
Eeuwige wederkeer/ terugkeer p. 23-25
Übermensch / Übermensch / Oppermens p. 25-26
Wil tot macht p. 26
Invloed op Nietzsche p. 29-41
Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw p. 41-62
Braak ter, Menno (invloed van Nietzsche) p. 63-73
Kunst p. 74-111
Muziek p. 112-130
Componisten, invloed op (20ste eeuw) p. 131-148
Andreas-Salomé, Lou p. 149-170
-

Titel: Also Sprach Zarathustra: Symfonisch gedicht voor Orkest

Auteur: Johan Kriekemans

Druk: Wolvertem: Libri Musicae, 1992

Collatie: 143 p.: ill.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9073737028

Abstract:

Voorstelling en duiding van Nietzsches grondideeën alvorens in te gaan op Strauss' symfonische gedicht Also sprach Zarathustra.

Trefwoorden:

- Wil tot Macht p. 50-52,54-55
Dood van God (God is dood) p. 52-53
Übermensch / Übermensch / Oppermens p. 53-54
Waarden, herwaardering / Omkering van p. 56-57
Natuur p. 57-58

Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 59-61
Componisten, invloed op 20 ^{ste} eeuw	p. 65-81
Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 30	p. 131-139
Aldus sprak Zarathoestra, deel voorafgaande: Voorrede, de (inhoud van)	p. 93-97
Aldus sprak Zarathoestra: Achterwereldlingen, van de (in opus 30 van Strauss, Richard)	p. 99-100
Aldus sprak Zarathoestra: Verlangen, van het grote (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 101-102
Aldus sprak Zarathoestra: Vreugden en de hartstochten, van de (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 103-104
Aldus sprak Zarathoestra: Graflied, het (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 105-106
Aldus sprak Zarathoestra: Wetenschap, van de (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 107-110
Aldus sprak Zarathoestra: Genezende, de (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 111-115
Aldus sprak Zarathoestra: Danslied, het (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 117-120
Aldus sprak Zarathoestra: Nachtwandelaarslied (in Opus 30 van Strauss, Richard)	p. 121-126

Titel: Nietzsche nu of nooit

Auteur : red. E.L.G.E. Kuypers; met bijdragen van M. ter Borg, R. Duhamel, E. Kuypers, W. van Reijen, T. Tak

Druk: Leuven; Apeldoorn: Garant, 1990

Collatie: 106 p.

Reeks: Rondom filosofen, 1

Annotatie: Bevat: Rondom Nietzsche : Chronologie van Nietzsche's werken / Etienne Kuypers . Nietzsche's nihilismebegrip : een interpretatie / Meerten B. ter Borg . Met de hamer in het labyrinth : Nietzsche en het postmodernisme / De vrolijke wetenschapper en zijn variaties op de kunst : F. Nietzsche en de grondslagenproblematiek van de sociale wetenschappen / Etienne Kuypers . Moderne opvoeding: 'een slecht zittend jasje' : kritiek van Nietzsche op te algemeen of te specialistisch onderwijs / Tom Tak . Orfische esthetiek : Een dialoog met Nietzsche / Roland Duhamel

ISBN: 9053500014

Abstract:

De gebundelde essays die ingaat op zijn opvattingen over nihilisme, zijn plaats in het modernistisch en/of postmodernistische debat, zijn (wetenschaps-)filosofische inzichten en zijn betekenis voor opvoeding en onderwijs alsook op zijn esthetica in relatie tot zijn 'Wil tot Macht'.

Trefwoorden:

Oeuvre (chronologisch/ gefaseerd volgens Kuypers, Etienne)	p. 15-17
Oeuvre, eerste fase (volgens Kuypers, Etienne)	p. 8-9

De geboorte van de tragedie (Oeuvre volgens Kuypers, Etienne)	p. 8
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre volgens Kuypers, Etienne)	p. 8
Oeuvre, tweede (aforistisch) fase (volgens Kuypers, Etienne)	p. 9-10
Menselijk al te menselijk (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)	p. 8,9
Morgenrood (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)	p. 8
Vrolijke wetenschap (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)	p. 8
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)	p. 8,9
Oeuvre, derde fase (volgens Kuypers, Etienne)	p. 10
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)	p. 8
Genealogie van de moraal (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)	p. 8
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 9-10
Dood van God (God is dood)	p. 10-11
Nihilisme	p. 11,19-34
Stijl	p. 12-13
Moderniteit (,post-)	p. 35-47
Sociale wetenschappen	p. 49-74
Onderwijs, moderne	p. 75-88
Kunst	p. 89-103

Titel: De denker F. Nietzsche : De geschiedenis van een goddeloos egocentrisme

Auteur : C.J. Lannoy

Druk: Brugge; Brussel: De kinkhoorn, 1944

Collatie: 308 p.: ill.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Boek over leven en denken van Nietzsche, met specifieke aandacht voor periodieke opdeling.

Trefwoorden:

Biografische chronologie (volgens Lannoy, C. J.)

*Periode, esthetisch-pessimistische (volgens Lannoy, C. J.) p. 33-111

-De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 97-111

*Periode, intellectualistisch-positivistische periode (volgens Lannoy, C. J.) p. 113-169

-Oneigentijdse beschouwingen (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 116-141

-Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 144-160

-Morgenrood (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 160-169

*Periode, anti-intellectualistisch-positivistische periode (volgens Lannoy, C. J.) p. 171-251

-Vrolijke wetenschap (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 173-187

-Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 187-204

-Voorbij goed en kwaad (Biografie volgens Lannoy, C. J.) p. 209-213

-Genealogie van de moraal (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 219-221
-De wil tot Macht (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 221-222,
-De wil tot Macht (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 231-251
-Het geval Wagner (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 223-226
*Periode, anti-intellectualistisch-positivistische periode (volgens Lannoy, C. J.)	p. 255-266
-De antichrist (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 258-259
-Ecce Homo (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 259-261
-Afgodenschemering / Afgodendeemstering (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	p. 228-229
Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur	p. 267-273
Scepsis, epistemologische	p. 274-284
Natuur	p. 285-295
Moraal	p. 295-299

Titel: Dionysos of God? Een inleiding tot het binnenwereldlijk denken van Friedrich Nietzsche

Auteur : C.J. Lannoy

Druk: Brugge; Utrecht: Desclée De Brouwer, cop. 1968

Collatie: 346 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Boek over leven en denken van Nietzsche. Bevat chronologische tabel van de belangrijkste gebeurtenissen uit het leven van Nietzsche.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 17-45
Persoonlijkheid (van Nietzsche)	p. 49-66
Stijl	p. 69-89
Oeuvre (Chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	
Periode, esthetisch-pessimistische (volgens Lannoy, C.J.)	p. 98-105
Periode, intellectualistisch-positivistische (volgens Lannoy, C.J.)	p. 105-110
Periode, anti-intellectualistisch-positivistische (volgens Lannoy, C.J.)	p. 110-121
Mens, visie op	p. 125-145
Cultuur, visie op	p. 145-161
Politiek	p. 153-155
Moraal, heren- en slaven-	p. 161-176
Godsdienst	p. 177-186
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 189-199
Wil tot macht	p. 199-208
Dionysos / Dionysisch	p. 209-218
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 218-239

Amor Fati	p. 239-244
Sleutelbegrippen , verwantschap tussen	p. 244-259
Dood van God (God is Dood)	p. 263-292
Invloed op Nietzsche	p. 295-303
Invloed van Nietzsche op de 20 ^{ste} eeuw	p. 303-330

Titel: Dionysos of de gekruisigde : Friedrich Nietzsche versus René Girard over de kern van het Christendom

Auteur : Stijn Latré, Guido Vanheeswijk

Druk: Kapellen: Uitgeverij Pelckmans, cop. 2001

Collatie: 128 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Het uitgangspunt: Nietzsche en de dood van God / Guido Vanheeswijk . Dionysos versus de Gekruisigde : de context / Stijn Latré . Dionysos versus de Gekruisigde / René Girard . De fundamentele moord in het denken van Nietzsche / René Girard . Het religieuze verschil / Stijn Latré . Het Christendom heeft de wraak verwond, maar niet uitgeroeid / Guido Vanheeswijk

ISBN: 9028929738

Abstract:

Behandelt voornamelijk de verschillen of tegenstellingen tussen de gekruisigde (de bijbelse Christus) en de nietzscheaanse Dionysos.

*Bevat: Het uitgangspunt : Nietzsche en de dood van God / Guido Vanheeswijk . Dionysos versus de Gekruisigde : de context/Stijn Latré . Dionysos versus de Gekruisigde / René Girard . De fundamentele moord in het denken van Nietzsche / René Girard . Het religieuze verschil / Stijn Latré . Het Christendom heeft de wraak verwond, maar niet uitgeroeid / Guido Vanheeswijk*²⁶³

Trefwoorden:

Dood van God (God is dood)	p. 11-17,26-35,55-71
Nihilisme	p. 27-35
Christendom	p. 24- 26,107-119
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 38-50,75-82
Ressentiment	p. 47-48,102-119

Titel: Vloekgezant : Léon Bloy contra Friedrich Nietzsche

Auteur : Robert Lemm

Druk: Soesterberg: Uitgeverij Aspekt, 2002

Collatie: 160 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9059110137

²⁶³ Het item "Bevat:" zou ingevoegd worden in annotatieveld én abstractveld, om zo de zoekresultaten te evalueren – of beter: de terugvindbaarheid te controleren en vergelijken.

Abstract:

Dit op apologetische toon geschreven pamflet belicht een aantal facetten van de figuur (en werk) van Bloy, door deze in contrast te stellen met (de) Nietzsche(-receptie).

Trefwoorden:

Receptie

p. 136-157

Titel: De levende gedachten van Nietzsche

Auteur : Heinrich Mann

Druk: Den Haag: Servire, 1940

Collatie: 189 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Over denken en werken van Friedrich Nietzsche.

Trefwoorden:

Zelfreceptie

p. 10-21

Wagner, Richard

p. 21-27, 117-121

Christendom

p. 27-35

Filosofie, de wijsge(e)r(en)

p. 58-67

Socrates (invloed op Nietzsche)

p. 67-74

Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre)

p. 86-124

Cultuur, Europese

p. 102-110

Cultuur, Duitse (Nietzsche, als Anti-Duitser)

p. 122-124

Genealogie van de moraal (Oeuvre)

p. 124-128

Nihilisme

p. 128-145

Nihilisme, periode der onzekerheid

p. 140

Nihilisme, periode der klaarheid

p. 140

Nihilisme, periode der drie grote affecten

p. 140

Nihilisme, periode van de catastrofe

p. 140-142

Nihilisme, de drie eeuwen

p. 142-145

Titel: Over Schopenhauer en Nietzsche

Auteur : Thomas Mann; vert. door Anneke van Amerongen-Woudstra

Druk: Amsterdam: Wetenschappelijke uitgeverij, 1976

Collatie: 150 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Arthur Schopenhauer / Thomas Mann . Friedrich Nietzsche / Thomas Mann

ISBN: 9021429160

Abstract:

In het tweede essay wordt een mooie biografie geschetst van Nietzsche, met aandacht dus voor zijn leven en werk.

Trefwoorden:

Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche) p. 7-85
Biografie (van Nietzsche) p. 86-143

Titel: De filosofie van Friedrich Nietzsche: Radicalisering van een chronisch zieke?

Auteur : Wim Meewis

Druk: Rotterdam ; Antwerpen: Uitgeverij C. de Vries-Brouwers, 2000

Collatie: 223 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9053413804

Abstract:

Gaat over de invloed van Nietzsche's slepende ziekte op zijn gedachtegoed en oeuvre, vooral op basis van Nietzsche's correspondentie. Geeft een korte samenvatting van de belangrijkste nietzscheaanse thema's en bevat tevens een gedetailleerd biografisch overzicht.

Trefwoorden:

Gezondheid (van Nietzsche)	p. 7-195
Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	p. 211-215
Gezondheid, stadia van zijn ziekte	p. 197-198
Biografie (van Nietzsche)	p. 217-221
Wil tot macht	p. 202-203
Taal	p. 205
Waarheid	p. 205
Logica	p. 205
Wiskunde	p. 205
Moraal, heren- en slaven-	p. 206
Dood van God (God is dood)	p. 206-207
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 207-208
Amor Fati	p. 208
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 208
Aristocratie	p. 208-210
Nihilisme	p. 210

Titel: Inleiding tot het denken van Friedrich Nietzsche

Auteur : Josine W.L. Meijer

Druk: Assen ; Amsterdam ; Rotterdam: Born, [1966]

Collatie: 93 p.

Reeks: Denkers Hoofdfiguren van het menselijk denken

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Algemene inleiding op het denken van Friedrich Nietzsche.

Trefwoorden:

Receptie	p. 7-11
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 18
Wagner, Richard	p. 19-21,32-36
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 21-28
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre)	p. 28-35
Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 36-39
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)	p. 50-51
De antichrist	p. 52-53, 68-69
Christendom	p. 70-71
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 41
Zarathustra	p. 41,43
Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van)	p. 44-46
Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van)	p. 46-47
Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van)	p. 47-49
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)	p. 49
Dood van God (God is dood)	p. 57
Nihilisme	p. 58-59, 70
Wil tot macht	p. 60-63
Kennis(theorie / Kenleer)	p. 63
Moraal, heren- en slaven-	p. 65-72
Nationaal-Socialisme	p. 72-75
Nalatenschap, literair (van Nietzsche)	p. 77-83
Receptie van Nietzsche's werk 20 ^{ste} eeuw	p. 83-89

Titel: Perspectieven op Nietzsche

Auteur : lezingen bijeengebr. door Wijnand Mensink, Roelfien Nieborg en Theo Stals

Druk: Tilburg: Dionysos, 1995

Collatie: 100 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Wil tot macht / Paul van Tongeren . – Wij hebben hem gedood : Heideggers interpretatie van Nietzsches uitspraak 'God is dood' / Bert Vedder . – Nietzsches visie over mens en dier / Loes Derksen . – Nietzsche en het boeddhisme / Cyriel Vink . – De eeuwige wederkeer / H. Berger

ISBN: 9080237515

Abstract:

Een aantal lezingen verhelderen een aantal perspectieven op het denken van Nietzsche. In het bijzonder is er de bijdrage over de 'eeuwige wederkeer'.

<u>Trefwoorden:</u>	
Wil tot macht	p. 11-26, 36-38
Waarheid	p. 18-20,28-30
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 20-24,38-39
Moraal	p. 24-26
Dood van God (God is dood)	p. 27-44
Nihilisme	p. 32-34
Waarden	p. 34-36
Natuur, als begrip	p. 55-57
Mens, als dier	p. 45-48
Mens, als lichaam	p. 48-52
Vitalisme	p. 52-55
Evolutieleer, kritiek op	p. 57-59
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 61-63
Boeddhisme, Europese	p. 63-75
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 77-96

Titel: Mahler en Nietzsche : een vergelijkende studie

Auteur : Everdina Agnes Nikkels

Druk: Amsterdam: Rodopi, [1984]

Collatie: 218 p.

Reeks: -

Annotatie: Doctor-Proefschrift, auteursnaam op omslag: Eveline Nikkels

ISBN: -

Abstract:

Onderzoekt parallellen tussen Mahlers' en Nietzsche's jeugd, de natuur als inspiratiebron, hun muzikale aanleg – maar het kernpunt van het onderzoek ligt bij Nietzsche's 'eeuwige wederkeer' die ook bij Mahler te herkennen is.

Interessant is ondermeer een bespreking van Nietzsche's *Geburt der Tragodie aus dem geiste der musik* en *Alzo sprach Zarathustra* – en de invloed daarvan op Mahler.

Trefwoorden:

Mahler, Gustaaf (invloed van Nietzsche)	p. 8-192
---	----------

Titel: Friedrich Nietzsche & Malwida von Meysenbug: 'U heeft nooit een woord van mij begrepen'

Auteur : onder red. van Max Noordhoek en Paul van Tongeren

Druk: Kapellen: Uitgeverij Pelckmans ; Kampen : Uitgeverij Klement, 2004

Collatie: 218 p.

Reeks: Filosofie in dialoog ; 3

Annotatie: -

ISBN: 9028934804 (B), 9077070494 (NL)

Abstract:

Deze uitgave omvat de briefwisseling tussen Friedrich Nietzsche en Malwida von Meysenbug. Dit boek biedt de lezer een andere inslag op de ontwikkeling of evolutie van Nietzsche's denken. De inhoud van de brieven bestaat uit persoonlijke belevenissen, filosofische gedachten, verwijzingen naar beider bekende personen, enz.

Trefwoorden:

Meysenbug, von Malwida; correspondentie (van Nietzsche) p. 7-214

Titel: Landschappen van Nietzsche : Kunst, wetenschap, leven en moraal

Auteur : onder red. van E. Oger en S. De bleekere, Patricia de Martelare en Paul van Tongeren

Druk: Kapellen: Uitgeverij Pelckmans ; Kampen : Agora, 1994

Collatie: 172 p.: ill.

Reeks: -

Annotatie: Deel I: Kunst, filosoferen 'vanuit de geest van de muziek' / Erik Oger

Deel II: Wetenschap, De al te menselijke wetenschap / Patricia de Martelare

Deel III: Leven, het manifest van het dansante leven / Sylvain De Bleekere

Deel IV: Moraal, 'een moraal voor moralisten' / Paul van Tongeren

ISBN: 9028919759 (B), 9039105995 (NL)

Abstract:

Essays over tal van zaken betreffende Nietzsche's filosofie.

Trefwoorden:

Muziek	p. 13-26,43-62
Wagner, Richard	p. 22-25,112-114
Stijl	p. 26-27
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 28-40
Darwinisme; Darwin, Charles	p. 72-77
Gezondheid (van Nietzsche); Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	p. 65-72
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 93-131
Aldus sprak Zarathustra, achtergrond, schrijfproces en receptie van	p. 110-111
Aldus sprak Zarathustra, stijl van	p. 111-112
Aldus sprak Zarathustra, liederen in	p. 104-105
Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	p. 105-108
Geest van de zwaarte (dwerf)	p. 114-116,120-122
Middernacht(sklok)	p. 122-123
Zon	p. 123-124
Mens, de laatste	p. 116
zelfoverwinning	p. 116-118
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 119-120
Aldus sprak Zarathustra, inhoud en structuur van	p. 108-110
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)	p. 93-101

Aldus sprak Zarathustra, achtergrond, schrijfproces en receptie van	p. 101-104
Moraal	p. 135-170
Wil tot macht	p. 158-162
Voornaam(heid)	p. 164-168

Titel: De mens in het geding : Een kritische vergelijking tussen Pascal en Nietzsche

Auteur : A. J. Plaisir

Druk: Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, cop 1996

Collatie: 272 p. : ill.

Reeks: -

Annotatie:

ISBN: 9023903382

Abstract:

Een kritische vergelijking tussen Pascal en Nietzsche.

De gedeelten van het boek die specifiek over Pascal gaan, zijn niet ontsloten.

Trefwoorden:

Dood van God (God is dood)	p. 56
Wetenschap	p. 58
Moraal	p. 59,104-106
Moraal, functie	p. 148-149
Taal	p. 61-62
Veranderlijkheid van de werkelijkheid	p. 62-64
Stijl	p. 64-67
Kunst, binding met wetenschap/politiek	p. 178-181
Kracht	p. 67-68
Wil tot macht; Willen tot macht	p. 68-69
Interpretatie	p. 70-71
Perspectivisme (bij/door Nietzsche); Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)	p. 70-71
Interpretatie, criteria voor	p. 71-72
Mens, plaats in de natuur	p. 99-101,109-112
Mens, als lichaam	p. 101-103,149
Religie	p. 103-104
Mens, als zelfoverstijging	p. 177-178
mens, als pijl van verlangen	p. 112-113
Walging	p. 113-114
Gevaarlijk leven	p. 181-185
Mens, als ik	p. 139-141
Altruïsme	p. 142-143
Egoïsme	p. 144-146, 149
Mens, als organisme	p. 143-144
Mens, als toneelspeler	p. 146-147

Drift(en) / Rede	p. 148-149
Christendom	p. 106-1109
Nihilisme	p. 185-187
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 187-191
Mens, als individu	p. 189-191
Mens, de nieuwe, ontstaan van	p. 211-218
Ja-zeggen/ (Levens)beaming	p. 218-219
Voornaam(heid); Pathos van de distantie	p. 219
Zelfdiscipline(ring)	p. 220
Onafhankelijkheid	p. 222-223
Gezondheid, de wil tot	p. 223-224
Ik, problematisering van het	p. 150-151
Ik, herwaardering van het	p. 151-152

Titel: Friedrich Nietzsche, zijn leven en zijn werk

Auteur : K. F. Proost

Druk: Zeist: Ploegsma, 1920

Collatie: 301 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Over leven en werk van Nietzsche.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche) p. 1-98

Periode, jeugd en studentenjaren / 1844-1869 (volgens Proost, K. F.)

p. 3-15

Periode, hoogleraar te Basel / 1869-1879 (volgens Proost, K. F.) p. 16-49

Periode, zwerversjaren / 1879-1889 (volgens Proost, K. F.) p. 50-81

Periode, ziekte / 1889-1900 (volgens Proost, K. F.) p. 82-86

Persoonlijkheid (van Nietzsche) p. 87-95

Archief, Nietzsche- p. 96-98

Levensleer (Nietzsche als)

Oeuvre, eerste periode (1869-1874/75) volgens Proost, K. F.

p. 106-111

*De geboorte van de tragedie (Oeuvre, volgens Proost, K. F.)

*Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)

Oeuvre, tweede periode (1875-1883) volgens Proost, K. F.

p. 111-117

*Menselijk al te menselijk (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)

*Vrolijke wetenschap(Oeuvre, volgens Proost, K. F.)

Oeuvre, derde periode (1884-1888) volgens Proost, K. F.)	p. 117-126
Christendom	p. 126-133,231-238
Moraal	p. 134-150,217-231
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 154-161,200-209
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 161-166,209-217
Democratie; Socialisme (gelijkheid)	p. 167-172
Vrouwen, feminisme	p. 172-174
Staat	p. 174-178,238-245
Cultuur, Duitse(Nietzsche, als Anti-Duitser); Cultuur, Europese	p. 178-193
Ras(sen)	p. 178-193
Ontologische eenheid(sprincipe)	p. 178-193
Politiek	p. 178-193
Wijsgeer (Nietzsche als)	p. 245-251
Psycholoog (Nietzsche als)	p. 251-256
Kunstenaar (Nietzsche als)	p. 256-268
Romantiek	p. 269-276
Oudheid, Griekse	p. 277-285
Receptie van Nietzsche's werk 19 ^{de} eeuw	p. 285-288
Receptie van Nietzsche's werk 20 ^{ste} eeuw	p. 288-293
Actualiteit (van Nietzsche)	p. 293-300

Titel: Bestaat God?

Auteur : Hans Küng; ned. Vert. van Ton van der Stap

Druk: Hilversum: Gooi en Sticht, cop. 1978

Collatie: 849 p.

Reeks: -

Annotatie: Oorspr. titel: Existiert Gott?

ISBN: 903040144 3

Abstract:

Enkel ontsluiting van een hoofdstuk (D) dat handelt over (Nietzsche's) *nihilisme*. Deze bevat als inleiding een overzicht van Nietzsche's werken en leven (biografische situering).

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 384-402
Darwinisme; Darwin, Charles (invloed op Nietzsche)	p. 376-381
Strauss, David (invloed op Nietzsche)	p. 381-384
Dood van God (God is dood)	p. 402-407
Übermensch / Übermensch / Oppermensch	p. 407-409
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 409-412
Nihilisme, als woord en begrip	p. 413,421-424
Nihilisme, filosofische anamnese	p. 413-417,456-458
Nihilisme, Nietzsche als nihilist	p. 425-430, 454-455

Nihilisme, persoonlijk, de gevolgen van	p. 443-445
Nihilisme, maatschappelijk, de gevolgen van	p. 445-449
Moraal, (zelf)overwinning van de	p. 417-419
Waarheid	p. 416-417
De antichrist (Oeuvre)	p. 418-419,441-443
Eeuwige wederkeer/ terugkeer	p. 432-436
Atheïsme (/ , kritiek op Nietzsche's)	p. 436-438
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 439-441
Kerk, Nietzsche's kritiek op de	p. 441
Priesters, Nietzsche's kritiek op de	p. 441
God, Nietzsche's kritiek op het begrip	p. 441-442

Titel: Een weg tot Nietzsche

Auteur : Reddingius-Salomonson

Druk: 's Graveshage: Servire, 1950

Collatie: 319 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Behandeling tal van thema's, biografie en ingaand op de Zarathustra.

Trefwoorden:

Interpretatie	p. 7-12
Biografie (van Nietzsche)	p. 19-43
Rhode, Erwin	p. 27-30
Overbeck, Franz	p. 44-48
Gast, Peter	p. 48-57
Andreas-Salomé, Lou	p. 58-78
Föster-Nietzsche, Elisabeth	p. 79-91
Positivisme	p. 95-119

Zarathustra, de figuur van	p. 120-122
Zarathustra, naam van	p. 122-123
Aldus sprak Zarathustra, inhoud en structuur van	p. 123
Aldus sprak Zarathustra, Deel 1 (inhoud van)	p. 123-128
Aldus sprak Zarathustra, Deel 2 (inhoud van)	p. 128-130
Aldus sprak Zarathustra, Deel 3 (inhoud van)	p. 130-135
Aldus sprak Zarathustra, Deel 4 (inhoud van)	p. 135-140
Aldus sprak Zarathustra, stijl van ; Stijl	p.164-182
Aldus sprak Zarathustra, gedichten in (Nederlandse vertaling)	p. 311-318
Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	p. 155-163
Dichter (Nietzsche als)	p. 164-182
Christendom	p. 185-225

Dood van God (God is dood)	p. 203-210
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 226-246
Wil tot macht	p. 247-273
Amor Fati	p. 274-284
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 285-309

Titel: Friedrich Nietzsche : hoe de ware wereld 'n fabel werd

Auteur : Ries Wiebrecht; vert. door Wim van Dooren

Druk: Assen: Van Gorcum, 1980

Collatie: 129 p.

Reeks: -

Annotatie: Oorspr. titel: F. Nietzsche : Wie die 'wahre Welt' endlich zur Fabel wurde'

ISBN: 9023217195

Abstract:

Biedt goed en bondig overzicht van werk (per deelboek) en leven.

Trefwoorden:

Periode, jeugdijaren (van Nietzsche)	p. 6-7
Periode, studententijd (van Nietzsche)	p. 7-13
Periode, professoraat (van Nietzsche)	p. 14
Wagner, Richard	p. 26
Andreas-Salomé, Lou	p. 39-41
Gezondheid, instorting (Levenseinde)	p. 75-87
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 14-17
Over waarheid en leugen (Oeuvre)	p. 17-20
Waarheid	p. 19-20
David Strauss, de belijder en de auteur (Oneigentijdse beschouwingen)	p. 20-22
Van nut en nadeel van geschiedenis (Oeuvre)	p. 22-25
Schopenhauer als opvoeder (Oneigentijdse beschouwingen)	p. 25-26
Wagner in Bayreuth (Oneigentijdse beschouwingen)	p. 26
Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 27-32
Morgenrood (Oeuvre)	p. 32-36
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 36-39
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 42-50
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)	p. 56-60
Genealogie van de moraal (Oeuvre)	p. 60-67
Afgodenschemering / Afgodendeemstering (Oeuvre)	p. 67-71
De antichrist (Oeuvre)	p. 71-73
Ecce Homo (Oeuvre)	p. 73-75
Wetenschap, visie op de rede ; kennis(theorie / Kenleer)	p. 88-97
Moraal	p. 32-35,97-100
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 43-50
Dood van God (God is dood)	p. 38-39,101-115
Nihilisme	p. 110-115
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 37-38

Titel: De dichter van den Zarathustra in verband met onzen tijd

Auteur : J.A. Rispens

Druk: Lochem: De tijdstroom, [s.a.]

Collatie: 55 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Beknopte doorname van Nietzsche's filosofie, met duiding van de negentiende-eeuwse receptie.

Trefwoorden:

Receptie van Nietzsche's werk 19 ^{de} eeuw	p. 5-10
Strindberg, August (receptie van Nietzsche)	p. 6-7
Ibsen, Henrik (receptie van Nietzsche)	p. 7-10
Kierkegaard, Soren (receptie van Nietzsche)	p. 10
Wetenschap	p. 11-13
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 13-15
Christendom	p. 23-24,31-35
Wagner, Richard	p. 15-17
Psycholoog (Nietzsche als)	p. 18-22
Moraal	p. 23-24, 38-40
Übermensch / Übermensch / Opermens	p. 26-28
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 29-30
Nationaal-Socialisme	p. 40-43
Aldus sprak Zarathustra, stijl van	p. 53-54

Titel: Nietzsche, een biografie van zijn denken

Auteur : R. Safranski; vert. door Mark Wildschut

Druk: Amsterdam; Antwerpen: Uitgeverij Atlas, cop. 2000

Collatie: 380 p.

Reeks: -

Annotatie: oorspr. titel: Nietzsche : Biographie seines Denkens

ISBN: 9045002787

Abstract:

Biografie van Nietzsches denken. Bevat een kroniek met per geselecteerd jaar een uitvoerige situering.

Trefwoorden:

Biografische Chronologie (Levensdata)	p. 345-366
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p.35-43
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 49-75
Wagner, Richard	p. 76-98,125-134
Socrates (invloed op Nietzsche)	p. 134-147
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre)	p. 99-124

Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 148-170
Morgenrood (Oeuvre)	p. 195-216
Rée, Paul	p. 175-176
Moraal	p. 177-180
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 217-226
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 227-238
Andreas-Salomé, Lou	p. 242-251
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 251-275
De wil tot macht (Oeuvre)	p. 276-291
Receptie van Nietzsche's werk 19 ^{de} eeuw	p. 311-316
Receptie van Nietzsche's werk 20 ^{ste} eeuw	p. 317-343

Titel: De mens als maat : Nietzsches worsteling met het ressentiment

Auteur : Sybe Schaap

Druk: Budel: Uitgeverij Damon, cop. 2003

Collatie: 191 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 905573425X

Abstract:

Behandelt (via vooral verwijzingen naar de Zarathustra) uitgebreid de laatste mens, de eeuwige terugkeer, ressentiment en een vergelijking tussen Nietzsche en Jezus.

Trefwoorden:

Mens, als probleem en (zins)belofte	p. 19-24
Mens, de laatste	p. 41-58
Bovenmenselijke, het	p. 58-62
Geschiedenis, houding tegenover	p. 83-88
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 63-109
Nihilisme	p. 87-91
Christendom	p.88-89
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 160-170,176-177,179-182
Mens, de eerste	p. 25-40
Vergeving (en berouw)	p. 136-142
Dood van God (God is dood)	p. 177-179
Edel leven	p. 168-170
Ken uzelf	p. 170-173
Pathos van de distantie	p. 173
Aidos en Hybris	p. 174-176
Zelfoverwinning	p. 134-135
Geest der zwaarte (dwerg)	p. 99-101
Waarzegger	p. 99-100
Slang	p. 101
Adelaar / Arend	p. 101
Middag (grote), en het teken	p. 101

Zon	p. 101
Maan	p. 102
Wil; Wil tot macht	p. 119-133
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 182-190

Titel: Het onvermogen te vergeten : Nietzsches herwaardering v/d waarheidsvraag

Auteur : Sybe Schaap

Druk: Budel: Uitgeverij Damon, cop. 2003

Collatie: 282 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9055732079

Abstract:

Inleiding tot het denken van Nietzsche.

Trefwoorden:

Waarheid	p. 13-51
Perspectivisme (bij/door Nietzsche);	
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)	p. 21-28
Verlichting (,kritiek op)	p. 28-36
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 36-43
Dood van God (God is dood)	p. 53-71
Christendom	p. 71-89
Nihilisme	p. 91-110
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 111-134
Pathos van de distantie	p. 132-134
Voornaam(heid)	p. 132-134
Mens, de laatste	p. 112-115
Mens, overwinning van de	p. 116-132
Zelfzucht	p. 148-152
Moraal, herkomst	p. 154-160
Socrates (invloed op Nietzsche)	p. 160-165
Kwaad/boze, waarde van het	p. 165-175
Wil tot macht	p. 177-196
Amor Fati	p. 181-183
Geheugen	p. 197-202
Instinct	p. 202-206
Geweten	p. 206-215
Lijden	p. 219-223
Schuld	p. 223-231
Ressentiment	p. 223-256
Zelfoverwinning	p. 257-276

Titel: Vergelden en Vergeven : een theologisch-ethische studie naar aanleiding van Friedrich Nietzsches denkbeelden over schuld en straf.

Auteur : E. L. Smelik

Druk: 's Graveshage: D. A. Daamen's Uitgeversmaatschappij, 1943

Collatie: 216 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Een theologisch-ethische studie naar aanleiding van Friedrich Nietzsche's ethische grondgedachten.

Interessant is de bijbelse duiding van de begrippen – waarna ook een beoordeling/beschouwing volgt van de Nietzsche-receptie (en interpretatie tijdens de tweede wereldoorlog).

Trefwoorden:

Waarden, goed en kwaad	p. 21-33,74-91
Schuld; Zonde	p. 34-42,91-101
Wraak	p. 43-48,102-138
Gerechtigheid	p. 48-55,102-138
Vergelding	p. 56-59,138-163
Straf	p. 59-73,163-182
Vergeving (en berouw)	p. 182-216

Titel: Dostojewski en Nietzsche : De symboliek van hun leven

Auteur : Walter Schubart ; vert. door W. J. Merckens

Druk: Haarlem: De librije, [1947?]

Collatie: 159 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Een zoektocht naar raakpunten tussen Nietzsche en Dostojewski: het zoeken naar God, hun gedachten rond de oppermens. Enkel de Nietzsche-materie is inhoudelijk ontsloten.

Trefwoorden:

God, Nietzsche's zoeken naar	p. 18-42
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 58-63
Marxisme	p. 83-84
Cultuur, Europese	p. 146-150
Kwaad/boze, waarde van het	p. 88-113
Lijden	p. 114-130
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 131-145

Titel: Nietzsches kringloop

Auteur : Odiel Spruytte ; bezorgd en ingeleid door G. Van de Woude

Druk: Antwerpen: Uitgeverij Die Keure, 1944

Collatie: 56 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Beknopte biografie met situering van zijn werken (primaire literatuur).

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 9-20
Ras(sen)	p. 22-25
Staat	p. 25-35
God	p. 36-47
Dionysos / Dionysisch	p. 47-48
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 48-50

Titel: Nietzsche in 90 minuten

Auteur : Paul Strathern; vert. Bert Thomas

Druk: Haarlem: Uitgeverij Holland, 1997

Collatie: 63 p.

Reeks: 90 minuten,4

Annotatie: -

ISBN: 9025107508

Abstract:

Beknopte biografie met situering van zijn werken (primaire literatuur). Bevat kroniek en interessant: data-chronologie van werken/stukken van tijdgenoten van Nietzsche.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 11-46
Wil tot macht	p. 47-49
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 50-51
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 51-54
Biografische chronologie (Levensdata)	p. 55-57
Tijdgenoten (van Nietzsche)	p. 58-63

Titel: Nietzsche

Auteur : Michael Tanner ; Ans van Kersbergen

Druk: Amersfoort: Drukkerij Wilco, 1996

Collatie: 128 p.

Reeks: Kopstukken Filosofie

Annotatie: -

ISBN: 905637236X

Abstract:

Beknopte biografie met situering van zijn werken (primaire literatuur).

Trefwoorden:

Receptie van Nietzsche's werk 20 ^{ste} eeuw	p. 9-16
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 17-33
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre)	p. 34-39
Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 39-43
Morgenrood (Oeuvre)	p. 43-60
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 60-72
Moraal	p. 45-61
Mens, de dolle	p. 60
Christendom	p. 61
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 73-93
Kameel	p. 81
Leeuw	p. 81
Kind	p. 82
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 76-81
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 84-88
Wil tot macht	p. 88-89
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)	p. 93-97
Genealogie van de moraal (Oeuvre)	p. 97-115
Het geval Wagner (Oeuvre)	p. 116-117
Nietzsche contra Wagner (Oeuvre)	p. 117-118
Antichrist, de	p. 118-119
Afgodenschemering / Afgodendeemstering (Oeuvre)	p. 119-120

Titel: Nietzsche als arts van de cultuur : diagnoses en prognoses

Auteur : red. Paul van Tongeren

Druk: Kampen: Kok Agora, 1990

Collatie: 221 p.

Reeks:-

Annotatie: Bevat: Friedrich Nietzsche : de filosoof als arts van de cultuur / Paul van Tongeren . Taal, interpreteren en werkelijkheid bij Nietzsche / Joep Dohmen . Nietzsches genius van de soort / Gerard Visser . De vrouw, de waarheid en de kunst / Patricia De Martelaere . Nietzsche voor het forum / Jaap Goedegebuure . Nietzsche en het Jodendom / Marcel Poorthuis . Nietzsche, nihilisme en nirvana / Cyril Vink . Jezus en Dionysos : Over de betekenis van Nietzsches kritiek op het christendom / Paul van Tongeren . Het recht op genoegdoening : De betekenis van de economische schuldbetrekking in Nietzsches kritiek op godsdienst en moraal / Marin Terpstra . Morele waarden : Over het eerste hoofdstuk van 'Zur Genealogie der Moral' / Alphonso Lingis

ISBN: 9024276683

Abstract:

Negen essay's waarin Nietzsche de diagnose stelt van de zieke, moderne cultuur; alsook prognose ter genezing vooropstelt – opgedeeld in de gebieden wetenschap, kunst, moraal en godsdienst.

Trefwoorden:

Kennis(theorie / Kenleer)	p. 42-50
Filosofie, onderwerp van de	p. 14-15
Filosofie, methode van de	p. 15-16
Filosofie, taak/rol van de	p. 16-20
Metafysica	p. 27-29
Worden / Zijn	p. 24-27
Interpretatie	p. 29-33
Taal	p. 33-38,63-70
Wil tot macht, Willen tot macht	p. 38-42
Dood van God (God is dood)	p. 56, 145-147
Vrouwen, de	p. 71-87
Nihilisme	p. 129-130, 140-141
Braak ter, Menno (invloed van Nietzsche)	p. 88-92
Marsman, Hendrik (invloed van Nietzsche)	p. 92-97
Vestdijk, Simon (invloed van Nietzsche)	p. 97-101
Jodendom	p. 107-120
Boeddhisme, Europese	p. 127-129, 132-141
Dood, predikers van de (priesters)	p. 130-132
Priesters	p. 130-132
Ideaal, ascetisch	p. 130-132
Medelijden	p. 138-139
Christendom, Nietzsche's kritiek op	p. 156
Christendom, receptie van Nietzsche's kritiek op	p. 148-149
Christendom	p. 154-157
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 157-161
Dionysos / Dionysisch	p. 158-161
De antichrist	p. 150
God	p. 151-154
Antisemitisme	p. 120-123
Schuldbetrekking	p. 165-180
Ressentiment	p. 174-180
Waarden	p. 185-215

Titel: Nietzsche en het fascisme : Een studie over de politieke filosofie van Nietzsche en haar gevolgen

Auteur : Bernhard H.F. Taureck; vert. door P. Hijmans

Druk: : Best: Damon, cop. 1998

Collatie: 220 p.

Reeks: -

Annotatie: Oorspr. uitgeg. door Junius Verlag GmbH, Hamburg 1989

ISBN: 905573442X

Abstract:

Een onderzoek naar anti-fascistische mogelijkheden bij de denker Nietzsche als proto-fascist.

Trefwoorden:

Politiek	p. 1-220
Oorlog(sverheerlijking)	p. 24-27
Ras(sen)	p. 28-46
Mens, de laatste	p. 150-154
Nihilisme	p. 56
Staat	p. 143-154

Titel: Nietzsche en het westerse denken : de bekoring van het naturalisme

Auteur : Jozef van de Wiele

Druk : : Leuven: Acco, 1976

Collatie: 135 p.

Reeks: -

Annotatie: Met een exposé over schopenhauer.

ISBN: 9033400820

Abstract:

Behandelt Nietzsche's kritiek op de metafysica en op de moraal vanuit Nietzsche's visie op de werkelijkheid.

Trefwoorden:

Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 9-37
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 37-41
Dionysos / Dionysisch	p. 38-40
Wil; Wil tot macht	p. 43-50
Chaos	p. 43-50
Kracht	p. 43-50
Lichaam	p. 51-57
Decadentie	p. 59-66
Genealogie van de moraal (Oeuvre)	p. 67-96
Geweten, het slechte	p. 71-78
Ideaal, ascetisch	p. 78-86
Waarden, goed(e Herenmoraal) en kwaad(e slavenmoraal)	p. 86-96,115-117
God	p. 94-95
Waarheid, kritiek op de	p. 97-109
Substantie	p. 100
Causaliteit	p. 100-101
Categorisch imperatief	p. 101-102
Ontologische eenheid	p. 102-103
Subject(iviteit)	p. 104-105,119-120
Bewustzijn(sprincipe)	p. 105

Intellectualisme, anti-
Naturalisme

p. 112-113
p. 121-124

Titel: Links Nietzscheanisme

Auteur : red. Marc Van den Bossche en Maurice Weyembergh

Druk : : Budel: Damon, cop. 2000

Collatie: 207 p.

Reeks: -

Annotatie:

ISBN: 9055731552

Abstract:

Bevat: Nietzsche en het linkse denken / Maurice Weyembergh . Nietzsche, leraar van het langzame lezen / Samuel IJsseling . De lichtheid van het ondraaglijke / David Janssens . Het perspectivistische schrijven van Nietzsche en het fragmentaire schrijven van Blanchot / Erik Oger . Agonale gemeenschappen van smaak / H.W. Siemens . Zorg voor diversiteit / Désirée Verweij . Filologie of Fysiologie? / Hub Zwart . Vrijheid, macht en contestatie / pascal de Pester . De kleine letters van de grote politiek / Peter De Graeve

Trefwoorden:

Actualiteit (van Nietzsche)	p. 183-187
Receptie	p. 10-11
Blanchot, Maurice (receptie van Nietzsche)	p. 43-58
Aforisme(n)	p. 55-58
Invloed van Nietzsche op 20 ^{ste} eeuw	p.12-20
Foucault, Michel (invloed van Nietzsche)	p. 102-120
Derrida, Jacques (invloed van Nietzsche)	p. 135-137
Vattimo, Gianni (invloed van Nietzsche)	p. 151-164
Vrijheid	p. 173-183
Conformist,de	p. 174-175
Thuisverlater, de	p. 175
Rebel, de	p. 175-176
Tussenmens, de	p. 176
Vrije geest, de	p. 176-177
Viva activa	p. 179
Zelfexpressie	p. 180-182
Levenskunst	p. 182-183
Kennis(theorie / Kenleer)	p. 179-180
Mol	p. 21-23
Kameel	p. 175
Leeuw	p. 175
Eeuwige wederkeer / terugkeer ; Slang	p. 31-34
Middag (grote), en het teken	p. 33
Filosofie, als tekst	p. 23-26
Interpretatie	p. 24-25

Dood van God (God is dood)	p. 169-173
Politiek	p. 121-133
Genie	p. 60-62
Agon/gemeenschapsconcept	p. 62-80
Politiek denker/politicus, Nietzsche als	p. 83-84
Psycholoog (Nietzsche als)	p. 83-84
Vorming (Bildung)	p. 84-86
Persoon	p. 88-94
Individu	p. 148-149
Filoloog of fysioloog?, Nietzsche als	p. 98-100
Kunstenaar of wetenschapper?, Nietzsche als	p. 101-102
Politiek denker/politicus, Nietzsche als	p. 137-144
De antichrist	p. 128-133
Vriendschap, over	p. 144-148
Eenzaamheid, over	p. 145-148

Titel: Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 1

Auteur : Henk Van Gelre

Druk: : Baarn : Ambo, cop. 1990

Collatie: 143 p.

Reeks: Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving, *I*

Annotatie: -

ISBN: 9026309996

Abstract:

Over de betekenis en waarde van Nietzsche's visie op Jezus, op de evangelieën, op Paulus en het jodendom.

Trefwoorden:

Jezus / Christus / De gekruisigde p. 11-50

Paulus p. 51-95

Jodendom p. 96-129

Titel: Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 2

Auteur : Henk Van Gelre

Druk: : Baarn: Ambo, cop 1991

Collatie: 308 p.

Reeks: Friedrich Nietzsche e/d bronnen van de westerse beschaving, *II*

Annotatie: -

ISBN: 9026311044

Abstract:

Over de opvatting of oordeel van Nietzsche over Griekse oudheid, met diepgaande bespreking van de Griekse samenleving, (staats)godsdienst en vooral van de Griekse filosofie.

Trefwoorden:

Samenleving/staat, Griekse	p. 11-45
Godsdienst, Griekse staats-	p. 46-92
Voorsocratici	p. 93-218
Sofisten	p. 219-278

Titel: Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 3

Auteur : Henk Van Gelre

Druk: : Baarn : Ambo, cop 1991

Collatie: 266 p.

Reeks: Friedrich Nietzsche e/d bronnen van de westerse beschaving, III

Annotatie: -

ISBN: 9026312547

Abstract:

Over de invloed van Schopenhauer en Wagner op de vroege Nietzsche en de resultante daarvan in *De geboorte van de tragedie*.

Trefwoorden:

Wagner, Richard	p. 12-24,218-235
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 25
Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	p. 27-174
Socrates; Tragedie (Dood van de)	p. 122-140
Ariadne	p. 175-178
Muziek	p. 178-183
Aristoteles(' poetica)	p. 183-199
Receptie; De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p.200-218
Andreas-Salomé, Lou	p. 235-238

Titel: Friedrich Nietzsche en de bronnen van de westerse beschaving deel 4 : De ontwikkeling van Nietzsches denken in de jaren 1876/77-1889

Auteur : Henk Van Gelre

Druk: : Baarn : Ambo, cop. 1998

Collatie: 429 p.

Reeks: Friedrich Nietzsche e/d bronnen van de westerse beschaving, IV

Annotatie: -

ISBN: 9055732524

Abstract:

De ontwikkeling van Nietzsches denken in de jaren 1876/77-1889 met bijzondere aandacht voor zijn uitspraken over Socrates en Plato als voorlopers van het christendom.

Trefwoorden:

Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 17-28
Morgenrood (Oeuvre)	p. 32-38

Vrolijke wetenschap (Oeuvre)	p. 44-53
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 57-65
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)	p. 123-148
Genealogie der moraal (Oeuvre)	p. 154-173
Afgodenschemering / Afgodendeemstering (Oeuvre)	p. 173-181
De wil tot macht	p. 71-85
Socrates	p. 28-32,38-43,53-54, 149-154,181-248
Socrates (,Nietzsche's)	p. 321-359
Plato	p. 248-298
Platonisme (anti-)	p. 360-388
Aristoteles	p. 306-308
Wandelaar, en zijn schaduw (Nietzsche als)	p. 32-38
Mens, de hogere	p. 66-71
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 85-122

Titel: Friedrich Nietzsche : De lof van het leven en de waan v/d waarheid : Een filosofische monografie met een kritische dialoog
Auteur : Jozef Van De Wiele; Sylvain De Bleeckere
Druk : : Antwerpen ; Amsterdam: Uitgeverij De Nederlandsche Boekhandel, 1982
Collatie: 272 p.
 Reeks: -
 Annotatie: -
ISBN: 9028907610

Abstract:

De auteurs zoeken naar de ontologische, de antropologische en de cultuurkritische dimensies van Nietzsche's kritiek.

Trefwoorden:

Receptie van Nietzsche's werk 20 ^{ste} eeuw	p. 11
Naturalisme	p. 51-52
Leven	p. 19-20, p. 221-230
Aarde, als worden	p. 21-22
Aarde, als krachtenveld	p. 22-24
Aarde, als chaos	p. 24-26
Wil tot macht	p. 27-37
Lichaam	p. 47-50
Waarheid	p. 230-240
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 39-46
Ethiek	p. 241-245
Waarden, herwaardering /omkering van	p. 128-129
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 51-57
Lichaam	p. 47-51
Cultuur, Griekse-Apollinische	p. 60-67
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 70-72,72-73
Wagner, Richard	p. 74-78
Cultuur, moderne	p. 78-86

Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 87-115
Aldus sprak Zarathustra, metaforen in de Zarathustra	p. 100-102
Kameel	p. 89-90
Leeuw	p. 90-91
Kind	p. 90-92
Dood van God (God is dood)	p. 90-93
Mens, de hogere	p. 101-103
Mens, de laatste	p. 103-105
Cultuur, tragische (/Griekse)	p. 105-108
Kinderland en Gelukzalige eilanden	p. 108-109
Middag (grote), en het teken	p. 109-110
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 110-111
Mens, als scheppende	p. 111-113
Mens, tragische, fysiologie van	p. 93-100
Mens, tragische, psychologie van	p. 117-120
Mens, tragische, dionysologie van	p. 120-123
Filoloog (Nietzsche als)	p. 123-126
Cultuurfilosofische inhoud	p. 57-58
Genealogische methode	p. 117-128
Genealogie van de moraal (Oeuvre)	p. 139-144, 262-267
Moraal, heren- en slaven-	p. 153-171
Geweten, het slechte	p. 153-155
Ascese, priesterlijke	p. 155-159
Moraal, slavenopstand in de	p. 159-163
Moraal, slaven-	p. 163-168
Genealogie van de metafysica	p. 168-171
Waarheid (en leugen)	p. 173-178
Intelligibiliteitsprincipe	p. 173-174
Ontologische eenheid(sprincipe)	p. 174-175
Bewustzijn(sprincipe)	p. 175-176
Christendom, genealogie van het	p. 176-178
De Antichrist, context van	p. 179-211, 248-251, 256-262
Jodendom	p. 179-188
Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 194-199
Paulus	p. 199-202, 251-253
Decadentie	p. 202-209, 253-256
Decadentie, wortels van	p. 144-153
Decadentie, middel van de	p. 144-145
Decadentie, voedingsbodem van	p. 145-147
Decadentie, milieu van de	p. 147-149
Decadentie, domeinen van de	p. 149-150
	p. 150-151

Titel: Nietzsche en de kromme lijn : De geschiedbeschouwing van ‘de vroomste van allen die niet in God geloven’

Auteur : P. Veldhuizen

Druk : : Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 1999

Collatie: 204 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9060649885

Abstract:

De auteur gaat in op Nietzsche's worsteling met het geloof.

Bevat tevens een goede behandeling van Zarathustra, vanaf het moment dat hij uit zijn spelonk naar buiten treedt tot het aanbreken van zijn 'grote middag'.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 11-25
Curriculum vitae (Nietzsche over zijn)	p. 12-15
Periode, jeugdijaren (van Nietzsche)	p. 15-16
Periode, studententijd (van Nietzsche)	p. 16-17
Periode, professoraat (van Nietzsche)	p. 17
Burckhardt, Jacob	p. 17-18
Overbeck, Franz	p. 18-19
Wagner, Richard	p. 19-20
Förster-Nietzsche, Elisabeth	p. 20-21
Gast, Peter	p. 21-22
Andreas-Salomé, Lou	p. 22- 23
Gezondheid (van Nietzsche)	p. 23-25
Invloed op Nietzsche	p. 29-35
Klassiek Griekse schrijvers (invloed op Nietzsche)	p. 30-31
Heraclitus (invloed op Nietzsche)	p. 31
Socrates (invloed op Nietzsche)	p. 32-33
Goethe en Napoleon (invloed op Nietzsche)	p. 33-34
Zarathustra	p. 36-
Mens, de vraag naar de	p.80-82
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p.82-84
Ezel	p. 54-55,62-64
Bloedzuiger	p. 55-56
Tovenaar	p. 56-57
Paus, de laatste	p. 57-58
Mens, de lelijkste	p. 58
Bedelaar, de vrijwillige	p. 58-59
Schaduw	p. 59
Slang	p. 44-45,90-91
Middag (grote), en het teken	p. 46-47,65,142-145
Adelaar / Arend	p. 61,90-91
Nihilisme	p. 43,55-56,61-62
Nihilisme, als woord en begrip	p. 109-111
Nihilisme, Nietzsche als nihilist	p. 111-113,127
Nihilisme, overwinnen van het	p. 132-145
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 44,49-50,52-53, p. 89-91,136-139

Mens, de hogere	p. 54-55,59-60
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 134-136
Dionysos / Dionysisch	p. 50-52
Geschiedenis, houding tegenover	p.73-78,185-188
Religie	p. 85-89
Dood van God (God is dood)	p. 43-44,85-86,99-106
Cultuur, Aristocratische	p. 95-98
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 149-177
Wil tot macht contra evangelie	p. 139-142

Titel: Vergeet de zweep niet : Aantekeningen bij een uitspraak van Nietzsche

Auteur : Cornelis Verhoeven

Druk : Best: Uitgeverij DAMON, cop. 1997

Collatie: 40 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9055731021

Abstract:

De auteur gaat in op Nietzsche's uitspraak "Je gaat naar de vrouwen? Vergeet de zweep niet!" (Fragment uit de Zarathustra)

Trefwoorden:

Vrouwen, de

p. 5-40

Titel: Ariadne en Dionysos : Vrouw-metaforen en verlangen in het werk van Nietzsche

Auteur : Désirée Verweij

Druk : Amsterdam: Thesis Publishers, 1993

Collatie: 301 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 905170219 1

Abstract:

In dit werk onderzoekt de auteur de metaforische functie van de vrouw en het vrouwelijke in het werk van Nietzsche, en gaat op zoek naar de relatie met het dionysisch verlangen.

Trefwoorden:

Apollo/Apolloïnisch en Dionysos/Dionysisch

p. 43-64

Dionysos / Dionysisch

p. 65-70,230-232,278-279

Mythen (Dionysisch)

p. 18-25

Culten (Dionysisch)

p. 25-26

Tegenstellingen (Dionysisch)

p. 26-28

Verlangen (Dionysisch)

p. 70-75,232-251,283-286

Aldus sprak Zarathustra, Dionysos-dithyramben in Nachtlied, het	p. 76-100,102-105
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 100-102, 108-110
Apollo / Apollinisch	p. 35-39
Schopenhauer, Athur (invloed op Nietzsche)	p. 41-43,230
Wil, in De geboorte van de tragedie	p. 223-226
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 227-229
Gezondheid, grote	p. 105
Vrouw, als metafoor	p. 106-10
Vrouwen, negatieve uitspraken over	p. 144-188,279-283
Vrouwen, positieve uitspraken over	p. 136-139
Plato	p. 139-140
Platonisme (anti-)	p. 189-196
Platonisme (positief)	p. 196-200
Plato's Eros	p. 200-208
	p. 208-220

Titel: Nietzsche en Heidegger : een confrontatie

Auteur : Gerard Visser

Druk: : Nijmegen: Sun, cop. 1989

Collatie: 422 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 906168305X

Abstract:

Een studie die het werk van Nietzsche en Heidegger confronteert. Heidegger wordt niet ontsloten, enkel de belangrijkste stukken inzake Nietzsche.

Trefwoorden:

Heidegger (en Nietzsche)

p. 19-422

Titel: Nietzsche

Auteur : A. Vloemans

Druk: : Den Haag: Kruseman's Uitgeversmaatschappij, cop. 1980

Collatie: 157 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9023304217

Abstract:

Boeiende compilering van Nietzsche's gedachtegoed – en wat hij ons wilde meegeven doorheen zijn boeken.

Trefwoorden:

Biografische chronologie (Levensdata)

p. 154-157

Profetische figuur (Nietzsche als)

p. 5-34

Verkondiging (Nietzsche als)	p. 35-65
Levensleer (Nietzsche als)	p. 66-93
Christendom	p. 93-121
Wil tot macht	p. 122-153
Antisemitisme	p. 84

Titel: Nietzsche en het postmodernisme

Auteur : Red. B. Voorsluis

Druk: : Kampen: J.H. Kok, 1992

Collatie: 105 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Nietzsche en het postmodernisme / Loes Derksen . Nietzsches wil tot macht en het einde van het moderne denken / Kees Vuyk . Nietzsches visie op de crisis van de westerse cultuur / Joep Dohmen

ISBN: 9024268273

Abstract:

Bevat drie voordrachten die ingaan op Nietzsches diagnose inzake de crisis en toekomstmogelijkheden van onze cultuur.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 16-18
Waarheid	p. 18-22
Perspectivisme (bij/door Nietzsche);	
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)	p. 20-21
Mens	p. 22-27
Lichaam	p. 24-25
Wil, vrije, kritiek op	p. 38-39
Rationaliteit	p. 40-41
Bewustzijn	p. 42-43
Christendom	p. 27-29
Wil tot macht	p. 43-45
Mens, de dolle	p.61-65
Dood van God (God is dood)	p. 55-65
Zon	p. 62-63
Zee	p. 63
Horizon	p. 63
Nihilisme	p. 69-82
Decadentie	p. 70-74
Decadentie, onttovering	p. 74-78
Decadentie, desintegratie van het individu	p. 78-81
Worden / Zijn	p. 82-84
Willen tot macht	p. 85-90
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 90-94
Autonomie	p. 94-97
Geschiedenis, houding tegenover	p. 98
Politiek	p. 99

Filosofie
Verlichting (,kritiek op)

p. 100-101
p. 67-68

Titel: Homo Volens : Beschouwingen over de moderne mens als willende mens naar aanleiding van Nietzsche & Heidegger

Auteur : Kees Vuyk

Druk : : Kampen: Kok Agora, 1990

Collatie: 216 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9024277078

Abstract:

De hoofdstukken of tekst over Heidegger is niet ontsloten, wel de interessante stukken inzake Nietzsche.

Trefwoorden:

Heidegger, Martin (invloed van Nietzsche)

p. 35-132

Heidegger (en Nietzsche)

p. 163-193

Nihilisme

p. 29-35

Nihilisme, overwinning van het

p. 151-155;158-162

Wil tot macht

p. 133-151

Wil, vrije, kritiek op

p. 135-137

Worden, onschuld van het

p. 137-140

Willen

p. 155-158

Titel: Nietzsche als verteller : Hoe 't lichaam wordt wat het is

Auteur : Els Weijers

Druk : : Kampen: Agora, cop. 2000

Collatie: 271 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9039108102

Abstract:

Gaat vooral in op de verhaaltrant en op de vertelwereld van Nietzsche.

Trefwoorden:

Cultuur, Duitse (Nietzsche, als Anti-Duitse)

p. 12-14

Auteur (Nietzsche als)

p. 81-101

Verteller, aforistische (Nietzsche als)

p. 14-16,104-133,133-135

Personage, literair (Nietzsche als)

p. 19-20

Kritische narratoloog (Nietzsche als)

p. 20-24

Verteller-met-lijf (Nietzsche als)

p. 24-26

Verteller, ik- (Nietzsche als)

p. 140-142,184-188

Deconstructionist (Nietzsche als)

p. 17-18

Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	p. 124-128, 168-173,210-212
Ecce Homo (Oeuvre)	p. 174-186
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 31-51,56-58
Lichaam	p. 51-54,68-72
Lichaam, als wil tot macht	p. 54-56
Lichaam, onderdrukking van het	p. 143-146
Waarheid	p. 129-133
Ideaal, ascetisch	p. 146-153
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 146-153
Wagner, Richard	p. 146-153
Geschiedenis	p. 59-68,72-80
Genealogie van de moraal (Oeuvre)	p. 114-118,136-161
Goethe en Napoleon (invloed op Nietzsche)	p. 111-114
Paulus	p. 118-124
Priesters	p. 154-161
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 164-167

Titel: Kluzenaar zonder God : Friedrich Nietzsche en het verlangen naar bevrijding en verandering

Auteur : Mariëtte Willemsen

Druk : : Amsterdam: Boom, cop. 1997

Collatie: 259 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9053523197

Abstract:

Over leven en werk van Friedrich Nietzsche, waarbij belichting van Nietzsche's drang naar bevrijding (vrijheid) en nieuwe waarden centraal staat.

Trefwoorden:

Adelaar / Arend	p. 10,89-94,104
Dionysos / Dionysisch	p. 77-79
Apollo / Apollinisch	p. 77-79
Socrates (invloed op Nietzsche)	p. 77-79
Wandelaar, en zijn schaduw (Nietzsche als)	p. 26-31
Prometheus	p. 35-104
Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	p. 17-21
Vrijheid	p. 35-74,126-128
Vrije geest, de	p. 108-118
Dood van God (God is dood)	p. 118-126
Zon	p. 69
Diogenes, Laërtius	p. 129-158
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 12-13,182-187
Aldus sprak Zarathustra, achtergrondschrijfproces en receptie van	p. 161-168

Aldus sprak Zarathustra, inhoud en structuur van	p. 168-171
Aldus sprak Zarathustra, inhoud en structuur van	p. 171-191
Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van)	p. 172-177
Kameel	p. 175
Leeuw	p. 175,189
Kind	p. 175,190
Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van)	p. 177-180
Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van)	p. 180-187
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)	p. 187-190
Aldus sprak Zarathustra, Dionysos-Dithyramben in Slang	p. 192-219
	p. 175-177

Titel: Friedrich Nietzsche en het christendom

Auteur : A.G. Wolf

Druk: : Kampen : J. H. Kok, [1928]

Collatie: 56 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: -

Abstract:

Nietzsche en het christendom, de relatie gezien vanuit een gelovige auteur.

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 9-17
Moraal, heren- en slaven-	p. 18-20
Medelijden	p. 21-23
Christendom	p. 18-56
Christengemeente, de eerste	p. 19-20
God	p. 21
Dood van god (God is dood)	p. 25-26
Autonomie	p. 41-43
Vrijheid	p. 43
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 24-25

Titel: Nietzsche als religieuze persoonlijkheid en andere essays

Auteur : Herman Wolf

Druk: : Leiden: A.W. Sijthoff's, 1934

Collatie: 212 p.

Reeks: -

Annotatie: Bevat: Nietzsche als religieuze persoonlijkheid . De verwachting van het rijk der vrijheid in het humanisme . De toekomst van het humanisme . Just Havelaar als denker . Over Leopold Ziegler's "Gestaltwandel der Götter" . Over Mr. C. P. van Rossem's "Twee occulte problemen" . Over Stefan Zweig's "Die

Heilung durch den Geist” . Moderne Deutsche literatuur : een overzicht . Thomas Mann’s “Zauberberg” . Hermann Hesse’s “Siddhartha” . Franz Werfel
ISBN: -

Abstract:

Enkel het eerste essay is weerhouden ter inhoudelijke ontsluiting. Nietzsche wordt belicht als religieuze persoonlijkheid. Ook de worsteling en verlangen inzake religie doorheen Nietzsche’s oeuvre komt aan bod.

Trefwoorden:

Persoonlijkheid, religieuze (Nietzsche als)	p. 2,23-40
Priesters	p. 24
Dood van god (God is dood)	p. 25-28
Ressentiment	p. 34-36
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde	p. 36-40
Ik	p. 2-3
Prometheus	p. 2-3
Dionysos / Dionysisch	p. 3
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	p. 9-10,13
Wagner, Richard	p. 10,12-13,16-17
Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	p. 11-13
Oneigentijdse Beschouwingen (Oeuvre)	p. 13-17
Menselijk al te menselijk (Oeuvre)	p. 17-20
Darwinisme	p. 28-30
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 28-30
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p.31-33

Titel: Voorbij het onbehagen : Ressentiment en het christendom.²⁶⁴

Auteur : Guido Vanheeswijck

Druk: : Leuven: Davidfonds, 2003

Collatie: 183 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9058261913

Abstract:

Essay inzake het begrip ressentiment in het algemeen, de nietzscheaanse aanwending en uitgebreid over receptie van het begrip ressentiment door auteurs in de 20ste eeuw. Enkel de nietzscheaanse aanwending is inhoudelijk ontsloten.

Trefwoorden:

Moraal, slavenopstand in de	p. 21-24
Moraal, heren- en slaven-	p. 24-25,31-33
Schuld; Geweten	p. 25-30
Ressentiment	p. 17-175
God	p. 34-36

²⁶⁴ Werd later bijgevoegd, na de andere 130 reeds ontsloten werken ter situering ressentiment

Titel: Hoe men wordt, wat men is : zelfvervolmaking, zelfoverwinning en zelfvergetelheid bij Nietzsche

Auteur : André van der Braak

Druk : : Budel: Damon, cop. 2004

Collatie: 269 p.

Reeks: -

Annotatie: -

ISBN: 9055735256

Abstract:

De auteur heeft de bedoeling om bepaalde positieve aspecten uit Nietzsche's filosofie te belichten, vanuit Nietzsche's scepsis die niet het laatste woord blijkt te hebben maar juist integendeel leidt tot zelfvervolmaking en zelfoverwinning.

Bevat op p. 131 interessant schema van Nietzsche's hiërarchische antropologie: 'blonde beest – Übermensch – Priester – Moderne/Laatste mens'.

Trefwoorden:

Filosofie	p. 13-14
Scepsis	p. 25-26
Scepsis; Epistemologische	p. 26-34
Scepsis, Ontologische	p. 35-42
Scepsis, Morele	p. 34-35
Scepsis, Psychologische	p. 42-52
Decadentie	p. 46-48
Ideaal, ascetisch	p. 47-48
Fabel, ware wereld tot	p. 48-50
Scepsis, overwinning van de	p. 52
Perspectivisme (bij/door Nietzsche);	
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)	p. 54-55
Interpretatie	p. 61-63
Wil tot macht	p. 55-63
Filosofie, experimentele	p. 63-67
Kunst	p. 67-71
Scepticisme, sterk	p. 71-79
Filosofie, als soteriologische praktijk	p. 225-228
Waarheid	p. 111
Waarheidspraktijk	p. 75-79
Worden (wat men is)	p. 14,116-118,142-147
Zelfobservatie (moreel)	p. 114
Zelfcreatie	p. 115-116
Zelfvervolmaking	p. 14,102-116,125-126, 143-147,214-215
Zelfoverwinning	p. 14,102-116,125-126, 143-147,214-215

Stijl geven aan karakter	p. 111-114
Genie	p. 106-109,143
Lichaam, rol van het	p. 136-137
Zelfvergetelheid	p. 14-15,136-147,214-215
Eros	p. 15-16
Immoralisme (van Nietzsche)	p. 80-93
Moraal, kritiek op	p. 93-98
Moraal, (zelf)overwinning van de	p. 98-101
Wil tot macht	p. 119-136
Antropologie	p. 126-136
Übermensch / Übermensch / Oppermens	p. 127-136
Soteriologisch denker (Nietzsche als)	p. 150-165,172-222
Dionysos / Dionysisch	p. 165-183,184,182-183
Schopenhauer als opvoeder (oneigentijdse beschouwingen)	p. 102-111
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)	p. 165-183
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)	p. 183-201
Aldus sprak Zarathustra, inhoud en structuur van	p. 185-185
Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van)	p. 189-190
Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van)	p. 190-195
Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van)	p. 195-198
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)	p. 198-199
Geest, de drie ransformaties van de	p. 186-189,215
Kameel	p. 200-201,215
Kind	p. 200-201,215
Leeuw	p. 200-201,190-192,195-196,215
Ariadne	p. 192-193,197-198,202-204
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 184,193-195,196-197,206-210
Aldus sprak Zarathustra, Dionysos-Dithyramben in	p. 198-199
Dionysos tegen Jezus / Christus / De Gekruisigde	p. 204-206
Amor Fati	p. 210-214
Waarden, herwaardering / Omkering van	p. 223-224

Titel: De verzwegen Nietzsche

Auteur : M. Gysens-Gosselin

Druk : : Diest: Leumas, 1968

Collatie: 239 p.

Reeks: Wetenschappelijk onderzoek ; 1

Annotatie: Jaarboek van de Philip Manderlooskring

ISBN: -

Abstract:

De auteur gaat op zoek naar de verborgen Nietzsche. Namelijk de Nietzsche die zich tegen alle idealisme verzet, wat in de interpretatie veelal vergeten en verzwegen wordt. Zo wordt Nietzsche volgens de auteur onterecht en al te vaak als transcendentie/immanentie-zoeker (metafysicus) gepresenteerd.

De auteur gaat eerst in op haar ponering(en), en bewijst daarna structureel terug via de grondteksten/passages (primaire literatuur).

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)	p. 45-71
Biografische chronologie (Levensdata)	p. 72-74
Taal	p. 16-18,75-121
Mens	p. 38-42
Ik	p. 18-20,121-146
Wil	p. 147-166
Wil tot macht	p. 23-24
Noodzaaksgedachte	p. 25-28,167-183
Chaos	p. 29-33,184-202
Eeuwige wederkeer / terugkeer	p. 33-37,203-213
Humanisme (anti-)	p. 214-238
Nominalisme, kritiek op	p. 11-18,75-121

Titel: Nietzsches Cultuurkritiek in de Unzeitgemässe Betrachtungen

Auteur : red. Gerard Visser

Druk: : Leiden: MD Publishers, cop. 2000

Collatie: 120 p.

Reeks: Leidse Wijsgerige publicaties, nr. 3

Annotatie: Bevat: De horizon van Bayreuth : Een blik in Nietzsches

Unzeitgemässe Betrachtungen / Gerard Visser . Polypsesten : Cultuur en cultuurkritiek in Nietzsches Unzeitgemässe Betrachtungen als taal-in-actie /

Benjamin Biebuyck . Agonale Configuraties in de Unzeitgemässe Betrachtungen :

Duitsers, Grieken en de Übertragung van culturen in het vroege denken van

Nietzsche / Herman Siemens . Dionysus of de mens als verlosser van de natuur :

De vroege Nietzsche over Bildung / Ludwig Geijsen

ISBN: 9076547025

Abstract:

Deze bundeling omvat vier voordrachten inzake Nietzsches Unzeitgemässe Betrachtungen die op een symposium op 17 december 1998 in Leiden werden gehouden. Het vraagstuk van (Nietzsches) cultuur(kritiek) staat centraal.

Samenvattingen van de vier teksten op p. 6 tot 7.

Trefwoorden:

Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre)	p. 1-115
Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur	p. 4-5,17-24
Cultuur, begrip	p. 5-6,12-17
Cultuur, filister	p. 33-50
Cultuur, Griekse	p. 55-60,72-84
Cultuur, Duitse	p.60-72
Vorming (Bildung)	p. 85-115
Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre)	p. 88-91
Mens	p. 100-107
Richard Wagner in Bayreuth (Oneigentijdse beschouwingen)	p. 24-26
Genie	p. 26

Taal	p. 29-54
Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	p. 51-54
Strauss, David (invloed op Nietzsche)	p. 35-54

Titel: De rand van gruwen : Over het nihilisme ²⁶⁵

Auteur : Roland Duhamel

Druk : Leuven; Apeldoorn: Garant, 2002

Collatie: 160 p.

Reeks: Literatuur in veelvoud ; 15

Annotatie: Met steun van de Universiteit Antwerpen

Bevat: -

ISBN: 9044111981

Abstract:

In dit boek poogt Duhamel een definitie te geven van *nihilisme*, en voorafgaand passeren ondermeer Nietzsche, Heidegger, Hermann Broch, e.a. Bevat een uitgebreide, alfabetische index der eigennamen (alle personen die aan bod komen in dit boek, waaronder Nietzsche)

Trefwoorden:

Nihilisme

p. 11-155

THESISSEN

Titel: De houding tov. het verleden: een studie van Nietzsches werk "Van nut en nadeel voor de geschiedenis"

Auteur : Marc Ackaert

Plaats en datum: Leuven, 1987

Collatie: 102 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Oneigentijdse beschouwingen (oeuvre)

Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre)

Leven

Leven, gezond

Vorming (Bildung)

Historisch bewustzijn

Geschiedenis, houding tegenover

Titel: Mis-en gebruik v. Nietzsches werk in de rechtse literatuur

Auteur : Carolina Belmans

Plaats en datum: Leuven, 1983

²⁶⁵ Werd later bijgevoegd, na de andere 130 reeds ontsloten werken ter situering nihilisme

Collatie: 158 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Politiek

De wil tot macht

Nihilisme

Moraal, heren en slaven-

Staat

Oorlog(sverheerlijking)

Socialisme (gelijkheid)

Nationaal-Socialisme

Receptie van Nietzsche's werk 20ste eeuw

Titel: De antichrist (Friedrich Nietzsche) gelezen als loflied op het leven

Auteur : Dirk Bollen

Plaats en datum: Leuven, 1990-1991

Collatie: 62 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

De Antichrist

Übermensch / Übermensch / Oppermens

Eeuwige wederkeer / terugkeer

Jezus / Christus / De gekruisigde

Titel: De zin of onzin van Nietzsches gedachte van de eeuwige terugkeer van hetzelfde : Een onderzoek naar de paradox in de verhouding tussen de kosmologische en ethische dimensie van deze gedachte

Auteur : Jan Bouwman

Plaats en datum: Leuven, 1999

Collatie: 158 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Eeuwige wederkeer / terugkeer

Nihilisme

Nihilisme, overwinnen van het

Waarden, herwaardering / Omkering van

Übermensch / Übermensch / Oppermens

Titel: Over nut en nadeel van Nietzsche voor het leven

Auteur : Peter Brems

Plaats en datum: Leuven, 1996

Collatie: 159 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Geschiedschrijving, genealogie van de
Worden / Zijn
Worden, onschuld van het
Eeuwige wederkeer / terugkeer
Nihilisme
Receptie van Nietzsche's werk 20ste eeuw

Titel: Friedrich Nietzsche : filosofie v/h leven of leven van de filosofie? Een onderzoek naar de mogelijkheid tot zelfverwijzing van de pragmatische kennisleer bij Schopenhauer en de vroege Nietzsche

Auteur : Thomas Crombez

Plaats en datum: Brussel, 1999-2000

Collatie: 163 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)
Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch
Tragedie (dood van de)
Socrates (invloed op Nietzsche)
Voorwoord (van Nietzsche in) Ongeschreven boeken
Over waarheid en leugen (Oeuvre)
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre)
Van nut en nadeel van de geschiedenis (oneigentijdse beschouwingen)
David Strauss, de belijder en de auteur (oneigentijdse beschouwingen)
Schopenhauer als opvoeder (Oneigentijdse beschouwingen)
Richard Wagner in Bayreuth (Oneigentijdse beschouwingen)

Titel: Waarheid & Nihilisme bij F. Nietzsche : een mogelijke invalshoek tot het post-modernisme?

Auteur : Christophe de Moraes

Plaats en datum: Leuven, 1993

Collatie: 159 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Geschiedenis
Moderniteit (,post-)
Waarheid
Metafysica, kritiek op de
Vrouwen, de
Nihilisme

Titel: Nietzsche en de tragische eeuw van het oude Griekenland

Auteur : S. Debleeckere

Plaats en datum: Leuven, 1972-1973

Collatie: 142 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

De geboorte van de tragedie (Oeuvre)

Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch

Tragedie

Filosofie

Voorsocratische

Aristoteles

Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)

Titel: Metafoor en de afgrondelijke verzinking : Nietzsche en Derrida

Auteur : Richard De Brabander

Plaats en datum: Rotterdam, 1991

Collatie: 104 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Stijl

Metafo(o)r(iek)

Titel: Van lezen en schrijven: Nietzsche in het licht van de deconstructie

Auteur : Lieven Decock

Plaats en datum: Leuven, 1992

Collatie: 142 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

De geboorte van de tragedie (Oeuvre)

Apollo/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch

Tragedie

Stijl; Taal

Metafo(o)r(iek)

Filosofie

Voorsocratici

Muziek

Titel: Nietzsche en de eerste Sofistiek : Thematisch onderzoek naar de aanknopings- en verschilpunten

Auteur : Jos Decorte

Plaats en datum: Leuven, 1979

Collatie: 291 p.; A4
THESIS

Trefwoorden:

Sofisten
Moraal
Tragedie
Waarheid
Religie
Staat
Vorming (Bildung)
Übermensch / Übermensch / Oppermens
Eeuwige wederkeer / terugkeer
Taal

Titel: De tijd van de schaamte : Een confrontatie tussen de schaamte, het christendom en Nietzsche

Auteur : Ruth Hendrickx

Plaats en datum: Leuven, 1991-1992

Collatie: 70 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Christendom
Schaamte

Titel: Atheïsme en immoralisme in de filosofie van Friedrich Nietzsche

Auteur : Marc Herman

Plaats en datum: Leuven, 1986-1987

Collatie: 118 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Immoralisme (van Nietzsche)
Atheïsme (/ , kritiek op Nietzsche's)
Waarheid
Priesters
God
Nihilisme

Titel: Waarom waarheid? Nietzsches organische levensopvatting : waarheidskritiek en waarheidsvernieuwing

Auteur : Karel Kleijn

Plaats en datum: Rotterdam, [s.a.]

Collatie: 70 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Waarheid

Titel: Een analyse van de wil bij Nietzsche

Auteur : Hugo Klip

Plaats en datum: Leuven, 1993

Collatie: 70 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Wil

Titel: De vraag naar filosofie in Nietzsches denken over kunst

Auteur : Koenraad Lenaerts

Plaats en datum: Leuven, 1983

Collatie: 152 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Kunstopvatting

Titel: De werkelijkheid als spel van waarheid en kunst in het denken van Nietzsche

Auteur : Jan Mouton

Plaats en datum: Leuven, 1984-1985

Collatie: 77 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

De geboorte van de tragedie (Oeuvre)

Wil tot macht (als kunst)

Waarheid

Titel: Het esthetisch pessimisme van Friedrich Nietzsches Geboorte van de Tragedie : Een onderzoek naar Nietzsches eerste kunst-en wereldopvatting

Auteur : Geert Palmaerts

Plaats en datum: Leuven, 1994-1995

Collatie: 78 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

De Geboorte van de tragedie (Oeuvre)
Kunstopvatting

Titel: De verborgen geschiedenis van Nietzsches subject

Auteur : Bertina Rook

Plaats en datum: Leuven, 1996

Collatie: 77 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Mens

Subject(iviteit)

Mens, als wil tot macht

Tragedie

Wereldbeeld

Kunst

Wetenschap

Titel: Nietzsche en de retoriek

Auteur : Hilde Roos

Plaats en datum: Leuven, 1994

Collatie: 87 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Retoriek

Titel: Soevereiniteit en Tragische conceptie. Nietzsche en Bataille : het begrip

Überwindung als finaliteit

Auteur : Gilbert Rook

Plaats en datum: Leuven, 1974-1975

Collatie: 123 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Zelfoverwinning

Waarheid

Bataille, George (invloed van Nietzsche)

Titel: F. Nietzsche in Die Fröliche Wissenschaft : een uiteenzetting rond de
thema's moraal, religie, filosofie, wil tot macht, Übermensch en eeuwige
wederkeer

Auteur : Jan Schetz

Plaats en datum: Leuven, 1985

Collatie: 223 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Moraal

Religie

Christendom

Dood van God (God is dood)

Filosofie

Wil tot macht

Übermensch / Übermensch / Oppermens

Eeuwige wederkeer / terugkeer

Titel: Een inleidende studie over de betekenis van Nietzsches Jezusbeeld

Auteur : Dirk Symoens

Plaats en datum: Leuven, 1969

Collatie: 79 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Christendom

Jezus / Christus / De gekruisigde

Titel: Plaats en analyse van het thema Amor Fati i/h werk v. Friedrich Nietzsche

Auteur : Joachim Tafforeau

Plaats en datum: Leuven, 1989

Collatie: 121 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Amor Fati

Titel: Een belichting van Nietzsche's kritiek op de Westerse Cultuur vanuit de Vrolijke Wetenschap

Auteur : Heidi Van Driessen

Plaats en datum: Leuven, 1984-1985

Collatie: 81 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Vrolijke wetenschap (Oeuvre)

Decadentie

Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur

Moraal

Metafysica
Christendom

Titel: Kritiek van onze Westerse liberale samenleving vanuit de politieke filosofie van Nietzsche

Auteur : Dries Vervoort

Plaats en datum: Leuven, 1998-1999

Collatie: 84 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Politiek

Wil tot macht

Übermensch / Übermensch / Oppermens

Verlichting (, kritiek op)

Liberalisme

Titel: Nietzsches voorstelling van de echte Christusfiguur

Auteur : Gilbert Weyne

Plaats en datum: Leuven, 1956

Collatie: 24 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Christendom

Jezus / Christus / De gekruisigde

Titel: Zarathustra's leren : een aanzet ter bepaling v.d. positiviteit

Auteur : Paul van Tongeren

Plaats en datum: Leuven, 1977

Collatie: 185 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)

Zarathustra

Übermensch / Übermensch / Oppermens

Eeuwige wederkeer / terugkeer

Titel: De inzet van Nietzsches moraalkritiek

Auteur : Joris Vlieghe

Plaats en datum: Leuven, 2000

Collatie: 187 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Moraal
Moraal, slavenopstand in de
Ressentiment
Vrijheid
Schuld
Ideaal, ascetisch
Nihilisme
Cultuur, tragische (/Griekse-)
Genealogische methode

Titel: Een labyrint van vermetele inzichten : enkele aspecten betreffende
waarheid en de vrouw in het werk van Friedrich Nietzsche

Auteur : Iris Van Cauwenbergh

Plaats en datum: Leuven, 1998

Collatie: 65 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Waarheid
Metafo(o)r(iek)
Vrouwen, de

Titel: Nietzsches geboorte van de tragedie : achtergronden, bedenkingen en
vertaling

Auteur : Luc Van de Cruys

Plaats en datum: Leuven, 1982

Collatie: 65 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

De geboorte van de tragedie (Biografie)
Invloed op Nietzsche
Indische filosofie (invloed op Nietzsche)
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)
Cultuur, tragische (/Grieks-)

Titel: De moraal van Nietzsches moraalkritiek

Auteur : P. van Tongeren

Plaats en datum: Leuven, 1984

Collatie: 461 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Moraal, kritiek op
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)
Voornaam(heid)
Wil tot macht

Titel: Nietzsche en Dostojewski : een confrontatie van twee negentiende eeuwse
“cultuurfilosofieën”

Auteur : Vanvooren Beatrix

Plaats en datum: Leuven, 1985

Collatie: 139 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Dostojewski / Dostojevski (invloed op Nietzsche)

Atheïsme (/ , kritiek op Nietzsche's); Dood van god (God is dood)

Christendom

Jezus / Christus / De gekruisigde

Wetenschap

Metafysica

Politiek

Staat

Titel: Ethiek en Christendom in de werken van Friedrich Nietzsche

Auteur : H. Verschuur

Plaats en datum: Leuven, 1975

Collatie: 161 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Biografie (van Nietzsche)

Persoonlijkheid (Nietzsche als)

Denken, manier van (Nietzsche als)

Geschiedenis

Individu(alisme)

Mens

Moraal

Ideaal, ascetisch

Religie

Dood van god (God is dood)

Eeuwige wederkeer / terugkeer

Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)

Christendom

Jezus / Christus / De gekruisigde

Paulus

Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)

Schuld

Geweten

Titel: Schopenhauers ethiek : Nietzsches kritiek

Auteur : Karel Duchesne

Plaats en datum: Leuven, 1998

Collatie: 58 p.; A4

THESIS

Trefwoorden:

Invloed op Nietzsche

Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)

TIJDSCHRIFTARTIKELS

Titel: De Dood van God honderd jaar na de dood van Nietzsche

Auteur : Paul van Tongeren

Tijdschrifttitel en exemplaar: Collationes . – Jrg. 30 (2000) nr 3

Collatie: p. 301-313

TIJDSCHRIFTARTIKEL

Trefwoorden:

Dood van God (God is dood)

Titel: Nietzsches Übermensch : de noodzaak van een herbezinning op de vraag naar de mens

Auteur : Gerard Visser

Tijdschrifttitel en exemplaar: Tijdschrift voor filosofie . – Jrg. 54(1992) nr. 4

Collatie: p. 637-667

TIJDSCHRIFTARTIKEL

Trefwoorden:

Übermensch / Übermensch / Oppermens

Titel: “Wat on-grieks is in het christendom” : Strijd en maat in Nietzsches begrip van christelijke en griekse religie

Auteur : Paul van Tongeren

Tijdschrifttitel en exemplaar: Tijdschrift voor Filosofie, Jrg. 61(1999) nr 1

Collatie: p. 3-26

TIJDSCHRIFTARTIKEL

Trefwoorden:

Christendom

Titel: Nietzsche en het christendom : De invloed van Nietzsche als “Profeet van de XXe eeuw”

Auteur : Claude Geffré, Jean-Pierre Jossua, Yves Le Gal [etc.]

Tijdschrifttitel en exemplaar: Concilium, Internationaal tijdschrift voor theologie, Jrg. 17(1981) nr. 5

Collatie: p. 3-26

TIJDSCHRIFTARTIKEL

Trefwoorden:

Foucault, Michel (invloed van Nietzsche)

Deleuze, Gilles (invloed van Nietzsche)

Derrida, Jacques (invloed van Nietzsche)

Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw

Receptie van Nietzsche's werk 20ste eeuw

Perspectivisme (bij/door Nietzsche); Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)

Worden / zijn

Worden, onschuld van het

Christendom

Jezus / Christus / De gekruisigde

Dood van god (God is dood)

Theologie

Dostojewski / Dostojevski (invloed op Nietzsche)

Mens

Übermensch / Übermensch / Oppermens

3. Hiërarchische descriptorenlijst

Descriptoren	Soort	Relatie	Reikwijdte
Nietzscheanisme		BT: Nietzsche	RT: Oeuvre
Pré-Nietzschiaans (godschtongood vóór Nietzsche)	BT: Nietzscheanisme	RT: Invloed op Nietzsche	
Tydenoten (van Nietzsche)	BT: Nietzscheanisme	RT: Invloed op Nietzsche	
Actualiteit (van Nietzsche)	BT: Nietzscheanisme	RT: Interpretatie	RT: Receptie
Archief, Nietzsche	BT: Nietzscheanisme	RT: Nietzsche	
Interpretatie	BT: Nietzscheanisme	RT: Naai-interpretatie	RT: Naai-Nazi-interpretatie
Interpretatie, criteria voor	BT: Interpretatie		
Perspectieven (bij/voor Nietzsche)	BT: Nietzscheanisme	RT: Actualiteit (van Nietzsche)	
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)	BT: Nietzscheanisme	RT: Actualiteit (van Nietzsche)	
Receptie	BT: Nietzscheanisme		
Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw	BT: Receptie		
Strindberg, August (receptie van Nietzsche)	BT: Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw		
Ibsen, Henrik (receptie van Nietzsche)	BT: Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw		
Karl Kraus, Søren (receptie van Nietzsche)	BT: Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw		
Zelfreceptie	BT: Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw		
Receptie van Nietzsche's werk 20ste eeuw	BT: Receptie		
Blanchot, Maurice (receptie van Nietzsche)	BT: Receptie van Nietzsche's werk 20ste eeuw		
Invloed op Nietzsche	BT: Nietzscheanisme	RT: Wagner, Richard	RT: Andreas-Salomé, Lou
Klassiek Griekse schrijvers (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Filosoof	
Heraclitus (invloed op Nietzsche)	BT: Klassiek Griekse schrijvers (invloed op Nietzsche)		
Socrates (invloed op Nietzsche)	BT: Klassiek Griekse schrijvers (invloed op Nietzsche)		
Boettie en Napoleon (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche		
Hegel, Georg (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Filosofie	
Natuurwetenschappen, lectuur (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Filosofie	
Darwin, Charles (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Wetenschap	RT: Darwin, Charles (invloed op Nietzsche)
Dostojevski / Dostojevski (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Evolutie (kritiek op)	RT: Wetenschap
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Personage, filosoof (Nietzsche als)	
Spinoza, Benedictus (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Schopenhauer als Erzieher	RT: Verlossing
Kant, Immanuel (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Filosofie	
Strauss, David (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Filosofie	
Indische filosofie (invloed op Nietzsche)	BT: Invloed op Nietzsche	RT: Filosofie	
Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw	BT: Nietzscheanisme		
Bataille, George (invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		

Onderwerpen	Statische	Belijde	Realisatie
Dobson, Gilles (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Foucault, Michel (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Overida, Jacques (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Vatlimb, Gann (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Expressionisten, Duitse (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Gilliams, Maurice (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Mann, Thomas (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Musil, Robert (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Vaartijk, Simon (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Jonger, Ernst (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Heidegger, Martin (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Brank ter, Menno (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Spengler, Oswald (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Werkloofing 1914-1918 (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw	RT: Moraal	
Marianah, Hendrik (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Hart 't, Maarten (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Levi, Strauss, Claude (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Componisten, invloed op (20 ste eeuw)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Maline, Gustaaf (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Strauss, Richard (Invloed van Nietzsche)	BT: Invloed van Nietzsche op de 20ste eeuw		
Strauss, Richard (Invloed van Nietzsche)	BT: Strauss, Richard (Invloed van Nietzsche)		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Voorrede, de (in Opus 30 van Strauss)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 30		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Achtenwereldingen, van etc (in Opus 30)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 31		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Verlanging, van het grote (in Opus 30)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 32		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Vreugden en de hartstochten, van de	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 33		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Graffied, het (in Opus 30 van Strauss)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 34		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Welenschap, van die (in Opus 30 van Strauss)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 35		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Geneezende, de (in Opus 30 van Strauss)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 36		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Danelied, het (in Opus 30 van Strauss)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 37		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Aldus sprak Zarathustra: Nachtwandelsaartlied (in Opus 30 van Nietzsche)	BT: Strauss' Aldus sprak Zarathustra Opus 38		RT: Aldus sprak Zarathustra (OeRT) Biografische chronologie
Auteur (Nietzsche als)	BT: Nietzsche		RT: Nietzsche
Begrijpen, verzet tegen het	BT: Auteur (Nietzsche als)		RT: Filoloog (Nietzsche als)
Publiek, selectie van het	BT: Auteur (Nietzsche als)		RT: Filoloog (Nietzsche als)
Nietzsche studie, vermeten voor	BT: Auteur (Nietzsche als)		RT: Filoloog (Nietzsche als)

Woordsoort	Woord	Relatie
Stijl	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Aldus sprak Zarathustra, st (RT: Filoloog (Nietzsche als
Prosaïsme, literair (Nietzsche als)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Marxisme, kritische (Nietzsche als)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Vertellic medelij (Nietzsche als)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Verteller, in (Nietzsche als)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Verteller, atonistische (Nietzsche als)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Aforisme(n)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Stijl
Metafoor(jok)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Dichter (Nietzsche als)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Aldus sprak Zarathustra, m (RT: Aldus sprak Zarathustra
Voorwoorden (van Nietzsche)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in 1898)	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in) Die geboorte van de tragische	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in) Menselijk al te menselijk	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in) Morgenrood	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in) vrolijke wetenschap	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in) Ecce homo	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Voorwoord (van Nietzsche in) Ongeachtroven beklau	BT: Voorwoorden (van Nietzsche)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Religieus, literair (van Nietzsche)	BT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Filoloog (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Profetische figuur (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Levenslaar (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Verkundiging (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Schierlogische denker (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Kuntenaar (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Wijze (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Filosoof met de humor (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Cultuurfilosofische inhoud (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Psycholoog (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Genealoog (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Genealogische methode	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Deconstructivist (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Persoonlijkheid (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Denken, manier van (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Wandelaar, en zijn schaduw (Nietzsche als)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)
Biografie (van Nietzsche)	BT: Nietzsche	RT: Filoloog (Nietzsche als)

Concept	Naam	Epis
Biografische chronologie (Levensdata)	BT: Biografie (van Nietzsche)	
Periode, jeugd jaren (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	BT: Forster-Nietzsche, Elisabeth
Periode, studententijd (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	
Periode, professoraat (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	
Gezondheid (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	RT: Gezondheid (van Nietzsche)
Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)	BT: Gezondheid (van Nietzsche)	
Gezondheid, studie van zijn ziekte	BT: Gezondheid (van Nietzsche)	BT: Zwifrasculia
Gezondheid, insorting, levenswijze	BT: Biografie (van Nietzsche)	RT: Personlijkheid (Nietzsche als)
Curriculum Vitae (Nietzsche over zijn)	BT: Biografie (van Nietzsche)	RT: Psychologie (Nietzsche als)
persoonlijkheid (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	
Psychoanalyse (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	
Relatienetwerk (van Nietzsche)	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	RT: Biografische chronologie (v
Andreas-Salomé, Lou	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	RT: Invloed op Nietzsche
Rim, Paul	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	RT: Onafhankelijke beschouwing
Wagner, Richard	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	
Burkhardt, Jacob	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	
Rhode, Erwin	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	
Overbeck, Franz	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	
Gaaf, Viktor	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	RT: Correspondentie (van Nietzsche)
Meysemburg, von Malvina	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	
Forster-Nietzsche, Elisabeth	BT: Relatienetwerk (van Nietzsche)	RT: Andreas-Salomé, Lou
Correspondentie (van Nietzsche)	BT: Biografie (van Nietzsche)	
Biografische chronologie (van Nietzsche)	BT: Biografische chronologie (van Nietzsche)	
Periode, jeugd / 1844 - 1869 (volgens Proost, K. F.)	BT: Biografische chronologie (volgens Proost, K. F.)	
Periode, hoogleraar te Basel / 1869 - 1879 (volgens Proost, K. F.)	BT: Biografische chronologie (volgens Proost, K. F.)	
Periode, zwerfjaren / 1879 - 1888 (volgens Proost, K. F.)	BT: Biografische chronologie (volgens Proost, K. F.)	
Periode, ziekte / 1889 - 1900 (volgens Proost, K. F.)	BT: Biografische chronologie (volgens Proost, K. F.)	
Biografische chronologie (volgens Jans, Curt Paul)	BT: Biografische chronologie (van Nietzsche)	
Periode, jeugd / 15-16-1844 tot 19-04-1888 (volgens Jans, Curt Paul)	BT: Biografische chronologie (volgens Jans, Curt Paul)	
Periode, professor / 15-04-1888 tot 02-05-1879 (volgens Jans, Curt Paul)	BT: Biografische chronologie (volgens Jans, Curt Paul)	
Periode, filosoof / 02-05-1879 tot 01-1889 (volgens Jans, Curt Paul)	BT: Biografische chronologie (volgens Jans, Curt Paul)	
Periode, levenswijze / 01-1889 tot 25-08-1900 (volgens Jans, Curt Paul)	BT: Biografische chronologie (volgens Jans, Curt Paul)	
Biografische chronologie (volgens Lannoy, G. J.)	BT: Biografische chronologie (van Nietzsche)	
Periode, catholisch-geestelijkzake (volgens Lannoy, G. J.)	BT: Biografische chronologie (volgens Lannoy, G. J.)	

Periode	Kenmerk	Titel
De gebeurtenis van de tragedie (Biografie volgens Lannoy, C. J.)		
Periode, intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	BT: Periode, esthetisch-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	
Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	BT: Biografische chronologie (volgens Lannoy, C. J.)	
Voorbij gaat en kwaad (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	
Genealogie van de moraal (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	
Periode, anti-intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	
Het geval Wagner (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	BT: Biografische chronologie (volgens Lannoy, C. J.)	
Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	
De antichrist (Biografie volgens Lannoy, C. J.)	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)	
Biografische chronologie (volgens Dooren van, Wim)	BT: Biografische chronologie (van Nietzsche)	
Periode, eerste (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	BT: Biografische chronologie (volgens Dooren van, Wim)	
De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Dooren van, Wim)	BT: Periode, eerste (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	
Omgevingsbeschouwingen (Biografie volgens Dooren van, Wim)	BT: Periode, eerste (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	
Periode, tweede (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	BT: Biografische chronologie (volgens Dooren van, Wim)	
Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Dooren van, Wim)	BT: Periode, tweede (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	
Morgenrood (Biografie volgens Dooren van, Wim)	BT: Periode, tweede (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	
Vrijlike wetenschap (Biografie volgens Dooren van, Wim)	BT: Periode, tweede (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	
Periode, derde (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	BT: Biografische chronologie (volgens Dooren van, Wim)	
Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Dooren van, Wim)	BT: Periode, derde (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)	
Biografische chronologie (volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Biografische chronologie (van Nietzsche)	
Periode, esthetisch-positivistische (1858-1872) volgens Andreas-Salomé, Lou	BT: Biografische chronologie (volgens Andreas-Salomé, Lou)	
De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, esthetisch-positivistische (1858-1872) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	BT: Biografische chronologie (volgens Andreas-Salomé, Lou)	
Omgevingsbeschouwingen (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Morgenrood (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Vrijlike wetenschap (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Periode, anti-intellectueel-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou	BT: Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Vrijlike wetenschap (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, intellectueel-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Biografische chronologie (volgens Andreas-Salomé, Lou)	
Voorbij gaat en kwaad (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Genealogie van de moraal (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou	
De vijf tot Macht (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Het geval Wagner (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Periode, antichrist in leven en denken (1888-1900) volgens Andreas-Salomé, Lou	BT: Periode, anti-intellectueel-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou	
Afgodenscheuring / Afgodendoodmeting (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	BT: Periode, antichrist in leven en denken (1888-1900) volgens Andreas-Salomé, Lou	

Titel	Periode	RT
De antichrist (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	RT: Periode, antichrist in leven en denken (1888-1900) volgens Andreas-Salomé, Lou	RT: Nietzsche
Ecce Homo (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)	RT: Periode, antichrist in leven en denken (1888-1900) volgens Andreas-Salomé, Lou	RT: Nietzsche
Oeuvre	RT: Nietzscheisme	RT: Nietzsche
Oeuvre (chronologisch volgens vroeg/mid/laat opdeling)	BT: Oeuvre	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, vroege werken	BT: Oeuvre (chronologisch volgens vroeg/mid/laat opdeling)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De Geboorte van de tragedie (Oeuvre, vroege werken)	BT: Oeuvre, vroege werken	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Ongepubliceerde beschouwingen (Oeuvre, vroege werken)	BT: Oeuvre, vroege werken	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Van nat en nederl van de geschiedenis (Oeuvre, vroege werken)	BT: Oeuvre, vroege werken	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Het geval Wagner (Oeuvre, vroege werken)	BT: Oeuvre, vroege werken	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, werken uit middenperiode	BT: Oeuvre (chronologisch volgens vroeg/mid/laat opdeling)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Menselijk al te menselijk (Oeuvre, middenperiode)	BT: Oeuvre, werken uit middenperiode	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Moogtend (Oeuvre, middenperiode)	BT: Oeuvre, werken uit middenperiode	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Vrolijke wetenschap (Oeuvre, middenperiode)	BT: Oeuvre, werken uit middenperiode	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre, middenperiode)	BT: Oeuvre, werken uit middenperiode	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, Nietzsche's late werk	BT: Oeuvre (chronologisch volgens vroeg/mid/laat opdeling)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Genealogie van de moraal (Oeuvre, late werken)	BT: Oeuvre, Nietzsche's late werk	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre, late werken)	BT: Oeuvre, Nietzsche's late werk	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De antichrist (Oeuvre, late werken)	BT: Oeuvre, Nietzsche's late werk	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Ecce Homo (Oeuvre, late werken)	BT: Oeuvre, Nietzsche's late werk	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre (chronologisch / gefaseerd volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, eerste fase (volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre (chronologisch / gefaseerd volgen)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De geboorte van de tragedie (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, eerste fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Ongepubliceerde beschouwingen (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, eerste fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, tweede (afaratische) fase (volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, eerste fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Menselijk al te menselijk (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, tweede (afaratische) fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Mogtend (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, tweede (afaratische) fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Vrolijke wetenschap (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, tweede (afaratische) fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, tweede (afaratische) fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, derde fase (volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre (chronologisch / gefaseerd volgen)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, derde fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Genealogie van de moraal (Oeuvre, volgens Kuyppers, Etienne)	BT: Oeuvre, derde fase (volgens Kuyppers, Etienne)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre (Chronologisch / periode volgens Proost, K.F.)	BT: Oeuvre	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Oeuvre, eerste periode (1888-1874/75) volgens Proost, K.F.	BT: Oeuvre (chronologisch / periode volgens Proost, K.F.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De geboorte van de tragedie (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)	BT: Oeuvre, eerste periode (1888-1874/75) volgens Proost, K.F.	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Ongepubliceerde beschouwingen (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)	BT: Oeuvre, eerste periode (1888-1874/75) volgens Proost, K.F.	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)

Concept	Concept	Concept	Concept
Deuvre, tweede periode (1875-1883) volgens Proost, K.F.	Deuvre (chronologisch / periodiek volgens)	BT: Deuvre (chronologisch / periodiek volgens)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Menselijk al te menselijk (Deuvre, volgens Proost, K.F.)	Deuvre, tweede periode (1875-1883) volgens	BT: Deuvre, tweede periode (1875-1883) volgens	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Morgenrood (Deuvre, volgens Proost, K.F.)	Deuvre, tweede periode (1875-1883) volgens	BT: Deuvre, tweede periode (1875-1883) volgens	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Vrijlijke vriendschap (Deuvre, volgens Proost, K.F.)	Deuvre, derde periode (1884-1888) volgens	BT: Deuvre (chronologisch / periodiek volgens)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Deuvre, derde periode (1884-1888) volgens Proost, K.F.	Deuvre, derde periode (1884-1888) volgens	BT: Deuvre, derde periode (1884-1888) volgens	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Aldus sprak Zarathustra (Deuvre, volgens Proost, K.F.)	Deuvre, derde periode (1884-1888) volgens	BT: Deuvre, derde periode (1884-1888) volgens	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Voorbij goed en kwaad (Deuvre, volgens Proost, K.F.)	Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	BT: Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Genealogie van de moral (Deuvre, volgens Probst, K.F.)	Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	BT: Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	BT: Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Esthetisch-politieke periode (1858-1872) Deuvre, volgens	Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	BT: Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Intellectueel-politieke periode (1873-1880) Deuvre, v	Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	BT: Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Anti-intellectueel-politieke periode (1881-1888) Deur	Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	BT: Deuvre (chronologisch volgens Lannoy, C.J.)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	BT: Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Van nut en nadeel van de geschiedenis (Deuvre)	Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	BT: Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Over waarheid en leugen (Deuvre)	Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	BT: Deuvre (chronologisch / uitgelicht)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De geboorte van de tragedie (Deuvre)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De geboorte van de tragedie (Biografie)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Dionysos / Dionysisch	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Apollo / apollinisch	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Apollon/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Prometheus	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Tragedie (Dood van de)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Ariadne	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Mythen (Dionysisch)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Culten (Dionysisch)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Togtenkalfjes (Dionysisch)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Verlangen (Dionysisch)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
De geboorte van de tragedie (Receptie van)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	De geboorte van de tragedie (Deuvre)	BT: De geboorte van de tragedie (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
David Strauss, de belijfer en de auteur (Ongegentijde Besch	Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	BT: Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Over nut en nadeel voor de geschiedenis (Ongegentijde Besch	Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	BT: Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Schopenhauer als opvoeder (Ongegentijde Beschouwingen)	Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	BT: Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Richard Wagner in Bayreuth (Ongegentijde Beschouwingen)	Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	BT: Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Menselijk al te menselijk (Deuvre)	Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	BT: Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)
Morgenrood (Deuvre)	Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	BT: Ongegentijde beschouwingen (Deuvre)	RT: Biografische chronologie (van Nietzsche)

Woordeboek	Woordeboek	Woordeboek	Woordeboek
Vrolijk wêreldskap (Oeuwe)	BT: Oeuwe (etnologiesch / uitsigelyk)	RT: Biografie (van Nietzsche)	RT: Biografiese chronolo
Vorstij goed en kwaad (Oeuwe)	BT: Oeuwe (etnologiesch / uitsigelyk)	RT: Biografie (van Nietzsche)	RT: Biografiese chronolo
Voorbij goed en kwaad (ramenvatting en dramatis personee)	BT: Voorbij goed en kwaad (Oeuwe)	RT: Moral	RT: Kultuur
Aldus sprak Zarathustra (Oeuwe)	BT: Oeuwe (chronologiesch / uitsigelyk)	RT: Biografie (van Nietzsche)	RT: Biografiese chronolo
Zarathustra	BT: Aldus sprak Zarathustra (Oeuwe)	RT: Ecco homo (Oeuwe)	RT: Biografie (van Nietzsche)
zarathustra, die Esuur van	BT: Zarathustra	RT: Nietzsche	RT: Auteur (Nietzsche als)
Zarathustra, die naam van	BT: Zarathustra	RT: Nietzsche	RT: Auteur (Nietzsche als)
Aldus sprak Zarathustra, achesgrent, eschrijproes en receptie	BT: Aldus sprak Zarathustra (Oeuwe)	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: biografie (van Nietzsche)
Aldus sprak Zarathustra, inhoud en struktuur van	BT: Aldus sprak Zarathustra (Oeuwe)	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, deel voorspaaende: Voorrede, de (inhoud)	BT: Aldus sprak Zarathustra, inhoud en stroof	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van)	BT: Aldus sprak Zarathustra, inhoud en stroof	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van)	BT: Aldus sprak Zarathustra, inhoud en stroof	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van)	BT: Aldus sprak Zarathustra, inhoud en stroof	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)	BT: Aldus sprak Zarathustra, inhoud en stroof	RT: Auteur (Nietzsche als)	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, stijl van	BT: Aldus sprak Zarathustra (Oeuwe)	RT: Nietzsche	RT: Biografiese chronolo
Aldus sprak Zarathustra, Dionysos-Dithyrambus in	BT: Aldus sprak Zarathustra, stijl van	RT: Nietzsche	RT: Dionysos / Dithyrambus
Aldus sprak Zarathustra, goddielen in (Natuurlandse vertaling)	BT: Aldus sprak Zarathustra, stijl van	RT: Nietzsche	RT: Stijl
Aldus sprak Zarathustra, liederen in	BT: Aldus sprak Zarathustra, stijl van	RT: Nietzsche	RT: Stijl
Nachtlied, hel	BT: Aldus sprak Zarathustra, liederen in	RT: Oeuwe	RT: Nietzsche
Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	BT: Aldus sprak Zarathustra, stijl van	RT: Nietzsche	RT: Dionysos / Dithyrambus
Gees, de drie transformasies van de	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Kameel	RT: Leeuw
Kameel	BT: Geest, de drie transformasies van de	RT: Leeuw	RT: Kind
Leeuw	BT: Geest, die drie transformasies van de	RT: Kameel	RT: Kind
Kind	BT: Geest, die drie transformasies van de	RT: Kameel	RT: Leeuw
Mul	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	
Koe	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	
Zee	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	RT: Dood van god (god is c
Esel	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	
Zon	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	RT: Dood van god (god is c
Mens	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	
Koningen	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	
Mens, die herendaagse	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	RT: Mens
Mens, hoogste	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	RT: Mens
Mens, die hoogste	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	RT: Mens
Gees, gewelensvolle	BT: Aldus sprak Zarathustra, metaforen in	RT: Metafole(riek)	RT: Geweten, het slechte

Woord	Uitspraak	Uitspraak	Scriptie
Geest, vrije	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Tovenaar	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Dood, predikere van de (tristate)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Christendom
Adelaar / aerm	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Slang
Middag (grote), en het teken	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Lachen en dansen	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Middernacht-klok	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Geest der zwaarte (dwerg)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Adelaar (aerm)
Slang	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Wijze	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Dionysos (als metafoer in Aklus sprak Zarathuustra)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: De gebroeders van de Ise
Zarathuustra (als metafoer in Aklus sprak Zarathuustra)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Christendom
Jesus / Christus / De gekruisigde (als antipode van Dionysos)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Christendom
Dionysos tegen Jesus / Christus / De gekruisigde	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Ezel
Ezel en Kameel (als woestijn dieren)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Paas, de laatste	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Mens
Mens, de laatste	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Mens
Mens, de laatste	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Bloedzuiger	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Bedelaar	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Idroot	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Schaduw	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Waarschijger	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
huar	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Spil / Tarantula	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Tarantula
Zarathuustra (als de leeuw)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Übermensch / Übermensch / Oppermens	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Übermensch / Überme
Kinderland en Gelukkig eiland	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Übermensch / Überme
Mens en Übermensch / Übermensch / Oppermens volgens Zarathuustra, de vraag naar de mens, de vraag naar de	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
Übermensch / Übermensch / Oppermens, de vraag naar de	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Übermensch / Überme
Genealogie van de moraal (Deuvre)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	RT: Übermensch / Überme
Algodrukscherming / Algodrukscherming (Deuvre)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
De antichrist (Deuvre)	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	
De antichrist, context van	BT: Aklus sprak Zarathuustra, metafoeren in	RT: Metafoerjriek	

Woord	betreffende	betreffende
Ecce Homo (Oeuvre)	RT: Oeuvre (chronologisch / zonder opdeling)	RT: Biografie (van Nietzsche)
Nietzsche contra Wagner (Oeuvre)	BT: Oeuvre (chronologisch / afgelijkt)	RT: Biografie (van Nietzsche)
De wil tot Macht. (Oeuvres)	BT: Oeuvre (chronologisch / afgelijkt)	RT: Nietzscheanisme
Natuur	BT: Natuur	RT: Nietzsche
Natuur, als begrip	BT: Natuur	RT: Chaos
Natuur, als Chaos	BT: Natuur	RT: Kracht
Natuur, als krachtenveld	BT: Natuur	RT: Mars, als schappende
Natuur, als Schepers	BT: Natuur	
Natuur, als Zelfloosheid	BT: Natuur	
Natuur, in Aelius sprak Zarathustra	BT: Natuur	RT: Aelius sprak Zarathustra (Oeuvre)
Natuur, in De geboorte van de tragedie	BT: Natuur	RT: De geboorte van de tragedie (Oeuvre)
Natuur, in Genealogie van de moraal	BT: Natuur	RT: Genealogie van de moraal (Oeuvre)
Natuur, in Menselijk al te menselijk	BT: Natuur	RT: Menselijk al te menselijk (Oeuvre)
Natuur, in Morgenrood	BT: Natuur	RT: Morgenrood (Oeuvre)
Natuur, in Onelentijdse beschouwingen	BT: Natuur	RT: Onelentijdse beschouwingen (Oeuvre)
Natuur, in Voorbij goed en kwaad	BT: Natuur	RT: Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)
Natuur, in Vrijlike wetenschap	BT: Natuur	RT: Vrijlike wetenschap (Oeuvre)
Natuur, heersghe van nietzsche's begrip	BT: Natuur	RT: Nietzsche
Aarde	BT: Natuur	
Aarde, als chaos	BT: Aarde	RT: Natuur, als chaos
Aarde, als krachtenveld	BT: Aarde	RT: Natuur, als krachtenveld
Aarde, als worden	BT: Aarde	
Worden / zijn	BT: Natuur	RT: Will tot macht
Hoofdzakgedachte	BT: Natuur	RT: Will tot macht
Werkelijkheid, veranderlijkheid van de	BT: Natuur	
Vrijisme	BT: Natuur	RT: Meis
Kracht	BT: Natuur	RT: Natuur, als krachten
Krachtenleer	BT: Natuur	RT: Natuur, als krachten
Macht	BT: Natuur	RT: Will tot macht
Will	BT: Natuur	RT: Will tot macht
Will, in De geboorte van de tragedie	BT: Will	RT: De geboorte van de tragedie RT: Schopenhauer, Arthur
Will, vrije, kritiek op	BT: Will	RT: De geboorte van de tragedie RT: Schopenhauer, Arthur
Will tot macht	BT: Natuur	RT: Will tot macht contra evengalia
Will tot macht (als kunst)	BT: Will tot macht	RT: Natuur

Deel 1543	Deel 1544	Deel 1545
Willen	BT: Natuur	RT: Macht
Willen, gezandheid van de	BT: Willen	RT: Natuur
Willen tot macht	BT: Natuur	
Leven	BT: Natuur	
Autonomie	BT: Leven	RT: Vrijheid
Eros	BT: Leven	RT: Vrijheid
Leven, gevaarlijk	BT: Leven	
Leven, gezond	BT: Leven	
Walging	BT: Leven	
Zelf	BT: Leven	
Zelfvergeetheit	BT: Leven	
Zelzucht	BT: Leven	
Mens	BT: Natuur	
Lichaam	BT: Mens	
Driften / rede	BT: Lichaam	
Lichaam, als wil tot macht	BT: Lichaam	
Lichaam, onderdrukking van het	BT: Lichaam	
Mensel handelen	BT: Lichaam	
Lichaam, rol van het	BT: Lichaam	
Individueelisme	BT: Mens	
Persoon	BT: Mens	
Genie	BT: Mens	
Mens, als Organisch leven	BT: Mens	
Gehalzen	BT: Mens, als Organisch leven	
Instinct	BT: Mens, als Organisch leven	
Lijden	BT: Mens, als Organisch leven	
Mens, als lichaam	BT: Mens, als Organisch leven	
Mens, plaats in de natuur	BT: Mens, als Organisch leven	
Mens, visie op	BT: Mens, als Organisch leven	
Schuld	BT: Mens, als Organisch leven	
Bovenmenselijke, het	BT: Mens	
Mens, als rief	BT: Mens	
Mens, als individu	BT: Mens	
Mens, als Organisch leven	BT: Mens	RT: Individualisme
Mens, als organisme	BT: Mens	RT: Individualisme
		RT: Individu

Concept	Result	Relatie	Relatie
Mens, als zij van verlaten	BT: Mens		
Mens, als probleem en (mis)behoefte	BT: Mens		
Mens, als scheppende	BT: Mens	RT: Natuur, als Scheppen	
Mens, als toneelspeler	BT: Mens		
Mens, als wil tot macht	BT: Mens	RT: Natuur, als Scheppen	
Mens, als zelfversterking	BT: Mens		
Mens, de stalin	RT: Mens	RT: Dood van God (God is dood)	RT: Zon
Mens, de wereld	BT: Mens		
Mens, overwinning van de	BT: Mens		
mens, tragische, fimpysologie van	BT: Mens	RT: Dinysoos f dnysoech	
Mens, tragische, fysiologie van	BT: Mens		
Mens, tragische, psychologie van	BT: Mens		
Mens, als ik	BT: Mens		
Altruïsme	BT: Mens, als ik	RT: Egoïsme	
Bewuatzijn	BT: Mens, als ik		
Egoïsme	BT: Mens, als ik	RT: Altruïsme	
Ik	BT: Mens, als ik		
Ik, geweten van het	BT: Mens, als ik		
Ik, herwaardering van het	BT: Mens, als ik		
Ik, problematisering van het	BT: Mens, als ik		
Rationaliteit	BT: Mens, als ik		
Subjectiviteit	BT: Mens, als ik		
Mens, de nieuwe	BT: Mens		
Mens, de nieuwe, uitlaan van	BT: Mens, de nieuwe		
Mens, de nieuwe, kenmerken	BT: Mens, de nieuwe		
Aldoe en Hybris	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Edel leven	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Gezondheid, de wil tot	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Gezondheid, grote	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Ja-zeggen/(Levens-)juweling	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Keen uezell	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Onafhankelijkheid	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Pathos van de diepantie	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Voornaam(heid)	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		
Zelfdiscipline(ring)	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken		

Concept	Symbol	Periode
Zelfverwarming	BT: Mens, de nieuwe, kenmerken	
Worden (wat men is)	BT: Mens	
Amor Fati	BT: Worden (wat men is)	
Chaos	BT: Worden (wat men is)	RT: Dionysos / Dionysisch
Eeuwige wederkeer / terugkeer	BT: Worden (wat men is)	RT: Stang
Eeuwige wederkeer, kritiek, op nietszucht's	BT: Worden (wat men is)	RT: Stang
Srijl geven aan karakter	BT: Worden (wat men is)	
Worden, ontschuld van het	BT: Worden (wat men is)	
Zelfreclatie	BT: Worden (wat men is)	
Zelfbeoordening (moraal)	BT: Worden (wat men is)	
Zelfvervalsing	BT: Worden (wat men is)	RT: Nietzsche
Cultuur	BT: Cultuur	
Cultuur, begrip	BT: Cultuur	
Cultuur, filier	BT: Cultuur	
Cultuur, Griekse	BT: Cultuur	
Cultuur, Duitse	BT: Cultuur	
Cultuur, visie op	BT: Cultuur	
Cultuur, aristocratische	BT: Cultuur	RT: Aristocratie
Cultuur, tragische (Griekse-)	BT: Cultuur	RT: De gebeurtenis van de tragedie RT: Apollo / Apollinisch
Cultuur, leergeboorte van de tragische (Griekse-)	BT: Cultuur	RT: De gebeurtenis van de tragedie RT: Apollo / Apollinisch
Cultuur, Griekse-Apollinische	BT: Cultuur	RT: De gebeurtenis van de tragedie RT: Apollo / Apollinisch
Cultuur, moderne	BT: Cultuur	
Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur	BT: Cultuur	
Dood van God (God is dood)	BT: Cultuurkritiek: de crisis van de westerse d	
Nihilisme	BT: Cultuurkritiek: de crisis van de westerse d	
Nihilisme, als woort en begrip	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, filosofische aanpak	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, Nietzsche als nihilist	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, gevolgen van het	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, persoonlijk, de gevolgen	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, maatschappelijk, de gevolgen	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, overwinning van het	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, volgens perioden	BT: Nihilisme	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, periode der onzekerheid	BT: Nihilisme, volgens perioden	RT: Dood van God (God is dood)
Nihilisme, periode der klaarheid	BT: Nihilisme, volgens perioden	RT: Dood van God (God is dood)

Concept	Soort	Relatie
Moraal, functie	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (Ouvre)
Moraal, christelijke	BT: Moraal	RT: Christendom
Moraal, metafysische	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (Ouvre)
Moraal, zelfoverwinning van de	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (Ouvre)
Moraal, slavenopstand in de	BT: Moraal	RT: Ouwre
Moraal, heren	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Moraal, slaven	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Moraal, heren, en slaven	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Waarden, Dionysische	BT: Waarden	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Waarden, waarde van	BT: Waarden	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Waarden, goed en kwaad	BT: Waarden	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Waarden, goede Herenmoraal en kwaadje slavenmoraal	BT: Waarden	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Kwaad/boze, waarde van het	BT: Waarden	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Waarden, herwaardering / Omkering van	BT: Waarden	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Deugd	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Schuld/betrokking	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Medelijden	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Wraak	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Gerechtigheid	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Verspelding	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Straf	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Geweten	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Geweten, not slechte	BT: Geweten	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Vergeving (en borouw)	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Aakse, priesterlijke	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Inmoralisme (van Nietzsche)	BT: Moraal	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Religie	BT: Cultuur	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Personaliteit, religieuze (nietzsche als)	BT: Religie	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Bijbel	BT: Religie	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Oude testament	BT: Bijbel	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
Nieuwe testament	BT: Bijbel	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
God	BT: Religie	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
God, Nietzsche's kritiek op het begrip	BT: God	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)
God, Nietzsche's zoeken naar	BT: God	RT: Genealogie van de moraal (RT: Gouffe Herenmoraal)

Deelwoord	Woord	Religie	Religie
God, versus duivel		BT: God	RT: Dood van God (God is dood) RT: Nihiïsme
Ezraïewet, het in Aelua sprak Zarathustra		BT: Religie	RT: Aelua sprak Zarathustra, m RT: Aldus sprak Zarathust
Soedisteme, Europese		BT: Religie	
Christendom		BT: Religie	RT: Messiasment
Christendom, genealogie van het		BT: Christendom	RT: Dood van God (God is
Christendom, nietzsche's kritiek op		BT: Christendom	RT: Dood van God (God is
Christendom, receptie van nietzsche's kritiek op		BT: Christendom	RT: Dood van God (God is
Christenmeeste, de eerste		BT: Christendom	RT: Dood van God (God is
Swastiment		BT: Christendom	RT: Nihiïsme
Theologie		BT: Christendom	
Kerk		BT: Christendom	
Kerk, Nietzsche's kritiek op de		BT: Kerk	RT: Dood van God (God is dood) RT: Nihiïsme
Wil tot macht contra evangelie		BT: Christendom	RT: Wil tot macht
Paulus		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Zonda		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Schwarte		BT: Christendom	RT: Aelua sprak Zarathustra, m RT: Aldus sprak zarathust
Prwelera		BT: Christendom	RT: Christendom
Prwelera, Nietzsche's kritiek op		BT: Christendom	RT: Aldus sprak Zarathust
Jezus / Christus / De gekruisigde		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Jezus / Christus / De gekruisigde, voortop Nietzsche's togen		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Antichrist, de		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Dionysos en Jezus / Christus / De gekruisigde		BT: Christendom	RT: Dionysos / Dionysisch
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde		BT: Christendom	RT: Dionysos / Dionysisch
Zarathustra versus Jezus / Christus / De gekruisigde		BT: Christendom	RT: Dionysos / Dionysisch
Jezus / Christus / De gekruisigde - denken, kritiek op Nietzsche		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Atheïsme (v. kritiek op Nietzsche's)		BT: Christendom	RT: De antichrist (Euvre)
Jodendom		BT: Religie	
Geschiedenis		BT: Cultuur	
Geschiedenis, houding tegenover		BT: Geschiedenis	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)
Oudheid, Griekse		BT: Geschiedenis, houding tegenover	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)
Samenleving/leef, Griekse		RT: Oudheid, Griekse	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)
Gedachten, Griekse atafs-		BT: Oudheid, Griekse	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)
Verlichting (v. kritiek op)		BT: Geschiedenis, houding tegenover	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)
Romantiek		BT: Geschiedenis, houding tegenover	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)
Moderniteit (v. post-)		BT: Geschiedenis, houding tegenover	RT: Onvegentijdse beschouwingen (Euvre)

Concept	Concept	Concept	Concept
Historische methode	BT: Geschiedenis		RT: Omschrijvende beschouwingen (Euvre)
Historisch bewustzijn	BT: Geschiedenis		RT: Omschrijvende beschouwingen (Euvre)
Geschiedschrijving	RT: Geschiedenis		RT: Omschrijvende beschouwingen (Euvre)
Geschiedschrijving, genealogie van de	RT: Geschiedschrijving		RT: Omschrijvende beschouwing (Euvre)
Filosofie	BT: Cultuur		
Filosofie, lokaal van de	BT: Filosofie		
Filosofie, onderwerp van de	BT: Filosofie		
Filosofie, methode van de	BT: Filosofie		
Filosofie, experimentele	BT: Filosofie		
Filosofie, als sociologische praktijk	RT: Filosofie		
Filosofie, als taket	BT: Filosofie		
Filosofie, de wijsge(w)ren	BT: Filosofie		
Diogenes, L. vertuus	BT: Filosofie, de wijsge(w)ren		RT: Klassiek grieke schrijvers
Socrates (Nietzsche's)	BT: Filosofie, de wijsge(w)ren		RT: Klassiek grieke schrijvers
Plato	BT: Filosofie, de wijsge(w)ren		RT: Klassiek grieke schrijvers
Platonisme (anti-)	BT: Plato		RT: Klassiek grieke schrijvers
Platonisme (positief)	RT: Plato		RT: Klassiek grieke schrijvers
Plato's Eros	RT: Plato		RT: Klassiek grieke schrijvers
Aristoteles	BT: Filosofie, de wijsge(w)ren		RT: Klassiek grieke schrijvers
Aristoteles (poetica)	BT: Aristoteles		RT: Klassiek grieke schrijvers
Voorocratie	BT: Filosofie, de wijsge(w)ren		RT: De geboorte van de tra
Sofisten	BT: Filosofie, de wijsge(w)ren		RT: De geboorte van de tra
Vrijheid	BT: Filosofie		RT: De geboorte van de tra
Conformist, de	RT: Vrijheid		RT: De geboorte van de tra
Thuisverlater, de	BT: Vrijheid		RT: De geboorte van de tra
Recht, de	BT: Vrijheid		RT: De geboorte van de tra
Tussenmens, de	BT: Vrijheid		RT: De geboorte van de tra
Vrije geest, de	BT: Vrijheid		RT: Klassiek grieke schrij
Viva activa	BT: Vrijheid		RT: De geboorte van de tra
zelfdruk	BT: Vrijheid		RT: Klassiek grieke schrijvers
Levenskunst	RT: Vrijheid		
Wijfjaar (van de toekomst)	BT: Vrijheid		
Bewijning	BT: Filosofie		
Vriendschap, over	BT: Bezinning		RT: Relatienetwerk (van Nietzsche)
bezaamheid, over	BT: Bezinning		RT: Relatienetwerk (van Nietzsche)

Beeldspraak	Resultaat	Gezond	Rechts
Metafysica	BT: Filosofie	RT: Waarheid	RT: Waarheidspraktijk
Metafysica, genealogie van de	BT: Metafysica	RT: Waarheid	RT: Waarheidspraktijk
Metafysica, kritiek op de	BT: Metafysica	RT: Waarheid	RT: Waarheidspraktijk
Waarheid	BT: Metafysica	RT: Waarheidspraktijk	RT: Waarheid, kritiek op de
Waarheidspraktijk	BT: Metafysica	RT: Waarheidspraktijk	RT: Waarheid, kritiek op de
Waarheid, kritiek op de	BT: Metafysica	RT: Waarheidspraktijk	RT: Waarheid, kritiek op de
Ethiek	BT: Filosofie		
Intelligibiliteitsprincipe	BT: Filosofie		
Humanisme (anti-)	BT: Filosofie		
Nominalisme, kritiek op	BT: Filosofie		
Substantie (Anti-)	BT: Filosofie		
Causa efficiens	BT: Filosofie		
Categorisch imperatief	BT: Filosofie		
Ontologische eenheidsprincipe	BT: Filosofie		
Bewustzijnsprincipe	BT: Filosofie		
Intellectualisme, anti-	BT: Filosofie		
Antropologie	BT: Filosofie		
Naturalisme	BT: Filosofie		
Logica	BT: Filosofie		
Fu, chuang (en Nietzsche)	BT: Filosofie		
Kant (en Nietzsche)	BT: Filosofie		
Hegel (en Nietzsche)	BT: Filosofie		
Heidegger (en Nietzsche)	BT: Filosofie		
Wetenschap	BT: Cultuur		
Wetenschapper of kunstenaar, Nietzsche als	BT: Wetenschap		
Wetenschappers	BT: Wetenschap		
Wetenschap, visie op de rede	BT: Wetenschap	RT: Drijf / rede	
Wetenschap, betekenis van Nietzsche voor de	BT: Wetenschap	RT: Drijf / rede	
Taal	BT: Wetenschap		
Positivisme	BT: Wetenschap		
Kennis(theorie / kunst)	BT: Wetenschap		
Natuurwetenschappen	BT: Wetenschap		
Wiskunde	BT: Natuurwetenschappen		
Fysica	BT: Natuurwetenschappen		
Scheikunde	BT: Natuurwetenschappen		

Gebruikswaard	Substantie	Soort	Beeld
Astrofysica	RT: Natuurwetenschappen		
Biologie	BT: Natuurwetenschappen		
Darwinisme	BT: Biologie	RT: Lectuur (natuurwetenschap)	RT: Darwin, Charles
Evotheorie, kritiek op	BT: Biologie	RT: Lectuur (natuurwetenschap)	RT: Darwin, Charles
Fysiologie	BT: Natuurwetenschappen		
Filoloog of fysioloog?, Nietzsche als	BT: Natuurwetenschappen		
Sociale wetenschap	BT: Wetenschap	RT: Taal	
Vrouwen, de	BT: Sociale wetenschappen		
Vrouw, als metafoor	BT: Vrouwen, de		
Vrouw-metastoren in De geboorte van de tragedie	BT: Vrouw, als metafoor		
Vrouw-metastoren, de apollinische	BT: Vrouw-metastoren in De geboorte van de tragedie		
Vrouw-metastoren, de dionysische	BT: Vrouw-metastoren in De geboorte van de tragedie		
Vrouw-metastoren in Nietzsche's latere werk	BT: Vrouw, als metafoor		
Vrouw-metafoor, Aphrodite	BT: Vrouw, als metafoor		
Vrouw-metafoor, Circe	BT: Vrouw, als metafoor		
Vrouwen, negatieve uitdrukken over	BT: Vrouwen, de		
Vrouwen, positieve uitdrukken over	BT: Vrouwen, de		
Vrouwen, emancipatie	BT: Vrouwen, de		
Vrouwen, feminisme	BT: Vrouwen, de		
Vrouwen, huwelijk	BT: Vrouwen, de		
Politiek	BT: Cultuur		
Politiek denken/politica, Nietzsche als	BT: Politiek		
Cultuur, Duitse (Nietzsche, als Anti-Duitser)	BT: Politiek		
Cultuur, Europese	BT: Politiek		
Nationalisme	BT: Politiek		
Agon/gemeenschapsconcept	BT: Politiek		
Staat	BT: Politiek		
Onderwijs, moderne	BT: Politiek	RT: Vorming (Bijding)	
Vorming (Bijding)	BT: Politiek	RT: Onderwijs, moderne	
Aufsteigend	BT: Politiek	RT: Cultuur, begrip	RT: Cultuur, filater
Democratie	BT: Politiek	RT: Cultuur, begrip	RT: Cultuur, filater
Liberalisme	BT: Politiek	RT: Cultuur, begrip	RT: Cultuur, filater
Marxisme	BT: Politiek	RT: Cultuur, begrip	RT: Cultuur, filater
Socialisme (gelijkheid)	BT: Politiek	RT: Cultuur, begrip	RT: Cultuur, filater

Concepten/Thema's	Subthema's	Relaties	Receptie
Nationaal-Socialisme	BT: Politiek		
Nazi-interpretatie	BT: Nationaal-Socialisme	RT: Interpretatie	RT: Receptie
Niet-Nazi-interpretatie	BT: Nationaal-Socialisme	BT: Interpretatie	BT: Receptie
Joden	BT: Politiek		
Ras(een)	BT: Politiek		
Antisemitisme	BT: Politiek		
Oorlog(s)verhoer(ing)	BT: Politiek		
Kunst	BT: Cultuur		
Kunstenaar of wetenschapper? / Wetenschappelijke kunstopvatting	BT: Kunst		
Dichters	BT: Kunst		
Musiek	BT: Kunstopvatting		
Kunst, binding met wetenschap/politiek	BT: Kunstopvatting	RT: Abdus-sarak Zarathuatra (F)	RT: De geboorte van de tra
Waarheid en kunst	BT: Kunst	BT: Wagner, Richard	RT: De geboorte van de tra

4. Alfabetische descriptorenlst

Deen(rij)er
Aarde
Aarde, als chaos
Aarde, als krachtenveld
Aarde, als worden
Actualiteit (van Nietzsche)
Adelaar / arand
Afgodenschaming / Afgodendeemstering (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Afgodenschaming / Afgodendeemstering (Oeuvre)
Aforisme(n)
Agonীগemeenschapsconcept
Aidos en Hybris
Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Doeren van, Wim)
Aldus sprak Zarathustra (Biografie volgens Lannoy, C.J.)
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre)
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre, middenperiode)
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Aldus sprak Zarathustra (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)
Aldus sprak zarathustra, achtergrond, sctrijproces en receptie van
Aldus sprak Zarathustra, deel 1 (inhoud van)
Aldus sprak Zarathustra, deel 2 (inhoud van)
Aldus sprak Zarathustra, deel 3 (inhoud van)
Aldus sprak Zarathustra, deel 4 (inhoud van)
Aldus sprak Zarathustra, deel voorafgaande: Voorrede, de (inhoud van)
Aldus sprak Zarathustra, Dionysos-Dithyramben in
Aldus sprak Zarathustra, gedichten in (Nederlandse vertaling)
Aldus sprak Zarathustra, inhoud en structuur van
Aldus sprak Zarathustra, liederen in
Aldus sprak Zarathustra, metaforen in
Aldus sprak Zarathustra, stijl van
Aldus sprak Zarathustra: Achterwereldlingen, van de (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Danslied, het (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Genezende, de (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Graflied, het (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Nachtwandelaarslied (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Verlangen, van het grote (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Voorrede, de (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Vreugden en de hartstochten, van de (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Aldus sprak Zarathustra: Wetenschap, van de (in Opus 30 van Strauss, Richard)
Altruïsme
Amor Fati
Andreas-Salomé, Lou
Antichrist, de
Anti-intellectualistisch-postivistische periode (1881-1888) Oeuvre, volgens Lannoy, C. J.
Antisemitisme
Antropologie
Apolló / apollinisch
Apolló/Apollinisch en Dionysos/Dionysisch
Archief, Nietzsche-
Ariadne
Aristocratie
Aristoteles
Aristoteles (poetica)
Ascese, priestertijde
Astrafydia
Atheïsme (j), kritiek op Nietzsche's)
Auteur (Nietzsche als)
Autonomie
Bataille, George (invloed van Nietzsche)
Bedelaar
Begrijpen, verzet tegen het

Descriptor
Bewustzijn
Bewustzijn[apdrinops]
Bezinning
Bijbel
Biografie (van Nietzsche)
Biografische chronologie (Levensdata)
Biografische chronologie (van Nietzsche)
Biografische chronologie (volgens Andreas-Salomé, Lou)
Biografische chronologie (volgens Doeren van Wim)
Biografische chronologie (volgens Jant, Curt Paul)
Biografische chronologie (volgens Lannoy, C. J.)
Biografische chronologie (volgens Proost, K. F.)
Biologie
Blanchot, Maurice (receptie van Nietzsche)
Bloedzuiger
Boeddhisme, Europees
Bovenmenselijke, het
Braak ter, Menno (invloed van Nietzsche)
Burckhardt, Jacob
Categoriësch imperatief
Causaliteit
Chaos
Christendom
Christendom, genealogie van het
Christendom, nietzsche's Kriek op
Christendom, receptie van nietzsche's Kriek op
Christengemeente, de eerste
Dampionisten, invloed op (20 ste eeuw)
Conformist, de
Correspondentie (van Nietzsche)
Culten (Dionysisch)
Cultuur
Cultuur, aristocratische
Cultuur, begrip
Cultuur, Duitse
Cultuur, Duitse (Nietzsche, als Anti-Duitser)
Cultuur, Europese
Cultuur, Filister
Cultuur, Griekse
Cultuur, Griekse-Apoollische
Cultuur, hergeboorte van de tragische (Grieks-)
Cultuur, moderne
Cultuur, tragische (Grieks-)
Cultuur, visie op
Cultuurfilosofische inhoud (Nietzsche als)
Cultuurkritiek: de crisis van de westerse cultuur
Curriculum Vitae (Nietzsche over zijn)
Darwin, Charles (invloed op Nietzsche)
Darwinisme
David Strauss, de belijder en de auteur (Oncientijdse Beschouwingen)
De antichrist (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
De antichrist (Biografie volgens Lannoy, C.J.)
De antichrist (Oeuvre)
De antichrist (Oeuvre: late werken)
De antichrist, context van
De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Doeren van Wim)
De geboorte van de tragedie (Biografie volgens Lannoy, C.J.)
De geboorte van de tragedie (Biografie)
De geboorte van de tragedie (Oeuvre)
De geboorte van de tragedie (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
De geboorte van de tragedie (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)

Decepcie
De Geboorte van de tragedie (Oeuvre, vroege werken)
De geboorte van de tragedie (Receptie van)
De wil tot Macht (Oeuvre)
De wil tot Macht (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Decadentie
Decadentie, desintegratie van het individu
Decadentie, domeinen van de
Decadentie, middel van de
Decadentie, milieu van de
Decadentie, ontvoerting
Decadentie, voedingsbodan van
Decadentie, wortels van
Deconstructienist (Nietzsche als)
Deleuze, Gilles (invloed van Nietzsche)
Democratie
Denken, manier van (Nietzsche als)
Derrida, Jacques (invloed van Nietzsche)
Deugd
Dichter (Nietzsche als)
Dichters
Diogenes, Laertius
Dionysos (als metafoer in Aldus sprak Zarathustra)
Dionysos / Dionysisch
Dionysos en Jezus / Christus / De gekruisigde
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde
Dionysos tegen Jezus / Christus / De gekruisigde
Dood van God (God is dood)
Dood, predikers van de (priesters)
Dostojewski / Dostojevski (invloed op Nietzsche)
Drift(en) / rede
Ecco Homo (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Ecco Homo (Oeuvre)
Ecco Homo (Oeuvre, late werken)
Edel leven
Eenzaamheid, over
Eeuwige wederkeer / terugkeer
Eeuwige wederkeer, kritiek op Nietzsche's
Egoïsme
Eros
Esthetisch-pessimistische periode (1855-1872) Oeuvre, volgens Lunnoy, C. J.
Ethiek
Evolutietheor, kritiek op
Expressionisten, Duitse (invloed van Nietzsche)
Ezel
Ezel en Kameel (als woestijn dieren)
Ezelsfeest, het (in Aldus sprak Zarathustra)
Fabel, ware wereld tot
Filoloog (Nietzsche als)
Filoloog of fysioloog?, Nietzsche als
Filosofie
Filosofie, als soteriologische praktijk
Filosofie, als tekst
Filosofie, de wijsgeer(en)
Filosofie, experimentale
Filosofie, methode van de
Filosofie, onderwerp van de
Filosofie, taalrol van de
Filosoof met de hamer (Nietzsche als)
Förster-Nietzsche, Elisabeth
Foucault, Michel (invloed van Nietzsche)
Fysica
Fysiologie

Descriptor
Gast, Peter
Geest der zwaarte (dwerf)
Geest, de drie transformaties van de
Geest, gewetensvolle
Geest, vrije
Geheugen
Genealogie van de moraal (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Genealogie van de moraal (Biografie volgens Lannoy, C.J.)
Genealogie van de moraal (Oeuvre)
Genealogie van de moraal (Oeuvre, late werken)
Genealogie van de moraal (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Genealogie van de moraal (Oeuvre, volgens Proost, R.F.)
Genealogische methode
Genealoog (Nietzsche alle)
Genie
Gerechtigheid
Geschiedenis
Geschiedenis, houding tegenover
Geschiedschrijving
Geschiedschrijving, genealogie van de
Geweten
Geweten, het slechte
Gezondheid (van Nietzsche)
Gezondheid, de wil tot
Gezondheid, grote
Gezondheid, instorting (levensonder)
Gezondheid, stadia van zijn ziekte
Gezondheid, ziekte (van Nietzsche)
Gijllama, Maurice (invloed van Nietzsche)
God
God, Nietzsche's kritiek op het begrip
God, Nietzsche's zoeken naar
God, versus duivel
Godsdienst, Griekse staats-
Goethe en Napoleon (invloed op Nietzsche)
Hart 'L. Vaarten (invloed van Nietzsche)
Hegel (en Nietzsche)
Hegel, Georg (invloed op Nietzsche)
Heidegger (en Nietzsche)
Heidegger, Martin (invloed van Nietzsche)
Heraclitus (invloed op Nietzsche)
Het geval Wagner (Biografie volgens Lannoy, C.J.)
Het geval Wagner (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Het geval Wagner (Oeuvre, vroege werken)
Historisch bewustzijn
Historische methode
Humanisme (anti-)
Ibsen, Henrik (receptie van Nietzsche)
Ideal, ascetisch
Idioot
Ik
Ik, geweten van het
Ik, herwaardering van het
Ik, problematisering van het
Immoralisme (van Nietzsche)
Indische filosofie (invloed op Nietzsche)
Individualisme)
Instinct
Intellectualisme, anti-
Intellectualistisch-positivistische periode (1873-1886) Oeuvre, volgens Lannoy, C. J.
Intelligibiliteitsprincipe
Interpretatie

Beschouping
Interpretatie, criteria voor
Invoel op Nietzsche
Invoel van Nietzsche op de 20ste eeuw
Ja-zeggen/Levens-beaming
Jezus / Christus / De gekruisigde
Jezus / Christus / De gekruisigde - denken, kritiek op Nietzsche's
Jezus / Christus / De gekruisigde (als antipode van Dionysos)
Jezus / Christus / De gekruisigde, voorlopers Nietzsche tegen
Joden
Jodendom
Jünger, Ernst (invoel van Nietzsche)
Kameel
Kant (en Nietzsche)
Kant, Immanuel (invoel op Nietzsche)
Ken uzelf
Kennis(theorie / Kennis)
Kerk
Kerk, Nietzsche's kritiek op de
Kierkegaard, Soren (receptie van Nietzsche)
Kind
Kinderland en Gelukszige eilanden
Klassiek Griekse schrijvers (invoel op Nietzsche)
Koe
Koningen
Kracht
Krachtenleer
Kunst
Kunst, binding met wetenschap/politiek
Kunstenaar (Nietzsche als)
Kunstenaar of wetenschapper?, Nietzsche als
Kunstopvatting
Kwaad/boze, waarde van het
Lachen en dansen
Leeuw
Leven
Leven, gevaarlijk
Leven, gezond
Levenskunst
Levensleer (Nietzsche als)
Levi-Strauss, Claude (invoel van Nietzsche)
Liberalisme
Lichaam
Lichaam, als wil tot macht
Lichaam, onderdrukking van het
Lichaam, rol van het
Lijden
Logica
Maan
Macht
Mahler, Gustaf (invoel van Nietzsche)
Mann, Thomas (invoel van Nietzsche)
Marsman, Hendrik (invoel van Nietzsche)
Marxisme
Medelieden
Mens
Mens en Übermensch / Übermensch / Oppermens volgens Zarathustra
Mens, als dier
Mens, als ik
Mens, als individu
Mens, als lichaam
Mens, als Organisch leven
Mens, als Organisch leven

Descriptor
Mens, als organisme
Mens, als pijl van verlangen
Mens, als probleem en (zins)belofte
Mens, als scheppende
Mens, als toneelspeeler
Mens, als wil tot macht
Mens, als zelfoverstijging
Mens, de dolle
Mens, de eerste
Mens, de hedendaagse
Mens, de hogere
Mens, de laatste
Mens, de lelijkste
Mens, de nieuwe
Mens, de nieuwe, kenmerken
Mens, de nieuwe, ontstaan van
Mens, de vraag naar de
Mens, hoogste
Mens, overwinning van de
Mens, plaats in de natuur
Mens, tragische, dionysologie van
Mens, tragische, fysiologie van
Mens, tragische, psychologie van
Mens, visie op
Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Dooren van, Wim)
Menselijk al te menselijk (Biografie volgens Lannoy, G.J.)
Menselijk al te menselijk (Oeuvre)
Menselijk al te menselijk (Oeuvre, middenperiode)
Menselijk al te menselijk (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Menselijk al te menselijk (Oeuvre, volgens Probst, K.F.)
Metafoor(r)iek
Metafysica
Metafysica, genealogie van de
Metafysica, kritiek op de
Meysenbug, von Malwida
Middag (grote), en het taken
Middernacht(sakok)
Modemfielt (, post-)
Mol
Moraal
Moraal, (zelf)overwinning van de
Moraal, christelijke
Moraal, functie
Moraal, heren-
Moraal, heren- en slaven-
Moraal, herkomst
Moraal, kritiek op
Moraal, metafysische
Moraal, slaven-
Moraal, slavenopstand in de
Moraal handelen
Morgenrood (Biografie volgens Dooren van, Wim)
Morgenrood (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Morgenrood (Oeuvre)
Morgenrood (Oeuvre, middenperiode)
Morgenrood (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Morgenrood (Oeuvre, volgens Probst, K.F.)
Musil, Robert (invloed van Nietzsche)
Muziek
Mythen (Dionysisch)
Nachtlied, het

Deceptie
Nalatenchap, literair (van Nietzsche)
Nar
Narratoloog, kritische (Nietzsche als)
National-Socialisme
Nationalisme
Naturalisme
Natuur
Natuur, als begrip
Natuur, als Chaos
Natuur, als krachtenveld
Natuur, als Schoppen
Natuur, als Zin(loosheid)
Natuur, in Aldus sprak Zarathustra
Natuur, in De geboorte van de tragedie
Natuur, in Genealogie van de moraal
Natuur, in Menselijk al te menselijk
Natuur, in Morgenrood
Natuur, in Onzijdigse beschouwingen
Natuur, in Voorbij goed en kwaad
Natuur, in Vrolijke wetenschap
Natuur, roepje van Nietzsche's begrip
Natuurwetenschappen
Natuurwetenschappen, natuur (invloed op Nietzsche)
Nazi-interpretatie
Niet-Nazi-interpretatie
Nietzsche
Nietzsche contra Wagner (Oeuvre)
Nietzscheanisme
Nietzsche-studie, verwijzen voor
Nieuwe testament
Nihilisme
Nihilisme, actief
Nihilisme, als woord en begrip
Nihilisme, christelijk
Nihilisme, consequent
Nihilisme, de drie eeuwen
Nihilisme, Dionysiaans
Nihilisme, filosofische anamnese
Nihilisme, gevolgen van het
Nihilisme, maatschappelijk, de gevolgen
Nihilisme, naïef
Nihilisme, negatief
Nihilisme, Nietzsche als nihilist
Nihilisme, overwinnen van het
Nihilisme, periode der drie grote affecten
Nihilisme, periode der klaarheid
Nihilisme, periode van de catastrofe
Nihilisme, persoonlijk, de gevolgen
Nihilisme, pessimistisch
Nihilisme, quietistisch
Nihilisme, sterk
Nihilisme, volgens benaming/benoeming
Nihilisme, volgens perioden
Nihilisme, volmaakte
Nihilisme, zwak
Nihilisme, periode der onzekerheid
Nominalisme, kritiek op
Roedzaaksgerichte
Oeuvre
Oeuvre (chronologisch / gefaseerd volgens Kuypers, Ebonne)
Oeuvre (chronologisch / periode volgens Praost, K. F.)
Oeuvre (chronologisch / uitgelicht)

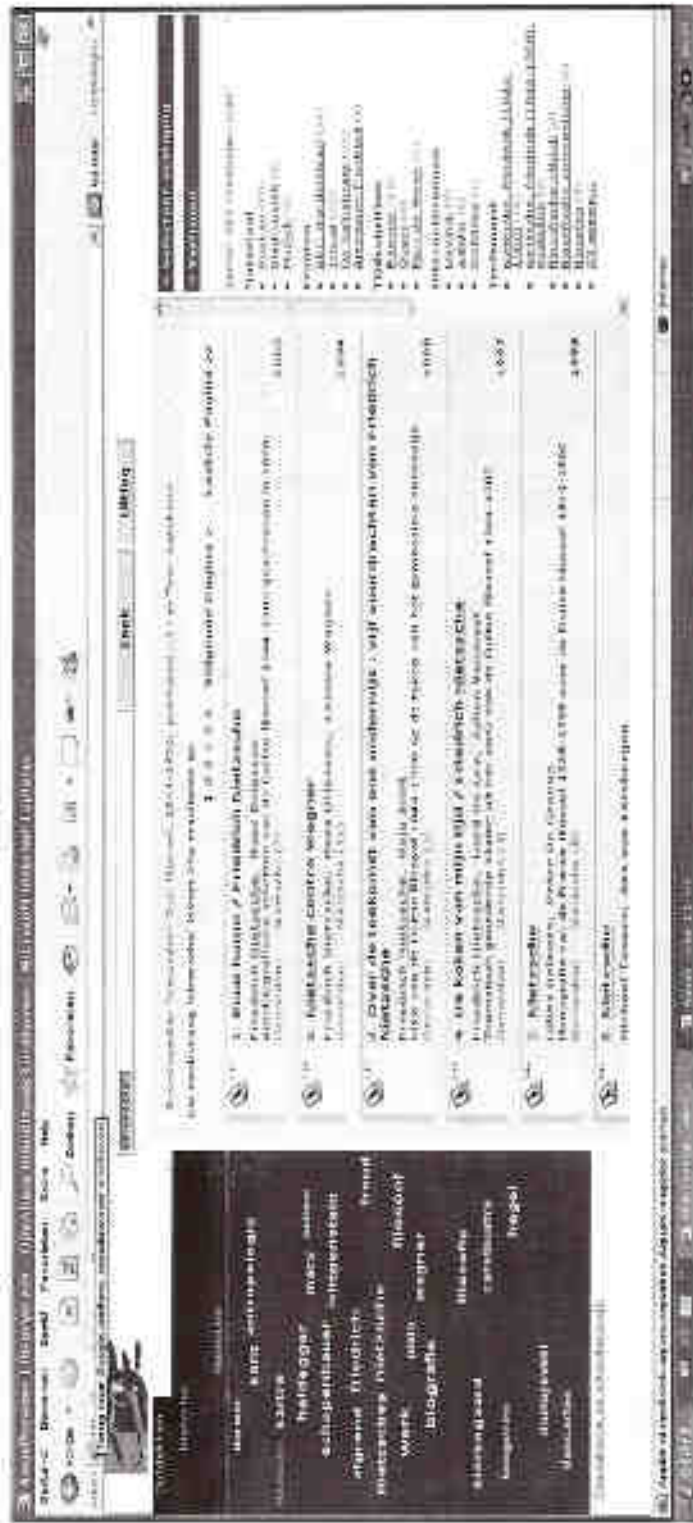
Deceptie
Oeuvre (chronologisch volgens Lannoy, C. J.)
Oeuvre (chronologisch volgens vroeg/midden/laat-opdeling)
Oeuvre, derde fase (volgens Kuypers, Etienne)
Oeuvre, derde periode 1884-1888 volgens Proost, K.F.
Oeuvre, eerste fase (volgens Kuypers, Etienne)
Oeuvre, eerste periode (1869-1874/75) volgens Proost, K.F.
Oeuvre, nietzsche's late work
Oeuvre, tweede (aforistische) fase (volgens Kuypers, Etienne)
Oeuvre, tweede periode (1875-1883) volgens Proost, K.F.
Oeuvre, vroege werken
Oeuvre, werken uit middenperiode
Onafhankelijkheid
Onderwijs, moderne
Oneigentijdse beschouwingen (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Oneigentijdse beschouwingen (Biografie volgens Dooren van, Wim)
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre)
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)
Oneigentijdse beschouwingen (Oeuvre, vroege werken)
Ontologische eenheid(sprincipe)
Ooring(sverhaarlijning)
Oude testament
Oudheid, Griekse
Over nut en nadeel voor de geschiedenis (Oneigentijdse Beschouwingen)
Over waarheid en leugen (Oeuvre)
Overbeck, Franz
Pathos van de distantie
Paulus
Paus, de laatste
Periode, antichrist in leven en denken (1888-1900) volgens Andreas-Salomé, Lou
Periode, anti-intellectualistisch-positivistische (1881-1888) volgens Andreas-Salomé, Lou
Periode, anti-intellectualistisch-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)
Periode, derde periode (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)
Periode, eerste (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)
Periode, esthetisch-pessimistische (1858-1872) volgens Andreas-Salomé, Lou
Periode, esthetisch-pessimistische (volgens Lannoy, C. J.)
Periode, filosoof / 02-06-1879 tot 01-1889 (volgens Janz, Curt Paul)
Periode, hoogleraar te Basel / 1889 - 1879 (volgens Proost, K. F.)
Periode, intellectualistisch-positivistische (1873-1880) volgens Andreas-Salomé, Lou
Periode, intellectualistisch-positivistische (volgens Lannoy, C. J.)
Periode, jeugd / 15-10-1844 tot 19-04-1869 (volgens Janz, Curt Paul)
Periode, jeugd en studentenjaren / 1844 - 1869 (volgens Proost, K. F.)
Periode, jeugdijaren (van Nietzsche)
Periode, levens einde / 01-1889 tot 25-08-1900 (volgens Janz, Curt Paul)
Periode, professor / 19-04-1869 tot 02-05-1879 (volgens Janz, Curt Paul)
Periode, professoraat (van Nietzsche)
Periode, studententijd (van Nietzsche)
Periode, tweede (volgens biografische chronologie Dooren van, Wim)
Periode, ziekte / 1889 - 1900 (volgens Proost, K. F.)
Periode, zwerfjaren / 1879 - 1889 (volgens Proost, K. F.)
Personage, literair (Nietzsche als)
Persoon
Persoonlijkheid (Nietzsche als)
Persoonlijkheid (van Nietzsche)
Persoonlijkheid, religieuze (Nietzsche als)
Perspectivisme (bijdoor Nietzsche)
Perspectiviteit (honderdvoudige spiegel)
Plato
Platonisme (anti-)
Platonisme (positief)
Plato's Eros
Patrick

Deusdemon
Politiek denker/politicus, Nietzsche als
Positivisme
Pré-Nietzscheïens (gedachtegoed vóór Nietzsche)
Priesters
Priesters, Nietzsche's kritiek op
Profetische figuur (Nietzsche als)
Prometheus
Psychoanalyse (van Nietzsche)
Psycholoog (Nietzsche als)
Publiek, selectie van het
Ras(sen)
Rationaliteit
Rebel, de
Receptie
Receptie van Nietzsche's werk 19de eeuw
Receptie van Nietzsche's werk 20ste eeuw
Rée, Paul
Relatieneetwerk (van Nietzsche)
Religie
Ressentiment
Rhode, Erwin
Richard Wagner in Bayreuth (Oneigentijdse Beschouwingen)
Romantiek
Samanlevingsstaat, Griekse
Scepsis
Scepsis, Epistemologische
Scepsis, Morele
Scepsis, Ontologische
Scepsis, overwinning van de
Scepsis, Psychologische
Scepticisme, sterk
Schaamte
Schaduw
Scheikunde
Schopenhauer als opvoeder (Oneigentijdse Beschouwingen)
Schopenhauer, Arthur (invloed op Nietzsche)
Schuld
Schuldbetrekking
Slang
Sociale wetenschappen
Socialisme (gelijkheid)
Socrates (Nietzsche's)
Socrates (Invloed op Nietzsche)
Sofisten
Sofistologische denker (Nietzsche als)
Spengler, Oswald (invloed van Nietzsche)
Spin / Tarantula
Spinoza, Benedictus (invloed op Nietzsche)
Staat
Stijl
Stijl geven aan karakter
Straf
Strauss' Alfred sprak Zarathustra Opus 30
Strauss, David (Invloed op Nietzsche)
Strauss, Richard (Invloed van Nietzsche)
Strindberg, August (receptie van Nietzsche)
Subjectiviteit
Substantie (Anti-)
Taal
Tegenstellingen (Dionysisch)
Theologie
Thuisverlater, de

Deelbiblio
Tijdgenoten (van Nietzsche)
Toveraar
Tragedie (Dood van de)
Tussenmens, de
Tzu, Chuang (en Nietzsche)
Übermensch / Übermensch / Oppermens
Übermensch / Übermensch / Oppermens, de vraag naar de
Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre)
Van nut en nadeel van de geschiedenis (Oeuvre, vroege werken)
Vattimo, Gianni (invloed van Nietzsche)
Vergelding
Vergeving (en berouw)
Verkondiging (Nietzsche als)
Verlangen (Dionysisch)
Verlichting (. kritiek op)
Verteller, afonistische (Nietzsche als)
Verteller, ik. (Nietzsche als)
Verteller-met-ijf (Nietzsche als)
Verdijk, Simon (invloed van Nietzsche)
Vitalisme
Viva activa
Voorbij goed en kwaad (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Voorbij goed en kwaad (Biografie volgens Lannoy, C.J.)
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre)
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre, late werken)
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Voorbij goed en kwaad (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)
Voorbij Goed en Kwaad (samenvatting en dramatis personae)
Voornaam(heid)
Vorsocratie
Voorwoord (van Nietzsche in) 1886
Voorwoord (van Nietzsche in) De geboorte van de tragedie
Voorwoord (van Nietzsche in) Ecce Homo
Voorwoord (van Nietzsche in) Menselijk al te menselijk
Voorwoord (van Nietzsche in) Morgenrood
Voorwoord (van Nietzsche in) Ongeschreven boeken
Voorwoord (van Nietzsche in) vrolijke wetenschap
Voorwoorden (van Nietzsche)
Vorming (Bildung)
Vriendschap, over
Vrije geest, de
Vrijheid
Vrolijke wetenschap (Biografie volgens Andreas-Salomé, Lou)
Vrolijke wetenschap (Biografie volgens Doorn van, Wim)
Vrolijke wetenschap (Oeuvre)
Vrolijke wetenschap (Oeuvre, middenperiode)
Vrolijke wetenschap (Oeuvre, volgens Kuypers, Etienne)
Vrolijke wetenschap (Oeuvre, volgens Proost, K.F.)
Vrouw, als metafoor
Vrouwen, de
Vrouwen, emancipatie
Vrouwen, feminisme
Vrouwen, huwelijk
Vrouw, negatieve uitspraken over
Vrouw, positieve uitspraken over
Vrouw-metafoor, Aphrodite
Vrouw-metafoor, Ariadne
Vrouw-metafoor, Circe
Vrouw-metaforen in De geboorte van de tragedie
Vrouw-metaforen in Nietzsche's latere werk
Vrouw-metaforen, de apollinische
Vrouw-metaforen, de dionysische

Dezchimo:
Waarden
Waarden, Dionysische
Waarden, goed en kwaad
Waarden, goed(e) Herenmoraal) en kwaad(e) slaavenmoraal)
Waarden, herwaardering / Omkering van
Waarden, waarde van
Waarheid
Waarheid en kunst
Waarheid, kritiek op de
Waarheidspraktijk
Waarzegger
Wagner, Richard
Walging
Wandelaar, en zijn schaduw (Nietzsche als)
Werdeldoorlog 1914-1918 (Invloed van Nietzsche)
Werkelijkheid, veranderlijkheid van de
Wetenschap
Wetenschap, betekenis van Nietzsche voor de
Wetenschap, visie op de rede
Wetenschapper of kunstenaar, Nietzsche als
Wetenschappers
Wijzegeer (Nietzsche als)
Wijzegeer (van de toekomst)
Wijze
Wil
Wil tot macht
Wil tot macht (als kunst)
Wil tot macht contra evangelie
Wil, in De geboorte van de tragedie
Wil, vrije, kritiek op
Willen
Willen tot macht
Willen, gezondheid van de
Wiskunde
Worden (wat men is)
Worden / zijn
Worden, onachtzaam van het
Wraak
Zarathustra
Zarathustra (als metafoer in Aldus sprak zarathustra)
Zarathustra (en de leer)
Zarathustra versus Jezus / Christus / De gekruisigde
Zarathustra, de figuur van
Zarathustra, de naam van
Zee
Zelf
Zelfcreatie
Zelfdisciplineren)
Zelfexpressie
Zelfobservatie (moreel)
Zelfoverwinning
Zelfreceptie
Zelfvergetelheid
Zelfvervalmaking
Zelfzucht
Zen
Zonde

5. Aquabrowser: Openbare Bibliothek Eindhoven (NL) 2005

Open, visualisatie medio 2005

http://www.aquabrowser.nl

AquaBrowser Library

is een intelligente zoekmachine die ontworpen is om u *pro-actief* te helpen uw informatie te vinden.

- Zoeken is eenvoudig: voer één of meer zoekwoorden in en druk op Enter (of klik op 'Zoeken'). Er verschijnen zoekresultaten gesorteerd op relevantie. Klik op een resultaat om een gedetailleerde beschrijving te zien.
- Links op het scherm ziet u een woordenwolk die gemaakt wordt op basis van uw zoekopdracht. Deze woorden zijn suggesties, bedoeld om nieuwe informatie te ontdekken en kunnen u helpen uw zoekopdracht te (her)formuleren. Deze suggesties bestaan uit vertalingen (naar een andere taal), spellings-alternatieven (voor meervoudig spelbare namen of om typfouten op te vangen), associaties (vrije associaties, zoals bij brainstormen), en thesaurus-terminen (gerelateerde woorden). Door te klikken op een woord zoekt u verder in de catalogus in de richting van dit woord, met uw huidige zoekvraag als context.
- Aan de rechterkant ziet u mogelijkheden om uw resultaten te verfijnen. Deze opties variëren van verfijnen op een onderwerp of een persoon tot een algemene categorie of een taal. Klikken op één van deze opties verfijnt uw resultaten tot *alleen* die resultaten die voldoen aan deze criteria.

Legenda

- In het 'Discover'-deel (de woordenwolk) hebben de kleuren van de woorden de volgende betekenis:
- Witte woorden zijn vrije associaties. Deze woorden hebben iets met uw zoekopdracht te maken en kunnen helpen uw gedachten te formuleren. Klik op een associatie om uw zoekopdracht in die richting te sturen.
- Blauwe woorden zijn spellingsvarianten. Soms zijn er meerdere manieren om een woord te spellen, of staan er spel fouten in de catalogus - deze woorden kunnen hierbij helpen. Klik op een spellingvariant om resultaten ervoor te zien.
- Gele woorden zijn vertalingen. Klik op een vertaling om uw zoekopdracht te vertaalen naar een ander taalgebied.
- Groene woorden zijn thesaurus-terminen. Klik op een term om uw zoekopdracht aan te passen richting die term.
- Wat betreft de woordgroete in de wolk: hoe groter het woord, hoe meer relevant het is ten opzichte van de zoekwoorden (zouls berekend door het automatische taalalgoritme).
- De plaats van een woord in de wolk heeft geen achterliggende betekenis.

6. Schermafdruck Vubis / Vubis Smart vs. Scherm Nietzsche-GPS

Catalogus Bibliotheek Gent

Zoeken	Verfijnd zoeken	Zoeken via lijsten
Zoekwoord	<input type="text"/>	Alle w oorden <input type="button" value="Zoeken"/>
Catalogus van	Volledige catalogus <input type="button" value="Zoeken"/>	

Catalogus Bibliotheek Gent

Zoeken	Verfijnd zoeken	Zoeken via lijsten
Zoekterm	<input type="text" value="nietzsche"/>	<input type="button" value="Zoeken"/>
	Alle w oorden <input type="button" value="Zoeken"/>	
en	<input type="text"/>	Alle w oorden <input type="button" value="Zoeken"/>
en	<input type="text"/>	Alle w oorden <input type="button" value="Zoeken"/>
Catalogus van	Volledige catalogus <input type="button" value="Zoeken"/>	
Jaar:	<input type="text"/> - <input type="text"/>	
Materiaaltype:	Locaties:	Taal:
<input type="button" value="Geen voorkeur"/> <input type="button" value="Boek"/> <input type="button" value="Cassette"/>	<input type="button" value="Geen voorkeur"/> <input type="button" value="Hoofdbibliotheek"/> <input type="button" value="Bib Blazoenstraat"/>	<input type="button" value="Geen voorkeur"/> <input type="button" value="Albanees"/> <input type="button" value="Arabisch"/>

Pagina 1 / 9 (203 items)

Titel	Auteur, artiest of componist		Bewaarselectie	Toonselectie	Jaar
☐	Acco. AE		Reeks		
☐	Achter de noten ... Nietzsche	auteur Johan Kriekemans	Artikel		
☐	Afgemat als een eendagsvlieg bij avond : een selectie uit de brieven 1858-1879	auteur Friedrich Nietzsche	Boek		cop. 1998
☐	Afgodenschemering, of Hoe men met de hamer filosofeert	auteur Friedrich Nietzsche	Boek		cop. 1997

Als we *Nihilisme* linken aan *Nietzsche* in een SISO-GPS, bv. in een Openbare Bibliotheek die mijn (werk/scherm)systematiek inzake visualisatie van relaties hanteert, krijgt de gebruiker - vóór overgegaan wordt tot aanklikken van voorgestelde titels, een betere begeleiding bij het zoekproces (specifieke duiding).

SISO-ALFAB. LIJST	TITEL	ISBN / ISSN
A B C D E F G	De zaak Nietzsche XXXXXXXXXX	9029500824 XXXXXXXXXX
H I J K L M N	AUTEUR	DATUM UITGAVE
O P Q R S T U	Dohmen, J. Duhamel, R. XXXXXXXXXX	1987 1988 XXXX
V W X Y Z	GERELATEERD	SISO-HIËRARCHIE
xx xx xx xx xx [etc.] nierziekten 605.15 niet-boekmaterial 026.15 niet-eucl. meetku. 514.9 nieuwe links 331.9 nieuwe testament 227 nieuwe theol. PR 251.4 nieuwe theol. RK 242.12 nihilisme 358.4 nijverheid onderw 487.7 nitrezen 671.2 nobelprijs 008 nobelprijswinnaars 008 nomografie 510.8 Nonbookmaterials 026.15 xx [etc.] xx xx xx xx	19 ^{de} eeuwse filosofie Wagner, Richard macht Nietzsche oeuvre biografie de geboorte van de tragedie	000 Algemeen 100 Wijsbegeerte xx xx [etc.] 140 Esthetiek → Nietzsche 150 Gesch. dr wijsb → Nietzsche 170 Ethiek → Nietzsche 180 Humanisme 200 Godsdienst → Nietzsche 300-330 Soc. Wetenschappn → Nietzsche
RESULTAAT		
Via klik onderliggende gegevens: ISBD met descriptoren per titel (uitbreiding) of auteur of jaar of IS-B/S-N bv. De zaak Nietzsche / Dohmen, J. 1987 9029500824 Lokalisatie of IBL-gegevens (uitprint formulier)		

Bron: <http://www.debibliotheken.nl/content.jsp?objectid=2447>

(juli 2005). Na onderstaand document ook nog:

- Gesproken boeken in de OB (Verslag werkconferentie 17/4/2003)
- Amendement aanpassing Auteurswet
- Plan van aanpak 2004

Gesproken boeken in openbare bibliotheken

De Vereniging van Openbare Bibliotheken en de Stichting FNB (het centrale facilitaire bedrijf voor lectuur in aangepaste leesvorm) gaan ernaar streven dat openbare bibliotheken, naast de blindenbibliotheken, distributiecentra voor gesproken boeken worden.

Blinden en slechtzienden krijgen hun gesproken boeken per post opgestuurd vanuit de blindenbibliotheken. Via distributie door de openbare bibliotheek kunnen veel meer doelgroepen bediend worden. Zo maken bijvoorbeeld dyslectici, afatici en analfabeten op dit moment weinig gebruik van de service. In Scandinavië blijkt dat deze groepen via distributie door de openbare bibliotheek veel beter bereikt worden.

Inhoud:

Februari 2005: meer duidelijkheid over rijksbeleid!

Stand van zaken december 2004: Vertraging

Stand van zaken juni 2004

Studie naar financiële gevolgen

Verslag werkconferentie

Gerelateerde projecten en nieuws

Gehandicaptenexceptie Auteurswet

Andere betrokkenen

Documentatie

Contact/informatie

Februari 2005: meer duidelijkheid over Rijksbeleid!

In de brief van 10 februari 2005 (met kenmerk MLB/LB 2005/5.911) spreekt staatssecretaris Medy van der Laan zich nader uit over haar toekomstige beleid t.a.v. het blindenbibliotheekwerk, waarbij de aansluiting van de dienstverlening aan het stelsel van openbare bibliotheken een van de belangrijkste uitgangspunten is.

De uitgangspunten van beleid zijn:

- Concentratie van productiefaciliteiten bij de FNB
- Concentratie van dienstverlening aan de gebruikers (1 loket)
- De aansluiting van de dienstverlening aan blinden en slechtzienden op het stelsel van openbare bibliotheken en
- De herpositionering van de bestaande blindenbibliotheken CBB (Ermelo), LSB (Nijmegen) en NLBB (Den Haag)

Er is een externe procesmanager benoemd, mevr. Marion Langendonk, die opdracht heeft gekregen om na zorgvuldig overleg met de verschillende participanten voorstellen te doen omtrent de nadere inrichting van het reorganisatieproces.

De besluitvorming op het punt van de concentratie van loketten is nog niet afgerond, zegt de staatssecretaris, maar 'de beoogde toekomstige centrale faciliteit speelt een belangrijke rol bij de aansluiting van de blindenbibliotheken bij het stelsel van openbare bibliotheken'.

De staatssecretaris wil het Plan van Aanpak Blindenbibliotheekwerk (distributie van gesproken boeken algemene lectuur door de openbare bibliotheken) dat april 2004 door de Vereniging OB is opgesteld, gebruiken als uitgangspunt bij de verdere discussie over de aansluiting van beide bibliotheekstelsels. Bij deze discussie zullen auteursrechtelijke vergoeding, financiering, lidmaatschapsvormen e.d. worden betrokken.

De uitgangspunten van de staatssecretaris voor de beoogde aansluiting van beide bibliotheeksystemen zijn:

- Voor niet-mobiele gebruikers blijft de landelijke bestelfaciliteit bestaan.
- De introductie van aangepaste materialen binnen de openbare bibliotheek zal aan belang toenemen bij het voortschrijden van de vergrijzing.
- Aansluiting tussen Bibliotheek.nl en Anderslezen.nl ligt voor de hand.
- Een backoffice functie is nodig om de diensten en producten te kunnen leveren die niet allemaal in een ob aanwezig kunnen zijn. Idealiter ziet men deze functie uitgeoefend door de beoogde 'centrale faciliteit'

De herstructurering van het stelsel zal worden vastgelegd in een nieuw Rijksvoorzieningenplan voor de periode 2006-2008, dat op Prinsjesdag zal worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Een concept zal voorafgaand worden voorgelegd aan betrokken organisaties en aan de Raad voor Cultuur zal advies worden gevraagd.

Stand van zaken december 2004: Vertraging

Het project Gesproken Boeken in Openbare Bibliotheken heeft vertraging opgelopen. Door allerlei oorzaken loopt de stelselherziening van het blindenbibliotheekwerk niet zo snel als verwacht. De inschakeling van openbare bibliotheken bij de dienstverlening aan mensen met leesproblemen hangt samen met deze reorganisatie.

Als gevolg van de vertraging is het bestaande Rijksvoorzieningenplan Bijzondere Bibliotheekvoorzieningen verlengd en zal het nieuwe Rijksvoorzieningenplan, dat gaat gelden tot en met 2008, pas het licht zien in september 2005.

In het kader van de inschakeling van openbare bibliotheken bij de dienstverlening aan mensen met leesproblemen, heeft de Vereniging van Openbare Bibliotheken eerder het Plan van Aanpak gesproken boeken algemene lectuur in Openbare Bibliotheken opgesteld. Dit plan zal in de eerste helft van

2005 worden getoetst en op (financiële) haalbaarheid worden bekeken. Het Ministerie OCW heeft laten weten verdere samenwerking van blindenbibliotheken en openbare bibliotheken te willen blijven stimuleren. Naar verwachting kan er na september 2005 met de uitvoering worden begonnen.

Stand van zaken juni 2004

Vijfenvijftig bibliotheken hebben zich opgegeven bij de Vereniging van Openbare Bibliotheken om in aanmerking te komen voor een collectie gesproken boeken op Daisy cd-rom. Het ministerie van OCenW is een voorstander van een meer decentrale distributiestructuur via de openbare bibliotheken van het gesproken boek en heeft zich in een eerder stadium bereid verklaard, financieel bij te dragen aan de ontwikkeling ervan. Tegelijkertijd vindt een reorganisatie plaats van het bestaande blindenbibliotheekwerk.

Het ministerie is net als de Raad voor Cultuur van mening dat meer mensen zouden kunnen profiteren van het gesproken boek, als de verspreiding ervan niet alleen via de blindenbibliotheken, maar ook via de openbare bibliotheken zou verlopen.

Met name ouderen en slechtzienden zouden kunnen profiteren van een eerste kennismaking met het materiaal via de openbare bibliotheek. Nu haakt deze groep vaak voortijdig af. Ook dyslectici vormen een steeds groter wordende groep belangstellenden.

De Vereniging van Openbare Bibliotheken wil gaarne aan dit streven meewerken en heeft 29 april 2004 een *Plan van Aanpak gesproken boeken algemene lectuur in Openbare Bibliotheken* naar het Ministerie gestuurd. In dit plan van aanpak worden de werkzaamheden en de kosten tot en met 2008 beschreven. Het huidige rechtstreekse leenverkeer per post van blindenbibliotheken naar klanten heeft beslist voordelen voor bepaalde visueel gehandicapte gebruikers. De Vereniging OB wil dit systeem dan ook handhaven, maar is tevens van mening dat een uitbreiding van verspreidingspunten via openbare bibliotheken, meer en andere groepen belangstellenden zal aanspreken.

In het Plan van Aanpak wordt voorgesteld de kandidaat bibliotheken te voorzien van een tooncollectie van honderd gesproken boeken en twee Daisy-spelers. Daarnaast wordt in de nota aandacht besteed aan de backoffice functies die nodig zijn om de kwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening via de openbare bibliotheken te waarborgen. Het gaat daarbij om zaken als deskundigheidsbevordering van het personeel, snel interbibliotheecair leenverkeer en een landelijk steunpunt voor inlichtingen en advies. Het is de bedoeling tot een evenwichtige spreiding over het land te komen. Idealiter zou in de toekomst iedere basisbibliotheek over collectie(s) gesproken boeken dienen te beschikken en over de expertise om er actief beleid mee te kunnen voeren. Het is nog niet bekend hoeveel middelen het Ministerie beschikbaar wil stellen om aan de plannen uitvoering te kunnen geven. U wordt van de verdere voortgang op de hoogte gehouden.

Studie naar financiële gevolgen

Begin september 2003 is opdracht verleend aan het bureau C.van de Graaf & Partners te Amstelveen om een feasibility study te maken naar het voornemen

om via de openbare bibliotheken gesproken boeken te gaan verstrekken. Met name de financiële gevolgen voor openbare bibliotheken en de meest efficiënte netwerkvorm voor de uitvoering worden onderwerp van het advies. Dit advies is gereed.

Verslag werkconferentie

Op 17 april 2003 is op de werkconferentie 'Het gesproken boek in de openbare bibliotheken' een aantal afspraken vastgelegd.

De bijeenkomst was belegd naar aanleiding van de wens vanuit het ministerie dat de openbare bibliotheek de uitlening van gesproken boeken voor een groot deel van de blindenbibliotheken gaat overnemen. In deze wens konden alle betrokken partijen zich vinden.

Op de werkconferentie kwam men overeen dat gestreefd dient te worden naar distributie van gesproken boeken via openbare bibliotheken. Het ministerie is genegen in de initiële kosten ervan bij te dragen. Er moet nog overeenstemming komen over het juiste netwerk van voorzieningen en de bijbehorende kostenverdeling. Als aan deze en andere voorwaarden voldaan wordt kan een begin worden gemaakt met de distributie van collecties gesproken boeken naar openbare bibliotheken. Het streven is dat begin 2004 een aantal bibliotheken van start gaat met de levering van gesproken boeken. De productie van de gesproken boeken blijft in handen van de blindenbibliotheken.

Bibliotheken kunnen zich als belangstellende voor een basiscollectie laten registreren bij Thea van Lankvelt, e-mail : lankvelt@debibliotheken.nl , tel.070-3090127.

Gerelateerde projecten en nieuws

De Vereniging en FNB werken ook samen in het project Internet voor mensen met een leeshandicap.

Recentelijk heeft de Openbare Bibliotheek Groningen voor een periode van anderhalf jaar bijdragen ontvangen, zowel van het Ministerie als van de Vereniging van Openbare Bibliotheken, voor de exploitatie van een Regionaal Centrum Anders Lezen. Naast het wegwijs maken van individuele klanten heeft het centrum de taak voor de bibliotheken van de drie noordelijke provincies te fungeren als vraagbaak. Ook verricht men promotiewerkzaamheden rond het gesproken boek.

Gehandicaptenexceptie Auteurswet

Eerder dit jaar is een amendement op de nieuwe auteurswet aangenomen door de Tweede Kamer, waarin werken specifiek voor leesgehandicapten gevrijwaard worden van auteursrecht:

"Als inbreuk op het auteursrecht op een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd de verveelvoudiging of openbaarmaking die uitsluitend bestemd is voor mensen met een handicap, mits deze direct met de handicap verband houdt, van niet commerciële aard is en wegens die handicap noodzakelijk is."

amendement: zie verder

Gesproken boeken in openbare bibliotheken:
Verslag van de werkconferentie van 17 april 2003 te Utrecht

1. Inleiding

In Utrecht heeft 17 april jl. een werkconferentie plaatsgevonden over visies, wensen en mogelijkheden van de dienstverlening aan leesgehandicapten via de openbare bibliotheek. Het ging daarbij met name over de invoering van gesproken boeken. De bibliotheekvoorziening voor visueel gehandicapten zal namelijk per 1 januari 2004 overstappen van analoge audiolectuur op cassettes naar digitale audiolectuur op cd-roms. De achterliggende infrastructuur schept nieuwe mogelijkheden om, parallel aan de centrale uitlevering per post (de huidige distributievorm), ook een decentrale distributiestructuur aan te leggen voor meer ambulante gebruikers langs de weg van de openbare bibliotheek.

Aan het overleg namen deel vertegenwoordigers van de verschillende belanghebbende instellingen en organisaties, te weten het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen, de Stichting FNB (het centrale facilitaire bedrijf voor lectuur in aangepaste leesvorm), de drie blindenbibliotheken (CBB, LSB en NLBB), de Vereniging NBLC en NBD/Biblion, de openbare bibliotheken, de Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing, de Federatie Slechtzienden en Blindenbelang (als vertegenwoordiger van de gebruikers) en het Nederlands Uitgeversverbond (als vertegenwoordiger van de auteursrechtelijke belangen). Gediscussieerd werd onder leiding van de dagvoorzitter Jos Debeij (Laurens) over de toekomstvisies die de verschillende sectoren hadden voorbereid. Dick Tucker van de Force Foundation zette in zijn lezing de dienstverlening in Nederland in een buitenlands perspectief.

De discussies hebben geleid tot overeenstemming over de wijze waarop een begin kan worden gemaakt met de aansluiting tussen de bibliotheekvoorziening voor visueel gehandicapten en het openbaar bibliotheekwerk. Lastiger want meer omvattend is de vraag hoe het "eindstation" van deze route eruit moet zien. In de discussies werden (mogelijke) problemen en aandachtspunten genoemd die op de weg tussen start en eindstation moeten worden opgelost.

2. Achtergronden en uitgangspunten

De openbare bibliotheek is een voor iedereen bestemde en toegankelijke voorziening. Dit zou ook moeten gelden voor de zgn. leesgehandicapten. Naast de visueel gehandicapten zijn dit mensen met dyslexie, of sommige vormen van verstandelijke handicaps, afatici of mensen die (tijdelijk) geen boek vast kunnen houden of bladzijden om kunnen slaan vanwege fysieke handicaps.

Mensen met een handicap moeten gebruik kunnen maken van reguliere voorzieningen als zij daartoe in staat zijn. Aparte voorzieningen zijn (slechts) nodig voor mensen die daarop zijn aangewezen. In dit verband is door het Ministerie van OCW benadrukt dat de inbedding in de openbare bibliotheek niet in de plaats komt van, maar parallel is aan de centrale voorziening die de Stichting FNB verzorgt (braille en audio met uitlevering per post). Het percentage mensen met een leeshandicap zal in de komende jaren toenemen door vergrijzing. De openbare bibliotheek zou een deel van de bevolking in de kou laten

staan als zij hun dienstverlening niet aanpassen aan de wensen en behoeften van deze doelgroep (aangepaste lectuur). Met aangepaste lectuur wordt, binnen de context van de openbare bibliotheken, bedoeld: audioboeken, grootletter-boeken en combinaties van gedrukte en gesproken teksten (geen braille dus). In de afgelopen jaren hebben een aantal openbare bibliotheken hiermee reeds meer of minder kleinschalig geëxperimenteerd met zgn. anders-lezen punten. Globale opmerkingen:

- In Nederland zijn ongeveer 25.000 personen ingeschreven bij een blindenbibliotheek. De beschikbaarstelling van materialen aan deze doelgroep geschiedt fysiek per post (braille en audio) en digitaal langs de weg van het webportaal Anderslezen.
- Het totale aantal mensen in Nederland met een leeshandicap is veel groter. Schattingen lopen uiteen van 250.000 tot 600.000 personen of zelfs meer, al naar gelang de definitie. De verwachting is dat meer mensen uit deze groep bediend kunnen worden via het netwerk van openbare bibliotheken dan via (alleen) de blindenbibliotheken.
- Met de brede invoering van digitale audiolectuur wordt het mogelijk om tegen relatief beperkte kosten deze dienstverlening ook decentraal (openbare bibliotheken) beschikbaar te stellen. Eind 2003 zal bij de FNB een moederbestand van 30.000 digitale titels beschikbaar zijn, die uitgeleverd kunnen worden op cd-rom. Voor de fysieke distributie aan openbare bibliotheken ligt een samenwerking tussen FNB en de Nederlandse Bibliotheek Dienst voor de hand.
- Deze eerste “brug” naar de openbare bibliotheek betreft vooralsnog alleen de zgn. algemene audiolectuur. Voor andere producten van de FNB (braille, aangepaste studie- en vakliteratuur etc.) is uitlevering via de openbare bibliotheek voor de gebruiker niet zinvol of om andere redenen niet aan de orde.
- OCW en NLBC denken vooralsnog aan een ‘tooncollectie’ van zo’n 250 titels die fysiek aanwezig is in (een deelnemende vestiging van) de openbare bibliotheek. De doelgroep heeft desgewenst de mogelijkheid om, zelf dan wel met hulp, via de computer andere titels te bestellen uit de gehele titelbank van de FNB. Deze titels kunnen on-demand worden gebrand en direct toegezonden aan de gebruiker. Voor de nabije toekomst zal het wellicht mogelijk worden rechtstreeks te downloaden.
- Welke rol de bestaande blindenbibliotheken NLBB, CBB en LSB mogelijk kunnen spelen als uitvoeringspartner binnen het openbaar bibliotheekbestel is nog onderwerp van overleg. Gedacht wordt aan de vorming van een [Al@dins-steunpunt](#) of gespecialiseerde helpdesk “achter de schermen” die kan helpen bij bestellingen en het oplossen van informatievragen.

3. Visie Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen

De bibliotheekvoorziening voor blinden en slechtzienden is centraal georganiseerd en wordt rechtstreeks bekostigd door het Ministerie van OCenW. In 2002 heeft het Ministerie een reorganisatie in gang gezet die moet leiden tot een modernere voorziening (lees: brede invoering van ICT), geconcentreerd in één facilitair bedrijf, de FNB. In aansluiting op eerdere adviezen van de Raad voor Cultuur, streeft het Ministerie ernaar de dienstverlening aan de doelgroep niet te

beperken tot uitlevering via een centraal loket, maar uit te breiden met een decentraal gespreid distributienetwerk binnen het stelsel van openbare bibliotheken. Het Ministerie is zich ervan bewust dat deze nieuwe vorm van dienstverlening op de toekomst is gericht, vooral op de te verwachten aanwas van visueel gehandicapte gebruikers door vergrijzing. Verbreding van dienstverlening naar nieuwe doelgroepen is in beginsel geen doelstelling, mede in het licht van de geldende auteursrechtelijke vrijstellingen specifiek voor blinden- en slechtzienden. Hoeveel gebruikers van de FNB en de overige blindenbibliotheken gebruik zullen of willen gaan maken van de openbare bibliotheek is nog niet goed in te schatten. Gelet op de (hoge tot zeer hoge) leeftijd van een aanzienlijk deel van hen, wordt onder hen vooralsnog geen grote verschuiving van centrale naar decentrale dienstverlening verwacht.

Het Ministerie van OCW is bereid in de initiële kosten voor de openbare bibliotheken bij te dragen. Hierbij is het op voorhand duidelijk dat het noch mogelijk noch nodig is in alle (deelnemende) openbare bibliotheken een brede deskundigheid met betrekking tot de doelgroep op te bouwen. Een gelaagdheid systeem van functies (zie onder) ligt daarom voor de hand. Indien de openbare bibliotheken met het voorgestelde model instemmen, zal de invoering geleidelijk aan plaats vinden, te beginnen in 2004 met (beoogd) een 40-tal bibliotheken.

Recentelijk heeft de Openbare Bibliotheek Groningen voor een periode van anderhalf jaar bijdragen ontvangen, zowel van het Ministerie als van de Vereniging NBLC, voor de exploitatie van een Regionaal Centrum Anders Lezen. Naast het wegwijs maken van individuele klanten heeft het centrum de taak voor de bibliotheken van de drie noordelijke provincies te fungeren als vraagbaak. Ook verricht men promotiewerkzaamheden rond het gesproken boek .

4. Mogelijk eindbeeld voor distributie van gesproken boeken via openbare bibliotheken

Gestreefd wordt naar een situatie van een netwerk van voorzieningen die met elkaar een optimale dienstverlening met een hoog bereik onder de doelgroep verzorgen. Het netwerk moet zo eenduidig en eenvoudig mogelijk zijn met heldere rol- en verantwoordelijkheidsverdelingen, maar enige gelaagdheid zou dienstbaar kunnen zijn. Door de gelaagdheid is het mogelijk op de juiste schaal de juiste diensten te leveren en op de juiste schaal de decentrale dienstverlening te ondersteunen. Alle openbare bibliotheken fungeren in dit model als onderdeel van het netwerk.

Tijdens de werkconferentie is een beeld naar gekomen waarin de dienstverlening mogelijk in drie of vier lagen wordt ingericht.

- a) een landelijke facilitaire laag (FNB)
- b) een bovenlokale laag (vgl. Reg. Centrum Anders Lezen Groningen)
- c) een lokale laag (de deelnemende openbare bibliotheken)
- d) een expertisepunt “achter de schermen”, ingericht volgens het Al@din-model.

A en C zijn daarbij essentieel, B en D zijn optioneel en vragen om nadere reflectie (Beide of een van de twee opties? Wat zijn zinvolle taakverdelingen?)

In het project zal zowel het eindbeeld, de relatie tussen de netwerkpartners als de fasering op weg naar het eindbeeld, verder moeten worden uitgewerkt.

5. Voorwaarden voor taakverwezenlijking van de OB

Openbare bibliotheken kunnen deze nieuwe taak niet zonder meer uitvoeren. Er zijn voorwaarden verbonden aan het op een juiste en kwalitatief goede manier inbedden van deze nieuwe dienstverlening in de bestaande.

Naast voldoende middelen om de bibliotheek fysiek toegankelijk te kunnen maken en de initiële collecties etc. aan te kunnen schaffen, dient de exploitatie gewaarborgd te zijn.

Recapitulerend gaat het om de volgende voorwaarden:

- voldoende middelen
- geschoold personeel
- snelle productielijn, lage prijs gesproken boek
- hulplijn / toegang tot grotere deskundigheid
- toegang tot grotere collectie en aandacht voor individuele wensen
- snel interbibliothecair leenverkeer en printing on demand
- fysieke toegang tot de bibliotheek voor (visueel) gehandicapten
- goede pr

6. Aandachtspunten/zaken die nadere uitwerking behoeven

- Het netwerkmodel dienstverlening gesproken boeken in openbare bibliotheken dient nader ontwikkeld te worden. Dit model dient exact te benoemen welke diensten en werkzaamheden bij welke laag in het model behoren, waarbij aandacht besteed wordt aan de kosten (stelselkosten, investeringskosten, exploitatiekosten per niveau.). Tevens dient er een promotieplan opgesteld te worden voor de uitrol naar de openbare bibliotheken.
- Met de uitgevers dienen afspraken gemaakt te worden over de verwachte grotere productie van titels voor de openbare bibliotheken, de beveiliging van teksten, de rapportage over uitleengegevens etc. Het nodige voorwerk hiervoor is reeds verricht.
- Technische infrastructuur voor het bestellen op afstand (vanaf een bibliotheeklocatie vanuit het centrale bestand van de FNB) en de geautomatiseerde afhandeling van deze aanvragen (printing on demand, automatische toezending) moet uitgewerkt worden in nauw overleg met betrokken spelers (FNB, Laurens)
- De meer toekomstgerichte mogelijkheden van breedband, boekenlenen via Internet en/of printing-on-demand op locatie kunnen eventueel worden verkend (met kosten/baten analyse) en dienen in een pilotvorm uitgewerkt te worden.
- Opleidingsmogelijkheden voor het personeel van de openbare bibliotheek dienen ontwikkeld en aangeboden te worden.
- De kosten voor de eind gebruiker dienen in beeld gebracht.

7. Organisatie

- Het Ministerie van OCenW en de Vereniging NBLC zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren en wetslagen van de introductie van het gesproken boek in de OB en fungeren als opdrachtgevers voor het project en wat daar aan pilots uit voortvloeit.
- Vanwege de nauwe samenhang tussen de algemene reorganisatie van de blindenbibliotheken, uitgevoerd onder directe verantwoordelijkheid van het Ministerie van OCenW, en het deeltraject van de aansluiting met de openbare bibliotheek, zal nauwe afstemming met het departement, ook in de uitwerking van het concept, noodzakelijk zijn.
- De Stuurgroep bibliotheekvernieuwing heeft 'n stimulerende rol als 't gaat om 'n certificeringstraject voor 't dienstverleningsmodel.
- De huidige Werkgroep Samenwerking OB/blinden-bibliotheken wordt opgeheven en de leden ervan zullen gevraagd worden deel te nemen aan nieuw te vormen ad-hoc projectgroepen die, waar nodig, op onderdelen worden samengesteld.
- De Strategiegroep Samenwerking OB-werk/blindenbibliotheek blijft bestaan in een adviserende rol en kan wellicht worden samengevoegd met de Klankbordgroep die uit (potentiële) gebruikers is samengesteld. Reflectie op en draagvlak is van belang.

*Vereniging NBLC/Ministerie OCenW
10/6/2003*

AMENDEMENT AANPASSING AUTEURSWET

Tweede Kamer, vergaderjaar 2003–2004, 28 482, nr. 13 1

28 482 Aanpassing van de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten en de Databankenwet ter uitvoering van richtlijn nr. 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (PbEG L 167)

(Uitvoering richtlijn auteursrecht en naburige rechten in de informatiemaatschappij)

Nr. 13 AMENDEMENT VAN HET LID JAN DE VRIES

Ontvangen 10 februari 2004

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel I wordt na onderdeel E een onderdeel Ea ingevoegd, dat luidt:

Ea

Na artikel 15h wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 15i

1. Als inbreuk op het auteursrecht op een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt niet beschouwd de verveelvoudiging of openbaarmaking die uitsluitend bestemd is voor mensen met een handicap, mits deze direct met de handicap verband houdt, van niet commerciële aard is en wegens die handicap noodzakelijk is.

2. Voor de verveelvoudiging of openbaarmaking, bedoeld in het eerste lid, is ten behoeve van de maker of diens rechtverkrijgenden een billijke vergoeding verschuldigd.

II

In artikel I, onderdeel M, wordt in artikel 16g na «bedoeld in» ingevoegd: artikel 15i, tweede lid,.

III

In artikel I, onderdeel W, wordt in artikel 29a, vierde lid, na «artikelen» ingevoegd: 15i,.

**PLAN VAN AANPAK 2004
DISTRIBUTIE VAN GESPROKEN BOEKEN ALGEMENE LECTUUR DOOR
DE OPENBARE BIBLIOTHEKEN;
Kosten 2004 en meerjarenprognose**

Inleiding

In het Rijksvoorzieningenplan Bibliotheekwerk voor blinden en slechtzienden 2002-2004 is de basis gelegd voor de stelselherziening van de blindenbibliotheken. In genoemd plan is reeds een decentrale distributiestructuur voor de meer ambulante blinde en slechtziende gebruikers van gesproken boeken algemene lectuur via de openbare bibliotheek aangekondigd. Deze ontwikkeling past ook in de voorgenomen stelselherziening van de openbare bibliotheken, zoals verwoord in "Bibliotheken in beweging", zulks naar aanleiding van het rapport Meijer "Open poort tot kennis".

Beide stelselwijzigingen grijpen in elkaar.

In 2004 zal een begin worden gemaakt met het ontwikkelen van genoemde decentrale distributiestructuur van gesproken boeken via de openbare bibliotheek. De openbare bibliotheek is openbaar, dus het uitlenen van gesproken boeken op cd-rom beperkt zich daar niet tot blinden en slechtzienden, maar is ook bestemd voor verschillende andere groepen leesgehandicapten.

Voor de niet-ambulante gebruiker, de visueel gehandicapte student en de braillelezer blijft het loket van de blindenbibliotheek en de verzending van het materiaal per post de aangewezen weg. Blinde en slechtziende gebruikers bestellen thans hun gesproken boeken bij de NLBB, CBB en LSB en krijgen deze toegezonden door de FNB. Gestreefd wordt naar het opzetten van een gezamenlijk call-centre voor bestellingen en vragen.

De openbare bibliotheken dienen blijvend te worden ondersteund door diverse diensten op landelijk niveau om de kwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. De rijksoverheid is verantwoordelijk voor deze landelijke functies.

Vanaf januari 2004 is de productie en reproductie van gesproken boeken voor blinden en slechtzienden op digitale leest geschoeid. Vanaf januari 2004 worden de gesproken boeken op cd-rom uitgeleverd. De nieuw ingesproken boeken bevatten een navaigatiestructuur, Daisy format. De gebruikers dienen te beschikken over een zogenaamde Daisy cd-rom speler.

De FNB heeft een licentieovereenkomst afgesloten met de uitgevers voor de reproductie en distributie van het algemene boek ten behoeve van mensen die ingeschreven staan bij een van de blindenbibliotheken. Voor de gesproken boeken die via NBD/Biblion aangekocht worden door de openbare bibliotheken wordt een andere en grotere auteursrechtelijke vergoeding betaald.

De distributie van het gesproken boek en braille van blindenbibliotheek rechtstreeks naar blinde en slechtziende gebruikers is op grond van een internationaal verdrag vrijgesteld van portkosten.

De NLBB heeft o.a. tot doel ondersteunende functies te vervullen voor de ingroei van het bibliotheekwerk voor blinden en slechtzienden in het openbaar bibliotheekstelsel.

Daartoe heeft de NLBB o.a. een overeenkomst gesloten met de VOB inzake een gesegmenteerde ondersteuning van de al@din functie.

Te vervullen functies

Om een start te kunnen maken met het ontwikkelen van een decentrale distributiestructuur voor de meer ambulante gebruikers van gesproken boeken via de openbare bibliotheken, moeten verschillende functies worden vervuld. Deze functies zijn globaal te verdelen in productietaken, een loketfunctie voor inlichtingen en bestellingen, telefonisch zowel als digitaal en ten derde de landelijke onderzoeks, promotie en vernieuwingsfuncties :

- a. Productie en reproductie: Er dient een collectie gesproken boeken, kranten en tijdschriften geproduceerd te worden in aangepaste vorm: t.w. braille, gesproken, digitaal en grootletterdruk. Enerzijds is deze collectie een afspiegeling van hetgeen in openbare bibliotheken wordt aangeboden, anderzijds wordt op individuele vraag geproduceerd.
- b. Er dient een wervings-en selectieplan voor de komende jaren te komen, zodat in de periode 2004-2008 zo veel mogelijk basisbibliotheken kunnen worden betrokken bij de decentrale distributie van gesproken boeken.
- c. Deskundigheidsbevordering: medewerkers van de geworven en geselecteerde openbare bibliotheken dienen wegwijs te worden gemaakt in materiaal en gebruikers; daarvoor dient een eendaagse cursus te worden ontwikkeld.
- d. De geworven en geselecteerde openbare bibliotheken dienen te kunnen beschikken over een tooncollectie van gesproken boeken op cd-rom. De desbetreffende titels moeten worden geselecteerd.
- e. De tooncollectie onder d, dient gereproduceerd te worden.
- f. De tooncollectie onder d, dient uitleenklaar en verpakt te worden en gedistribueerd naar de desbetreffende openbare bibliotheken.
- g. Met de uitgevers bestaan reeds afspraken inzake het verschuldigde auteursrecht per cd-rom, die in de openbare bibliotheek wordt uitgeleend. (tooncollectie). Aanvullende afspraken zijn nodig inzake het interbibliothecair leenverkeer.
- h. De desbetreffende openbare bibliotheken dienen te kunnen beschikken over twee Daisy spelers om ter plaatse te kunnen afluisteren. Bekeken dient te worden

of het mogelijk is de Kruisverenigingen Daisy spelers beschikbaar te laten stellen aan mensen die tijdelijk gebruik maken van gesproken boeken.

- i. Bij het lenen van gesproken boek op cd-rom dienen de desbetreffende openbare bibliotheken te kunnen verwijzen naar mogelijkheden om een Daisy-speler te kunnen aanschaffen.
- j. De desbetreffende openbare bibliotheken dienen via internet te kunnen beschikken over een actuele catalogus van beschikbare ingesproken boeken, ten einde titels snel te kunnen bestellen bij de FNB. Het IBL verkeer dient doeltreffend te gebeuren.
- k. Hetgeen geldt voor j, geldt ook voor ingesproken kranten en tijdschriften, althans de desbetreffende openbare bibliotheken dienen vragers te kunnen verwijzen naar waar men welk soort abonnement kan nemen (FNB) en tegen welke condities. Bekeken dient te worden onder welke condities de openbare bibliotheek zelf een abonnement kan nemen op dit materiaal.
- l. Er zal een landelijk call center moeten zijn voor bestelling van boeken, beantwoording van vragen van (bibliotheek) gebruikers, ondersteuning bij de aanvraag voor een daisy speler en het voorlichten en informeren van leesgehandicapten over de wijze waarop zij zich voor hun lectuurvoorziening kunnen wenden tot openbare bibliotheken of andere distributiepunten.
- m. Er zal voorzien moeten worden in een landelijk steunpunt voor de beantwoording van vragen gesteld via al@din over doelgroepen en materialen; tevens vraagbaak op het gebied van anders lezen voor bibliotheken en andere intermediairs en individuele hulp aan bibliotheken die een dergelijke collectie willen opzetten.
- n. Het onderhouden van een digitale anders lezen rubriek op bibliotheek.nl met nieuws en informatie over de diverse doelgroepen, interessante activiteiten, materialen en links zowel voor gebruikers als voor intermediairs en voor personeel van openbare bibliotheken.
- o. De ervaringen die door openbare bibliotheken worden opgedaan zullen periodiek geëvalueerd moeten worden om zonedig tot bijsturing en /of aanvullende maatregelen te komen. Met het oog op deskundigheidsbevordering dienen de ervaringen te kunnen worden uitgedragen.
- p. Er dient landelijke promotie plaats te vinden,
- q. Tevens dient er aandacht te worden besteed aan landelijke coordinatie, onderzoek en vernieuwingsprojecten.

1. Te vervullen functies door wie

Bij het vervullen van de diverse functies dient rekening gehouden te worden met

de verantwoordelijkheden van de Vereniging Openbare Bibliotheken, het Rijksvoorzieningenplan Bibliotheekwerk voor blinden en slechtzienden 2002-2004 en het daarop volgend Rijksvoorzieningenplan 2005-2008, alsmede met de functies die diverse partijen reeds vervullen.

Op basis van het bovenstaande geven wij de volgende taakverdeling in overweging:

Productie aangepast materiaal: FNB

Werving en selectie openbare bibliotheken 2004, inclusief wervings-en selectieplan 2004-2008 : de Vereniging Openbare Bibliotheken.

Deskundigheidsbevordering van OB personeel : Vereniging OB.

Selectie titels tooncollectie: de geselecteerde openbare bibliotheken, zulks op basis van de lijst nieuw ingesproken boeken in Daisy format, aan te leveren door de blindenbibliotheken.

Productie toon collectie : FNB
Reproductie tooncollectie: FNB.

Uitleenbaar maken van tooncollectie en verpakking : NBD/Biblion.

Overleg met de uitgevers: Vereniging OB, FNB en OC&W gezamenlijk.

Beschikking over 2 daisy spelers per openbare bibliotheek : Stivor

Verwijzing naar aanschaf mogelijkheden daisy speler ; call-centre

Catalogus : FNB

Catalogus kranten en tijdschriften, incl. mogelijkheden abonnementen: FNB

IBL , Directe bestellingen al dan niet via internet: FNB

Landelijk call center : een samenwerkingsverband van de blindenbibliotheken.

Landelijk steunpunt al@din : NLBB

Onderhouden van een digitale anders lezen rubriek op bibliotheek.nl : NLBB.

Evaluaties/landelijke promotie/ onderzoek en nieuwe projecten: Vereniging OB .

2. Kostenbegroting 2004

2.1. Werving- selectie

Zaak Vereniging OB. Werving en selectie openbare bibliotheken 2004; idem werving- en selectieplan 2004-2008. PM.

2.2. Cursusontwikkeling e.d.

Zaak Vereniging OB. Ontwikkelkosten: EUR 10.000,- (eenmalig); vakpublicatie: EUR 3.000,-; docenten en drukwerk: EUR 5.000,-.

2.3. Selectie titels voor tooncollectie
PM.

2.4. Productie tooncollectie door NBD/Biblion

55 openbare bibliotheken x 100 CD roms=

5500 CD Roms x EUR 16.86 = EUR 92.730,-

In de prijs is vier euro per exemplaar aan auteursrechtvergoeding inbegrepen en EUR 2.65 vergoedt men aan de FNB per exemplaar voor het persen en labelen van de Daisy CD Rom. Deze prijs geldt voor de 300 al beschreven titels die men voor de OB Groningen heeft gemaakt in een eerder stadium. Voor niet eerder aangeboden of beschreven titels berekent men een stuksprijs van 22,83 euro.

2.5. Beschikbaarstelling Daisy spelers

Zaak Stivor. Het gaat om 50x 2 spelers= 100 spelers. Kunnen om niet uit voorraad Stivor worden geleverd.

2.6. Catalogi

Zaak FNB. Zit in regulier budget FNB

2.7 IBL

Zaak FNB. Is reeds voorzien in bekostiging LOIS door OC&W.

Eventueel vergoeding voor verzendkosten

CD-Rom wordt vernietigd of teruggestuurd naar FNB en daar vernietigd.

2.8 Bestelling via Internet / e-mail

Is reeds voorzien bij FNB.

2.9 Landelijk call center

Kosten PM. Momenteel budget afzonderlijke blindenbibliotheken.

2.10

Overzicht Kosten al@din en onderhoud webpagina leeshandicaps op

Bibliotheek.NL. Het betreft een groeimodel waarbij rekening wordt gehouden met de uitbreiding van deze informatiedienstverlening van de NLBB naar zowel de

doelgroep van blinden en slechtzienden als de openbare bibliotheken (intermediairs en gebruikers).

Beide activiteiten zijn vooralsnog gecombineerd in de functie van redacteur en gewaardeerd in schaal 8.

Schaal		fte	jaar	Kosten per jaar
8-5	EUR 2.550	0.70 fte	2004	EUR 30.000
8-6	EUR 2.607	1.00 fte	2005	EUR 43.000
8-7	EUR 2.663	1.20 fte	2006	EUR 53.000
8-8	EUR 2.716	1.40 fte	2007	EUR 62.000
8-9	EUR 2.772	1.60 fte	2008	EUR 76.000

2.11 landelijke promotie EUR 4.000,-

2.12 nieuwe projecten p.m.

Bovengenoemde rekensom komt uit op **EUR 134.730,- voor 2004.**

Aldus ingedeeld:

VOB (ontwikkeling cursus en landelijke promotie):	EUR	22.000,-
NBD/ Biblion (tooncollectie):	EUR	92.730,-
NLBB (Aladin/digital/onderhoud webpagina B.NL):	EUR	20.000,-

3. Prognose kosten tot en met 2008.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de jaarlijkse vaste lasten van de backoffice functies en de kosten van de aankleding van de 50 bibliotheken die er tot en met 2008 jaarlijks bijkomen. Het is de bedoeling tot een evenwichtige spreiding over het land te komen, idealiter dient elke basisbibliotheek een tooncollectie te bezitten.

De bibliotheken die al een tooncollectie hebben, vullen zelf hun collecties aan door aankoop via NBD/biblion of via wisselcollecties of via abonnementscollecties.

De voorraad Daisy spelers is op na 2004.

Vanaf 2005 kosten deze afspelers per jaar: EUR 37.366,- (100 stuks)

Tot 2008 kosten de starterbibliotheken EUR 126.516,- per jaar opgebouwd uit de volgende elementen:

Daisy spelers	EUR	37.366,-
Cursuskosten	EUR	5.000,-
Tooncollectie	<u>EUR</u>	<u>114.150,-</u>
Totaal	EUR	126. 516,-

4. Meerjaren begroting

Jaar	starters	regulier *	totaal
2004	134.730,-	zit in starters	134.730,-
2005	126.516,-	47.000,-	173.516,-
2006	126.516,-	57.000,-	183.516,-
2007	126.516,-	66.000,-	192.516,-
2008	126.516,-	80.000,-	206.516,-

* al@din + onderhoud digitale rubriek +promotie

Vereniging van Openbare Bibliotheken, april 2004

8. VKBB-overeenkomst I (akkoord plaatsing titels)

VLAAMSE KLANK- EN BRAILLEDIENST VKBB

Overeenkomst

In het kader van de ontwikkeling van de Nietzsche website stelt de
Vlaamse Klank- en Brailledienst Leuven en Liège vzw (VKBB)
Dudenburgweg 40
3190 Varsenare

aan
Dhr. Luc Blyesse
Parklaan 25
6200 Sint-Michiels

volgende boeken in MP3 formaat ter beschikking:

- Nietzsche in Turijn / Lesley Chamberlain
- In een stuur ontvangen / Betty Mahmoudy
- Een wijd roos / Ellis Peters
- De Cock en dood door tinnerstag / A.C. Baartjer
- Stille waters / Barbara Hofmann
- Zeeoffier / Pieter Aspe

De VKBB gaat er mee akkoord dat

- de werken mogen gedownload worden met een beperkte verlooptijd.
- de maximum gebruikstijd mag niet meer bedragen van 3 maanden per online download.

Per download moet een inschrijvingsformulier van de VKBB ingevuld worden
(www.vkbb.be/formulieren/formulieren.html)

De Nietzsche website is een informatieve website en heeft geen commerciële doeleinden.

De MP3 files blijven eigendom van de VKBB en dienen op eenvoudig verzoek van de VKBB onmiddellijk van de website worden verwijderd.

Opgemaakt in tweevoud in Varsenare op 30 mei 2005.

Ann Voet, bibliothecaris VKBB

Dhr. Luc Blyesse

9. VKBB-overeenkomst II (akkoord systematisch toegang)

Pagina 1 van 2

aan voet VKBB

Van: T.C. Bryce* <tc_bryce@hotmail.com>
Aan: <aan.voet@intrafoon.be>
Verzonden: woensdag 4 jul 2005 12:30
Onderwerp: Graag ook ondertekening en terugsturen!

Geeft mevrouw Voet,

Audio op www.nietzche-voetpunt.be

Hieronder dus de werkwijze zoals die is overeengekomen met VKBB-Viersterre, nu vrijlig laatst.

OMGEVENING

- Uw top vijf straat bij Tisser (virtuele rediflock rechts, op elk daadicham geïnstalleerd)
- Uw aangedeunde Nietzsche-titelman onder Audio

AANWENDING

- De gebruiker gaat altijd naar Audio-pagina of naar uw logo VKBB aan in de lokale
- Dit wordt een scherm geopend waar het lidnummer en password gevraagd wordt. Indien de gebruiker deze gegevens niet heeft, wordt opgegeven deze aan te vragen
 - * ofwel via uw gsm nummer 080025500
 - * ofwel via email, rechtstreeks aan de VKBB
- Hierna zal uw bibliotheek via een invoerpagina, geïnitialiseerd op het web, aan betreffende persoon een lidnummer en password kunnen toekennen. Wanneer deze actie gebeurt wordt een email gestuurd naar betreffende persoon met betrekking tot het lidnummer en password (of via de telefoon opgegeven als de persoon belt in plaats van mailen). In beide gevallen wordt een inlichtingsblad (uw opmaak) opgestuurd naar het adres van deze persoon en wordt deze gevraagd dit in te vullen, te ondertekenen en terug te sturen naar de VKBB.
- Ontvangt de VKBB betreffend document, dan kan de VKBB op de invoerpagina een veldje aanklikken 'ontvangen'. Ontvangt de VKBB betreffend inlichtingsblad niet binnen de maand, wordt automatisch lidnummer en password door de VKBB gewist. Wordt het inlichtingsblad wel ontvangen (en via het veldje door de VKBB is aangeklikt bij betreffend lidnummer), dan wordt het lidnummer geacht definitief te zijn.
- Bij elke download dient afgezien een lidnummer en password ingevoerd te worden

8/07/2005

- De elektronische uitlooptijd is vastgesteld op 30 dagen. Na bijvoorbeeld 31 dagen dient opnieuw het lidnummer en wachtwoord ingevoerd te worden. Bijna het vakje bij betreffend lidnummer niet ingevuld (wat betekent dat hij het ondertekende inlichtingenblad niet heeft teruggezonden), zal de persoon opnieuw een lidnummer en wachtwoord dienen aan te vragen. Staat het vakje bij de persoon wel ingevuld (wat betekent dat het inlichtingenblad door de VLEBB is ontvangen), krijgt de persoon weer toegang tot betreffende titel. Wil hij een andere taal behuizen, dient natuurlijk opnieuw een aanvulling te gebeuren, en zal hij bijvoorbeeld zijn lidnummer en wachtwoord dienen in te geven.

CEGEVENEN

- De boeken zelf zijn beveiligd via de DRM van Microsoft. In één van de laatste "Windows Media digital rights management (DRM) is a flexible platform that makes it possible to protect and securely deliver a file name and subscription content for playback on a computer, portable device, or network device connected to an IP network."

- Er gebeurt geen invoer van namen of andere gegevens die de privacy kunnen aansporen via www.nietzsche-hulpunt.be of de persoonlijke gegevens zelf zitten in de bestanden van de VLEBB die gebeurt via de op het web gerealiseerde invoerpagina (zie op elk moment kan worden geraadpleegd en gebruikt door de VLEBB).

- Via de op het web gerealiseerde invoerpagina, worden statische gegevens van downloadgegevens, lidnummers of geïnteresseerde info (dat niet op www.nietzsche-hulpunt.be)

- Wij doen geen rekening maar leveren het platform daarvoor, de oplossing zelf gebeurt dus door en op volle verantwoordelijkheid van de VLEBB.

Dank voor uw goedkeuring (email't) of steeds bereid voor samenwerking van en vragen.

Graag ook tijd en inderlevende terugsturing voor afscheid naar.

Luc Brysse
Parlaan 33
3200 Sint-Michiels (Brugge)

Met vriendelijke groet.

Luc Brysse

Voor u behaard,
— A. V. V. V.
B. B. B. B.

WAMSE KLANK EN BRALLERBUCHHEK
LICHT EN LIEFDE vzw
Oudebrugweg 40
B-3480 VARSENARE
Tel. 037 47 62 10 - RBC 738-0129523-88

10. VLBB-overeenkomst I (afhoord plaatsing titels)

Luc Brysse
Parklan 23
8200 Sint-Michiels Brugge

Brussel, 19 mei 2005

Betreft: www.nietzsche-cvrijpunt.be

Gechte heer,

De VLBB is akkoord met het nieuwe beveiligingssysteem voor het downloaden van de MP3-Files: beveiliging in de skat zelf door een tijdsruim van 3 maanden. Iedereen die files wil downloaden is verplicht zich te registreren bij de VLBB via het eigen inschrijvingsformulier op de website van de VLBB.

Wij waren eerder al de mp3-files van een driedig scilbboeken of onze topien samen met een wervingrekel van de VLBB. Hierbij gingen dezelfde veiligheidsmaatregelen bij het downloaden als hierboven, dus ook een tijdsruim van 3 maanden en verplicht inschrijven in de VLBB.

Hoogachtend,

Ingrid Vandekelder
Bilistatovers

Vlaamse Vereniging van Uitgeverij en Boekhandel vzw
a wettelijke entiteit nr. 11396000
W: 0394773111 fax: 0394076133
Bank: 030-221291-14
Bank: Brussel 502802010000000000000000
http://www.vlbb.be

11. VLBB-overeenkomst II (afhankelijk van systeemtoegang)

Pagina 1 van 2

Vlbb

Ven: nl@vysse <nl@vysse>
Aan: grond.vanbeelden@niclotheek.be
CC: skent@nervel.be
Verzonden: maandag 4 juli 2006 12:24
Onderwerp: Audio op www.niclotheek.be

Geachte mevrouw Vanbeelden,

Audio op www.niclotheek.be

Hieronder vind de werkwijze zoals die is overeengekomen met VKBB-Variante, en die ons beschikbaar kan zijn voor de VLBB.

OMGEVENG

- Uw tijd die naar de Ticker (verticale rechtsboven rechts, op elk scherm gemiddeld)
- Uw Niet-actie-licentie staat onder Actie

AANWENDING

- De gebruiker gaat afwel naar Audio-pagina of klik uw logo VLBB aan in de ticker
- Dan wordt een scherm geopend waar het lidnummer en password gevraagd wordt. Indien de gebruiker deze gegevens niet heeft, wordt opgegeven dat kan te vragen:
 - * ofwel via een telefoonnummer die u opgeeft (in Variante: groot nummer 88025300)
 - * ofwel via email, rechtstreeks aan de VLBB
- Hierop zal uw bibliotheek via een invoerpagina, gelokaliseerd op het web, een betreffende persoon een lidnummer en password kunnen toekennen. Wanneer deze actie gebeurt wordt een email gestuurd naar betreffende persoon met opgave van het lidnummer en password (of via de telefoon opgegeven als de persoon belt in plaats van mailen). In beide gevallen wordt een inlichtingenblad (nu opgemaakt) opgestuurd naar het adres van deze persoon en wordt deze gevraagd dit in te vullen, te ondertekenen en terug te sturen naar de VLBB.
- Ontvangt de VLBB betreffend document, dan kan de VLBB op de invoerpagina een veld aanklikken "ontvangen". Ontvangt de VLBB betreffend inlichtingenblad niet binnen de maand, wordt bijhoudend lidnummer en password door de VLBB gewist. Wordt het inlichtingenblad wel ontvangen (en dus het veldje door de VLBB is aangeklikt bij betreffend lidnummer), dan wordt het lidnummerschap geregt definitief te zijn.
- Bij elke download dient steeds een lidnummer en password ingevoerd te worden.

7-7-2006

- De elektronische afleverperiode is vastgesteld op 30 dagen. Na bijvoorbeeld 31 dagen dient opnieuw het lidnummer en password ingegeven te worden. Staat het veldje bij het e-mail lidnummer niet aangevinkt (wat betekent dat hij het onderkende inlichtingenblad niet heeft teruggeleverd), zal de persoon opnieuw een lidnummer en password dienen aan te vragen. Staat het veldje bij de persoon wel aangevinkt (wat betekent dat het inlichtingenblad door de VLBB is ontvangen), krijgt de persoon weer toegang tot betreffende titel. Wil hij een andere taal behuizen, dient minimaal opnieuw een download te gebeuren, en zal hij bijkomstig zijn lidnummer en password dienen in te geven.

OPRECHTEN

- De boeken zelf zijn beveiligd via de DRM van Microsoft. Ik citeer deze basis: "Windows Media digital rights management (DRM) is a flexible platform that makes it possible to protect and securely deliver a license and subscription content for playback on a computer, portable device, or network device connected to an IP network."

- Er gebeurt geen invoer van namen of andere gegevens die de privacy kunnen minnen via www.nieuwzuid-trojan.nl en de persoonlijke gegevens zelf zitten in de bestanden van de VLBB die gebeurt via de op het web geïmporteerde invoerpagina (die op elk moment kan worden gemaakt en gebruikt door de VLBB).

- Via de op het web geïmporteerde invoerpagina, worden statistieken bijgehouden van downloadgegevens, lidnummers of gemaakte info (dit niet op www.nieuwzuid-trojan.nl).

- Wij doen geen rekening maar leveren het platform daarvoor, de ontlening zelf gebeurt dus door en op volle verantwoordelijkheid van de VLBB.

Dank voor uw goedkeuring (eventueel) of steeds bereid voor beantwoording van ev. vragen.

Grag ook uitprint en ondertekende terugsturing voor akkoord naar:

Lut Brysse
Parklaan 23
8200 Sint-Michiels (Druge)

Met vriendelijke groet.

Lut Brysse

Voor akkoord
[Handwritten signature]
De Voorzitter van de
Bibliotheca

12. Tekst Philippe Lepers

GENIE vs. GOD

Op 30 april 1870 schrijft de dan 25 jaar oude Friedrich Nietzsche aan zijn vriend Erwin Rohde dat hij de afgelopen week driemaal de Matteüspassie van de goddelijke Bach heeft gehoord en dat iemand die het christendom afgeleerd heeft die muziek werkelijk hoort als een evangelie. Bij Nietzsche, die een door en door christelijke opvoeding gehad heeft, heeft de breuk met de godsdienst van zijn jeugd zich min of meer geruisloos voltrokken. Er is in ieder geval, zo heb ik gemeend te kunnen aantonen, nooit sprake geweest van een diepe existentiële crisis, zoals sommigen beweren. De deemstering van het christelijke zingevingsmodel betekent voor de jonge Nietzsche niet dat hij in een uitzichtloze leegte belandt. Er blijft, zo blijkt ook uit het geciteerde brieffragment, nog genoeg goddelijks over in het ondermaanse zelf.

De bewondering voor artistieke genieën is al aanwijsbaar in de brieven uit zijn middelbare schooltijd en bereikt een hoogtepunt als hij persoonlijk bevriend wordt met Richard Wagner. Het is echter pas de confrontatie met het werk van Arthur Schopenhauer die hem het filosofische vocabularium verschaft om die verering conceptueel gestalte te geven en verder uit te werken. Voor Schopenhauer is de hele wereld door en door 'wil' en produceert die wil bovendien voorstellingen die hem, althans op antropologisch niveau, in staat stelt om zich continu uit te leven. In *Die Geburt der Tragödie aus dem Geiste der Musik* werkt Nietzsche die ontologie op een eigenzinnige manier verder uit en koppelt haar meteen aan een esthetica die de unieke rol van het creatieve genie verklaart. Dat de wil in staat is om voorstellingen te creëren, betekent volgens Nietzsche namelijk dat hij essentieel vormgevend is. De wil is niet alleen 'dionysisch', dat wil zeggen: dynamisch, beweeglijk en in die optiek ernaar strevend om bestaande kaders telkens opnieuw te verbreken. De wil is ook 'apollinisch', hij brengt maat, vorm en beelden tot stand. Dit geldt, wat de mens betreft, niet alleen op het niveau van de existentie en de kennis, maar ook op het domein van de kunst. Geslaagde kunst is in Nietzsches ogen het product van een gelukkig samenspel van die dubbele streving van de wil. De geniale kunstenaar en datgene wat diens scheppingskracht voortbrengt betekenen het hoogste wat het eeuwigdurende spel van de wil oplevert. Op die manier kan de hele wereld en het hele bestaan gerechtvaardigd worden, voor zover er tenminste sprake is van een bijdrage tot het tot stand komen van deze toppunten met een onvergelykbare waarde. Zo bezien, is het mogelijk om het hele leven als volstrekt zinvol te beamen zonder beroep te doen op een instantie die de natuur transcendeert. Daarom kan er sprake zijn van een 'kosmodicee': een rechtvaardiging van de hele wereld. Met deze visie neemt Nietzsche afstand van de pessimistische Schopenhauer, voor wie het enige heil erin bestaat zich van de wil te bevrijden. De manier waarop Nietzsche het genie benadert, is overigens fundamenteel verschillend van die van zijn filosofische meester. Voor Schopenhauer is een genie immers iemand die in staat is om 'de ideeën' te schouwen, wat in feite betekent dat hij de wereld al iets beter begrijpt dan degene die niet in staat is om achter de voorstellingen de werkzaamheid van de wil te zien. Nietzsche moet eerder gesitueerd worden in een traditie die de nadruk legt op het creatieve genie en van daaruit komt tot een

alternatieve vorm van religiositeit. Hij is echter de eerste die dit zo grondig uitwerkt. De vroege Nietzsche komt weliswaar nooit tot de elaboratie van een coherent systeem (later zal hij in *Götzen-Dämmerung* zeggen dat de wil tot systematiek getuigt van een gebrek aan rechtschapenheid). Toch – zo heb ik proberen te laten zien – is alles wat hij in deze periode beschrijft en betoogt op een of ander manier in verband te brengen met de waarde van het genie en de voorwaarden om dergelijke creatieve persoonlijkheden te laten geboren worden.

Nietzsche gaat fel tekeer tegen het socratische en elke vorm van overdreven verheerlijking van theoretisering. Genialiteit is immers een product van de levenskracht en geen conclusie van een logische deductie. Hij bekritiseert ook de democratische waarden omdat die alles gelijk schakelen en de erkenning van hogere mensen en verheven cultuur ondermijnen. Nietzsche is er met andere woorden van overtuigd, dat de cultuur die het genie omringt een niet te onderschatten invloed heeft op de genese van het genie. Hij gelooft weliswaar dat grote persoonlijkheden ook ondanks de geest van de tijd creatief kunnen zijn, maar los van een cultuur staan ze nooit. Ook een genie is gesitueerd in tijd en ruimte, van waaruit hij zaken kan voortbrengen die een dergelijke context kunnen transcenderen omdat ze een eeuwige waarde hebben.

Het is vanuit die optiek dat Nietzsche wereldbeelden zal beoordelen. Hij is niet zozeer geïnteresseerd in de vraag naar hun waarheid, die wegens hun onvermijdelijke antropomorfe karakter eigenlijk ondenkbaar is. Hij vraagt zich vooral af welke waarde ze hebben, dat wil zeggen: welke rol ze kunnen spelen bij de geboorte van nieuwe genieën. Ik heb gemeend te kunnen aantonen dat dit niet enkel in het algemeen geldt, maar ook het perspectief is dat bepalend is voor alles wat de vroege Nietzsche zegt over religie in het algemeen en het christendom in het bijzonder.

Daarbij valt vooral op dat Nietzsche religiositeit op zich eigenlijk niet afwijst, voor zover het tenminste niet gaat om het claimen van een absolute waarheid. In tegenstelling tot Feuerbach, zal hij daarom niet beweren dat godsdienst per definitie te maken heeft met vervreemding. De Griekse godenwereld getuigt er in Nietzsches ogen van, hoe religie onlosmakelijk kan samenhangen met het streven van de mens naar zijn hoogste gestalte. Andere godsdiensten doen het volgens hem minder goed. Het boeddhisme erkent weliswaar dat het bestaan fundamenteel getekend is door het lijden, maar in tegenstelling tot de Grieken, wordt die beaming geen motor voor productieve scheppingskracht. Het jodendom getuigt wel van een grote liefde voor het leven, maar streeft er enkel naar om het bestaan in stand te houden en brengt geen grote cultuur voort.

Het christendom wordt door Nietzsche evenmin positief geëvalueerd. Het wordt in *Die Geburt der Tragödie* tot op zekere hoogte verzwegen en waar het toch expliciet of impliciet ter sprake komt, bespreekt Nietzsche het in contrast met de godsdienst van de Grieken. De vroege Nietzsche staat niet uitsluitend negatief tegenover het christendom. In zijn vroege gestalte toont het verwantschap met de mysteriegodsdiensten. De nadruk die het legt op ascese en zelfverloochening kan bijdragen tot de voor het genie noodzakelijke overstijging van zijn eigen particuliere interesses. Het heeft ook af en toe grote figuren voortgebracht, zoals Luther. Toch moet het christendom vooral gezien worden als een wereldbeeld dat

zich van het Diesseitige afwendt om zich op een Jenseits te richten, dat democratisch is van inslag en de mens aanspoort tot zelfverachting. Nietzsche besluit dan ook dat het een cultuurvijandige vorm van religiositeit is. Desalniettemin blijkt vooral uit de eerste drie Unzeitgemäße Betrachtungen dat Nietzsche meer waardering heeft voor christenen die ernstig proberen hun godsdienst te beleven, dan voor het halfslachtige soort christendom dat hij om zich heen veld ziet winnen. Dat is in zijn ogen enkel een symptoom van slapheid en plat individualistisch hedonisme. Ook veracht hij de pogingen van sommigen om de deemsterende religiositeit nieuw leven in te blazen door het geloof op historische feiten te baseren. Daarmee wordt enkel het socratische gediend. Maar met het verdwijnen van de traditionele godsdienst dreigt een geweldig vacuüm. Als er geen levensbevend wereldbeeld meer is, zal ook het genie het moeilijk krijgen. Het ontbreekt hem dan namelijk aan een context vanwaar uit hij zijn scheppende activiteit gestalte zal kunnen geven. Hier is een taak weggelegd voor de filosoof. Misschien is de wijsgeer in staat om een nieuw wereldbeeld te ontwerpen en zo arts van de cultuur te worden.

Ik heb betoogd dat Nietzsche met zijn 'kosmodicee' zelf een poging doet om de wereld van zijn gebrek aan een zinvol wereldbeeld te genezen. In de periode van de eerste drie Unzeitgemäße Betrachtungen wordt trouwens duidelijk dat het brandpunt van die visie verschuift van het artistieke genie naar de creatieve figuur in een ruimere zin en van de kunst naar de gestileerde persoonlijkheid. Nietzsches kosmodicee, zo heb ik proberen te laten zien, kan echter niet alleen beschouwd worden als een alternatief voor het religieuze wereldbeeld. Hij kan ook zelf getypeerd worden als een vorm van religie, waarin de verering van het quasi goddelijke genie centraal staat.

In de context van de huidige debatten over zingeving, behoudt deze problematiek zijn actualiteit. Voor zover de religie in strikte zin wegdeemstert, dringt de noodzaak van een alternatief zich op. Het is immers de vraag of de mens wel gezond, sterk en vruchtbaar kan worden zonder de horizon van een wereldbeeld. Of de mens wel verder kan springen dan zijn schaduw, als hij er – in een tijd waarin alle betekenissen vervagen – geen meer heeft. De bewondering voor grote kunst en uitzonderlijke persoonlijkheden zou onze cultuur op een ander spoor kunnen zetten. Maar de verheerlijking van het positivisme enerzijds en de democratische waarden die alles en iedereen gelijk schakelen anderzijds, lijken ook dit project ernstig te hypothekeren. Sommigen zoeken in wanhoop hun heil in een of andere vorm van fundamentalisme. Zij zouden van de vroege Nietzsche kunnen leren dat waarachtige religiositeit niet verward mag worden met het zich krampachtig vasthouden aan theoretische stellingen die niet betwijfeld mogen worden.

De vroege werken van Friedrich Nietzsche bieden ook vandaag nog veel stof tot nadenken. Willen wij eraan meewerken om de mens het hoogste te doen bereiken waartoe hij in staat is? Of verzanden wij in de moedeloosheid van een bestaan dat zijn heil enkel vindt in kortstondig, oppervlakkig en bloedeloos geluk?

Philippe Lepers

Nijmegen

**De rechtse verbreiding
van de Übermenschgedachte
via bewegend beeld:
propagandistisch machtsdenken
en esthetiserende genetical engineering
als inlossing van de
Nietzscheaanse bestaansschuld**

**Geannoteerde bibliografie
van vakliteratuur
Voor
www.nietzsche-trefpunt.be**

I. Inleiding

1. Omschrijving en begrenzing van het onderwerp

Het onderwerp van deze bibliografie is het onderzoek naar de (rechtse) verbreiding van Nietzsche's Übermenschgedachte via bewegend beeld.¹ Begrenzing gebeurt door weerhouding van Nederlandstalige werken die gepubliceerd zijn na 1995. Er wordt uitzondering gemaakt voor één specifiek artikel uit 1992 gezien de specifieke inhoud die uitermate goed correleert met het onderwerp.

2. Doel en achtergrond van het onderwerp

Het doel van deze geannoteerde bibliografie is een lijst aan te bieden van recente publicaties zodat specifieke info betreffende het gestelde onderwerp snel gegenereerd kan worden. Op dit moment is een kant- en klare bibliografie omtrent het onderwerp niet voorhanden; vandaar deze geannoteerde bibliografie. Allereerst een zelfgeschreven filosofische instap inzake de moeilijke titel – en zoals ik de achtergrond daarvan heb begrepen.

De filosoof *Nietzsche* definieert *décadence* als omslag van de instinctieve *waarde*-hiërarchie *goed* (zijnde levensbevorderend) en *kwaad* (zijnde levensafremmend) naar die van de moralistische *waarde*-hiërarchie *goed* (nu tot levensafremmend) en *kwaad* (tegen wat eigenlijk levensbevorderend is). *Décadence* is per nietzscheaanse definitie - en in zijn moraalperspectief, àlles wat zich tegen het (opgaande) leven keert, en dus degeneratief werkzaam is. Nietzsche poogt tegen de *décadence* een uitweg te bieden: hij geeft een nieuwe bepaling van de verhouding tussen mens-werkelijkheid-mogelijkheidsvoorwaarde-zin: *...dat de Übermensch leve*, zo stelt hij als imperatief. Dàt is de nieuwe transcendentie die Nietzsche ons voorhoudt; het is zijn *hoogste opdracht tot een goed leven*. De mens is een wezen dat moet overwonnen worden; dån slechts is een nieuw begin mogelijk. *De mens is slechts een schakel tussen dier en Übermensch*. Gevoelens van desoriëntatie – het gevolg van de *décadence* dus - verdwijnen door het besef dat de mens slechts een schakel is..., een weg tot... Nietzsche plaatst in dit verlengde de *Übermensch* als een nieuwe, zelfs nóódzakelijke transcendentie: de mens móet overwonnen worden en de mens dient dus zijn ondergang te willen – op zich al een interpretatiemogelijkheid van Nietzsche's begrip Amor Fati. Zarathoestra's dwingende, beschuldigende vraag wat men gedaan heeft om de mens te overwinnen vormt in relatie tot het antwoord een definiëring van de *bestaansschuld*.² Nietzsche ontwikkelt zó het grote plan een nieuwe cultuur het aanzicht te geven door de komst van de *Übermensch* voorop te stellen. Zó krijgt het verleden een verklaring, het heden een inhoud en de toekomst een zin.

Vraag bij dit alles blijft de invulling van het begrip *Übermensch*. Aan de ene zijde is er een rechtse interpretatie die een sterkere, fysisch-superieure mens propageerde: de filmgeschiedenis levert ons daarvan bewijsmateriaal die hier verder belicht wordt. Anderzijds – en ter relativering - is er een interpretatie die het begrip *Übermensch* eerder wil zien als *een ander soort mens, een hoger type* – die anders is dan de doorsnee-mens als organisch systeem. Op zich een ernstige

bezinning over de vraag wie wij zijn als mens. Wat of wie is de mens - en in het verlengde daarvan: wat is het geheim van het mens-zijn en het leven?

II. Titellijst met annotaties

¹ Bewegend verleden : Inleiding in de analyse van films en televisieprogramma's / door Chris Vos Amsterdam : Boom, cop. 2004. - 232 p. – Omslag vermeldt : Boom Onderwijs. – Bevat : DVD met film –en televisiefragmenten. – Dit boek is een handleiding voor de analyse van bewegende beelden; van de eerste zwijgende beelden van Lumière uit 1895 tot en met het televisiejournaal van vandaag. Documentaires, propaganda-en speelfilms zijn immers in toenemende mate van belang voor historisch, filosofisch en sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Vandaar dit boek: het geeft praktische en theoretische aanwijzingen hóe audiovisueel materiaal te analyseren, beoordelen en hanteren. In dit boek worden veel concrete voorbeelden uitgewerkt, terwijl geanalyseerde fragmenten op de begeleidende DVD kunnen worden bekeken. Het betekent een hulp bij de analyse van *Triumph des willens* en *Gattaca* betreffende de gehanteerde audiovisuele grammatica, het audiovisuele verhaal, symboliek, reflectie - en biedt dus het benodigde materiaal voor analyse. - ISBN 90-5352-991-8

² Triumph of the will [DVD/VIDEO] = Triumph des willens [DVD-VIDEO] / Regisseur Leni Riefenstahl. – [S.l.] : Paradiso, cop. 2004. – 1 DVD-VIDEO (110 min.) : zw/w. – Duits gesproken Ondertiteling: Engels, Nederlands, Frans. – Oorspr. uitgebracht in 1936. – Met haar film Triumph des Willens, die in première ging op 28 maart 1935, maakte Leni Riefenstahl de ultieme propagandafilm voor het nazi-regime. De film toont de vijfde Rijkspartijdag van de NSDAP in het toenmalige *Nürnberg* van 1934. Gezien de Zarathoestra-figuur en Nietzsche's Übermensch-gedachtengang enigszins is geadopteerd door (en geïntegreerd in) de nazi-propaganda, vormde Leni Riefenstahl's *Triumph des Willens* op zijn minst een relevant en interessant document. Het moet gezegd dat Hitler's Übermensch-project mislukte door de ondergang van het Derde Rijk, maar de perfectie *an sich* niet in zich hield omdat de wetenschap nog niet zover stond. Maar de proto-genetische vooruitgangsidee was er toch. Het grondthema komt neer op een formuleren van een 'eigen' antwoord op de vraag van de *bestaansschuld* en het geven van *zingeving*. - ISSN 5410504605628

³ Leni Riefenstahl : De regisseuse / Guido Knopp, Christian Deick // In : Hitlers vrouwen Amsterdam : Byblos, 2003. – p. 151-209. – Betreffend boek bespreekt een aantal vrouwen die Hitler hartstochtelijk bijstonden. Betreffend hoofdstuk over de regisseuse Leni Riefenstahl toont op goede, overschouwelijke manier hoe Leni werd ingeschakeld door de nazi's. Wie was Leni, en hoe kwam zij ertoe om Hitler te steunen? Niet enkel haar leven wordt belicht; ook wordt uitgebreid ingegaan op haar relatie tot nazi-Duitsland - en tot Hitler in persoon. Temeer wordt ook de produktie van haar – al dan niet – propagandistische film *Triumph des willens* uitgebreid besproken. De jonge en onervaren Riefenstahl, die bekendheid genoot als danseres en actrice, gaf de nazi's wat ze wilden: bombastische beeldverslagen met artistieke pretenties. *Triumph des Willens* werd een pseudo-comtemplatieve,

indoctrinerende fusie tussen esthetiek en politiek - een film die alvast ten goede kwam aan de nazi-propaganda. Alle artistieke beelden stonden immers in functie van het beeld dat de nazi's graag van zichzelf wilden laten zien. Een onontbeerlijk werk voor diegene die wil nadenken over propaganda en film. – ISBN 90-417-0323-3

⁴ Orde en zinnelijkheid / door Laszlo F. Földényi. – 1997 // In : Nieuw Wereldtijdschrift. – Jrg. 14 (1997) nr. 1, p. 38-43. – Dit artikel bespreekt de vraag of Riefenstahl met *Triumph des willens* naïëfweg haar eigen cinematografisch genie volgde, dan wel zich bewust was van de nazi-propaganda die ze ermee maakte. De auteur bezoekt de relevante (historische) plaatsen en bekijkt Leni's film in het Berlijnse filmarchief. Vervolgens bespreekt hij de erotiek in *Triumph des willens*, en gaat hij tenslotte over tot een bespreking van de Duitse wortels en receptie van de film. Daarna volgt een samenvatting van de (filmische) opbouw. Volgens Földényi heeft Riefenstahl niet in de eerste plaats een monument willen oprichten voor de nazipartij, maar heeft ze wel geprobeerd een wezenlijk kenmerk van de Duitse geest te verzinnebeelden – het conflict en de onoplosbare verhouding tussen de abstracte orde en de bijna chaotisch broeierige zinnelijkheid van vlees en bloed, wat voor de Duitse klassieken, Nietzsche of Wagner, een even kwellend probleem was als voor de hele Duitse geschiedenis. Zijn oordeel is dat Riefenstahl een nietzscheaanse film over het Duitse volk wilde maken, zonder de nietzscheaanse geest. – ISSN 120

⁵ Leni Riefenstahl en Die Macht der Bilder / door Thomas Leeftang. - 1995 // In : De Gids. – Jrg. 158 (1995) nr. 11/12, p. 898-905. – Leni Riefenstahl wordt verweten een nazipropagandiste, ja zelfs een protégée van Adolf Hitler te zijn geweest. Na de oorlog werden Riefenstahl's films – en vooral *Triumph des Willens* - verguisd omwille van de verheerlijking van het nazistisch gedachtegoed. Riefenstahl zelf bagatelliseerde tot aan haar dood de politieke kant van haar nazi-films en hield vol dat ze zich alleen maar had laten leiden door haar zoektocht naar fysieke schoonheid, levenskracht, energie en puurheid. Dàt is dan ook zeker terug te vinden in Riefenstahl's *Triumph des willens*; volgepropt met wapperende haken-kruisbanieren, marcherende nazi-uniformen en juichende Duitsers. Maar klopt dit stigma of is hààr uitleg afdoende? Dit diepgaande artikel gaat in op Riefenstahl en haar werk, met bijhorende voor-en tegenstanders die de revue passeren. Dat gebeurt aan de hand van Müller's documentaire (Die Macht der Bilder, 1992) over het leven van Riefenstahl en haar werk – die overigens drie uur duurt. Niettegenstaande de duurtijd wijst auteur Leeftang een aantal blinde vlekken aan, die zijn inziens nefast zijn voor de (al dan niet realistische) beeldvorming inzake de persoon en figuur Leni Riefenstahl. - ISSN 116

⁶ Nietzsches Übermensch : de noodzaak van een herbezinning op de vraag naar de mens / door Gerard Visser. - 1992 // In : Tijdschrift voor filosofie. – Jrg. 54 (1992) nr. 4, p. 637-667. – Visser merkt op dat het begrip Übermensch alvast niet van Nietzsche zelf komt – en dat Nietzsche (als begripsanamnese) vanuit de *Vrolijke wetenschap* start met het begrip 'hoger organisch systeem' om uiteindelijk te komen tot de gebruiksterm Übermensch in zijn volgend werk, *Aldus sprak*

Zarathustra. De aantrekkingskracht van Nietzsche's denken ligt volgens sommigen besloten in een droom die hij heeft gekoesterd inzake een hoger type mens. Immers, hij heeft de maat van het mens-zijn als te klein ervaren en ontwikkelde een begrip dat de kiem bevat voor een hogere maat (en type). Dit artikel vormt een zeer goede inleiding op de titel van deze bibliografie. Het toont aan dat het aangrijpende van Nietzsche's denken juist is, dat deze een domein sticht ter articulatie van zijn pijn wegens de onwaarheid, het niet-goede en het lelijke. Nietzsche wilde dat opgelost zien. - ISSN 153

⁷ Aldus sprak Zarathoestra : een boek voor allen en niemand / Friedrich Nietzsche; vert. door Wilfred Oranje. - Amsterdam : Boom, cop. 1996. – 327 p. – Vert. uit het Duits. - De ideeën van Friedrich Nietzsche oefenen een grote invloed uit op het gedachtenleven van onze tijd. Als klassiek filoloog, dichter, wijsgeer en moralist heeft hij een enorme betekenis voor onze cultuur. *Aldus sprak Zarathoestra* is zijn belangrijkste werk. Nietzsche vereenzelvigd zich hierin met een vroege Perzische wijsgeer, de eerste die een onderscheid maakte tussen goed en kwaad. Het boek bevat briljante spreuken en staat bol van directe levenswijsheid. Wijsheid omtrent het leven zoals hij dat verstaat: leven dat op de spits gedreven wordt en dat tenslotte moet culmineren in zijn ideaal van de Übermensch. Deze vertaling van Oranje werd in deze bibliografie bewust opgenomen omdat in de parafrazeringslessen van prof. vanden Berghe, Marsman's vertaling voorop staat. Vergelijking van de teksten door verschillende taalinterpretaties (vertaling) is hierdoor mogelijk. - ISBN 90-5352-283-2

⁸ Nagelaten fragmenten / Friedrich Nietzsche ; teksteditie en annotatie door Giorgio Colli en Mazzino Montinari. - Nijmegen : Uitgeverij SUN, cop. 2001. – Oorspr. Titel: Nagelassene Fragmente. – Bevat: Dl. 6: Herfst 1885 tot herfst 1887. Dl. 7: november 1887 tot begin 1889. - Geeft weer hoe Nietzsche begon te werken aan het geplande, maar nooit gerealiseerde grote werk *De wil tot macht*. Verschillende schema's en schetsen worden in dit boek voor het eerst gepubliceerd. Betreffend materiaal wordt nu gepresenteerd zoals Nietzsche het heeft neergeschreven. Het bevat een groot deel van de gedachten die wij slechts kenden uit de postume uitgaven van *De wil tot macht* door Elisabeth Förster-Nietzsche. Veel van betreffend materiaal werd overigens na Nietzsche's dood door zijn zus omgesmolten tot de 'onechte' *Wil tot macht*. De gedachten die nu zijn vervat, zijn onverminkt en bovendien vermeld in de volgorde waarin Nietzsche ze neerschreef. Dit boek biedt alvast een inzicht uit eerste hand inzake Nietzsche's machtsdenken - en is dus dermate belangrijk dat deze 'fragmenten' in deze bibliografie opgenomen zijn. - ISBN 90-6168-596-6. – ISBN 90-6168-597-4

⁹ Nietzsche en het fascisme : Een studie over de politieke filosofie van Nietzsche en haar gevolgen / Bernhard H.F. Taureck ; uit het Duits vert. door P. Hijmans. - Best : Damon, cop. 1998. - 220 p.: ill. Oorspr. uitgegeven door Junius Verlag GmbH. – Inzake de filosofie van Nietzsche en zijn Übermensch wordt vaak vergeten of verdrongen dat Nietzsche een politiek radicaal was. Het valt niet te ontkennen dat zijn politieke filosofie een idealistische band zou krijgen met het latere fascisme. Dit boek toont ondermeer aan dat Nietzsche niets meer of minder

eiste dan vernietiging van hele bevolkingsgroepen. En dat hij, om de ongelijkheid tussen de mensen veilig te stellen, daartoe zijn ideeën omtrent *Wil tot macht* en de *Übermensch* ontwikkelde. Ook worden in deze interessante publicatie de politieke ideeën verduidelijkt, en zodoende kan een scherp beeld ontstaan van de fascistische interpretatiemogelijkheden omtrent Nietzsche's filosofie – en wordt ook een specifieke en significante situering gegeven van diens invloed op het nationaal-socialisme. Een onontbeerlijk werk voor wie studie verricht naar hoe politieke ideeën tracht(t)en een antwoord geven op de (nietzscheaanse) *bestaansschuld*. - ISBN 90-5573-442-X

¹⁰ Nietzsches weerklank in Nazi-Duitsland / Jaap Hagen. – Soesterberg : Aspekt, cop. 2003. - 286 p. Hitler noemde Friedrich Nietzsche de belangrijkste filosoof voor het nazisme. Rosenberg, de supervisor van de nazi-ideologie, stelde dat het nationaal-socialisme 'levenskrachtig' kon aanknopen bij Nietzsche. Na de WOII en bijhorende denazificatie werd het leggen van verbanden tussen Nietzsche en het nazisme afgedaan als oppervlakkig of relatief. Echter, dit boek poneert de grondgedachte dat wie ontkent dat Nietzsche in bepaalde opzichten vooruitliep op het nazisme, het bij het verkeerde einde heeft. Nietzsche's visioenen over een nieuwe dageraad leken op het eerste zicht een reël contact met de werkelijkheid te ontberen – maar ze boden daar wel alle ruimte toe. Juist Nietzsche's ideeën maakten de politiserende omgeving ontvankelijk voor een nationaal-socialistische wereldbeschouwing. Dit werk pretendeert een systematisch onderzoek te zijn waarop de nazi's zich precies beriepen in het werk van Nietzsche. - ISBN 90-5911-337-3

¹¹ Fout. Een proefschrift over Nietzsche en de Nazi's / door Paul van Tongeren. – [S.l.], 2003 // In: Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte. – Jrg. 95 (2003) nr. 4, p. 300-304. – In deze recensie kruist Nietzsche-specialist *van Tongeren* de degen met het werk van Jaap Hagen¹⁰. Betreffend artikel is opgenomen om tegenwicht te bieden aan het werk van Hagen. Prof. Dr. van Tongeren verwondert zich over de aandacht die Hagen's werk krijgt. Spreekt het onderwerp (Nietzsche en nazi-Duitsland) nog steeds tot de verbeelding? Volgens van Tongeren betreft Hagen's werk geen kwalitatief geheel; hij is van mening dat Nietzsche niets gemeen heeft met het nazisme terwijl Hagen poogt daartegen in te gaan. Ook wijst van Tongeren op een aantal onjuistheden, tegenspraken, onvolkomenheden en slordigheden of op de veel voorkomende stijl- en taalfouten. Ook interessant op zich is het antwoord aan *van Tongeren*, waarin Hagen zich tegen diens kritiek verdedigt. Aan de raadpleger en lezer het laatste woord inzake het kwalitatieve aspect - en blijvende vraag naar de invulling van de mogelijke relatering 'Nietzsche en nazi-Duitsland'... – ISSN 11

¹² Gattaca [DVD-VIDEO] / Director Andrew Niccol. – [Hilversum] : Columbia Tristar Home Entertainment, cop. 2002. – 1 DVD-Video (102 min.). – Engels gesproken, nagesynchroniseerd in het frans. – Ondertiteling: Nederlands, Frans. – Oorspr. uitgebracht in 1997. – Superbit DVD. - Vincent leeft in een toekomstige maatschappij die alle waarde hecht aan DNA: de genetische manipulatie heeft de mensheid veroverd. Dankzij de vooruitgang van de wetenschap is het mogelijk geworden een mens pre-nataal te voorzien van een bepaalde intelligentie of deze

te vrijwaren van allerlei zwakten. Door een planmatige, genetische samenstelling van kinderen ontstaat er inherent een verdeling van het mensenras – op basis van genetische discriminatie. Deze futuristische film houdt een mogelijke concretisering in van wat Nietzsche volgens sommigen heeft gepropageerd: de schepping van de *Übermensch* en bijhorend najagen van menselijke perfectie – door middel van *genetical engineering* – een realiteit die sneller dichterbij komt dan we eigenlijk zouden willen. In deze film (en bijhorend fysisch perspectief) wordt *zingeving* bereikt door het streven naar perfectie en zo wordt de individuele en collectieve (nietzscheaanse) *bestaansschuld* ingelost. – ISSN 8712609758092

¹³ Gattaca / door Michel Sabbe. - 1998 // In : Film en televisie. – 1998, nr. 481. – p. 10. – Deze korte maar samenvattende recensie bespreekt de prent Gattaca, waarbij eerst de inhoud wordt geschetst. Daarna volgt een uitweiding over stijl, cameragebruik, decor, belichting en de respectievelijke vertolkingen. Tot slot wordt het (maatschappijkritische) thema becommentarieerd waarbij enig gefilosofeer niet wordt geschuwd. Geschikt als introductie op de film om deze vlug te kunnen volgen en ondertussen te letten op aspecten die anders aan de aandacht kunnen ontsnappen of gewoon ter voorbereiding op de problematiek die de film de kijker voorschotelt. Gattaca is een inspirerende film, met een inmiddels erg actueel geworden script. Het is een film die je doet nadenken: niet alleen over de toekomst, maar ook over de ontwikkelingen omtrent DNA-onderzoek. De meest prangende probleemstelling is óf een mens per definitie de som van zijn/haar genen is. Zo preludeert de film *Gattaca* alvast dat óók de geest – los van karaktereigenschappen of lichamelijke kwaliteiten - niet mag onderschat worden; temeer de *wil* en *volharding* (vanuit een droom) die kan sturen en najagen. De vraag is dan ook of een maatschappij mag afstemmen op een drang naar perfectionering van de mens. Maakt perfectie echt of ten volle gelukkig(er)? De film concludeert negatief. – ISSN 103

¹⁴ Dossier genetica : de halve waarheid van de nieuwe mens / door Bert keizer. – [S.l.], 2002 // In : Filosofie magazine. – Jrg. 11 (2002) nr. 2, p. 28-31. – Doemdenkers somberen over gecreëerde supersoldaten terwijl idealisten denken aan gezonde en esthetisch betere mensen. De waarheid is volgens klinisch geneticus Jan Maarten Cobben eerder ontnuchterend: we kunnen (nog bijna) niks, en dat zal nog geruime tijd zo blijven. Het is een interessant artikel in het licht van deze bibliografie: de klinisch geneticus aan het woord prikt immers de hooggespannen DNA-verwachtingen door – en dit in tegenstelling met filosofen zoals Sloterdijk die de mens van nu een spiegel wil voorhouden en zo discussie wil uitlokken. Maar de discussie over *temmen en telen* – dus het zich vormend besef van mensenproductie, is alvast aanzet tot een denken over een toekomst(filosofie) die onafwendbaar lijkt. Centrale vraag hierbij kan zijn welke soort mensen er hoort te bestaan, welke niet en wie daar uiteindelijk toezicht op houdt. – ISSN 193

¹⁵ Darwins tijdbom : romantiek en utopisme in de genetica-discussie / door Erno Eskens. – [S.l.], 1999 // In : Filosofie magazine. - Jrg. 8 (1999) nr. 10, p. 38-41. – In dit artikel vraagt Peter Sloterdijk zich af of de mensheid wereldwijd een omschakeling zal kunnen maken van het geboortenfatalisme naar de gekozen

geboorte en naar prenatale selectie – vertrekkende vanuit het maakbaarheidsideaal. Hier zitten we volop in de discussie aangaande de biopolitiek, gestoeld op Hitler's eugenetica-project en strevend naar een verbetering (van de natuur of) van de mens. De profetie van sommigen is duidelijk: de eugenetica zal een hoogconjunctuur beleven, en zo kan er een nieuwe klassenmaatschappij ontstaan van mensen die eugenetisch gemodelleerd zijn – en mensen die verder natuurlijk (en minder waardevol) ter wereld komen. Zijn we al klaar voor die nieuwe eugenetische mens? Dit artikel is interessant ter reflectie over de mogelijke link tussen (Hitler's) eugenetica, Nietzsche en de wereld zoals gepreludeerd door de prent *Gattaca*. – ISSN 193

¹⁶ Humanisme in tijden van massamedia en genetica / door Peter Sloterdijk. – [S.l.], 2000 // In : Filosofie magazine, Jrg. 9 (2000) nr. 4, p. 36-39. – Sloterdijk sluit aan bij het door Nietzsche gepostuleerde grondconflict van de toekomst: de strijd tussen de kleine en de grote telers van de mensheid – tussen de vrienden van de mensheid en de vrienden van de *Übermensch*. Echter bestaat discussie over invulling van het perspectivistische begrip *Übermensch*: staat de uitdrukking nu voor een terugtellen van de mens vóór de tijd van huis-en kerkdier, of staat de uitdrukking veeleer voor een overstijgende gedachtegang van Nietzsche waarbij van leer getrokken wordt tegen domesticatie (van een christelijk humanisme); en diens discutabele bestanddelen zoals de te herdefiniëren termen telen en opvoeden? Alvast een interessant artikel ter bezinning over valorisatie of revalorisatie van betreffende begrippen. Het correleert alvast met de titel en opzet van deze bibliografie. - ISSN 193

III. Besluit

Het was niet vanzelfsprekend een makkelijke bibliografie op te stellen om een antwoord te helpen zoeken inzake het rechtse *Übermenschgegeven* en hoe het werd vertaald in de filmgeschiedenis... - niet sluitend en slechts exemplarisch, zo bleek.

Inzake het geheel als resultante ben ik uiteindelijk gekomen tot voorstelling van twee films en een handleiding ter mogelijke analyse van deze. Verder is de relevante nietzscheaanse materie onder de aandacht gebracht, alsmede de invalshoek inzake de mogelijke relatering *nazisme-Nietzsche*. Ook inzake het onderwerp *genetical engineering* heb ik gepoogd goede artikels te weerhouden die elke gebruiker van deze bibliografie in staat moet stellen om minstens (en sneller?) te overschouwen.

De annotering maakte grondige doornamen, reflectie en valorisatie noodzakelijk – en deze kan (additief) fungeren als wegwijzer, maar het is uiteindelijk aan de lezer (en denker) om te (be)oordelen.

Luc Brysse, 2005

¹ De term 'bewegend beeld' wordt aangehouden in navolging van het ondermeer gebruikte handboek van Chris Vos.

² De schuld die ontstaat doordat je mag bestaan, de boete of af te lossen vergoeding om te (mogen) leven. Nietzscheaans imperatief om iets nuttigs en zinvol te doen met/in het je geschonken leven.

14. Reisprogramma Nietzsche 08/2005

Themareis 9 dagen (van 23 tot en met 31 augustus 2005)

“In de voetsporen van Friedrich Nietzsche”

met volgende troeven:

- *Wandelingen door een prachtig Alpenlandschap, afgewisseld met inleidingen en discussies in de openlucht*
- *Bezoek aan Goetheanum in Dornach, organische architectuur van Rudolf Steiner*
- *Ook aandacht voor moderne architectuur, met recente ontwerpen van Renzo Piano, Mario Botta en Jean Nouvel.*
- *Verblijf in sfeervolle en gunstig gelegen hotels in Basel, Sils Maria en Bern.*
- *Thematische begeleiding: Niels Bokhove (filosoof)*

Programma:

Dinsdag 23 augustus

08.30 uur 's ochtends: vertrek per luxe touringcar (zie Opmerking 1) vanaf NS-station Nijmegen. Ca. 9.45 uur opstap Venlo Station NS. Onderweg volgt inleiding op programma en thema: Leven en werk van Friedrich Nietzsche. In Weil am Rhein-D bekijken we spraakmakende gebouwen van de Vitra-meubelfabriek, o.a. het Vitra Design-museum (Frank Gehry) en de brandweerkazerne (nu museum) van Zaha Hadid. Ca. 19 uur: aankomst bij het hotel in Basel (2 overnachtingen). Mogelijkheid om samen te eten in het restaurant van het hotel.

Woensdag 24 augustus

Na het ontbijt houdt Niels Bokhove een korte inleiding in het hotel. Daarna maken we een wandeling langs plaatsen in Basel waar Nietzsche gewoond en gewerkt heeft. We steken de Rijn over met een klein pontje, dat, met het roer in de juiste stand, door de stroming naar de overzijde wordt bewogen. We wandelen naar Museum Jean Tinguely (1996; Mario Botta), een museum dat vol verrassingen zit. We bekijken een deel van de collectie met talloze bewegende objecten. 's Middags bekijken we de antroposofische architectuur van Rudolf Steiner in het nabijgelegen Dornach. Mogelijkheid om de lunch te gebruiken in het vegetarische 'Speisehaus'. Rondleiding door het Goetheanum (1928, Rudolf Steiner) en bezoek aan verschillende antroposofische bouwwerken op het terrein. Tegen de avond zijn we terug bij het hotel in Basel. Avond: mogelijkheid om samen te eten.

Donderdag 25 augustus

We verlaten Basel richting Sils Maria. Onderweg informeert Niels Bokhove ons over “Nietzsche en Wagner”. Nabij Luzern maken we een stop bij Villa Tribschen”. Nietzsche kwam hier regelmatig om te discussiëren met Richard Wagner. In het centrum van Luzern gebruiken we de lunch en hebben we de mogelijkheid het imposante Kultur- und Kongresszentrum Luzern-KKL (1999, Jean Nouvel) en het nieuwe Station van Luzern (Santiago Calatrava) te bewonderen. In de bus volgt nog een inleiding “Nietzsche en Sils Maria”, waarna we aan het begin van de avond arriveren in het ‘droomoord’ van Nietzsche, Sils Maria, in de streek Ober-Engadin. Mogelijkheid om samen te eten in het restaurant van het hotel.

Vrijdag 26 augustus

Na het ontbijt wandelen we door het (autovrije) Sils Maria naar het Nietzsche-huis.

Vervolgens stappen we naar het nabije Chasté, een schiereiland in de Silser See. Tijdens deze tocht, die Nietzsche ook regelmatig maakte, zien we de zogenaamde Nietzsche-steen met een vers uit de Zarathustra. Teksten van Nietzsche en discussie. Middag: naar keuze. Mogelijkheid voor een langere wandeling. Avond: mogelijkheid om samen te eten.

Zaterdag 27 augustus

Na het ontbijt: vervolg inleidingen in het hotel en/of tijdens een wandeling. Wandeling langs de zuidkant van het Meer van Silvaplana, citaten en discussie onderweg. Lunchpauze in een naburig dorp. Middag: vervolg wandeling en/of per bus terug naar het hotel. Avond: naar keuze en in overleg. Misschien is het mogelijk een concert bij te wonen in een plaatselijke kerk. Meer informatie tijdens de reis.

Zondag 28 augustus

Ochtend: wandeling langs het Silsermeer. Inleidingen + discussie onderweg. Middag naar keuze. Mogelijkheid om per boot terug te varen naar Sils Maria of om een langere wandeling te maken door het Fexdal. Onderweg zie we in Crasta een bergkerk met schilderijen uit de 16de eeuw. Het is ook mogelijk om de hogere bergtoppen de Muottas Muragl, Furtschellas en de Corvatsch (tot 3000 m) per kabelbaan te 'bedwingen'. Prachtige vergezichten! Laatste avond in Sils: eten en uitrusten (?)

Maandag 29 augustus

Na het ontbijt verlaten we Sils en brengt de bus ons weer noordwaarts. Ca. 15 uur: aankomst in Bern. Aan de rand van de stad is Zentrum Paul Klee (2005, Renzo Piano) verschenen. Het gebouw, museum en beeldenpark zal in juni 2005 geopend worden. Wij brengen een kort bezoek. 18 uur: Na een korte stadsrondrit komen we aan bij het hotel in het centrum van Bern. Mogelijkheid om samen te eten in het restaurant van het hotel, en om een avondwandeling te maken door het prachtige oude centrum van Bern (volledig op de UNESCO-lijst van 'steden die voor de mensheid behouden moeten blijven' geplaatst). Eén van deze panden werd 100 jaar geleden bewoond door Albert Einstein die hier zijn relativiteitstheorie bedacht.

Dinsdag 30 augustus

Verrassingstocht door het Berner Oberland, op zoek naar de plaats waar Nietzsche, Sherlock Holmes en zijn bedenker, Conan Doyle, samenkomen (?) We maken een wandeling naar een bijzondere waterval en passeren een indrukwekkende kloof. De wandeling is niet al te zwaar en duurt ca. 3 uur. Vervoer per bus is ook mogelijk.

Woensdag 31 augustus

Na het ontbijt vertrekken we uit Bern. Onderweg maken we nog een langere stop op een interessante plek. Ca. 18 uur: aankomst in Venlo en ca. 19 uur: aankomst in Nijmegen.

Begeleiding: Dr. Niels W. Bokhove (filosoof) en Gerard Kemna
0031243788872
kemna@goudenengel.nl
<http://www.goudenengel.nl>

15. Titellijst Nietzsche-Audio

<Primaire literatuur>

1. Aldus sprak Zarathustra

Velen kennen Nietzsche's literaire hoofdwerk 'Aldus sprak Zarathustra' : een moeilijk en duister boek, waarvan de auteur trouwens zelf zegt dat het “een boek voor allen en niemand” is.

Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

2. Genealogie van de moraal

Een uit drie essays bestaand boek over de oorsprong van de moraal en waarin kritiek geleverd wordt op de westerse en christelijke moraal.

Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

3. Menselijk al te menselijk

Aforistische polemieken tegen traditionele waarden en waarheden in cultuur en wetenschap.

Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

4. Nietzsche contra Wagner

In tegenstelling tot eerdere publicaties van Nietzsche waarin hij zijn bewondering voor Richard Wagner niet onder stoelen of banken steekt, hamert hij hier in beide opstellen (Nietzsche contra Wagner en Het geval Wagner) diezelfde Wagner meedogenloos neer.

Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

5. Oneigentijdse beschouwingen

Vier essays, geschreven tussen 1873 en 1876, waarin Nietzsche de kernpunten van zijn kritiek op de westerse filosofie en cultuur in het algemeen aan de orde brengt. Nietzsche bekritiseert het gebrekkige culturele gehalte van onderwijs en wetenschap in Duitsland, houdt een pleidooi voor kritische geschiedschrijving die in staat moet zijn zelf waarden te stellen, en probeert een verhouding te bepalen tot zijn grote voorbeelden: Schopenhauer en Wagner.

Auteur: Friedrich Nietzsche ; opname door VLBB

<Secundaire literatuur>

6. Nietzsche

Op basis van Nietzsche's teksten spoort de auteur de evolutie op van denkpatronen en motieven en volgt hij deze tot er zich enkele obsessieve thema's aftekenen, zoals bijvoorbeeld Nietzsches mateloze fascinatie voor de muziek.

Auteur: Rüdiger Safranski ; opname door VLBB

7. Nietzsche in Turijn

In een biografisch reisverslag brengt de auteur de mens en de filosoof Nietzsche tot leven. Chamberlain beschrijft Nietzsche als een gewone man met zijn hoogten en laagten en licht toe wat hij vandaag voor ons kan betekenen.

Auteur: Richard Chamberlain ; opname door VKBB

<Grijze literatuur>

8. Zarathoestra's Waarheid : nietzscheanisme in Opus 30 van R. Strauss

Als inleiding wordt een voetstuk aangeboden, zodat *Nietzsche* (de literatuur) en *Strauss* (de compositie) contextueel gesitueerd worden. Vanuit deze wordt eerst Nietzsche's grondtekst aangehaald. Naast het *realisme* van de nietzscheaanse filosofie wordt de *romantische strekking* van *Aldus sprak Zarathoestra* aangestipt. Ook wordt inzake het verhaal en de filosofische gedachtengang een inhoudelijk panorama aangereikt. Daarna komt de centrale vraag aan bod; namelijk of Strauss al dan niet *geïntrigeerd* was door de boodschap van Zarathoestra, en deze heeft *begrepen*. Een deel van het antwoord wordt meteen gegeven door uitwerking van Strauss' tekstuele selectie - ter muzikale vertaling naar Opus 30. Daarna wordt een verdere argumentatie opgebouwd via drie muzikale thema's die belangrijk zijn voor de analyse van Strauss' begin-en eindstuk: de (overbekende) *Introductie* en het *Nachtwandelaarslied* - inclusief een korte uitweiding over de (mogelijke) koppeling van het Opusbegin-en einde, waarna het antwoord op de centrale vraag wordt afgesloten. Als slot volgt een concluderende gedachtengang over de profetische kern van Zarathoestra's boodschap voor Strauss en hoe *het Andere* daarbij kan worden gedefinieerd.

Auteur: Luc Brysse ; opname door VKBB

9. Décadence : oorzaak van zinvolle cultuurcrisis en nietzscheaanse transcendentie

Centrale vraag is welke analyse Nietzsche maakt inzake de (Europese) cultuur*crisis*, en temeer – of in het verlengde daarvan, welke uitweg hij ziet om deze *crisis* om te buigen tot een productieve en positieve gerichtheid.

Als eerste wordt ingegaan op de definiëring van het begrip *crisis*. Secundo start vanuit deze, Nietzsche's analyse van de *crisis* – gesteld als gevolg van culturele *décadence*; met als 'zieke' cultuurpeilers: de moraal, de metafysica en het christendom (als Europese religie bij uitstek). Tertio volgt een situering wàt kan verstaan worden als *nietzscheaanse transcendentie*; als mogelijke uitweg uit de *crisis*. Tot slot volgt nog een afsluitende evaluatie.

Auteur: Luc Brysse ; opname door VKBB

<Triviale literatuur >

10. Nietzsches tranen

In Nietzsche's tranen wordt een brug geslagen tussen fictie en non-fictie. Tussen Dr. Breuer en Dr. Nietzsche ontwikkelt zich een bizarre vriendschap, die de lezer betreft bij de afgronden van de geest.

Auteur: Yalom ; opname door VLBB

16. Titellijst Top 5 - VKBB

1. In een sluier gevangen

Het verbijsterende, maar waar gebeurde verhaal van Betty Mahmoody's gevecht om te overleven. Samen met haar dochtertje tracht ze te ontsnappen aan de vijandige en vreeswekkende Iraanse cultuur.

Auteur: Betty Mahmoody, William Hoffer ; opname door VKBB

2. Een witte roos

Een jonge, rijke weduwe besluit haar huis te verhuren aan de abdij van Shrewsbury. Bij wijze van huur eist ze ieder jaar een roos van de prachtige rozenstruik die in de tuin staat. Twee moorden in de directe omgeving en de ontvoering van de weduwe doen vermoeden dat bepaalde personen er baat bij hebben dat de huurovereenkomst niet doorgaat. Broeder Cadfael zoekt uit wie dat zou kunnen zijn.

Auteur: Ellis Peters ; opname door VKBB

3. De Cock en dood door hamerslag

In een kraakpand aan de Oostenburgergracht wordt het lijk gevonden van een Antwerpse diamantair. Er zijn geen sporen van misdaad, maar vast staat dat er een grote hoeveelheid kostbare diamanten uit zijn bedrijf is verdwenen.

Auteur: A.C. Baantjer ; opname door VKBB

4. Zoenoffer

Jos Viaene, een veiligheidsagent van de Brugse musea, wordt dood teruggevonden. Wanneer blijkt dat ook zijn beveiligingsschema's verdwenen zijn, net nu de Spaanse minister een expositie komt bezoeken, starten Van In, Versavel en Martens een diepgaand onderzoek.

Auteur: Pieter Aspe ; opname door VKBB

5. Stille waters

De ervaren veerman Stan Moereels verdrinkt wanneer hij 's nachts van zijn boot valt. Jana, zijn dochter, ontdekt dat haar vader een geheim meegenomen heeft in zijn zeemansgraf. Dit geheim heeft betrekking op de familie Vorlat die veel mannen uit de streek in de zagerij te werk stelt, maar daarmee ook hun zwijgzaamheid en onderdanigheid afkoopt. Jana zet haar dieper onderzoek door en brengt heel wat aan het licht.

Auteur: Barbara Hofmann ; opname door VKBB

17. Titellijst Top 3 - VLBB

1. De reis naar Dabar

David Titus is een onverzadigbare en hoogst intelligente boekenverslinder met een passie voor bibliotheken, waar hij via zijn dagboeknotities kennismaakt met de wat aanmatigende en rationeel ingestelde economete Clara Wieck, een meisje van joodse afkomst. Hun gesprekken zijn in het begin oorlogen van kennis, terwijl ze elkaar proberen te overtroeven met hun respectieve geleerdheid. Titus vader, een topambtenaar bij de staatsveiligheid, onderzoekt de antecedenten van Clara, waarbij aan het licht komt dat de familie een oud, talmudisch manuscript bewaart...

Auteur: Marc Eyskens ; opname door VLBB

2. Ziek van liefde

Joe Rose is een uitgesproken rationalist, een atheïst en in filosofische zin een materialist. Zijn leven is goed georganiseerd. Bij een ongeluk met een luchtballon raakt een jongeman obsessieel gefixeerd op hem en daarna teistert hij Joe s bestaan tot de uiterste grenzen. Joe moet deze onwelkome liefde verdragen, haar helemaal verduren en zelfs ten diepste overleven.

Auteur: Ian MacEwan ; opname door VLBB

3. De wereld van Sofie

De wereld van Sofie is een boek over de geschiedenis van onze westerse filosofie. Het geeft een onderhoudend en origineel beeld van de wereld van de eerste Griekse filosofen tot en met die van onze eigen tijd. Tegelijkertijd is het een spannende roman over twee ondernemende meisjes en een geheimzinnige briefschrijver. Over een speurtocht die tot antwoorden leidt, die op hun beurt weer nieuwe of vele vragen kan oproepen.

Auteur: Jostein Gaarder ; opname door VLBB

18. Voorbeeld werven sponsoring boekhandel

Geachte mevrouw, mijnheer,

Betreft: Boekbestellingen inzake Nietzsche via www.nietzsche-trefpunt.be

Omdat ik de sterke nood zelf heb gezien – zowel in het bibliotheekwezen als in het hoger onderwijs, heb ik in het kader van een afstudeeropdracht voor de opleiding Bibliotheekwezen en Documentaire informatiekunde, een navigatietool geconstrueerd waardoor studenten aan de humaniora, hogeschool of universiteit, en andere geïnteresseerden hun weg kunnen vinden in de Nederlandstalige, secundaire literatuur die voorhanden is inzake Nietzsche.

De reden hiervoor mag duidelijk zijn: de huidige formele ontsluiting komt niet tegemoet aan de (gebruikers-)behoeften zoals bijvoorbeeld studenten humane richting(en) aan Belgische en Nederlandse universiteiten en/of hogescholen, die een werk (moeten) maken over een nietzscheaans begrip, metafoor of thema. De bibliothecarissen of leraren kunnen hen niet op weg helpen: hun software of kennis is louterweg ontoereikend omdat deze geen inhoudelijke situering biedt. Nochtans bestaat voldoende (en steeds meer) secundaire literatuur over Nietzsche en geniet Nietzsche elk jaar meer aandacht. Maar het is óók zo dat alle onderwerpen inzake de nietzscheaanse filosofie (met daarenboven de zovele interpretaties door verschillende auteurs) moeilijk overzienbaar wordt. Het toenemend aantal publicaties mag dan kwalitatief zijn; de titels zijn al te vaak vaag of nietszeggend. Er komen inderdaad meer werken met specifieke titels uit, maar zelfs deze bevatten al te vaak themata of relateringen die aan de modale gebruiker voorbijgaan - omdat deze zich meestal/enkel richt op de gangbare formele ontsluiting, die echter geen inhoudelijke ontsluiting verzekert.

De beoogde uitgangssystematiek van een benodigde Nietzsche-Concordantie die werd vooropgesteld was dan ook duidelijk: bij elk hiërarchisch ondervertakte descriptor (vooral bedoeld ter situering), moet een boekenlijst gevisualiseerd worden. Anderzijds moet tevens op titel kunnen worden gezocht om de inhoud (abstract –waarover gaat het boek + de inhoudelijk-relevante descriptoren) na te zien. Tenslotte moet ook een ontsluitende, alfabetische lijst kunnen geraadpleegd worden.

De gebruiksvriendelijkheid als resultante of educatieve noviteit mag duidelijk zijn: de Nietzsche-Concordantie die op de website www.nietzsche-trefpunt.be (opstart 01/02/05 ll.) zal worden geplaatst zal de moeilijke zoektocht door de Nederlandstalige, secundaire literatuur overbodig maken. Dus, in functie van de informatiebehoefte, kan via een simpel overlopen en terugzoeken de juiste (lees: relevante), benodigde (lees: interessante) boektitels opgevraagd worden, of kan

(omgekeerd) gekeken worden op titels óf een boek wel de gezochte informatie bevat.

Betreffende navigatietool moet dus elke geïnteresseerde in staat stellen zich verder (en sneller) te verdiepen in de voor hem/haar relevante werken, en dit op basis van een aangeboden descriptorenlijst die - overigens in de breedte en diepte - is samengesteld op basis van een diepgaande, inhoudelijke ontsluiting van een honderddertig-tal werken.

Deze fase I van het ontsluitingsplan is gestart begin 2004, en ondertussen afgerond. De alfabetische lijst en boekgegevens zijn up-to-date. Momenteel is een revisie bezig van de hiërarchische begrippenkapstok (fase II), die na verder advies van betrokken professoren wordt vastgelegd. Daarna start fase III; de relatering van de titellijst aan de begrippenkapstok (databank). Daarna start fase IV: de propagering (PR) van de website – het in het daglicht brengen van deze interessante tool via de website www.nietzsche-trefpunt.be – die nog tal van andere interessante items zal bevatten.

Wanneer de databank uiteindelijk op basis van een begrip, metafoor of thema een boekenlijst genereert, zou er naast betreffend werk een bestel-link kunnen geplaatst worden waarbij het mogelijk moet zijn om door de betreffende bibliotheek of student betreffend boek – indien nog voorradig, direct on-line te bestellen: aan betreffende boekhandel zou in ruil bijvoorbeeld een vast recht/besteld boek gevraagd kunnen worden; of ter promotionele activiteit bijvoorbeeld een gratis boek per maand: eentje voor een door het lot bepaalde maandelijkse besteller of eentje voor een maandelijks te plaatsen prijsvraag.

Ik leg u dus de vraag voor of u interesse kan hebben voor dit interessante project. Aarzel dus niet contact op te nemen voor meer uitleg of verdere bespreking.

Met vriendelijke groet,

Luc Brysse

19. Voorbeeld E-mail werving sponsoring

Geachte Mevrouw, Heer,

Betreft: www.nietzsche-trefpunt.be

Als geïnteresseerde lezer leg aan u de vraag voor of u kan geïnteresseerd zijn in een sponsoractiviteit:

* Plugin met doorverwijzing naar uw website en/of Uw label op onze affiches (propagatie bestaan webplatform), onderverdeeld in Bibliotheek - Hogeschool - Universiteit - Middelbaar Onderwijs en tenslotte de Seniorengroep 50+ers.

en/of

- * Een interview wanneer de Nietzsche-GPS wordt geïmplementeerd ter propagatie www.nietzsche-trefpunt.be
- * Een interview wanneer de Nietzsche-Audio wordt geïmplementeerd ter propagatie www.nietzsche-trefpunt.be
- * Onze URL geplaatst onder uw Links

Opstart webplatform

februari 2005 - nieuwe updates voorzien in 2005 met in september Nietzsche-GPS implementatie.

Doelpubliek

- *studenten aan alle universiteiten en hogescholen met minstens een humane richting
- *alle bibliotheekwerkers (die vragen voorgeschoteld krijgen inzake Nietzsche-onderwerpen en dus boeken adviseren en alle nietzsche-geïnteresseerden
- *50+ers-populatie (ism Seniorennet Vlaanderen)

Informatica

Onder supervisie geplaatst van Mavari nv die verdere site-ontwikkeling voor haar rekening neemt

Marketing

Marketingplan opgesteld met propagering via vaktijdschriften
planning opgesteld voor promotieondersteuning september: affiche in hogescholen, uniefs en bibliotheken, alsook via vakliteratuur en tijdschriftartikelen.

Sterktes website

*Nietzsche-GPS die boektitels genereert op basis van alfabetische en hiërarchische descriptorlijst (675 descriptors op basis van 23.300 pagina's) - implementatie september 2005

*Platform die moet gaan fungeren als trefpunt om met Nietzsche bezig te zijn (forum, polls, wedstrijden,...)

*Nietzsche-audio: luisteren naar boeken (beveiligd en niet-downloadbaar omwille van auteursrechtenproblematiek)

Supervisie projectpromotor

Prof. Dr. Braeckmans (UA)

Verantwoordelijke project

Luc Brysse, student Cultuurwetenschappen en student Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde

20. (Betaal)Systematiek De Kunstbus (NL)

Nieuw !! Het is in Nederland nu ook voor Niet-kunstbusleden mogelijk om in te loggen op De Kunstbus!!

Hoe dan? Bel **0900-kunstbus** of **0900-5867828**

Wij hebben op dit nummer een toegangscode ingesproken waarmee u **3 dagen** lang vrij en onbelemmerd toegang hebt tot De Kunstbus. Deze toegangscode voert u dan zowel in het tekstvak Gebruikersnaam- als in het tekstvak Wachtwoord in. Deze tekstvakken verschijnen wanneer u op de button "Inloggen op Kunstbus" klikt. Deze button vindt u op de pagina waar u vandaan kwam.

!! Deze telefonische boodschap kost 1 Euro per gesprek. !!

Wij hebben de beta-versie van onze nieuwe website <http://www.muzeekbus.nl> gelanceerd en nodigen u bij deze uit eens een kijkje te komen nemen

U kunt zich met onderstaand formulier inschrijven als Jaarlid van De Kunstbus om zo de volledige functionaliteiten van De Kunstbus tot uw beschikking te krijgen.

(Lidmaatschap voor een jaar bedraagt 12,50 Euro)

Let op: U bespaart met deze optie op jaarbasis **ruim 100 Euro !!!** in vergelijking met gebruikmaking van 3-dagelijks inloggen via het 0900-kunstbus nummer!!

Uw volledige naam:

Uw Email adres:

Uw adresgegevens (straat - postcode - plaats):

Gewenste

Wachtwoord:

Na inschrijving en overmaking van het bedrag, ad 12,50 Euro, krijgt U over Uw Emailadres een gebruikersnaam bij uw Wachtwoord toegewezen waarmee U kunt inloggen op de LedenPagina's van De Kunstbus.

inschrijven

Waarom een contributie?

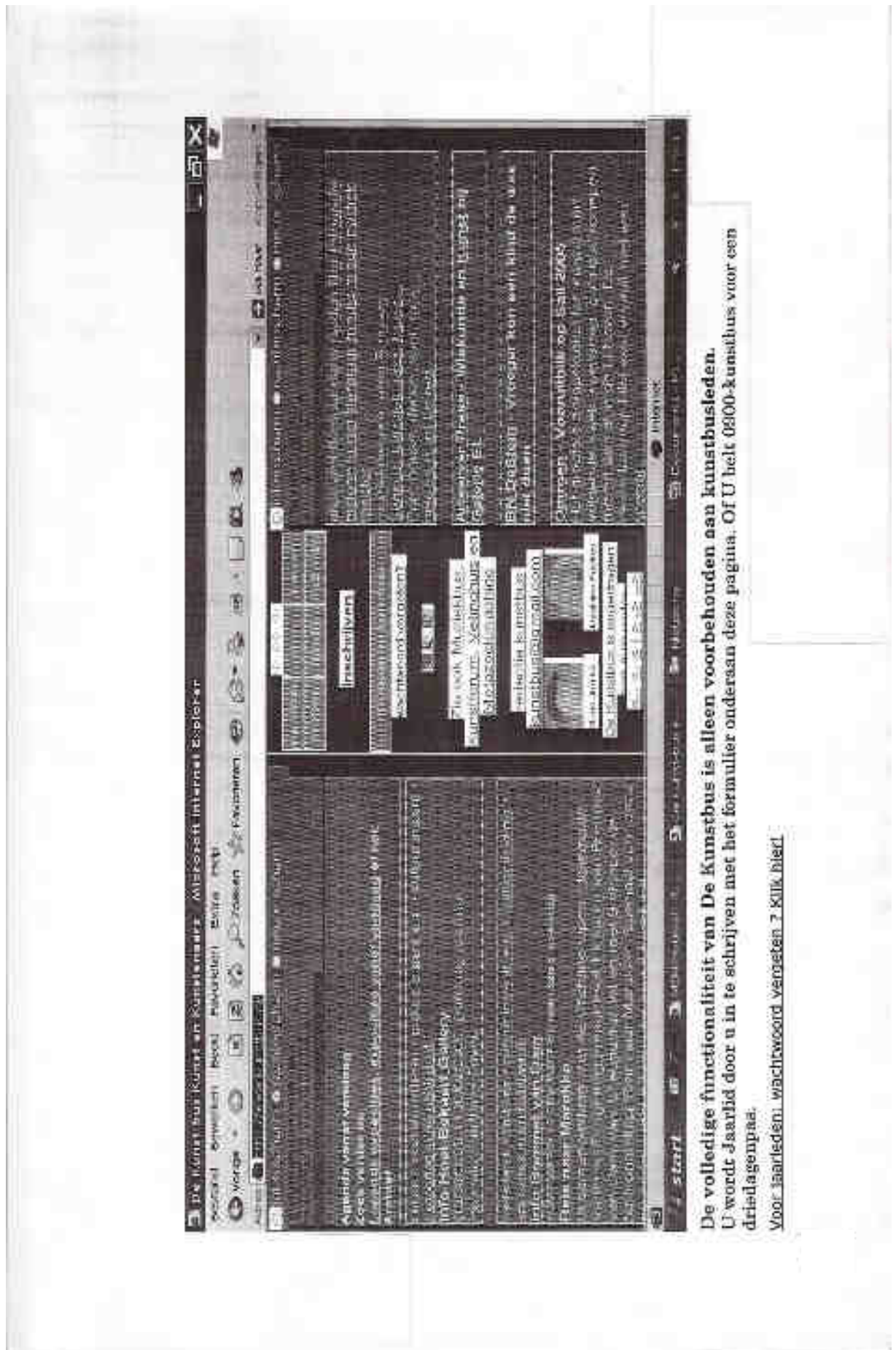
De KunstBus heeft zich met gemiddeld zo'n 25.000 unieke bezoekers per dag op het internet een belangrijke plaats weten te verwerven op het gebied van Kunst en Cultuur.

Deze populariteit hebben wij niet zonder goede redenen bereikt. Naast vele andere mogelijkheden hebben wij bijvoorbeeld een Uitvoerige Kunst-Encyclopedie, een Uitgebreide KunstAgenda, een Kunst-NieuwsRubriek, een KunstForum, een Citatenboek en een Cultuurstartpagina met zorgvuldig geselecteerde links. Ook is Kunstbus met zijn compacte zoekmachine een uitermate handig startpunt voor op het internet gebleken. Hiermee, en samen met in de toekomst gelegen projecten, hebben wij dan ook heel wat te bieden.

Om de kwaliteit van het gebodene te continueren en te verbeteren, zowel qua inhoud als techniek, waren wij genoodzaakt zowel in tijd als met kapitaal grotere investeringen te doen. Wij hebben nu de weg gekozen dit middels contributie te doen om zo onafhankelijkheid te garanderen van commerciële investeerders die maar al te graag hun invloed wilden laten gelden.

Inmiddels hebben wij **meer dan 2000 kunstbusleden** en kunnen wij concluderen dat de behoefte aan een onafhankelijk kunst- en cultuurmedium groot is. Dit succes spoort ons aan het ingeslagen pad te blijven bewandelen en door te blijven werken aan het unieke concept wat Kunstbus is. Wij hopen dat u ons hierin blijft steunen en met graagte contribuerend lid wordt van De Kunstbus...

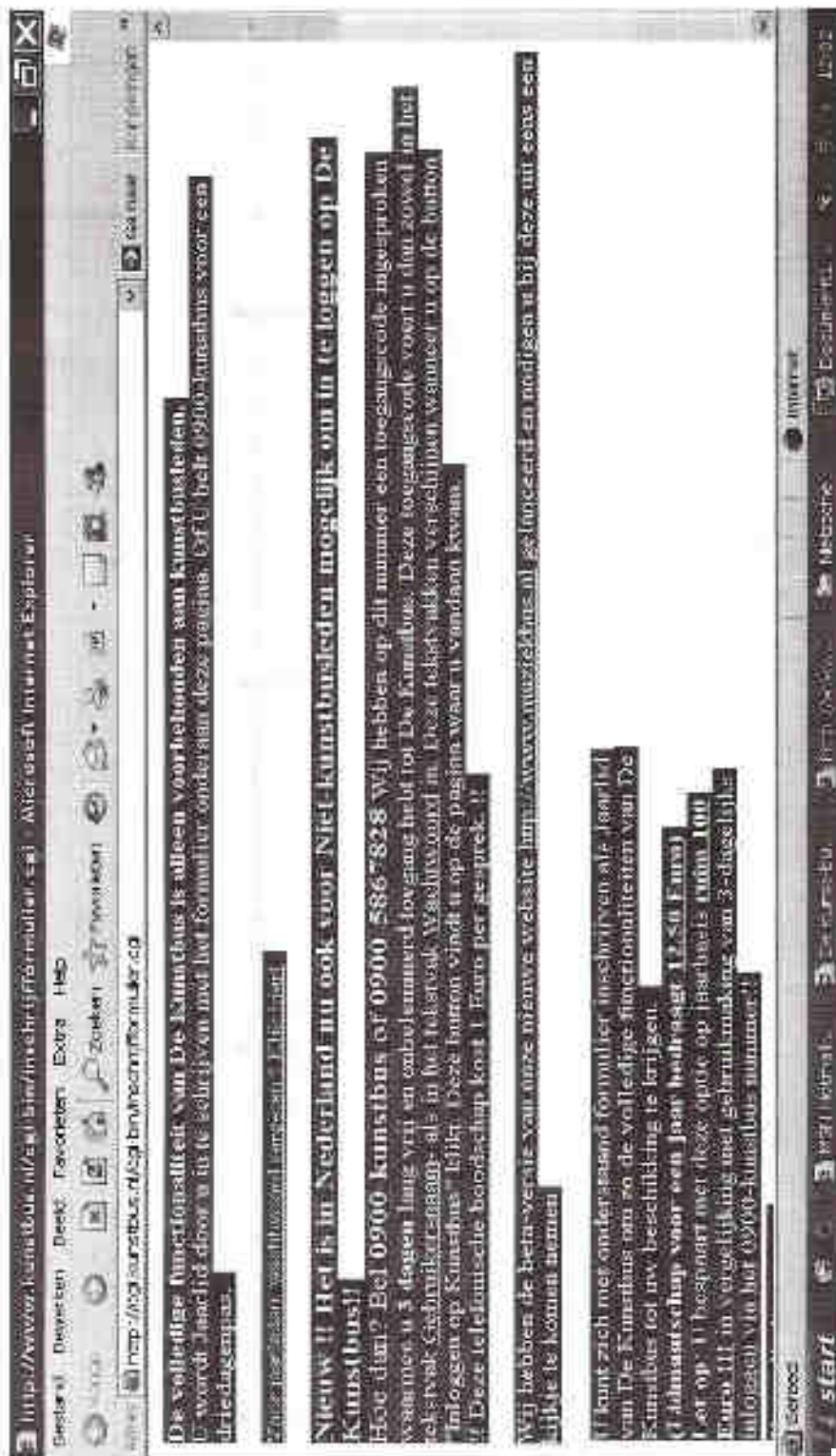
Met vriendelijke groet en dank voor uw aandacht,
Redactie De Kunstbus.

De volledige functionaliteit van De Kunstbus is alleen voorbehouden aan kunstbusleden.

U wordt jaarthid door u in te schrijven met het formulier ondersaan deze pagina. Of U belt 0900-kunstbus voor een drieaigenpad.

Voor jaarleden: wachtwoord vermeten 7 KIK hier!

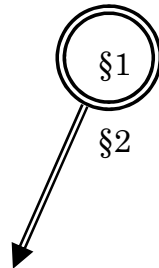

Hoofdstuk 4: Het gebruik van thesaurus en trefpunt

Sectie VII Evolutie cijfers

- §1 Nietzsche-GPS, Nietzsche-Audio en Tools
- §2 Productiviteit en continuous improvement

Sectie VIII Evaluatie parameters

- §1 e-Enquête via de website
 - §2 Statistische analyse
-

§1 ***e-Enquête via de website*** Het meten van volgende parameters zou in eerste instantie geschieden via een enquête die via de website zou worden weergegeven na een gebeurde zoekactie of met andere woorden nà het gebruik van Nietzsche-GPS en/of Nietzsche-Audio.

Uitgangsvragen naar de gebruiker toe zouden geweest zijn:

- *Algemeen inzake project : Is er een goede dialoog met mij ontwikkeld? (box, interactiviteit)?
- * Scope (bereik, gebied) : Welke nuttige info/diensten worden aangeboden?
- *Consistentie : Worden deze diensten altijd en op gelijkwaardige wijze aangeboden?
- *Gebruiksondersteuning : Hoe krijg ik het gewenste?
- *Gebruiksgemak : Krijg ik gemakkelijk het gewenste?
- *Accuraatheid : Krijg ik wat ik gevraagd heb?
- *Tijdigheid : Krijg ik het wanneer ik het nodig heb?
- *Lay-out : Krijg ik de informatie hoe ik ze wens?
- *Prijs/Kwaliteit : Wordt het nut de kost waard geacht door de gebruiker?

- *Algemeen ter conclusie : Is de dienstverlening klantgericht uitgebouwd geworden)?
Is de website op maat van iedereen (geworden)?
Is de website een culturele plek van betekenis (geworden)?
Is er een goede en geïntegreerde infrastructuur (opgebouwd)?
Is de organisatie professioneel (geworden)?
Wordt de continuïteit gewaarborgd?

²⁶⁶ Ten gevolge van afzeg kennisponsor Mavari nv per eind oktober 2005.